

Eowyn Ivey

Spre marginea luminoasă a lumii

Traducere din limba engleză şi note de
Veronica D. Niculescu
Editura POLIROM
2017

Eowyn Ivey

To the Bright Edge of the World

This edition published by arrangement with Little, Brown and Company, New York, New York, USA.

Ilustrations and Map by Ruth Hulbert

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1; sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-6548-8

ISBN PDF: 978-973-46-6549-5

ISBN print: 978-973-46-6379-8

Coperta: Radu Răileanu

Pe copertă: colaj după o ilustrație de P. Gosset, E. v. Fellenberg

EOWYN IVEY s-a născut în Alaska, unde locuieşte şi în prezent, alături de soțul şi fiicele sale. A studiat jurnalismul la Western Washington University şi a urmat cursuri de *creative non-fiction* la University of Alaska Anchorage. A lucrat vreme de zece ani ca jurnalistă la ziarul *Frontiersman*, apoi la librăria independentă Fireside Books. Şi-a făcut debutul ca scriitoare cu povestiri publicate în antologia *Cold Flesh* (2010) şi în revista literară *Cirque*. Publicat în 2012, primul său roman, *Copila de zăpadă* (Polirom, 2012, 2014), a devenit fulgerător un bestseller internațional, tradus în douăzeci şi şase de limbi şi nominalizat la Premiul Pulitzer.

Deşi se inspiră dintr-o expediție militară istorică, toate personajele şi numeroase locuri din această carte sunt fictive, inclusiv râul Wolverine. În situațiile în care sunt

descrise locuri reale, s-au folosit denumirile şi ortografierea specifice perioadei respective.

Pentru soțul meu, Sam, cu dragoste

„L-am privit drept în ochi şi mi-am dat seama că nu înțeleg nimic.”

Din *Roagă-te la corb* de Richard K. Nelson
la întâlnirea cu un gluton de Alaska

„L-am privit drept în ochi şi mi-am dat seama că nu înțeleg nimic.”

Din *Roagă-te la corb* de Richard K. Nelson
la întâlnirea cu un gluton de Alaska

Către dl Joshua Sloan
Curator
Muzeul de Istorie din Alpine
Alpine, Alaska

Domnule Sloan,

V-am avertizat că sunt un bătrân căpos. În aceste cutii se află documentele de care v-am vorbit, scrisorile şi jurnalele din expediția întreprinsă în 1885 de fratele bunicului meu, când a traversat Alaska. Ştiu că mi-ați spus că nu le puteți prelua, dar vi le trimit oricum. O să vă răzgândiți după ce le veți parcurge. Drept să vă spun, nu prea am de ales. Eu n-am copii şi toate rudele mi-au murit. Când o să-mi vină ceasul, aceste documente vor fi aruncate laolaltă cu toate celelalte lucruri. Mai toată viața mea au stat înghesuite prin geamantane şi cutii, şi sunt destul de afectate de vreme. Ar fi păcat să se piardă de tot.

Jurnalul colonelului mi s-a părut tulburător. Poate că a fost sortit pierzaniei de la bun început, însă nu văd cum asta i-ar ştirbi importanța. Expediția lui este cu siguranță echivalentul din Alaska al celei întreprinse de Lewis şi Clark[1], iar aceste hârtii reprezintă unele dintre primele descrieri, de la sursă, ale acelor pământuri nordice şi ale locuitorilor lor.

Câteva dintre însemnările din jurnalul său sunt de-a dreptul fantastice şi n-au nimic în comun cu tonul din rapoartele sale oficiale. O parte dintre cititorii acestor pagini pun întâmplările cele mai ciudate pe seama halucinațiilor provocate de foamete şi de expunerea la intemperii. Alții l-au acuzat pe Colonel că şi-ar fi înfrumusețat jurnalul pentru a câştiga faimă. Dar eu vă asigur: n-a fost nici vreun exaltat, nici şarlatan. A absolvit Academia Militară West Point, a luptat în Războaiele indiene şi a negociat personal când a fost luat prizonier de apaşi, şi totuşi, din câte se pare, nu şi-a dorit niciodată să iasă în evidență. Eu am ales să iau în calcul altă posibilitate – că a descris exact ceea ce-a văzut

---

[1] Expediția lui Meriwether Lewis şi William Clark, prima expediție americană care a traversat ceea ce acum este cunoscut drept vestul SUA (mai 1804 – septembrie 1806).

cu ochii lui. Numai dintr-un soi de aroganță poți crede că totul pe lumea asta se poate măsura și cântări cu instrumentele noastre științifice. Colonelul așa a pornit, cu asemenea presupuneri și, după cum veți vedea, nu i-a prins tocmai bine.

Pe lângă jurnale și însemnări, vă mai trimit niște hârtii ale mătușii Sophie. Sunt ilustrații și fotografii, tăieturi din ziar – mărunțișuri pe care le-am adunat de-a lungul anilor. Am vrut să le parcurg și să fac o selecție, dar s-ar putea ca unele să vă intereseze.

Deocamdată nu vă trimit și artefactele din expediție. Am păstrat tot ce-am putut, dar multe lucruri sunt extrem de fragile și s-ar putea să nu reziste până în Alaska și înapoi. Le-am evaluat și veți găsi o descriere a fiecărui obiect, precum și a stării în care se află.

Citiți totul. Dacă vă răzgândiți și veți găsi potrivit să faceți loc acestor lucruri în muzeul dumneavoastră, vă voi trimite bucuros tot ce am.

Al dumneavoastră,
Walter Forrester

Partea I

Orizont artificial
Jumătatea secolului al XIX-lea, nesemnat.
Colecția Allen Forrester

Cutie de mahon cu cheie originală. Cu tavă de fontă reflectorizantă, sticlă de mercur şi piramidă de sticlă cu rame de alamă. Proiectat pentru a ajuta în navigarea după stele atunci când orizontul natural este acoperit de întuneric, ceață sau forme de relief. Mercurul se toarnă în tava reflectorizantă, obținându-se astfel o suprafață reflectorizantă plană, iar imaginea este privită cu sextantul pentru o „dublă altitudine".

Jurnalul lt. col. Allen Forrester
21 martie 1885
Insula Perkins, Alaska

Nu ştiu cât e ceasul. Toiul nopții. Dar s-ar putea să fie deja mâine. Nu-mi văd propriile cuvinte, dar scriu cum pot, la lumina lunii, ca să-mi aştern primele gânduri. Poate că dimineață o să mi se pară bizar. Deocamdată sunt uşor tulburat.

M-am ridicat acum câteva clipe & am ieşit din cort ca să mă uşurez. Cu luna asta, nici nu m-am obosit să aprind un felinar. Mi-am strecurat picioarele în bocanci fără să-mi leg şireturile & mi-am croit drum printre copaci. Singurul sunet era al oceanului spălând plaja. E drept, eram pe jumătate adormit, vedeam ca prin ceață. Când am dat să mă întorc la cort, am auzit un foşnet deasupra capului. M-am uitat în sus, spre cerul luminat de lună şi brăzdat de crengi negre & umbre argintii. Mă aşteptam să fie un animal, poate o bufniță cocoțată pe o cracă, dar era bătrânul indian eyak suit în ramurile molidului. Fața nu i se vedea bine, dar i-am recunoscut trupul deşirat, cu pălăria neagră pe cap. Lumina lunii i se reflecta din podoabele ciudate de la gât.

Stătea cuibărit sus între crengi, în linişte. Nu ştiu dacă m-a văzut. N-am făcut nici un gest înspre el, temându-mă ca nu cumva să cadă dacă se sperie.

Cocoțatul într-un copac mi se pare un chin, dar, la nevoie, sunt în stare. Însă pe un bătrân olog de un picior ce l-o fi determinat să urce? Poate fugise de un urs. Oare, cuprins brusc de teamă, să se fi suit în copac? Nu se potriveşte cu firea lui. Indienii eyak par genul imperturbabil. Părea să şadă confortabil acolo între ramuri, poate chiar dormea.

Am plecat uşor neliniştit. De parcă aş fi văzut o pasăre care zboară pe sub apă sau un peşte înotând pe cer.

22 martie

Cu sau fără oameni, plecăm în zori de pe Insula Perkins. Prea multă vreme am tot amânat bizuindu-ne pe promisiunile indienilor eyak că oamenii lor se vor întoarce de la vânătoarea de vidre marine ca să ni se alăture. Am rămas cu trei eyaki tineri, prea tineri ca să meargă la vânătoare, & cu bătrânul infirm. Se spune că el cunoaşte apele astea, aşa că ne poate conduce la gura de vărsare a râului Wolverine. Nu mai pot aştepta încă o zi când ştiu că țărmul Alaskăi e atât de aproape de noi. Am întârziat cu săptămânile din cauza problemelor cu armata în Sitka, apoi ne-a încetinit ceața în călătoria la bordul navei USS Pinta. Cât de curând râul Wolverine ar putea să se dezlănțuie, devenind un torent de zăpadă topită, sloiuri de gheață & bulboane de netrecut. Dacă râul va sparge zăgazurile cu totul, n-o să reuşim să înaintăm mai departe decât a făcut-o Haigh. Deja mă tem de gheața din canion.

Scriu în uşa cortului. Lt. Pruitt ia la rând încă o dată instrumentele. Lustruieşte piramida de sticlă a orizontului artificial & verifică din nou mecanismul ceasului Howard. A devenit un tic nervos pe care i-l pot înțelege.

Sergentul Tillman are şi el ticul lui. Îşi face griji legate de proviziile de mâncare. O să avem destui biscuiți? întreabă de trei ori pe zi. Zice iarăşi că nu-i place supa de mazăre, preferă să tragă cu sania ciocolată pe râu. Eu bat la pas malul acestei insulițe nordice & privesc peste brațul de apă. Suntem nerăbdători să pornim în misiune.

Indianul eyak ne priveşte de unde şade, la rădăcina unui molid uriaş, acelaşi în care s-a cocoțat noaptea trecută. Bătrânul nu-şi dă jos niciodată pălăria neagră cu bor & vesta de domn, deşi poartă şi pantalonii & bluza de piele specifice indienilor. Are părul negru tăiat deasupra umerilor. La gât are o podoabă bizară, asemănătoare cu cele din cochilii de dentalium[2] pe care le poartă mulți indieni, însă făcut din mici oase de animale, dinți, bucățele strălucitoare de sticlă & metal. În timp ce ne priveşte, pe chipul său lat e aşternută o expresie ciudată. Amuzament. Ferocitate. Nu-mi dau seama. Până şi femeile & copiii de pe insulă par precauți cu el. Bătrânul se încruntă, nu zice nimic şi deodată râde când nu e cazul. În dimineața asta, sgt. Tillman a alunecat pe pietrele înghețate de lângă bărcile cu vâsle şi s-a lovit rău la genunchi. Bătrânul a râs pe înfundate. Tillman s-a ridicat în picioare & s-a dus la el să-l apuce de guler. Iar sergentul nu e vreun mititel. E ca o ditamai casa de cărămidă, mereu gata să se ia la pumni cu careva, după cum a zis generalul când ni l-a prezentat. N-am nici o îndoială că l-ar fi terminat cât ai zice peşte pe bătrânul eyak.

Lasă-l în pace, am zis, deşi eram de partea lui. Şi pe mine mă scoate din sărite bătrânul. Şi nu m-a liniştit deloc să-l văd în copacul acela în crucea nopții. Dacă aş avea posibilitatea, aş lua altă călăuză.

---

[2] Cochilia moluştelor scafopode Dentalium, similară ca formă unor colți de animale.

Vânătorul de blănuri Samuelson o să meargă cu noi până la gura de vărsare a râului Wolverine. Compania lui ar fi nepreţuită mai departe, căci cunoaşte într-o formă rudimentară majoritatea limbilor băştinaşilor & a călătorit mult în partea inferioară a râului. Se aşteaptă ca indienii de pe râul Wolverine, cei pe care ruşii i-au numit midnooski, să îi aducă un mesaj de la partenerul lui de vânătoare ca să pună la cale întâlnirea la gura râului şi să hotărască unde vor petrece sezonul de vânat. Mă străduiesc în continuare să îl conving, linguşindu-l, să ni se alăture în expediţie, dar el se ţine tare. Zice că acolo unde izvorăşte râul e un pustiu. Nu se teme de faima cea rea a indienilor, ci de terenul neospitalier, de râul imprevizibil.

Cât despre caracterul indienilor din partea superioară a râului Wolverine, domnul Jenson, negustorul alb, se străduieşte să ne terorizeze cu poveşti. Ne spune cum i-au măcelărit indienii pe ruşi când aceştia dormeau în săniile lor, apoi le-au tăiat organele genitale şi le-au îndesat în gurile cadavrelor. Dl Jenson administrează magazinul de mărfuri Alaska Commercial Co. de aici de pe insulă. Pretinde că pe indienii lui îi poate struni doar cu pumnul. E unul dintre cei mai dezagreabili oameni din câţi cunosc. Bea vârtos, face troc cu alcool cu băştinaşii de pe insulă, doar ca să se plângă apoi că sunt beţi. Se făleşte cu vicleniile din târgurile pe care le încheie cu ei, spune cum le cumpără blănurile la preţ scăzut. Apoi ne sfătuieşte să fim mereu cu ochii pe orice indian, fiindcă toţi mint & fură.

Îl evit cât pot pe comerciant, dar el mă dibuieşte şi-mi toarnă poveşti despre cum se pun la cale comploturi sângeroase împotriva lui. Satul ăsta de pe insulă devine tot mai mic pe zi ce trece. Ne plimbăm, verificăm proviziile, privim cerul, întrebăm când se întorc vânătorii de vidre.

În ciuda agitaţiei & neliniştii noastre, nu rămânem impasibili la splendoarea împrejurimilor. Acest ţinut are o

frumusețe vastă & rece. Soarele scânteiază de pretutindeni, din oceanul albastru, din gheață şi zăpadă. Refracția luminii este tăioasă, asemenea țipătului păsărilor marine care zboară în înalturi. Insula e un afloriment de stânci cenuşii, cu păduri mereu verzi & plaje stâncoase. În zilele senine, peste brațul de apă pot desluşi munții de pe țărmul Alaskăi. Sunt încă albiți de iarnă.

Seara trecută, la asfințit, un urs brun mergea agale pe plajă, târându-se printre bărcile noastre cu vâsle. Astăzi am măsurat urma unei labe în nisip şi am văzut că e lată cât două palme de om puse una lângă alta.

Gândurile mele se îndreaptă către Sophie ori de câte ori nu muncesc, dar nu-mi pot permite un asemenea răsfăț. Trebuie să mă concentrez la ceea ce am de făcut în clipa aceea.

Ordinul special nr. 16
Cartierul general din Columbia
Cazarma Vancouver, Teritoriul Washington
7 ianuarie 1885

Prin autoritatea generalului-locotenent al Armatei, informat astăzi telegrafic, locotenent-colonelul Allen Forrester este împuternicit prin prezenta să conducă o expediție de recunoaştere în Alaska, în susul râului Wolverine. Locotenentul Andrew Pruitt şi sergentul Bradley Tillman se vor prezenta la colonelul Forrester pentru a-l însoți în expediție.

Obiectivul îl constituie cartografierea interiorului Teritoriului şi strângerea de informații privitoare la triburile

băştinaşe în vederea pregătirii pentru orice viitoare tensiuni serioase între guvernul Statelor Unite şi băştinaşii din Teritoriu. Expediția va încerca de asemenea să stabilească dacă şi cum poate fi menținută o forță militară în această regiune, în cazul în care acest lucru va fi necesar, incluzând informații despre climă, asprimea iernii, mijloace de comunicare şi tipuri de arme aflate în posesia băştinaşilor. Informațiile vor fi adunate şi documentate minuțios pe tot parcursul expediției, în eventualitatea că aceasta va trebui abandonată.

Colonelul Forrester are ordin să trimită rapoarte complete la cartierul general, inclusiv itinerarii, hărți şi observații de pe teren ori de câte ori este posibil. La nevoie, se pot angaja cel mult cinci însoțitori dintre băştinaşi. Grupul expediționar trebuie să îşi propună să ajungă la gura de vărsare a râului Wolverine până la începutul lunii martie, aşa încât să călătorească în amonte pe gheața râului.

Din cauza caracteristicilor neobişnuite şi a gradului de necunoscut pe care îl presupune o asemenea expediție de recunoaştere, colonelul Forrester va fi liber să dispună în privința călătoriei dincolo de râul Wolverine. Componenții grupului vor avea tot timpul mare grijă de provizii şi le vor folosi cu maximă economie. S-a făcut o aprovizionare bogată pentru această călătorie.

Dacă misiunea de recunoaştere va fi încununată de succes, grupul va ajunge la fluviul Yukon, deja bine cartografiat, înainte de venirea iernii, unde se va putea îmbarca la bordul unui vapor până pe coastă. Colonelul Forrester va aranja apoi să fie transportat, împreună cu echipa sa, la bordul unei nave a pazei de coastă.

Vă dorim succes şi să vă întoarceți cu bine.

Prin ordinul generalului-maior Keirn: Stanley Harter, Aghiotant General Adjunct

---

USS Pinta

Lt. col. Allen Forrester
23 martie 1885

Rămânem pe Insula Perkins în noaptea asta, dar măcar am plecat din sat & de lângă negustorul Jenson. Ne aşezăm tabăra în partea de nord a insulei, exact pe partea opusă a brațului de apă față de râul Wolverine. Până acum călătoria pare să stagneze împotriva voinței noastre.

Jenson ne-a avertizat că nu vom putea lansa bărcile în valuri. Iar asta n-a făcut decât să ne îndârjească. În dimineața asta ne-am sculat gata de plecare pe o ploaie mohorâtă & o mare agitată. Negustorul se dăduse jos din pat mai devreme ca oricând, doar ca să stea să se uite sceptic la eforturile noastre. Am încărcat bărcile aproape pe întuneric & i-am împărțit pe oameni. Pruitt, bătrânul, doi indieni eyak & eu într-o barcă – Samuelson, Tillman & al treilea eyak tânăr în cealaltă. Le-am ordonat celor trei indieni tineri să ajute la ultimul hei-rup & să sară cei din urmă în barcă.

Prea ocupat să vâslesc prin valul puternic, n-am observat nimic în neregulă până n-a strigat Tillman.

— La naiba! Ne-ntoarcem după ei?

Am ridicat privirea. Abia i-am putut distinge prin semiîntuneric pe indienii de pe mal. Valurile li se spărgeau de genunchi. Aveau nişte figuri indiferente. Unul dintre ei a ridicat o mână. N-am priceput gestul. Îşi luau revedere sau rămăseseră acolo împotriva voinței lor? Oare avuseseră de gând să rămână chiar dacă încuviințaseră din cap când îi înştiințasem asupra condițiilor mele? Indiferent care era motivul, n-aveam nici cea mai mică intenție să îi recuperez. Abia ce reuşiserăm să trecem de valul cel mare. Am întins brațul în aer, spre întinderea de apă.

— Înainte, am zis.

Am pornit în cenuşiul umed şi rece. Doar câte doi vâslaşi puternici într-o barcă. Bătrânul eyak nu era de nici un folos. Echipajul nostru era de la bun început prea mic.

Situația nu s-a îmbunătățit cu nimic la lumina zilei. Valurile loveau în părțile laterale ale bărcilor. Vântul împroşca stropi de apă din mare, proviziile se făceau fleaşcă pe sub pânza de cort. Am înaintat spre nord, de-a lungul coastei insulei. În fața noastră s-a ivit un pâlc de stânci înălțându-se din apă. Am strigat să virăm spre larg.

Bătrânul a vorbit atunci pentru prima oară, un chicotit gutural din care n-am înțeles nimic. Dar vânătorul a înțeles.

— Zice să ne ținem aproape de țărm pe-aici.

— Ce spui?

Barca s-a înălțat, s-a clătinat pe valuri & ne-a purtat către stânci.

— Aşa zice el. Ține aproape.

M-am uitat la provă, unde stătea cocoțat bătrânul. Vesta îi flutura în vânt. Avea o privire sălbatică & rânjea sau se strâmba, nu-mi dădeam seama.

— Nu-i bine, a zbierat Tillman în vânt.

Trebuia să fiu de acord cu el. Valurile aveau să ne zdrobească bărcile de stânci. Dar oare nu ca să ne fie călăuză îl luaserăm pe bătrân cu noi? Pesemne că el cunoaşte aceste golfuri & brațe de mare dintotdeauna. Indienii eyak ne spuseseră că ne poate duce pe țărmul Alaskăi.

Barca noastră amenința să se răsucească oblic pe hulă. Valurile se spărgeau de copastie.

— Fă cum spune el, am strigat. Înainte.

N-am mai apucat să-mi regret ordinul. Marea ne-a luat ca pe nişte lemne purtate de viitură & ne-a aruncat în stânci. Am trecut hârşâindu-ne de pietre doar pentru a fi prinşi de bulboanele de la baza falezelor insulei. Bărcile se roteau, săltau & trosneau. Stropii de apă sărată ne orbeau. Mi s-a părut că îl aud pe bătrânul eyak chicotind de la provă. Poate că erau doar pescăruşii. Ce om râde atunci când se îneacă?

Nu pot spune cât ne-am luptat cu marea & fațada de stânci. Tillman sătea la pupa, împingea cu vâsla în stâncă pentru a menține barca. Nici măcar forța lui considerabilă nu făcea față mării. Pruitt a urlat cu mâna strivită între provă & stâncă. Samuelson a emis un şir de înjurături cum n-am mai auzit în viața mea.

Când în sfârşit ne-am eliberat din curentul turbat, am tras la vâsle până am simțit că ne plesnesc inimile. Am ținut-o tot aşa până am ajuns în ape mai liniştite, unde nu se zărea nici o stâncă.

Tillman şi-a adus barca aproape de a noastră. Am crezut că vine să punem la cale un plan, însă el şi-a aruncat vâslele şi a sărit în barca noastră. Înainte să-mi dau seama ce face, l-a apucat pe bătrân de cămaşă şi l-a smucit ridicându-l în picioare.

— Ce naiba ai? i-a strigat Tillman bătrânului eyak în față. Era să ne-omori pe toți!

Bătrânul nici n-a clipit. Ar fi trebuit să se teamă pentru viața lui. Dar el zâmbea larg, cu dinții doar nişte cioturi. Apoi a vorbit, cu cloncănitul lui răguşit & pauzele bruşte.

— Ce zice? a întrebat Tillman întorcându-se spre Samuelson.

Vânătorul a şovăit, de parcă nu era sigur dacă să repete sau nu.

— Zice că de câteva zile i-e foame.

— Cum?

Samuelson a înălțat din umeri.

— Aşa zice. I-e foame.

Tillman l-a îmbrâncit pe bătrân.

— Şi de-asta ne dă naibii pe toți?

Tillman a dat să-l arunce peste barcă. Bătrânul a cârâit, un fel de râs sau de schelălăit. Mă tenta să las să fie azvârlit în mare, dar m-am răzgândit.

— Gata, Tillman. O să scăpăm de el în curând.

Sergentul a ezitat. Mi-a trecut prin cap că nu se va supune. Mi s-au redeşteptat reținerile legate de reputația lui, dar l-a trântit pe bătrân înapoi în barcă.

Ne-am reluat vâslitul fără să mai vorbim şi fără oprire. Înaintam lent. La începutul după-amiezii abia înconjuraserăm partea nordică a Insulei Perkins.

— Bătrânul zice că vine furtuna, a spus Samuelson.

De ce l-am fi crezut? Acum nici unul dintre noi nu mai avea încredere în eyak.

— Nu ştiu, dar poate că de data asta ar trebui să-l ascultăm, a zis Samuelson.

I-am urmat cu toții privirea spre orizontul unde se înghesuiau nori.

— Zice să putem opri în siguranță acolo, chiar de partea cealaltă a capului ăluia.

De data asta bătrânul nu ne-a păcălit. Un curent rece ne-a împins către mal. N-am făcut focul, dar am ridicat repede cortul între copaci & ne-am băgat înăuntru, uzi, tremurând, istoviți. Bătrânul eyak a rămas afară, unde nici unul dintre noi nu mai ştie de el şi nici nu ne pasă. Ploaia biciuieşte cortul de pânză scoțând un răpăit puternic. Mâncăm carne de vită rece din cutii de conserve, strânşi unul într-altul.

L-am întrebat pe Samuelson de ce au rămas indienii cei tineri acolo.

— De frică.

— Frică de midnooski?

— Nu. De negustorul Jenson. Vrea să-l ajute cu blănurile de vidră când se întorc vânătorii.

— Dar mare influență mai are asupra lor, am remarcat eu.

— Încă nu sunt sclavii lui Jenson, dar mai aşteaptă un pic, a zis Samuelson. L-am văzut smulgând un copil indian din brațele mamei în schimbul blănurilor pe care nu le adusese tatăl.

— Dar ce poate să obțină un om alb dacă ia un copil de indian?

— Teamă, a zis vânătorul.

Putem naviga de-a lungul frontierei sau să fim traşi de sănii cu câini peste pâraie îngheţate până ajungem în vestul cel mai rece şi mai îndepărtat, separat de cel mai aspru şi mai îndepărtat est doar de-o biată palmă de ocean, peste care se întinde iarna o punte de gheaţă groasă, striată. Ce se mai poate spune atunci despre această regiune – această Ultima Thule a lumii cunoscute, al cărei cel mai nordic punct se află la numai trei-patru grade la sud de cea mai mare latitudine atinsă până în momentul de faţă de om?

Din *Istoria Alaskăi: 1730-1885*
de Hubert Howe Bancroft, 1886

Jurnalul lui Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
6 ianuarie 1885

O, ce veşti minunate! Generalul şi-a dat acordul să îi pot însoți pe Allen şi pe oamenii lui pe vapor, către nord! De câteva zile părea tot mai puțin probabil şi sunt sigură că numai stăruințelor tenace ale lui Allen le datorez faptul că pot merge şi eu. Desigur, voi călători doar până la Sitka şi mă voi întoarce la cazarmă la sfârşitul lui februarie; nici măcar n-o să apuc să zăresc țărmul nordic, unde va începe adevărata lor aventură, dar chiar şi aşa sunt în culmea fericirii. Şi Allen e bucuros. A intrat azi val-vârtej în camera de zi şi m-a anunțat: „Vii şi tu, dragostea mea! Haywood zice că vii şi tu!”.

Aşa că acum am multe de făcut. Până azi am urmat sfatul mamei şi nu mi-am „numărat puii înainte să iasă din găoace”, aşa că n-am făcut nici o pregătire. Ne aşteptăm să ne îmbarcăm în mai puțin de o lună. Ce să iau cu mine? O grămadă de haine călduroase. Ghetele, cu siguranță, căci mi s-a zis că puntea e adesea periculoasă, acoperită de gheață

şi stropită cu apă de mare. Binoclul şi agendele, desigur, cu multe creioane de rezervă.

Şi mai e şi asta – un jurnal nou. M-am opus la început când mi l-a dat Allen şi am zis că mi se potrivesc mai bine carnetele mele cu însemnări din natură. Dar el mi-a răspuns glumeț că atunci când se întoarce din Alaska o să vrea să afle şi altceva în afară de obiceiurile scorțarilor şi ale pițigoilor.

Pe atunci nici nu-mi trecea prin cap că se va petrece ceva interesant în viața mea: doar lunga călătorie cu trenul la Vermont şi întoarcerea la casa copilăriei mele. Poate că dacă mi s-ar îngădui să mă plimb măcar până la iazul de la vechea mină ca să mă uit la rațele sulițar şi la corcodeli sau să mă duc în pădure în căutarea sculpturilor lui tata (ce mult mi-ar plăcea să le vadă şi Allen într-o zi, mai ales şarpele de mare şi ursul cel bătrân), poate că atunci aş avea ceva de notat. Dar nu mi se vor permite niciodată asemenea plimbări. „Ruşinea e singurul rod al lenei.” De câte ori n-am auzit cuvintele acestea când eram mică? Mama îşi petrece tot timpul la scândura de spălat şi cu cârpele, cu grebla şi buruienile, şi tot la asta se va aştepta şi de la mine. Cine să vrea să asculte un asemenea jurnal citit cu voce tare?

Dar acum! Acum o să am ceva de scris în paginile acestea, fiindcă mă duc în Alaska!

8 ianuarie

Nu mă pot abține, pur şi simplu sunt cuprinsă de entuziasm. În fiecare zi sosesc provizii din diferite locuri din țară – corturi, saci de dormit, rachete de zăpadă, aproape o mie de porții pentru oameni! Nu ştiu cum reuşeşte Allen să țină ordine-n toate. În dimineața asta, chiar când dădea să

mă sărute la uşă, la plecare, a zis: „Da, Pruitt o să fie plecat pe-afară cu aparatul de fotografiat, dar poate să se ocupe Tillman de puşti şi muniție. Aşa pot să mă duc eu la telegraf”. Trebuie să trimită vorbă la Sitka, prin British Columbia şi apoi cu vaporul de poştă, că va avea nevoie de câteva sănii, construite şi pregătite pentru când ajungem.

Iar apoi, în timpul plimbării mele de după-amiază, s-a întâmplat să mă întâlnesc cu domnul Pruitt, care era cu aparatul lângă grajd. Allen zice că locotenentul a învățat să facă fotografii doar de curând, pentru a strânge documente despre expediție, aşa că exersează cât de mult poate. Astăzi îndărătnicul său subiect era fierarul.

Alcătuiau o scenă amuzantă, domnul Pruitt atât de concentrat şi cu piele albă, cu părul său roşcat tuns băiețeşte; fierarul lugubru, cu şorț de piele şi mâneci suflecate, cu un aer deosebit de nefericit când trebuia să stea să i se facă fotografia. Domnul Pruitt se holba de sub pânza neagră şi îi cerea domol fierarului să îşi întoarcă umărul aşa şi bărbia altfel, iar acesta se supunea bodogănind.

Mi-am dorit enorm să îl întreb pe domnul Pruitt cum funcționează aparatul de fotografiat, cum poate fi luat pe teren şi chiar să văd câteva imagini surprinse de el, dar m-am gândit că e mai bine să nu-l întrerup.

Ce concept extraordinar, să poți captura lumina şi umbra şi să le redai pe hârtie într-un asemenea mod. Mă gândesc adesea la fotografiile pe care le-am văzut împreună cu Allen într-un studio din Boston – bătrâna cu pipă, un băiețel călare pe un câine uriaş şi o scenă bizară cu nişte actori costumați în animale. Fiecare uimitor de vie, de parcă pânza şi pielea ar fi avut o textură argintată, şi o lumină care părea de-a dreptul magică, ca şi cum viața în sine ar fi strălucit de-acolo de pe hârtie.

Îl invidiez pe domnul Pruitt că va aduna documente despre Nordul Îndepărtat folosind un asemenea instrument! (Vai, eu voi lua la bord doar carnetele şi biata mea îndemânare la desenat. Pare un blestem să iubeşti atât de mult meseria de naturalist şi să fii atât de prost echipat pentru ea.)

9 ianuarie

Nu mă aşteptam să fiu motivul unei asemenea agitații. Ai zice că plec într-o expediție polară. În după-amiaza asta, la ceaiul de la doamna Connor, soțiile ofițerilor au reacționat în toate felurile posibile, de la panică la țipete de încântare, când au aflat că voi merge până la Sitka împreună cu Allen şi oamenii lui.

Unde o să dormi, pentru numele lui Dumnezeu? Trebuie să-ți iei multe pături ca să nu îngheți noaptea! Dar urşii polari? Mănâncă oameni! (I-am explicat doamnei Bailey că, din câte ştiu, urşii polari trăiesc mult mai în nord decât prin locurile pe unde mă voi aventura eu, aşa că nu e nici un risc să-i întâlnesc.) Mâncarea de pe vapor o să fie oribilă, ține minte ce-ți spun. Ah, şi ce rău o să-ți fie! Pune-ți în bagaj un pachet de biscuiți buni, doar pentru sufletul tău.

Ar fi trebuit să prevăd reacția domnişoarei Evelyn:

— Cel puțin o rochie de seară frumoasă. Trebuie neapărat să ai la dumneata aşa ceva. Nu ştii niciodată când apare vreo ocazie specială – nu te strâmba aşa la mine, doamnă Forrester, poate că o s-ajungi să iei cina în casa guvernatorului din Sitka, nu se ştie niciodată... şi-i groaznic să fii prost îmbrăcat.

Singura care mi-a dat un sfat pertinent a fost Sarah Whithers.

— Ai un impermeabil să te ferească de ploaie şi zăpadă?

După care draga, timida de ea a zis că mi-l poate da pe al ei, fiindcă a primit de curând unul nou; i-am mulțumit, dar i-am zis că am şi sigur o să-mi amintesc să mi-l pun în bagaj.

Şi apoi a urmat sporovăiala doamnei Connor:

— Ia lasă prostiile astea! De ce naiba te duci acolo?

M-am scuzat şi am zis că nu înțeleg ce vrea să spună.

— Sigur nu te poate obliga soțul dumitale, a spus ea.

Să nu merg! I-am explicat că eu voiam să merg şi că dacă mi s-ar fi permis, l-aş fi însoțit pe Allen toată distanța de-a curmezişul Alaskăi.

— E absurd. O tânără inteligentă ca dumneata nu trebuie să se bage într-o asemenea tâmpenie. Lasă-i pe bărbați să dispară de pe fața pământului. Cam la asta se pricep ei.

Ce puteam zice ca să mă apăr?

— Dar nu e romantic? a exclamat doamna Whithers. Imaginați-vă un bărbat care e aşa de înnebunit la gândul că se va despărți de soție, încât o ia cu el!

A fost frumos din partea ei că încerca să mă salveze, mai ales că ştiu ce crâncen o intimidează prezența doamnei Connor. Şi totuşi nimic nu m-a putut salva, simțeam că m-am distanțat de celelalte femei. Am tăcut tot restul ceaiului.

Dacă mi-aş fi găsit cuvintele, aş fi zis aşa: nu mă duc fiindcă îmi porunceşte bărbatul. Nu mă duc fiindcă aş avea nevoie să dovedesc sau să câştig ceva. Şi, deşi voi fi bucuroasă să mai stau o vreme alături de soțul meu, nici măcar ăsta nu-i un motiv în sine. Mă duc fiindcă vreau să văd cu ochii mei acel ținut sălbatic.

11 ianuarie

Oare chiar ar trebui să cred că doamna Connor a venit țintă la uşa mea cu cea mai pură milă în suflet?

N-a dorit ceai sau prăjitură, a vrut doar să își încălzească mâinile la sobă şi a insistat că nu înțeleg gravitatea plecării lui Allen. Probabil că mie mi se pare un fel de vacanță în nord! Oare chiar nu conştientizez pericolul pe care îl va înfrunta el în Alaska?

M-am străduit să rămân calmă şi politicoasă în timpul vizitei ei, îngăduindu-mi doar când şi când câte un „Înțeleg. Da, înțeleg”. Însă asemenea răspunsuri nu o satisfăceau, aşa că s-a agitat tot mai tare şi a început să meargă încolo şi-ncoace prin micuța noastră bucătărie.

— Mă obligi să vorbesc pe şleau, a zis ea. Hugh al meu spune că ultimii albii care s-au aventurat în susul acelui râu au fost ruşii, iar ei au fost uciși de indieni. Toți până la unul.

— Înțeleg, am zis din nou.

— Asta-i tot ce ai de spus? „Înțeleg, înțeleg.” Mă întreb dacă chiar înțelegi.

I-am mulțumit pentru grijă şi am condus-o spre uşă.

De ce a vrut să mă supună unei asemenea discuții oribile? Sigur o să mă frământ pentru Allen în fiecare zi în care o să fie departe de mine, mai ales dacă tot ce spune ea este adevărat, dar nici o grijă nu mi-l va readuce acasă. Doar norocul şi propria lui iscusință pot face asta.

12 ianuarie

El a făcut tot ce i-a stat în putință să mă liniştească. Aproape o sută de ani. Atât a trecut de când i-au masacrat indienii pe ruşi în Alaska. În plus, zice Allen, există puține detalii legate de ce anume a provocat atacul. Şi exact aşa

cum bănuiam, de atunci încoace expedițiile americane s-au întors de la râul Wolverine fără să mai întâlnească vreun trib îndepărtat.

— Nu ne ducem cu gând de luptă, dragostea mea. O să am grijă de pielea noastră, îți promit.

13 ianuarie

La cererea mea, Allen mi-a adus aseară cufărul de călătorie, sugerându-mi însă delicat că s-ar putea să fie cam devreme pentru făcut bagajul. Dar n-am vrut să ascult glasul rațiunii şi în dimineața asta am început să-mi organizez lucrurile. În curând mi-am dat seama ce nebunie era. Că doar nu am zece rochii pe care să le port acum şi alte zece pe care să le împachetez pentru mai încolo. Aşa că am împins cufărul într-un colț şi acum stă la fereastra dormitorului în timp ce eu scriu.

Este o după-amiază de iarnă ca multe altele din țara asta – rece, cenuşie şi ploioasă – şi totuşi mi s-a schimbat întru câtva felul în care o percep. Când am sosit noi în Teritoriul Washington, am fost captivată de tot peisajul sălbatic pe care îl vedeam, până şi cazarma părea un avanpost îndepărtat al civilizației. Acum însă, dacă mă gândesc la Alaska, acest şir ordonat de case ale ofițerilor, copacii plantați şi gardul viu bine tuns şi barăcile acoperite cu şindrilă, drumurile noroioase – toate par aşa de blânde şi obişnuite.

Sitka se află pe brațul cel mai sudic al Teritoriului Alaska, şi totuşi este mult dincolo de locurile unde au ajuns civilizația, şoselele sau telegraful. Vom vedea ghețari montani din care se desprind sloiuri şi se prăbuşesc în mare, balene făcând salturi şi poate păsări care nu trăiesc

decât în acele tărâmuri nordice. Şi apoi vom ajunge la capătul hărții şi Allen o să dispară dincolo de marginea ei. Este şi palpitant, şi înspăimântător în acelaşi timp – şi deodată mă pomenesc că nu mă mai pot gândi la nimic altceva. Chiar că vor fi lungi aceste săptămâni dinaintea plecării.

Ce bine că domnul Tillman a organizat o seară dansantă, iar Allen şi cu mine suntem fericiți să participăm. Măcar ne va mai abate atenția de la preocupările noastre.

O să mă duc să o caut pe domnişoara Evelyn, să văd dacă nu-mi poate împrumuta o rochie de seară, de vreme ce insista că rochia mea neagră de lână nu-i potrivită.

Ivaşov şi oamenii lui dormeau în săniile lor când, la un semn, midnoooskii le-au crăpat tuturor capetele cu topoarele.

Din *Jurnalul Asociației Geografice Ruse*,
Sankt Petersburg, 1849 (traducere din limba rusă)

Lt. col. Allen Forrester
24 martie 1885
Point Blake, Alaska

În sfârşit am pus piciorul pe țărm, deşi râul Wolverine e încă departe. Am traversat pe o furtună care ne-a împins cu trei kilometri mai încolo, făcându-ne să acostăm la Point Blake. Malul, între acest punct & gura râului, este doar un teren cu noroi alunecos, galben-albăstrui. Întinderile netezite de maree sunt tăiate de urmele pirogilor trase de indieni, pe unde a scăzut apa. Bărcile noastre, încărcate cu cinci sute de kilograme de provizii, nu alunecă aşa de bine.

Ne-am croit drum până într-un mic golf unde am zărit un grup de indieni înşirând scoici. Bătrânul eyak a fost primul care a sărit din barcă pe plaja stâncoasă. E agil chiar şi cu piciorul lui diform. Am crezut că vrea să fugă de Tillman, dar el a făcut câteva salturi & a ajuns la grămada de scoici. A apucat una, apoi alta, le-a sorbit. O indiancă l-a plesnit cu palma. A țipat – Aiii! Ca pentru a alunga un dăunător. Bătrânul s-a mişcat iute, s-a ferit, apoi a înşfăcat altă scoică. Şi alta. Indianca l-a fugărit pe plajă.

— Uite, chiar îi era foame, a zis Tillman. Bătrân nebun.

Rămânem aici după-amiaza & noaptea sperând să prindem refluxul în zori ca să ajungem cu barca la gura râului. Tillman & cu mine am ridicat cortul pe plajă. Vânătorul adună lemne de foc.

Lt. Pruitt se străduieşte să-i fotografieze pe indieni. Se pricepe la instrumentele ştiințifice. Când îşi făcea serviciul în subordinea mea în Teritoriul Arizona, am fost foarte impresionat de apetențele lui pentru studiu. În vreme ce majoritatea soldaților erau nişte pierde-vară, el citea cărți de ştiință & de literatură. Îşi împinge din când în când ochelarii cu ramă de sârmă pe nas, apoi începe să te bombardeze cu o grămadă de întrebări. Pe unii dintre ofițeri îi scotea din minți, dar mie curiozitatea lui tinerească mi se părea odihnitoare.

Când i-am scris şi l-am anunțat de expediție, am zis că de el aş avea nevoie pentru strângerea de date necesare la cartografiere, ştiindu-l priceput cu sextantul & orizontul artificial. Barometrul, higrometrul – şi aceste instrumente meteorologice ar fi tot în sarcina lui. În scrisoarea sa de răspuns a zis că ar vrea să ia şi un aparat de fotografiat în călătorie. Datorită progreselor din ultima vreme, aparatele astea pot să fie luate pe teren, mi-a zis.

— Merită, deşi atârnă greu, mi-a scris.

Pruitt a ridicat trepiedul pe plajă, a ataşat cutia aparatului & acum stă cu pânza neagră peste cap, aşa că arată ca un monstru cu cap uriaş şi multe picioare. Indienii se uită din tabăra lor. Arată cu degetul, se zgâiesc, şuşotesc. Nici eu nu-s mai puțin intrigat. Pruitt a încercat să-mi explice cum e cu fenomenul chimic, plăcile de sticlă, gelatina de bromură de argint, lentilele, sticla care focalizează. De dragul lui Sophie, am încercat să învăț cât de mult am putut.

Pruitt şi-a îndreptat obiectivul spre eyak, care acum stă în picioare, îşi înalță capul ținându-l întors într-o parte, se apropie uşor de aparat. Bătrânul îşi lasă capul în jos, se leagănă dintr-o parte în alta, aproape ca un luptător sau ca un animal şiret care e rănit la un picior. Acum e la doar un metru de ochiul lui Pruitt. Mai aproape. Şi mai aproape. Pruitt a scos o mână de sub pânză şi şi-o flutură spre bătrân.

— Înapoi! Eşti prea aproape. Du-te înapoi & stai nemişcat!

Bătrânul îşi lipeşte fața de aparat, întinde mâna şi-şi trage şi el pânza neagră peste cap. Zici c-o să dispară în burdihanul unui monstru uriaş.

Mă îndoiesc că Pruitt va avea mare noroc în aventura asta.

În seara asta am auzit o poveste neobişnuită. Când ne pregăteam masa pe plajă, o tânără indiancă a venit dinspre tufărişul de sălcii pitice cărând doi iepuri de câmp morți, apoi a îngenuncheat la marginea mării şi i-a jupuit iute şi cu precizie. Purta o rochie din piele de animal cu mărgele & pe umeri avea o manta de blană. Un iepure l-a dus în tabăra indiană, familiei ei bănuiesc. Spre marea noastră surpriză, a venit apoi pe plajă spre focul nostru de tabără. A dat drumul celuilalt iepure să alunece în vasul cu apă pe care-l

puseserăm la fiert pe foc. Noi aveam de mâncare doar nişte conserve de fasole pe care le încălzeam, aşa că am acceptat darul ei fără ezitare. I-am mulțumit, dar nu părea să înțeleagă ce-i spunem.

— N-are bărbat care să vâneze pentru ea? a întrebat Tillman.

I-a făcut cu ochiul, dar fata nu a reacționat.

Samuelson i-a pus mai multe întrebări în limba ei, la care ea a răspuns aproape în şoaptă. Au vorbit mult timp. Iar ea nu a ridicat nici măcar o dată ochii, de parcă se temea că privirile noastre o vor transforma în stană de piatră. Apoi a plecat pe plajă spre tabăra ei, dar după câțiva paşi i-a mai zis ceva lui Samuelson. El a încuviințat din cap.

— Ei? Ce-a zis? a întrebat Tillman.

— A avut cândva un soț.

— O fată aşa de drăguță şi de tânără. Mă îndoiesc că ar renunța vreun bărbat la aşa ceva. Deci ce s-a-ntâmplat cu tipul?

— L-a omorât ea, a spus Samuelson. I-a tăiat gâtul în somn.

A fost un răspuns surprinzător, dar nu mai mult decât restul poveştii spuse de vânător.

Femeia zicea că în urmă cu două ierni a venit un străin din Valea Wolverine. Nu-l mai văzuse nimeni înainte, dar era un vânător bun & iute de picior. Când acesta i-a cerut să meargă acasă cu el, ea a acceptat. Aşa că cei doi au străbătut valea, dincolo de locurile pe unde mai călcase ea înainte, până au ajuns la un pârâu care izvora din munți. El a dus-o într-o grotă din stânci. Grota era rece & umedă & duhnea a peşte. Zile în şir a lăsat-o acolo. Nu aveau de mâncat decât peşte crud. A avertizat-o să nu iasă niciodată din grotă. Ea se simțea singură, aşa că într-o zi s-a luat după el prin zăpadă. După o vreme, urmele lui s-au transformat în nişte urme de vidră. Ea s-a ținut după ele

până când a ajuns la o vizuină pe malul unei ape. Atunci şi-a văzut soţul în adevărata sa formă: o vidră de râu, întâmpinat de soția sa, o vidră.

Lui Tillman nu-i venea să creadă. Eu mai auzisem asemenea poveşti de-ale indienilor, dar nu chiar aşa, la prima mână.

— Ei cred că doar o linie subţire separă omul de animal, a zis Samuelson. Susţin că unii pot trece înapoi & înainte peste această linie, fiind ba om, ba animal sălbatic.

Tillman s-a aplecat înainte, cum şedea acolo. Semăna cu un băieţel care ascultă o poveste vânătorească, dornic să afle continuarea.

— Şi ce s-a întâmplat apoi?

— S-a întors la vizuina lor şi l-a aşteptat. Când el a adormit lângă ea, i-a tăiat gâtul. Dimineaţa l-a jupuit. Pielea de vidră de pe umerii ei e pielea soţului ei.

— Doamne, a zis Pruitt.

— Dar tu nu crezi o iotă, nu-i aşa? a întrebat Tillman.

Samuelson a ridicat din umeri.

— Şi ce-a spus la sfârşit, când pleca? a întrebat Tillman.

— A zis că râul Wolverine nu-i pentru de-ăştia ca noi.

Vânătorul s-a întins înspre foc & a îndesat picioarele fusiforme ale iepurelui în oală.

Washington, D.C.
17 septembrie 1884

Către lt. col. Allen Forrester

Sunt încântat că v-aţi reconsiderat poziţia şi vă veţi angaja în această aventură. Reticenţa dumneavoastră iniţială era neaşteptată – mie mi s-a părut

dintotdeauna că sunteți dornic de o asemenea însărcinare. Din scrisoarea dumneavoastră vă înțeleg acum mai bine îndoielile. Sunt de acord că, în anumite privințe, această misiune poate fi mai potrivită cu energia şi sănătatea robustă a unui bărbat mai tânăr, dar nu am nici o îndoială că experiența privitoare la frontieră, precum şi maniera dumneavoastră echilibrată de a conduce cântăresc mult mai greu ca toate acestea. De fapt, cred cu tărie că tocmai obrăznicia şi lenea tinerilor noştri locotenenți ne-a împiedicat să lansăm până acum o expediție de succes pe râul Wolverine. Sincer, e o ruşine faptul că, deşi unii dintre politicienii noştri nu vor fi dispuşi s-o recunoască, teritoriul este în posesia noastră de aproape douăzeci de ani şi noi încă nu ştim aproape nimic despre ce se află acolo.

Acestea fiind spuse, am avut serioase rezerve legate de planul dumneavoastră de a menține un grup atât de mic pentru călătorie. V-ar fi mai de folos un grup de doisprezece oameni sau mai mult, inclusiv un medic militar şi un cartograf. Dar vom face cum doriți, nu fiindcă sunt eu înțelegător, ci fiindcă nu ni s-au acordat fonduri decât pentru dumneavoastră şi încă doi oameni.

Aşadar, trebuie să insist pentru desemnarea unei persoane. În mod normal, m-aş încrede în judecata dumneavoastră şi v-aş lăsa să vă alegeți singur oamenii. Însă sunt convins că sergentul Bradley Tillman se va dovedi neprețuit. Nu dați mare atenție rapoartelor de la curtea marțială – e cam scandalagiu şi agitat, dar nu mă pot gândi la alt om pe care mi l-aş dori să-mi acopere spatele dacă aş pleca în lume ca dumneavoastră. Dacă n-ar fi fost slab educat, iute la mânie şi cu drag de pahar, nu mă îndoiesc că ar fi ajuns deja colonel. Insist pentru desemnarea lui, dar pe celălalt membru al grupului îl puteți alege singur.

Voi insista din nou asupra dorinței mele ca toate interacțiunile grupului dumneavoastră cu băştinaşii acestui ținut să fie prietenoase. V-ați dovedit un om echilibrat şi corect de câte ori ați avut de-a face cu triburile şi cred că asta s-ar putea dovedi crucial pentru succesul acestei întreprinderi. Nu sunt sigur câtă crezare li se poate da relatărilor ruşilor. Oricum, dacă la un moment dat nu veți avea cum să înaintați fără să provocați ostilitate, atunci vă veți întoarce. Oricât aş fi de nerăbdător ca această expediție să aibă succes, nu ne mai trebuie încă un război indian pe cap.

Cunoaşteți mesajele în contradictoriu purtate în legătură cu această expediție de recunoaştere şi dificultățile întâmpinate de aghiotantul general din minister. Chiar şi aşa, trezorierul a fost instruit să vă transfere 2.000 de dolari ca avans pentru plata dumneavoastră şi a membrilor detaşamentului. Am încredere că acum veți avea suficiente provizii ca să vă asigurați securitatea, confortul şi succesul.

Am aflat de la generalul Haywood că v-ați căsătorit de curând. Felicitări, domnule colonel. Bănuiesc că de aici vi se trage o parte din reticența de a pleca într-o asemenea expediție, dar la întoarcere vă veți putea retrage fericit în căminul conjugal.

Cu sincere urări să vă întoarceți cu bine,

JAMES KEIRN
General-maior, Armata SUA

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
14 ianuarie 1885

Încă nu mi-am revenit după petrecerea de aseară. Allen are perfectă dreptate – a mobilizat oamenii să organizeze cele mai distractive chestii, pe lângă care balurile ofițerilor par scorțoase şi false. Scripcă, banjo, acordeon. Şi n-aş fi visat vreodată că soțul meu cel serios poate să danseze polca! Ce râsete şi veselie! O asemenea gală are un ceva absolut extraordinar, cu luminile şi muzica revărsându-se în pădurea întunecată.

S-a toastat mult în cinstea expediției, cel mai adesea la îndemnul turbulentului domn Tillman, şi toată seara oamenii au vociferat cerându-le lui Allen şi celor din echipa lui să le dezvăluie planurile. Când s-a aflat că voi merge şi eu până la Sitka, am devenit la rândul meu un subiect interesant. E o postură cu care nu sunt obişnuită şi în care nu mă simt bine. Slavă Domnului că, de câteva ori, Allen m-a smuls din mijlocul oamenilor şi m-a dus la dans. Dar, pe de altă parte, el era prea adesea prins în conversații, iar eu eram lăsată să-mi port singură de grijă printre toți acei oameni.

Domnişoara Evelyn s-a dovedit neobişnuit de plictisitoare, fiindcă era distrasă de toți bărbații frumos îmbrăcați care participau şi n-o prea interesa să discute cu mine decât ca să mă întrebe de numele şi starea civilă a vreunui domn. Nu i-am fost de mare ajutor şi m-a abandonat repede. Domnul Tillman a petrecut restul serii făcându-i curte şi, deşi sunt sigură că are standarde mai

înalte decât un sergent din armată, părea periculos de îndrăgostită. Mă îndoiesc că generalul Haywood va aproba o asemenea pereche pentru nepoata lui.

Însă probabil că cea mai stupefiantă şi tulburătoare parte a serii a fost dialogul meu cu domnul Pruitt. E foarte diferit de cum mă aşteptam – sever şi gânditor, şi a reuşit să mă jignească în câteva rânduri.

Din ziua aceea de la grajduri, eram nerăbdătoare să îl întreb de aparatul de fotografiat, astfel că, atunci când m-am pomenit în preajma lui în mulțime, am pomenit de interesul meu pentru fotografie. Ce îmi putea spune despre acel proces?

— E ceva mult prea complicat pentru vorbit aşa, la o şuetă, a zis.

Avea un ton plin de indiferență şi ostilitate şi m-aş fi scuzat, dar mulțimea care se înghesuia nu îmi permitea o evadare uşoară. Am rămas alături de el o vreme, înainte ca tăcerea dintre noi să devină insuportabil de stânjenitoare.

— Înțeleg că îl ştiți pe soțul meu de mulți ani, m-am aventurat eu.

— L-am cunoscut la Fort Bowie, doamnă. Acum aproape nouă ani.

— Da, mi-a povestit câte ceva despre perioada petrecută acolo. I-a făcut mare plăcere să vă cunoască.

Domnul Pruitt m-a săgetat cu privirea de parcă aş fi zis un lucru înşelător sau arțăgos. După o pauză lungă, s-a uitat în altă parte şi a zis cu convingere, serios:

— A fost cea mai mare onoare să servesc sub comanda lui.

Poate că atinsesem un subiect neplăcut pentru domnul Pruitt. I-am zis că aş fi deosebit de interesată să aflu cum este să îl ai comandant pe Allen.

Cu ceva încurajări din partea mea, mi-a povestit cum Allen a sosit la Fort Bowie şi a început să pună atât de

multe întrebări, despre teren şi sursele de apă, despre triburile din zonă, până la soiurile de ierburi care creşteau acolo, încât oamenii au început să glumească zicând că următorul lucru de care o să întrebe va fi despre urmele lăsate de cizmele lor. În tot acest timp, nu lăsa să se întrevadă nici un indiciu legat de ce avea de gând să facă cu informațiile.

Am râs şi am zis că aşa e Allen – îşi ține gândurile pentru el şi numai odată ce a stabilit în sinea lui ce va face îşi dezvăluie planurile celor din preajma sa, soldat sau soție. Dar am fost foarte mândră văzând ce mult îl admiră acest om. A spus că Allen le cere întotdeauna oamenilor săi să dea tot ce au mai bun şi niciodată nu le atribuie o sarcină pe care n-ar îndeplini-o chiar el.

— Nu o singură dată l-am văzut ajutând la săpatul unui puț, a zis domnul Pruitt.

— Dar trebuie să aibă şi soțul meu vreun cusur, nu? am întrebat.

— Doamnă, l-am văzut la mânie, a zis el.

Asta m-a surprins, fiindcă în fața mea Allen nu se arătase niciodată furios sau agitat din cale-afară. Când l-am rugat pe domnul Pruitt să mă lămurească, mi-a povestit un incident când Allen a primit o telegramă nedorită de la un general din Washington, D.C., a dat buzna în biroul de telegraf din fort, a apucat aparatul de pe masă şi l-a aruncat pe uşă, în curtea plină de praf. Domnul Pruitt a zis că el şi funcționarul care opera maşinăria au rămas uluiți.

— Colonelul dumneavoastră şi-a netezit frumos partea din față a uniformei, s-a scuzat pentru întrerupere şi a plecat, păşind peste aparat când se îndepărta.

Din fericire, a zis domnul Pruitt, telegraful s-a putut repara, fiindcă în următoarele zile Allen a trimis multe telegrame, dar comandantul se pare că a rămas de neclintit în decizia sa.

Bănuiesc că domnul Pruitt credea că această istorisire mă va amuza, aşa că am zâmbit clătinând din cap la auzul relatării despre izbucnirea lui Allen, dar am rămas pe gânduri, întrebându-mă ce anume l-ar fi putut enerva aşa. Şi cum de nu îmi povestise niciodată? Însă nu părea potrivit să discut asemenea lucruri cu unul dintre oamenii lui, aşa că am încercat să schimb iarăşi subiectul.

— Allen îmi spune că aţi văzut condorul. E adevărat?

S-a uitat iarăşi la mine cu aceeaşi surprindere şi îndoială, de parcă nu puteam fi eu cu adevărat interesată de asemenea lucruri.

— Da, a zis, era uriaş – cu o deschidere a aripilor de aproape trei metri şi un cap pleşuv, multicolor.

Ce mult mi-ar plăcea să văd şi eu acest animal uluitor! I-am descris câteva dintre păsările mai puţin exotice pe care le-am observat lângă cazarmă şi l-am întrebat ce specii putem spera să vedem în călătoria noastră în Alaska. Tocmai când domnul Pruitt părea să arate un pic de entuziasm pentru conversaţia noastră, am fost întrerupţi de unul dintre toasturile înflăcărate, dar scurte ale domnului Tillman:

— Pentru Alaska!

La care mulţimea a ovaţionat:

— Pentru Alaska!

Când tumultul s-a domolit, domnul Pruitt s-a tras mai aproape de mine, cu ochii la domnul Tillman, şi a zis:

— Ştiţi, doamnă Forrester, soţul dumneavoastră e singurul militar din câţi am cunoscut vreodată mereu treaz, la datorie şi devotat.

Cum aş fi putut răspunde la o asemenea afirmaţie?

— Da, chiar că este o seară minunată! am încercat. Atâtea rochii frumoase, şi muzica! Allen mi-a zis că seara aceasta dansantă o să îmi placă mai mult ca oricare alta şi a avut perfectă dreptate.

Orice urmă de interes şi de vioiciune din partea lui au părut să dispară, stătea şi se uita în gol pe deasupra mulţimii. Mă pregăteam să mă scuz, când a spus ceva neaşteptat.

— Sunteţi norocoasă, doamnă Forrester.

Ce naiba voia să zică?

— Încă mai credeţi că totul e minunat, dansuri, cusături fine şi mătăsuri, a zis trecându-şi privirea peste rochia mea, ceea ce m-a făcut să mă simt stânjenită. Dar toate acestea nu sunt decât o iluzie, un vis, a continuat el. Aţi fost scutită de adevăr. Colonelul dumneavoastră şi cu mine, noi îl cunoaştem. Şi, odată văzut, nu mai poate fi nevăzut.

Iar apoi domnul Pruitt m-a îndemnat să îl părăsesc, să mă duc să dansez şi să mă simt bine, decât să las starea lui să-mi strice seara, iar eu m-am supus mai mult decât bucuroasă.

Ştiu că Allen spune că este un ofiţer inteligent şi muncitor, şi e încântat să îl aibă în expediţie, dar mie mi se pare un tânăr nefericit.

Una peste alta, seara m-a istovit cu atâta gălăgie şi discuţii. Cred că de aici senzaţia neplăcută care mă chinuie azi.

15 ianuarie

Ce dimineaţă cumplită! Nu mi-aş fi imaginat că o să ne certăm din cauza asta şi îmi displace profund că Allen a plecat la muncă fără să ne împăcăm. N-am vrut să fiu crudă şi nici să îl provoc – voiam doar să ştiu cum de s-a înfuriat aşa de tare pe un superior de-al său, încât să arunce cu aparatul de telegrafie.

Am bănuit de mult că Allen mă protejează. Când îmi citeşte din jurnalele lui scrise în deşert, am observat că sare pagini întregi. Începe să îmi spună de un locotenent curajos pe care l-a cunoscut cândva în război sau de o întâlnire cu apaşii cei sălbatici şi deodată face o pauză, gânditor, apoi schimbă subiectul cu grație, de parcă m-ar roti în sala de dans, iar până să îmi dau seama ce s-a întâmplat e prea târziu, deja vorbim de vreo poezie pe care am citit-o sau de vreo operă de artă pe care am admirat-o împreună în San Francisco. Iar în aceste ultime săptămâni mi-a tot povestit despre viitoarea expediție, însă niciodată n-a pomenit de masacrarea ruşilor de indieni.

Ştiu că suntem căsătoriți doar de câteva luni, dar în felul acesta l-aş cunoaşte mai bine, nu ar mai fi doar soțul bine-crescut, încheiat la toți nasturii şi cu hainele frumos călcate care mă duce la dans şi mă surprinde cu daruri. Cum rămâne cu bărbatul care a trăit cu săptămânile, cu lunile chiar, fără baie sau fără o masă normală, care a văzut duşmani, dar şi prieteni murind? Cum rămâne cu medalia de pe biroul lui? Îmi dau şi eu seama că este un semn de mare recunoaştere, dar el nu spune decât că era un tânăr locotenent şi că toate s-au întâmplat de mult.

Şi mai e ceva. Mă simt un pic de parcă aş fi fost pusă la colț. Doar fiindcă mă arăt în fața domnului Pruitt ca o femeie care s-a măritat bine, într-o rochie frumoasă de seară (împrumutată pentru acea ocazie), cine e el să presupună că, prin urmare, am dus o viață toată numai vis şi armonie, că nu am habar de suferință?

Mai rău, e posibil ca şi Allen să gândească întru câtva tot aşa? Dacă îşi ascunde o anumită fațetă dintr-o dorință greşită de a mă proteja, asta m-ar întrista îngrozitor, fiindcă ar însemna că nici unul din noi nu îl cunoaşte pe celălalt într-atât de intim cât s-ar presupune într-o căsnicie. Şi iată ce mă doare cel mai tare – mă simt rănită în orgoliul meu

când mă gândesc că oamenii lui Allen îl cunosc mai bine decât pot spera să-l cunosc eu vreodată.

Of, şi asta e problema când ții un jurnal. Ni se îngăduie să stăm prea mult în fața acestei oglinzi uitându-ne la noi înşine, descoperindu-ne inevitabil orgolii şi vini.

Ar trebui să mă concentrez pe vrabia de câmp în zbor. Pe mătăsarul de cedru din frasin. Să notez cum au penajul şi ciocul. Să observ habitatul pe care îl frecventează, semințele pe care le adună. Să îmi concentrez creionul la forma aripilor şi la tiparele de migrație, căci acestea sunt observații sublime şi vrednice de atenție.

Sophie Ada Swanson

Medalia de onoare
Forrester, Allen W.

Gradul şi organizaţia: Sublocotenent, Regimentul 8 Cavaleria SUA

*

Locul şi data: San Carlos, Arizona, 30 mai 1868

*

Data emiterii: 4 august 1868

Citare pe ordin de zi: În timp ce se afla în fruntea unui detaşament pentru a determina o bandă de apaşi să se predea, lt. Forrester împreună cu 12 oameni au fost înconjuraţi de inamici. Calul pe care îl călărea locotenentul a fost împuşcat, astfel că lt. Forrester a continuat lupta grea corp la corp. Sub un foc teribil, a ajutat trei soldaţi răniţi să ajungă la loc sigur şi apoi a revenit în luptă. El şi cei nouă soldaţi rămaşi le-au ţinut piept celor 50 de indieni până la sosirea întăririlor.

Lt. col. Allen Forrester
27 martie 1885

Am dat de gheață, aşa că vom abandona bărcile.

Ajutați de maree, am ajuns în zori la una dintre gurile râului Wolverine. Plecați de la Cazarma Vancouver pe 1 februarie, suntem cu aproape o lună în întârziere. Şi totuşi mă bucur să văd în sfârşit acest decor sălbatic – malul vestic plin de hălci de gheață, unele blocuri groase de peste un metru. Am vâslit în susul râului printr-o lapoviță înfiorătoare aproape toată ziua, pe un canal principal deschis, dar uneori eram obligați să ne oprim din înaintare fiindcă treceau pe lângă noi bucăți de gheață. Când un sloi mare s-a hârşâit de barca noastră, am simțit aerul foarte rece pe care-l împrăştia împrejur.

Când am obosit de la vâslitul împotriva curentului, am încercat să ducem la pas bărcile în susul râului cu cordeline – un om mergând pe țărm şi trăgând barca de frânghia legată de provă, un altul menținând pupa în curent cu ajutorul unei vâsle. Nu era practic. Gheața de la mal ne obliga să străbatem un teren plin de hopuri. Uneori eram nevoiți să traversăm pâraie. Pruitt a sărit de pe o cornişă a malului şi s-a cufundat până la bărbie în apă înghețată, dar a reuşit să se țină de frânghia de la provă. În alte condiții poate că ar fi fost amuzant, dar suntem foarte conştienți de pericolul de moarte. Toți eram înghețați & uzi.

Când am ajuns pe uscat, adică pe gheață, am urcat mai sus pe mal ca să facem focul. Condițiile nu erau prielnice, aveam mâinile amorțite & neputincioase. Chibriturile rezistaseră uscate în cutii, dar acum fâsâiau în vântul umed. Samuelson a reuşit să aprindă flăcările cu un pic de scoarță & o şuviță de iarbă arsă de ger.

După ce ne uscăm încălțările, descărcăm proviziile. Samuelson zice că e un sat în apropiere de unde putem

angaja indieni ca să ne ajute să cărăm proviziile în susul râului. Toată hrana, muniția şi echipamentul vor trebui duse cu săniile sau în baloți. Avem nevoie de cel puțin patru oameni zdraveni.

Suntem la adăpost de intemperii. Ar trebui să mă bucur. Dar acum vreau aer proaspăt, loc să-mi întind picioarele. Peste douăzeci şi cinci de indieni, trei câini, plus noi patru înghesuiți într-o maghernită nu mai mare ca o magazie de lemne. În mijloc, un foc unsuros ne trimite mai mult fum nouă în nas decât pe gaura de deasupra. Îl invidiez pe Samuelson, care sforăie lângă mine. Aş vrea şi eu să dorm şi să termin cu ziua asta.

Ne-am depozitat mai devreme proviziile într-un pâlc de sălcii, lângă bărci. Când căram lăzile la mal, locotenentul Pruitt l-a zărit pe bătrânul eyak venind pe zăpadă spre noi. Mergea încet, cu coatele & genunchii strâmbi, cu hainele fluturându-i în vânt şi lapoviță. În ritmul ăsta, călătoria sigur i-ar fi luat ore, şi totuşi a apărut foarte iute în urma noastră.

Când l-am pus pe Samuelson să-l întrebe dacă ştie unde putem găsi satul acesta, Bătrânul a scuturat din cap & s-a făcut că scotoceşte prin lăzi.

— Minte, a zis Pruitt.

Am fost de aceeaşi părere. L-am sfătuit să-i promită nişte ceai dacă ne va spune cum să ajungem acolo.

Dar eyakul tot nu ne-a zis. Samuelson a spus că nu e sigur de localizarea exactă, dar că ar trebui să urmăm albia secată a unui pârâu din apropiere şi să îl găsim. Bănuia că unii dintre indienii pe care i-am întâlnit lângă Point Blake se îndreptau deja spre sat pe uscat ca să îi avertizeze de sosirea noastră.

Pe când ne pregăteam să plecăm, bătrânul şedea lângă provizii. Am dat ordin să nu primească ceai, fiindcă nu ne-a oferit nici un fel de îndrumare.

— Nu putem să-l lăsăm aici. O să ne jefuiască şi de pielea de pe noi, a zis Pruitt.

— Zice că-i bătrân & lent şi că vine-n ritmul lui, a zis Samuelson.

Nu mai voiam să pierd vremea cu asta, aşa că l-am lăsat acolo. Vreme de două ore am mers, am vâslit, ne-am croit cu greu calea printre sălcii. Lui Pruitt o creangă era cât pe ce să-i scoată ochiul.

Albia secată a pârâului s-a sfârşit într-un hăţiş. Amurgul cenuşiu făcea traversarea şi mai dificilă. Uneori ni se părea că nu înaintăm deloc, dar în cele din urmă am ieşit dintre sălcii & am nimerit în sat, care nu e mai mult decât câteva cocioabe făcute din bețe & blănuri.

Acolo, aşteptându-ne, odihnit de parcă ajunsese de câteva ore, se afla Bătrânul. Stătea ghemuit, cu un zâmbet şiret, lângă o grămadă de lemne de foc.

— Diavolul! a zis Tillman.

Tillman părea mai degrabă amuzat decât supărat, dar Pruitt voia să-l caute de proviziile noastre. Bătrânul s-a eschivat.

Acum, în adăpostul acesta supraaglomerat şi prost aerisit, pacostea asta de indian continuă să ne bată la cap. Nu avem nevoie să ne traducă Samuelson. Bătrânul stă în picioare în mijlocul adăpostului, țopăie în jurul focului & îngână vorbele alea ale lui care seamănă cu nişte chicoteli. Flutură din brațe, gesticulează spre noi, face paşi exagerați, ca un vânător neîndemânatic care îşi urmăreşte tiptil prada, apoi se roteşte în cercuri ca un copil amețit. Toți indienii se uită la noi & râd.

— Mă bucur că suntem distracția serii, bombăne Tillman.

Mă străduiesc să scriu în continuare aici, în jurnal. Când Bătrânul mă sileşte să îi acord atenție, nu zâmbesc, ci dau din cap politicos.

În clipa asta Bătrânul a îngenuncheat în fața mea, bagă mâna într-un săculeț de la gât ca să-şi scoată trofeul.

— Ciocolată! A furat ciocolată de la noi! strigă Tillman & sare în picioare, atât cât îi îngăduie adăpostul ăsta unde abia poți sta pe vine. Eu o să mănânc supă de mazăre, iar şnapanul ăsta se îndoapă cu ciocolată.

Până şi Tillman s-a dovedit prea obosit pentru o luptă. S-a întors în pat şi s-a sucit cu fața la perete.

În ciuda hohotelor de râs ale indienilor, o să încerc să dorm şi eu acum.

28 martie

Sperasem la cinci bărbați zdraveni. În schimb, mi s-au dat trei indieni reticenți, tânăra care pretinde că şi-a jupuit bărbatul & un câine.

Nici unul dintre indieni n-a fost interesat să fie angajat, cu excepția femeii. Nu e mai mult decât o fată, şi totuşi, în ciuda trupului ei tânăr & micuț, sunt precaut cu ea. În cel mai bun caz e un pic nebună, iar în cel mai rău e capabilă să-i taie gâtul unui om în somn. Nu prea mi-a crescut încrederea în ea când am aflat că s-a numărat printre cei care ne-au luat-o înainte ca să-i avertizeze pe indienii aceştia de apropierea noastră.

Însă Samuelson a pledat pentru angajarea ei.

— Pun rămăşag că ne va fi de mai mare ajutor decât toți ceilalți la un loc. Femeile indienilor sunt muncitoare. Când se mută un sat, femeile cară toată povara mai grea. Aduc

lemnele, apa, împachetează blănurile. În plus, femeia asta ştie să vâneze. O să se descurce.

Mă îndoiesc, dar a trebuit să recunosc că Samuelson îi cunoaşte mai bine pe oamenii ăştia. Şi totuşi ne mai trebuiau câțiva bărbați. Deşi instinctul îmi spunea altceva, am urmat iarăşi sfatul lui Samuelson.

— Adoră jocurile de noroc. Dacă o să aibă impresia că ni se alătură în urma câştigării unui joc, atunci o să vrea să vină.

Am anunțat că pot trage bățul. Doar aceia care câştigă vor putea să ni se alăture. Spre surprinderea mea, s-au oferit doisprezece indieni. Însă cei cinci selectați şi-au cam pierdut entuziasmul când li s-a spus că vom pleca în dimineața asta şi că vor târî sănii pline cu provizii în susul râului, cât de departe vom putea înainta. Doi ne-au refuzat verde-n față să fie recrutați, aşa că am rămas cu trei.

Când Bătrânul a dat de înțeles că doreşte să călătorească şi el cu noi, i-am spus că nu mai avem nevoie de serviciile lui. Samuelson i-a tălmăcit mesajul meu, iar atunci Bătrânul m-a privit ironic & şi-a atins uşor pălăria, ca pentru a-şi lua adio.

Câinele, un husky vânjos, mult mai mare decât majoritatea câinilor pe care-i au indienii, pare să ne fi fost oferit la schimb pe nişte tutun & zahăr din care ei deja aveau, luate din proviziile noastre fără ca noi să avem habar. Bănuiesc că, asemenea femeii, şi animalul ăsta capricios mai mult o să ne încurce decât o să ne ajute.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
17 ianuarie 1885

Ce titlu complicat. *ABC-ul fotografiei moderne... Include instrucțiuni practice despre lucrul cu plăcile uscate de gelatină.* Fie şi numai asta ar fi trebuit să mă descurajeze.

Allen mi-a adus aseară acasă cartea, trimisă de domnul Pruitt împreună cu invitația de a-mi explica şi mecanismul aparatului în timpul călătoriei noastre cu vaporul spre nord. Pesemne că s-a gândit că fusese cam tăios şi-i sunt recunoscătoare, mai ales că voi avea nevoie de orice ajutor posibil dacă e să mă apuc de învățat lucrurile astea. Un capitol întreg dedicat substanțelor chimice! Oxalat de potasiu neutru. Sulfat de fier. Hiposulfit de sodiu. Metanol. Biclorură de mercur. Îmi vâjâie mintea.

De la distanță pare o artă atât de simplă, aproape magică. O pânză neagră. O cutie de mahon. Plăci de sticlă. Întuneric şi lumină. Însă în realitate e mai concretă şi mai complexă decât mi-aş fi imaginat.

Cărțile mi-au fost întotdeauna cei mai de nădejde profesori, dar Allen are dreptate când spune că anumite aptitudini se deprind cel mai bine atunci când sunt puse în practică, cu ochii şi mâinile. Spune că ar trebui să cumpărăm un aparat dacă mă interesează aşa de mult. Habar n-am cât ar costa şi cu siguranță că nu avem suficient timp să căutăm unul înainte de călătoria noastră spre nord, dar oare dacă aş învăța un pic de la domnul Pruitt pe vapor şi aş continua să studiez manualele în următoarele luni, ar fi cu putință să învăț să fac singură fotografii?

Dar bineînțeles că da, a zis Allen şi n-a mai vrut să-şi bată capul cu blestematele acelea de manuale. „N-ai decât să te apuci şi o să îți dai tu seama singură”, mi-a zis, „şi sunt convins că o să reuşeşti.”

Asta iubesc eu foarte mult la el. Nu se uită la obstacole, ci doar la potecile din jurul acestora. Totul pare posibil.

Dar cu toată dorința mea, îmi dau seama că am multe de învățat.

21 ianuarie

E trecut bine de miezul nopții şi totuşi nu pot închide un ochi! Astăzi a venit confirmarea că ne vom îmbarca la bordul pachebotului Idaho pe 3 februarie, când va face escală în Portland. Deşi mai este ceva vreme până atunci, faptul că acum ştiu o dată clară şi numele exact al vaporului nostru mă copleşeşte de griji şi nerăbdare. Oare e aşa cum spun doamnele, voi avea rău de mare? Doamna Connor a pomenit de bromură ca leac. Va trebui să întreb la o spițerie. Ah, sper să am şansa să văd un pufin. Oare ilustrațiile pe care le-am văzut erau precise? Chiar are pasărea asta şi în realitate o figură aşa de scumpă şi amuzantă? Cât despre triburile de pe râul Wolverine şi reputația lor înfricoşătoare, n-ar trebui să mă las cuprinsă de frământări... şi tot aşa mi se deapănă gândurile.

Am renunțat să mai încerc să dorm şi am venit la masa din bucătărie cu jurnalul ca să nu-l deranjeze lumina lumânării pe Allen, care doarme. Am pus un ibric cu apă pentru ceai de muşețel şi m-am înfăşurat într-o pătură, în speranța că o să mă mai liniştesc.

Trează la ora asta bizară, cu ferestrele întunecate şi casa tăcută, cu călătoria riscantă la orizont, mi se face foarte dor de tata, mai dor decât mi-a fost de multă vreme. Dacă ar mai fi trăit, lui i-aş fi scris acum. S-ar fi bucurat aşa de mult pentru mine, fiindcă era mereu dornic de aventură şi de perspectiva a ceva extraordinar.

Îmi amintesc că atunci când eram foarte mică, l-am auzit, fără ca el să ştie, vorbind despre şoarecii zburători,

cum îi văzuse năpustindu-se în picaj şi planând pe cerul nopţii. Când era foarte prins de o sculptură nouă, odată ce forma începea să prindă viaţă în marmură, îşi lua nişte felinare în pădure şi lucra până târziu în noapte – şi aşa îi văzuse. Spunea că zburau în linişte, ca nişte umbre cu blană.

Zile în şir nu m-am putut gândi decât la acei şoareci înaripaţi. Scotoceam după fiecare mic detaliu pe care îl găseam în manualul mamei despre animalele din America de Nord şi ori de câte ori se ivea ocazia, îl imploram pe tata să mă ia şi pe mine noaptea cu el.

— Sunt lilieci, nimic altceva, a zis mama.

Dar tata mi-a şoptit doar mie:

— Nu-s lilieci obişnuiţi. Sunt şoareci care înoată printre stele.

Iar apoi, suficient de tare cât să audă şi mama, a adăugat că nu apar decât după ce apune soarele, când trebuie să se bage copiii în pat. (Nu era el genul care să ţină cont de reguli din acestea samavolnice cum ar fi ora de culcare, însă în cele din urmă am descoperit că de fapt statuia era cea care îl îngrijora. Lucra la o Maria Magdalena cu buclele despletite revărsându-i-se pe trunchiul gol. Nu mai e nevoie să precizez că mama n-ar fi fost de acord cu una ca asta, aşa că tata ţinea statuia ascunsă departe, în pădure.)

În cele din urmă, în ciuda protestelor ei, mi-a permis să îl însoţesc într-o seară, după cină. Când am intrat printre copaci, am fost pusă să promit că nu-i spun mamei de sculptură.

În acea primă noapte, m-am tolănit pe jos, înfofolită în haina aia mare a tatei, şi m-am tot uitat lung pe cerul întunecat, dar în cele din urmă am adormit în sunetul daltei lui. M-am trezit când mă aşeza în pat – dormisem chiar şi în timp ce mă purta în braţe spre casă.

— I-am ratat? l-am întrebat.

— Da, mi-a răspuns. Dar o să vină ei iarăşi.

Mi-a îngăduit să îl însoțesc din nou în noaptea următoare, şi în cea de după, şi m-am străduit să nu adorm. Mă ciupeam de brațe şi țopăiam în sus şi în jos în timp ce tata lucra la sculptura lui, dar liliecii n-au apărut. Iar apoi s-a întâmplat în sfârşit – chiar după apus, în a treia seară, un punct întunecat a zburat printre copaci, aşa de iute şi de mic, încât nu mi-a venit să-mi cred ochilor, dar apoi a apărut iarăşi, împreună cu alte câteva zeci.

Dacă mă gândesc acum la asta, sunt surprinsă că n-am fost întru câtva dezamăgită, fiindcă nu prea aveai ce observa. În lumina amurgului, mai ales pentru ochii mei neexperimentați, liliecii ar fi putut părea nişte lăstuni sau molii de dimensiuni mari. Şi cu toate astea era minunat – nopțile de aşteptare şi, deodată, pe cerul de deasupra mea, siluetele pasagere ale aripilor.

Asta înseamnă entuziasmul. Abia întrezărim ceva, o frântură de mişcare, o fluturare de aripi, şi totuşi asta e însăşi viața pulsând la marginea umbrei. Este evantaiul tuturor posibilităților; tot ceea ce am putea trăi, vedea şi învăța aşteptându-ne acolo.

22 ianuarie

La constituția mea, nu-mi face bine atât de puțin somn şi mă tem că s-ar putea să mă doboare o răceală sau vreo altă boală, fiindcă mă simt cam slăbită. Nu am putut îndura gândul de-a sta la pat cât e ziua de lungă, aşa că, deşi bătea puternic vântul, m-am dus să mă plimb pe drumul de pământ din spatele caselor ofițerilor. Dar am obosit mai

repede decât mi-aş fi dorit şi m-am întors după numai vreo oră.

23 ianuarie

Încă mă lupt cu starea asta de greață şi rău general. Sperasem că mersul pe jos şi aerul proaspăt mă vor înviora, dar m-au cuprins iarăşi, pe neaşteptate. În aceste ultime zile n-am vrut să le dau atenție. Însă Allen insistă să merg mâine la doctorul Randall, de la spitalul cazarmei. Spune că nu mă voi putea îmbarca pe vapor dacă vin cu vreo boală.

Mi-e urât să mă duc – întotdeauna mi se pare, deşi ştiu că e absurd, că dacă te duci la medic, acesta nu face decât să-ți confirme o boală care altfel ar putea fi ignorată şi ar dispărea –, şi totuşi o să merg.

Boston Herald, 10 sept. 1884

PETRECERE DE NUNTĂ PENTRU FIUL GEN. FORRESTER

Locotenent-colonelul Allen Walton Forrester, fiul generalului James Forrester, şi domnişoara Sophie Ada Swanson, fiica doamnei Helen Swanson, s-au căsătorit ieri, la ora 12:00, la Grace Presbyterian Church, în cadrul unei ceremonii discrete. Mirele şi mireasa au fost însoțiți la altar de mama domnişoarei Swanson şi de domnul George Forrester, fratele mirelui. Ceremonia a fost oficiată de rev. dr. Daniel Rodgers. Mireasa a purtat o rochie de satin alb dens, cu voal de tul, şi a avut un buchet de trandafiri Bennett roz-deschis.

Tinerii căsătoriți au fost conduşi apoi pe domeniul Forrester, aflat în apropiere, de gen. James Forrester şi de soția acestuia. În ciuda dimensiunilor reduse, petrecerea de nuntă a fost impresionantă, cu numeroase daruri şi oaspeți distinşi. Ținând cont de statutul de care se bucură generalul Forrester în comunitatea din Boston, nu este o surpriză faptul că nunta fiului său atrage

atât de multă atenție. Evenimentul a fost onorat cu prezența de oameni precum gen. Joseph Lovell, lt. col. Robert Jones, senatorul Henry Dawes şi Augustus Flagg.

Perechea de tineri căsătoriți va pleca săptămâna viitoare la Cazarma Vancouver din îndepărtatul Teritoriu Washington, unde a fost trimis la post colonelul.

Stimate domnule Forrester,

Am fost surprins săptămâna trecută când am văzut că mi-au sosit la birou cutiile cu documente. Aşa cum vă spuneam atunci când am vorbit la telefon, nu cred că suntem chiar cea mai potrivită instituție pentru primirea acestei colecții. Cred că m-ați înțeles greşit. Sunt sigur că au o importanță istorică. Din păcate, noi pur şi simplu nu avem destui angajați sau resurse ca să le arhivăm cum se cuvine. Anul trecut ne-a fost tăiată finanțarea, iar acum ne bazăm aproape exclusiv pe voluntari. Sunt sigur că universitatea sau unul dintre muzeele mai mari din Anchorage se vor bucura să primească această donație.

Acestea fiind spuse, da, am răsfoit câteva dintre jurnalele colonelului. Scrisul său de mână cu prescurtări nu e uşor de înțeles, nici măcar cu legenda abrevierilor pe care ați adăugat-o, iar unele dintre pagini sunt aşa de deteriorate de apă şi de decolorate, încât e greu de desluşit scrisul, dar sunt cu adevărat incredibile. Mă interesează nu doar în calitatea mea de curator. Dinspre partea mamei sunt membru al tribului de pe râul Wolverine. Cunosc multe dintre locurile pe care le descrie colonelul. Familia noastră

încă mai are o roată de peşte[3] pe râu, cu care prinde somon roşu în fiecare vară.

Mă intrigă jurnalul legat în piele neagră pe care l-ați trimis. Nu are nici un fel de date de identificare, dar vă pot spune că nu este scrisul fratelui bunicului dumneavoastră. În mare parte conține informații de cartografiere şi meteorologice, dar sunt şi multe notații personale – schițe şi poezii. Ştiți cui i-a aparținut?

Mi-ar plăcea să discut mai mult cu dumneavoastră despre documentele şi artefactele pe care le descrieți. Aş putea să întreprind nişte mici cercetări şi să vă ajut să găsiți o gazdă potrivită pentru această colecție. Aveți o adresă de e-mail?

Acum o să pun scrisoarea la poştă şi voi aştepta răspunsul.

Cu cele mai bune gânduri,

Josh Sloan
Muzeul de Istorie din Alpine
Alpine, Alaska

60º26' N
145º11' V
1 grad Celsius, termometru expus
–3 grade Celsius, termometru umed
Barometru: 740
Lapoviță dimineața. Vânt ESE, constant & rece. Senin la lăsarea serii, posibilă obținerea informațiilor de orientare.

---

[3] Instrument pentru prinderea peştelui care funcționează ca o moară de apă, având coşuri amplasate pe palete.

Am calculat orizontul nevăzut cu ajutorul suprafeței de mercur, am măsurat cu pasul distanța dintre locul nostru şi al lor, am măsurat vântul şi viteza cu care curge râul, am numărat chiar şi picăturile din aer. Avem impresia că dacă ceva poate fi măsurat, atunci putem să îl înțelegem şi să pretindem că e al nostru. Şi atunci, cum rămâne cu serafimii cu şase aripi şi heruvimii cu ochi fără de odihnă? Pe aici nu locuiesc asemenea ființe celeste. Midnooskii nu l-au întâlnit pe Dumnezeul nostru. Pe cerurile acestea zboară propriile lor animale înfricoşătoare. Oare noi le vom găsi, cu privirile noastre civilizate? Vor trece fâlfâind, ieşind dintre crevasele ghețarilor şi trecând peste valea întunecată a râului, în timp ce noi ne târâm, orbecăim urcând prin munții lor?

Urme de vidră

Imnurile religioase au chemarea lor de sirenă. Le aud când vâslesc. „Slab, tremurând, leşinând, murind, Doamne, mă las în mâinile Tale; Zăboveşte cu mine în beznă". Ah,

tremurăm – şi omul, şi copilul, aşijderea. Nici unul dintre noi nu-i foarte diferit de meduza cu corp transparent aruncată de ape pe pietrele sărate. Cnidaria. Scifozoare. Dăm nume. Uscăm. Punem în saramură. Expunem cu ace şi etichete în sticluțe cu dop. Şi totuşi nu există cum sau de ce în această taxonomie. Doar limba latină. Incantațiile ştiinței reci. Între măsurătorile Ştiinței şi judecata Dumnezeului meu, nu găsesc loc pentru Suflet. Nu găsesc loc să-mi dilat plămânii înaripați. Gâfâi, tot gâfâi, dorindu-mi numai ca degetele reci să-şi elibereze strânsoarea.

Despre control – cu femeia în picioare. **Această metodă este avantajoasă în toate privinţele. Părţile femeieşti stau în poziţia lor naturală, iar medicul nu poate da greş... Dacă** *os tincae* **este deschis, vârful degetului se introduce cu grijă pentru a vedea cu cât este scurtat, şi astfel se poate stabili vârsta sarcinii.**

Din *Obstetrica ilustrată* **de Jacques Pierre Maygrier, 1822**

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
24 ianuarie 1885

Oare e cu putință, după toate eşecurile din aceste luni? Ne gândiserăm să aşteptăm până la întoarcerea lui Allen din expediție şi atunci să căutăm un medic care să ne sfătuiască ce e de făcut, şi totuşi se pare că dorința ne-a fost îndeplinită mai devreme decât îndrăzneam să sperăm. Un copil!

Nu-mi vine să cred că nu mi-am dat singură seama, şi totuşi medicul din garnizoană pare aproape sigur. Ce veşti bune şi neaşteptate! Dragul de Allen nu mai poate de bucurie. Era gata să îi anunțe pe toți cei dispuşi să-l asculte, de la cazarmă până la Boston, dar eu i-am sugerat că n-ar fi nici indicat, nici înțelept. Deocamdată e mult prea devreme şi nu poți să fii sigur înainte ca medicul să detecteze o bătaie a inimii sau să simt eu mişcarea.

Apoi a trebuit să îi spun de singurul lucru de care îmi pare foarte rău. Nu voi merge în Alaska. Doctorul Randall mi-a interzis. La început am fost cam sceptică – oare, de-a lungul istoriei, femeile n-au călătorit şi nu şi-au trăit traiul normal, fără nici un efect vătămător asupra copiilor lor nenăscuți? Ce ar putea fi atât de periculos într-o călătorie de câteva săptămâni cu vaporul?

M-a contrariat felul în care dr. Randall mi-a ignorat întrebările, stând o vreme în picioare cu spatele la mine, lângă rafturile sale. Răsfoia cărțile, bâiguia ceva pentru el, de parcă nici n-aş fi fost în încăpere. La un moment dat chiar mi-a făcut „şşş”. Asta chiar că era prea de tot! Nu sunt un om aşa de mărginit încât să fiu tratată cu atâta desconsiderare. (Mă tem că uneori mă cam ia gura pe dinainte.) Când m-am mai liniştit, i-am zis că pe vapor aş putea avea parte de mese regulate şi odihnă, ba, dacă

trebuie, aş putea chiar şi să stau pe un şezlong privind la sloiurile care se desprind din gheţari.

Iar atunci mi-a zis-o limpede. Sub nici o formă nu pot să mă îmbarc pe vapor şi va trebui să am mare grijă pe durata sarcinii. Când am întrebat de ce, dacă în timpul controlului a constatat ceva anume care îl îngrijorează, a spus că nu am de ce să-mi fac griji şi pur şi simplu, cam necuviincios, mi-a zis că pot pleca.

În apărarea doctorului Randall, Allen zice că omul e medic de război şi se simte mai confortabil când salvează membre şi scoate gloanţe. Probabil că îl stânjenesc pacientele de sex feminin.

Aşa o fi, dar cum se poate compara stânjeneala lui cu a mea? Să fii împunsă şi scotocită în asemenea hal! Să fii întrebată, cu răceală, de cele mai intime lucruri! A presupus că nu pricep nimic despre reproducere din cauză că nu îmi dădusem seama dinainte în ce stare sunt. A trebuit să îi explic că am ciclul neregulat, că adesea nu-mi vine cu lunile, aşa că nu mi s-a părut nimic deosebit de data asta. N-a făcut decât să ofteze, de parcă nu era decât încă un neajuns, şi s-a îndreptat iarăşi spre cărţile lui, fără nici un cuvânt de încurajare sau vreun gest de bunăvoinţă.

Însă am căzut de acord – vom respecta indicaţiile medicului. Nu l-aş supune pe copilul nostru nici unui risc doar ca să am eu parte de un pic de aventură. Pare o speranţă zadarnică, dar poate că într-o bună zi mi se va ivi şi mie o altă şansă să merg în Alaska.

26 ianuarie

Totul s-a întors cu susul în jos şi uneori nu pot să-mi amintesc ce vis mă întâmpină la trezire. Pentru o clipă

aproape că uit, dar apoi revine cu un junghi – n-o să merg în Alaska, dar în mine prinde viață un copil! Chiar şi atunci când nu mă gândesc deloc la asta, inima lui mititică tot bate. Nu poate fi mai mare decât un deget. Ce-o avea acum pe post de ochi, membre şi minte? (Ah, aş citi ceva pe tema asta!)

De foarte puține ori în viață am trăit emoții atât de intense încât să am senzația că momentul nu este întru totul adevărat, şi chiar azi-dimineață am fost copleşită în acest fel. Plouase peste noapte, dar în zori norii se risipiseră şi soarele îşi făcuse o apariție splendidă. Am ieşit pe verandă cu speranța că aerul proaspăt îmi va risipi greața şi, stând acolo în picioare, mi-am dat seama că întreaga mea ființă se schimbă pe de-a-ntregul, în mod continuu şi dramatic, şi că a început ceva formidabil. Şi cum mă gândeam la asta, dimineața părea să explodeze în mii de fărâme de lumină şi culoare şi deodată am văzut, simțit şi auzit totul – picăturile de apă care punctau balustrada verandei într-un şir perfect, strălucitor, aerul răcoros dinspre râu care mă pătrundea şi pleca odată cu răsuflarea mea, ceața luminată de soare care se ridica din valea râului. Am auzit nechezatul îndepărtat al unui cal, iar când m-am uitat jos în deal, către grajduri, am văzut picăturile de ploaie adunându-se şi scânteind pe fiecare suprafață, pe fiecare ramură de copac dezgolită, pe fiecare piatră şi fir de iarbă, iar această strălucire tăioasă aproape că m-a făcut să lăcrimez.

Cum se face că maternitatea, acest eveniment uman atât de banal, de cotidian, mi se poate părea aşa de ieşit din comun şi copleşitor?

Şi Allen e afectat, în moduri la care nu mă aşteptam. Deşi deocamdată nu dau semne vizibile de maternitate, sare să mă ajute să mă ridic în picioare când mă scol din scaun şi chiar şi când lucrează la birou parcă are privirea ațintită tot asupra mea, de parcă e uluit de ceva ce-am făcut.

— Eşti absolut sigură? m-a întrebat aseară, când mă privea astfel.

Mă dezbrăcam în dormitor şi mă pregăteam să-mi pun cămaşa de noapte.

— Doctorul e absolut sigur? a continuat.

Oare nu se bucură de veşti?

— Ah, şi-ncă cum! a spus. Doar că, nu ştiu cum, nu mi se pare adevărat. Că ni se întâmplă nouă, că o s-avem un copil, şi asta tocmai când plec de lângă tine. Totul deodată. Şi eu care credeam că o să mor burlac bătrân.

Allen a întins mâna ca pentru a mă atinge, dar apoi a ezitat, ca şi cum se temea să nu-mi facă rău. I-am luat mâna şi i-am apăsat-o pe burta mea dezgolită, şi am stat aşa împreună în picioare lângă pat, nemişcați, în linişte, de parcă am fi putut vedea sau simți vreun semn.

— Nu-mi place să te las aşa, a zis el ținându-şi mâna în continuare acolo.

Sigur că el va pleca, iar eu o să mă descurc cât voi putea de bine. Sunt tot aceeaşi femeie cu care s-a căsătorit, îi reamintesc – nici mai mult, nici mai puțin pricepută. Şi totuşi e ceva nespus de tandru, vulnerabil chiar, în această nouă fațetă a lui Allen.

27 ianuarie

Mi-am dat seama aseară, când eram pe cale să adorm – oare mi se interzice şi să merg cu trenul spre Est? În aceste ultime zile ne-am gândit că o să mă duc să stau la mama cât timp e Allen plecat, dar apoi mi-am amintit de recomandările medicului.

În după-amiaza asta, când am mers la spital, doctorul Randall trata piciorul rupt al unui tânăr soldat (călcat de un

furgon cu arme, am aflat apoi) şi era clar că îl prefera pe acel pacient, cu toate înjurăturile şi urletele lui.

— Duceți-o în cabinetul meu să aştepte acolo, i-a spus asistentei fără să îmi arunce vreo vorbă sau vreo privire.

Când a venit în sfârşit să mă vadă, i-am cerut scuze pentru deranj şi l-am rugat să-şi clarifice indicațiile.

Şi chiar aşa este. Nu voi putea merge în Vermont, trebuie să rămân aici până se naşte copilul. Nu ştiu ce să înțeleg din asta. Nu mi-am imaginat niciodată că voi sta singură în Vancouver, fără Allen.

Tot în timpul acestei vizite am făcut greşeala de a-l ruga pe medic să-mi împrumute una dintre cărțile lui de obstetrică şi despre naştere, fiindcă aş vrea să aflu mai multe despre fiziologie. Cum arată fetusul? Ce trăsături anatomice i s-au dezvoltat deja? Are în rafturi câteva cărți care, sunt convinsă, mi-ar satisface parțial curiozitatea.

Puteam la fel de bine să-i arunc un lighean de apă murdară în cap. Pentru o clipă a rămas mut, apoi, într-un târziu, a bălmăjit că nu este o „lectură recomandabilă”.

I-am spus că nu vreau decât să aflu mai multe despre acest proces, că posed cunoştințe ştiințifice rudimentare şi chiar am asistat la naşteri. (N-am găsit necesar să menționez că ceea ce moşisem eu se reducea la o pisică, într-un hambar, când eram mică.)

Doctorul Randall a rămas neclintit. A spus că volumele sale sunt absolut nepotrivite pentru doamne şi neinițiați şi că lectura m-ar năuci.

L-aş fi putut ierta cu uşurință dacă m-ar fi refuzat pe motiv că o carte sau alta ar fi fost prețioasă ori i-ar fi fost necesară, dar faptul că o făcea dintr-un soi de cenzură părintească sau fiindcă îmi punea intelectul la îndoială – asta e ceva foarte neplăcut!

Nu pot spune că sunt obişnuită cu asemenea restricții (şi ştiu cât de norocoasă mă pot socoti în privința asta). Nu

ne-om fi permis noi multe cărți acasă, nici măcar în clasa mamei, totuşi îmi erau toate deschise, şi cam aşa au stat lucrurile şi la şcoala de pedagogie. Ce n-aş da să am biblioteca Sommerton aici, acum!

28 ianuarie

Allen le-a scris scrisori tuturor, de aproape şi de departe, dându-le de ştire despre noi, dar aş vrea să mai aşteptăm un pic înainte de a le expedia. Mai ales mamei. O să-mi împuie capul cu griji şi pericole. Chiar şi înainte să mă căsătoresc, m-a avertizat că ciclurile neregulate prevestesc dificultăți în a avea un copil. Voi sta să mă obişnuiesc mai bine cu această sarcină înainte să mă lupt cu pesimismul ei.

Îmi este ruşine să recunosc, dar indiferent cât de singură e posibil să mă simt aici, în Vancouver, fără Allen, îmi pare bine că nu mă întorc acasă să stau cu mama. Admir foarte multe la ea şi îi sunt recunoscătoare pentru tot ce m-a învățat, însă nu găsesc prea mare plăcere în prezența ei. Totul este închinat trudei întru Dumnezeu şi mereu stă cu ochii pe mine să nu fac vreo aiureală sau să nu mă risipesc în plăceri. Mă întreb adesea cât din asta e influența tatălui meu – mama s-a străduit să contrabalanseze firea lui nesăbuită impunând ordine şi cumpătare în casă, iar acum, că el nu mai este, a rămas captiva acelor reguli rigide.

Îmi amintesc întocmai ziua când am ales să duc o viață diferită. Eram la Şcoala de Pedagogie Sommerton şi mă îndreptam spre dormitor, într-o după-amiază luminoasă de toamnă, aproape țopăind prin frunzele căzute. Mi-am dat seama că dacă voiam să sar peste cină şi să îmi petrec întreaga noapte citind pagini după pagini de poezie, nu era

nimeni care să-mi spună că îmi stric ochii şi orice şansă la o căsătorie bună. Dacă alegeam să ignor cursurile şi să strecor prăjiturelele de la ceai în cameră şi să le ronțăi pe sub pături, tot aşa, nu dădeam socoteală nimănui în afară de supraveghetor dacă nu măturam firimiturile.

Am simțit o bucurie atât de deplină, încât mi-am spus c-o să fac mereu cum o să îmi vină – libertatea de a-mi alege rochia, de a-mi planifica ziua, de a merge unde doream şi de a vedea ceea ce doream.

Există, desigur, o oarecare ironie în situația mea: iată-mă pornind pe propria mea cale doar pentru a descoperi că, în cele din urmă, ea m-a dus la restricții şi la un soi de încarcerare, de această dată la indicațiile unui doctor, nu ale mamei.

29 ianuarie

De ce oare dezamăgirile noastre sunt atât de adesea amplificate de reacțiile celorlalți?

Deci până la urmă nu pleci în Alaska! Ți-a pierit curajul? O, Doamne, dar e mai bine aşa. Nu te-ai fi simțit îngrozitor acolo? Ți-a interzis generalul? Probabil că s-au gândit că ai fi o pacoste sau ai suferi îngrozitor din cauza răului de mare.

Una peste alta, ceaiul de după-amiază a fost şi mai insuportabil decât de obicei. Fiindcă nu mă simt încă dispusă să împărtăşesc adevăratul motiv pentru care rămân acasă, le-am îndurat comentariile fără să ripostez. Sarah Whithers, Domnul s-o aibă în pază, părea sincer dezamăgită, de parcă i s-ar fi interzis şi ei călătoria, dar doamna Connor strălucea de parcă ar fi ştiut ea dintotdeauna că nu era să fie.

Cauzele obişnuite ale avortului pot fi slăbiciunea sau o boală a pântecului, ori forţe exterioare precum căzăturile, loviturile, mânia, nebunia, furia, sperieturile, alergatul, săritul, tăiatul lemnelor şi mişcarea exagerată.
Pentru a fi în siguranţă, evitaţi prezenţa corbilor şi a altor necrofage, căci sunt trimişi ai Morţii, însărcinaţi să transporte suflete din lumea aceasta în cealaltă. Dacă vă vizitează asemenea pieze rele şi apar semnele unui avort, leacul obişnuit este să vă puneţi pâine înmuiată în vin muscat pe buric. Este un tratament bun.
Dar un leac mult mai bun este să luaţi în fiecare dimineaţă jumătate de gram din pântecele unui iepure, pisat până se face praf şi pus în vin de Malvasia."

Din *Moşitul: Ghid de buzunar pentru femeile care urmează să nască* **de Benjamin Fielding, student la Medicină şi Astrologie Londra, 1743**

Lt. col. Allen Forrester
30 martie 1885

Ploaia a înmuiat în aşa hal neaua din valea râului, încât înaintăm şontâc-şontâc pe rachetele de zăpadă, săniile nu ne sunt de nici un folos. În fiecare zi pornim de îndată ce se luminează îndeajuns ca să putem călători repede, cât timp zăpada încă are o crustă de la frigul nopții. Dar nu peste mult timp se încălzeşte şi începe să plouă. Încercăm să remorcăm patru sănii, inclusiv două făcute dintr-o canoe indiană tăiată pe la jumătate. Încărcăturile, fiecare de câteva sute de kilograme, ne fac să înaintăm cu greutate, indiferent câți ne punem spinarea la treabă.

Indienii se împotrivesc în fiecare dimineață când trebuie să-şi părăsească focul. Azi, dacă Pruitt nu le-ar fi dărâmat adăposturile & nu i-ar fi tras cu forța în picioare, am fi fost şi-acum tot acolo. Femeia refuză să ajute la tras, însă îşi

leagă în spate o încărcătură mare de provizii şi o desagă mică pe câine & cei doi pornesc în susul râului în fiecare dimineață fără să ne arunce o privire.

— Nu ascultă ordinele, s-a plâns Pruitt.

Eu, unul, nu mă bazam pe ajutorul ei, aşa că nu mă interesează unde se duce în fiecare zi.

Această întindere de pământ este monotonă, plată, cenuşie, lipsită de frumusețea coastei insulei. Suntem îndeajuns de aproape de mare încât precipitațiile să nu se oprească niciodată, se transformă doar din ploaie în zăpadă şi invers. Apa se scurge pe gheața râului, aşa că suntem fleaşcă de pe pământ & din cer, cum înaintăm prin mocirla care ne ajunge la genunchi. Nu o dată ne-am scufundat până la gât când încercam să traversăm apa. Focurile de tabără făcute seara nu ne usucă hainele. Cu toate astea, sacii de dormit, făcuți din pânză de velă impermeabilizată cu ulei de in & ceară de albine, se dovedesc deosebit de prețioşi.

În seara asta mi-e tare dor de Sophie.

2 aprilie

Am abandonat corturile & jumătate din muniție, mâncare, haine etc., le-am ascuns pe toate în nişte plopi înalți. Dacă se vor îmbunătăți condițiile de călătorie, îi vom trimite pe indieni să recupereze cât mai multe posibil.

Proviziile ni s-au redus la câte 50 de kilograme de făină & fasole, 20 de orez, dar acum săniile pot fi trase acceptabil prin zăpada topită. Lt. Pruitt cară puțină mâncare pentru a lăsa loc echipamentului ştiințific, inclusiv pentru aparatul foto & plăcile uscate. Am păstrat şi nişte bacon, concentrat pentru supă de vită, ceai, conserve de carne şi ciocolată –

câtă ne-a mai rămas după ce-a furat Bătrânul. Marfă de lux, dar merită cărate, căci ne ridică moralul.

Acum călătorim mai repede & cu ajutorul lui Dumnezeu vom ajunge la canion înainte să cedeze gheața de pe râu. Nu am luat hotărârea ușor, mai ales în privința faptului că Pruitt va căra atât de puțină mâncare. Tillman nu a fost de acord.

— O să flămânzim pentru niște poze drăguțe!

Pruitt a insistat că fotografiile sunt inestimabile, a început să-l dojenească pe Tillman pentru ignoranța lui. Aici am intervenit și i-am oprit ca să evităm o încăierare. I-am reamintit lui Tillman că ne așteptam să trăim din ce găsim prin sălbăticie în această călătorie. De fapt, sperasem să înaintăm în susul râului cu mai multe provizii, dar nu am zis asta.

Tillman și-a pus pe sanie o încărcătură așa de zdravănă cu mâncare, încât a trebuit s-o împing din spate ca să se urnească. Sergentul e un tip vânjos, dar n-o să poată trage mult timp încărcătura aceea.

Proviziile pe care le cărăm nu ne vor ajunge decât o lună. Vom suplimenta cu vânat & plante comestibile. Indienii își exprimă îndoiala. Cel înalt, pe nume Iscusitul, a spus că înainte de întoarcerea somonilor, vara, râul Wolverine este „locul unde omul flămânzește”.

— Dar triburile acelea de pe râu de care se zice că-s așa fioroase? Or mânca ei ceva chiar și în lunile de iarnă, am zis.

Câțiva indieni au răspuns, dar vânătorul s-a codit să traducă, a făcut-o doar după ce am insistat eu.

— Zic că midnooskii de dincolo de canion supraviețuiesc doar cu carne de om.

Cât despre femeie, ea tace, dar e limpede că se gândește la ale ei.

3 aprilie

În dimineața asta la micul dejun, sergentul Tillman s-a aşezat lângă mine cu cana lui de tinichea plină cu cafea şi m-a întrebat de familia mea din Boston. Ştie de tata & de cariera lui respectabilă în armată. Am vorbit un pic despre copilăria noastră. Tillman este fiul unui miner care a lucrat într-o mină de cărbune, bănuiesc că au avut o viață dură.

După o vreme m-a întrebat de Sophie.

— Eşti însurat de ceva vreme? a întrebat.

I-am răspuns că încă nu se făcuse anul.

— Înseamnă că înainte ai avut altă nevastă. A murit?

Întrebarea m-a surprins.

— Nu, am zis, n-am mai fost însurat înainte.

— Pari genul de om care se însoară. Şi nu mai eşti vreun boboc. Ce ți-a luat aşa mult?

M-am obişnuit cu felul direct de a fi al lui Tillman, aşa că nu m-am simțit jignit. I-am explicat că înainte de Sophie nu întâlnisem nici o femeie care să-mi stârnească interesul.

— Noi doi pesemne că nu ne-nvârtim prin aceleaşi cercuri. Eu găsesc o grămadă de fete.

Da, sunt sigur că găseşte. Dar, am comentat eu, multe dintre ele sunt prostuțe sau, dacă sunt mai istețe, sunt materialiste & cinice.

În chip de răspuns, Tillman a zâmbit alunecos.

— Ah! Dar aşa-mi plac cel mai mult. Şi una, şi alta. Prostuțe & materialiste!

Discuția mă stânjenea. Nu aveam chef să o amestec pe Sophie într-o bârfă din asta. Cum era să-i vorbesc unui astfel de om de inteligența, umorul şi blândețea ei? Ea e prea bună pentru urechile lui.

N-am mai zis nimic pe tema asta, dar l-am întrebat pe Pruitt dacă are o iubită. Locotenentul a scuturat din cap fără să-şi ridice privirea din jurnal.

Sophie are dreptate când spune că Pruitt e diferit de cum mi-l amintesc eu. Când am luptat cu apaşii în deşert, chiar după lungi zile de călărit, era rareori tăcut. „Ştiți, domnule colonel...”, începea el mereu, iar apoi turuia despre un lucru interesant sau altul. O specie de plante cu sucuri gastrice & o floare uriaşă ca să poată mânca insecte. O peşteră în Carolina de Nord care respiră ca un animal, expirând aer vara şi inspirând aer iarna. Nişte animale ca nişte felinare în adâncurile oceanului; viteza unei comete pe cer. Alteori recita fragmente de poezie pe care le țin minte şi astăzi: „Odihneşte-te, soldat! Gata lupta, doarme-ți somnul cât poți tu de liniştit; nici un câmp de bătălie nu visa de azi încolo”.

A luptat cu indienii în teritorii sălbatice. S-a dovedit a fi deopotrivă dur & dibaci, în ciuda tinereții. Eram sigur că aceste trăsături ne vor ajuta în călătoria asta. Acum îl văd tăcut, abătut, nervos. Tinde să stea singur, făcând schițe în caiet. Oare mă înşală memoria sau puținii ani scurşi l-au schimbat?

5 aprilie

O veste bună – vânătorul Samuelson va merge în continuare cu noi, deşi nu e alegerea lui. Se aştepta să primească deja un semn de la partenerul lui de afaceri, care a călătorit toamna în amontele râului Wolverine în recunoaştere, să pună capcane şi să facă prospecțiuni miniere. Samuelson a auzit zvonuri de la indieni astă-iarnă

cum că Boyd ar fi construit un refugiu la vreo 60 de kilometri de-aici. De atunci nici urmă de el.

— Mi-ar plăcea să-l găsesc viu & nevătămat, a zis Samuelson. Aveam planuri.

— Nu-i un tip din cale-afară de sentimental, mi-a zis Tillman în şoaptă. Recunosc că mi s-a cam pus un nod în gât.

Sentimental sau nu, vânătorul ne e de mare ajutor. Ferm. Capabil. Nu mă prea încânta gândul că mă voi lipsi de priceperea lui. Bănuiesc că ştie mult mai multe decât arată, nu că ar fi secretos, dar pur şi simplu e un om care nu prea vorbeşte.

La amiază ne-am odihnit pe un trunchi de plop ca să mâncăm biscuiți reci. L-am întrebat pe Samuelson de bătrânul eyak pe care îl lăsasem în urmă. Gândul la el mă cam sâcâie. O să se întoarcă pe Insula Perkins?

— Eyak? a zis Samuelson. Nu e eyak.

L-am întrebat de ce trib aparține bătrânul.

Samuelson a zis că nimeni nu-l revendică.

— Omul e mereu prin preajmă, vrei, nu vrei.

Ce limbă vorbeşte?

— Îi place să se joace cu mine, asta face. Începe în eyak şi apoi, de îndată ce intru şi eu în ritm, trece pe midnooski, apoi schimbă iar. Şi, din câte-mi dau eu seama, ştie suficient de bine engleza noastră.

Fiecare pe limba lui, băştinaşii îl numesc Bătrânul-care-zboară-cu-aripi-negre.

— E un soi de pasăre rară, nu-i aşa? am întrebat eu amuzat.

— Nu-i doar o pasăre rară.

Samuelson zice că băştinaşii cred că bătrânul poate schimba vremea, poate îmbolnăvi sau vindeca oamenii după cum are el chef. Cu ani în urmă, se spune, i-a furat nevasta unui eyak & soțul ei l-a împuşcat. Bătrânul a tuşit pur şi

simplu şi a scuipat glonțul pe pământ & a plecat mai departe nevătămat.

Dar înainte de toate, zice Samuelson, bătrânul este imprevizibil. Azi te fură de te lasă în pielea goală, dar mâine poate că-ți dă o pătură caldă când te arde nevoia mai tare.

— E diavol & înger în acelaşi timp, a zis el. Nu te poți bizui pe nimic, sigur e doar că-i mereu în căutare de ceva de mâncare & pus pe năzbâtii.

Nu îmi vine să cred că indienii chiar sunt convinşi că poate să zboare sau să scuipe gloanțele care l-au nimerit. L-am întrebat pe vânător ce părere are el de toate prostiile astea. I-a dispărut toată buna-dispoziție.

— Nu contează câtuşi de puțin ce cred eu. Sau dumneata. Domnule colonel, de un lucru să fii sigur, călătorim în lumea lor, nu într-a noastră. Indiferent ce zic ruşii & politicienii.

Nu am întrebat mai multe. Poate că într-o privință vânătorul avea dreptate. În ciuda tratatului încheiat de guvern, această vale înghețată a râului Wolverine le aparține încă indienilor, fiindcă ei sunt singurii care îl revendică. Lucrul acesta se va schimba dacă albii îl vor socoti folositor.

Cât despre bătrân, mă îndoiesc că-i altceva decât un şnapan şi-un hoțoman cu nişte aşi în mânecă. Însă recunosc – amintirea lui ghemuit în vârful copacului ăluia în toiul nopții nu mi s-a şters.

6 aprilie

Vremea e şi mai neplăcută. Ne-am pomenit loviți de o furtună cu zăpadă abundentă, care ne izbeşte în față aşa de puternic, încât abia de ne croim drum pe gheața râului. În cel mai bun caz, putem înainta lent. Câinele este singurul

membru al grupului care rămâne neînfricat. A dispărut dimineața devreme, aşa că bănuiam c-a fugit şi s-a alăturat unei haite de lupi, cu desaga încă prinsă pe spinare, dar l-am găsit mai în susul râului, încovrigat în nămeți. Când ne apropiam, a sărit în picioare, s-a scuturat de zăpadă şi a dispărut înainte, în furtună. Asta s-a întâmplat toată ziua. Nici măcar tânăra indiancă nu poate ține pasul cu animalul, aşa că a rămas iarăşi în urmă, laolaltă cu ceilalți. Câinele ne deschide calea, pe care eu nu o cunosc, ştiu doar că urmăm râul.

Înnoptăm umezi & înghețați, nici unul dintre noi nu doarme cum trebuie. Fără corturi, ne bizuim şi mai mult pe sacii de dormit din pânză de velă ca unic adăpost. După ce mă vâr înăuntru, îmi trag ponchoul peste cap ca să fac un mic cort sub care pot să mănânc, să citesc şi să scriu oarecum protejat de furtună.

Eforturile lt. Pruitt de a face observații după astre sunt îngreunate de vreme.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
31 ianuarie 1885

Allen a plecat. Trebuie să accept acest lucru. Aseară mă consolam cu gândul că era aproape, la debarcaderul din Portland, dormind la bordul vaporului acostat şi că, printr-un noroc, poate am să-l mai văd o ultimă dată. În seara asta e altfel. Soarele a apus, cazarma s-a cufundat în linişte, iar eu sunt singură în casa asta. Vaporul urma să plece în zori către strâmtoarea Puget. Or fi ajuns deja la ora asta târzie aproape de British Columbia? Oare chiar o să dureze luni de

zile sau chiar un an înainte să mai primesc vreo veste despre el?

Îmi plâng de milă şi n-are nici un rost. Ştiam că această zi va sosi.

Mă întreb, oare dacă aş fi stat pe malul râului azi-dimineaţă şi aş fi fluturat din mână când vasul se îndepărta de ţărm, dacă ne-am fi luat la revedere cum se cuvine şi am fi privit distanţa dintre noi crescând, dacă aş fi fost martora plecării lui, aş fi fost mai împăcată cu asta? Absenţa lui mi-ar fi mai reală? În schimb, gândurile îmi joacă feste. Poate că vaporul a întârziat din cine ştie ce cauză sau poate că Allen a hotărât în ultima clipă că nu mă poate lăsa aici, iar în curând o să-l aud în hol, lovindu-şi zgomotos ghetele de bancă, şi-apoi strigătul lui: „Sophie, iubire, am venit”.

Înainte de plecare a fost o nebunie, i se transmisese că vaporul sosise în port cu câteva zile mai devreme decât se aştepta şi urma să plece de îndată. Trebuiau sigilate lăzi, verificate liste, trimise mesaje.

Când am propus să îl conduc până la Portland, a zis că nu avea nici un rost. Urmau să se îmbarce pe vapor noaptea şi să plece în zori. Nu era timp de vizite sau de luat rămas-bun. Bănuiesc că era şi îngrijorat de sănătatea mea, nu voia să călătoresc nici acele câteva ore cu trăsura şi feribotul.

Dar măcar i-am dat scrisoarea la plecare. Am avut puţin timp la dispoziţie ca să o scriu, dar fie ca vorbele mele să îi reamintească de dragostea pe care i-o port şi să îi transmită căldura căminului nostru.

Şi ne-am putut petrece dimineaţa de ieri împreună. Ah, de-ar fi durat o veşnicie. Bucuria trezitului în mireasma brioşelor calde şi proaspete. (Cum de l-o fi convins pe bucătarul cazarmei să ni le facă? Şi cu gem de afine şi unt! Întâmplător, Allen mi-a descoperit antidotul pentru greaţă.) Când primele raze ale dimineţii pătrundeau pe ferestruica bucătăriei, era de parcă aveam la dispoziţie tot timpul din

lume, iar când el râdea şi îmi ținea mâinile într-ale lui, mi se părea că lumina soarelui picura chiar prin mine.

Pieptănul de argint e frumos. Este darul pe care mi l-a făcut de ziua mea, căci el nu va fi lângă mine în aprilie. Îl am în păr acum, când scriu. Frunzele de ferigă gravate sunt aşa de delicate, aşa de autentice. Iată dovada că Allen ştie bine ce-mi place. Trebuie să fi pus totul la cale de ceva vreme. L-o fi cumpărat din San Francisco, când veneam la cazarmă, şi apoi l-o fi ținut bine ascuns în aceste ultime luni? Este limpede că n-ar fi putut găsi un obiect atât de fin în Vancouver.

Ah, Allen, încă mă mai surprinzi. Soldat şi aventurier neînfricat – şi totuşi ai o inimă tandră. Voi purta pieptănul în păr în fiecare zi ca să te simt mereu aproape.

2 februarie

Aştept o tânără pe nume Charlotte după prânz – urmează să se mute în camera mică şi să se ocupe de treburile casnice în fiecare după-amiază. Se pare că familia Connor are destule ajutoare de sunt dispuşi să se dispenseze de ea câteva ore pe zi dacă îi asigurăm noi fetei casă şi masă. Încă nu am întâlnit-o, dar mi s-a spus că tatăl ei este militar, iar mama e spălătoreasă de vase la cazarmă.

Allen a făcut aranjamentul înainte de plecare. Când am venit în Vancouver, voia să angajăm pe cineva să ne ajute, dar eu m-am opus – una este să dau rufele la spălat, am explicat, dar sunt perfect capabilă să gătesc şi să țin casa. (Ce-ar zice mama dacă ar şti că şi fără bărbat sau copil de îngrijit mi se permite să am o menajeră!) Dar acum când nu mai am voie să îndeplinesc decât anumite sarcini şi nu mai beneficiez de sprijinul lui Allen, bănuiesc că este inevitabil.

Allen ar fi preferat să mă mut în una dintre casele mai noi de pe aceeaşi alee. O cameră la, să zicem, familia Whithers sau Connor ar fi mai economică, poate chiar şi mai luxoasă; casele lor sunt dotate cu căzi de baie alimentate cu apă şi au saloane frumoase. Căsuța asta veche a noastră n-a fost gândită pentru un ofițer şi familia sa, spunea Allen, şi, de fapt, generalul are de gând să o demoleze anul viitor ca să facă loc pentru o nouă casă de ofițer. Trebuia să ne fie doar un domiciliu temporar până pleca Allen în expediție, iar eu mă întorceam în est.

Şi totuşi detest gândul de a sta în gazdă într-o cameră la altcineva, aşa că am ajuns la acest compromis – voi putea să-mi păstrez casa, dar cu cineva care să mă ajute, şi mă bucur. Această cabană din buşteni este pitită printre brazi, aşa că parcă ai fi mai degrabă în pădure decât în cazarmă. E drept că trage curentul şi a început să se cam lase, dar e o casă umilă şi intimă şi mi se potriveşte de minune.

9 februarie

Fata e mai tânără decât îmi închipuisem, probabil că n-are decât zece sau unsprezece ani, iar când doamna Connor îi descrisese familia, îmi imaginasem o fată vânjoasă şi gălăgioasă. Însă ea e tăcută şi stingheră. Abia de i-am putut smulge două vorbe, dar sper că ne vom obişnui una cu cealaltă.

Evelyn a venit ieri în vizită şi a fost uluită când m-a găsit încercând să mătur şi să fac ordine înainte de sosirea lui Charlotte.

— Ciudată mai eşti şi tu, Sophie Forrester. Să ştergi praful tocmai când vine fata angajată pentru asta.

Eforturile mele nu au deranjat-o, însă. S-a tolănit pe canapea, într-o rochie frumoasă şi nouă, şi mi-a povestit despre monsieur care i-o făcuse. (Când îmi vorbeşte despre saloanele europene, în prima clipă mă simt mereu jerpelită şi provincială, iar în următoarea şocată şi amuzată.)

Însă prietenia cu ea are un avantaj, dacă e să-i spun aşa – mă solicită foarte puțin. Nu trebuie decât să dau din cap din când în când, iar ea o să turuie mai departe, întocmai ca o cutiuță muzicală cu cheița bine învârtită.

Am aflat că tatăl ei bolnav a trimis-o în vest spre a fi sever supravegheată de mătuşa şi unchiul ei, în speranța de a o îndepărta de tentațiile de la oraş şi de a-i găsi un soț potrivit dintre ofițeri. Voiau să se mărite şi să se aşeze la casa ei. Din câte văd eu, cu firea ei pare puțin probabil.

La un moment dat, când îşi sorbea ceaiul şi se juca cu mărgelele de pe rochie sporovăind mai departe, mi s-a părut că are exact figura mătăsarului de cedru care vine la frasin – splendid cu penele sale colorate, sărind din creangă în creangă printre fructele roşii, frumos şi capricios. M-am pomenit zâmbind fără să vreau, apoi am încercat să îmi ascund zâmbetul tuşind şi m-am trezit scoțând un fornăit nefericit.

— Te simți bine? a întrebat.

Dar era prea prinsă de propria relatare ca să dea mare importanță.

Mai târziu mi s-a părut că mi-a ghicit secretul. Mă aşezasem pe un scaun şi, fără să mă gândesc, îmi țineam o palmă pe burtă. Ar fi trebuit să o ascult, dar eu visam cu ochii deschişi – oare cum o să fie când o să se mişte? O să-mi dau seama când o să se întâmple asta?

Evelyn a încetat să mai vorbească şi m-a privit lung.

— O să faci copii la un moment dat, Sophie? m-a întrebat cu şiretenie.

— Poate…

Însă nici acest subiect nu i-a captat atenția. M-a întrebat dacă mă dusesem la ceai cu celelalte soții săptămâna trecută şi dacă îmi plăcuse, iar apoi a turuit mai departe fără să facă pauză.

— Ce hoaşte plicticoase, nu? Şi nu ştiu ce să creadă despre dumneata, doamnă Forrester. Doamna Connor spune că e scandalos felul în care hoinăreşti singură prin pădure.

Când am protestat, m-a întrerupt iarăşi, de data asta ca să-mi facă nişte complimente echivoce, făcându-mă „amuzantă" şi continuând o vreme să vorbească despre firea mea ciudată, cum stau eu şi mă uit la păsărele cu orele.

— Cu binoclu şi cu hainele alea! Arăți ca un vagabond cu pălăria aia pleoştită. Unde Dumnezeu tot hoinăreşti? Şi pe ploaie, şi pe vânt! Iar acum te-apuci de măturat înainte de sosirea fetei în casă. Măcar tu nu eşti la fel ca alelalte. Atât de îngrozitor de previzibile! Asta-şi doresc de la noi, nu-i aşa? O femeie bună este una previzibilă şi care caută să ducă o viață previzibilă. Le-ar plăcea să ne țină la loc sigur, tăcute şi insipide.

Ultima parte a fost o surpriză plăcută – am întrezărit scânteierea unei minți luminate şi independente! Am hotărât să fiu sinceră. I-am spus cum a refuzat medicul să-mi împrumute o carte.

Imediat, şi pentru prima oară de când îmi aminteam, m-am bucurat de întreaga ei atenție. Să nu-mi împrumute o carte! Ce infatuat bătrân şi aşa mai departe. Avea să se plângă ea mătuşii şi unchiului în locul meu... dar nu, probabil că ei îi vor ține partea doctorului. Există o librărie în Portland – au puține volume în rafturi, dar poate fac comenzi la San Francisco. Ar putea dura săptămâni, chiar luni!

— Despre ce e cartea? s-a gândit să întrebe, după care a continuat: Dar nu, nu contează, nu? Ar fi refuzat să i-o dea şi unui bărbat? N-aş crede!

Iar aici s-a ridicat în picioare cu un aer teatral şi a înălțat un deget în aer.

— Ar trebui să o luăm noi!

Să furăm de la spitalul cazarmei?

— Ei, să furăm! Adică s-o împrumutăm doar pentru câteva zile. Mocofanul ăla bătrân nici n-o să bage de seamă că-i lipseşte o carte.

E o nebunie, e limpede. Bănuiesc că Evelyn nu e motivată doar de nedreptatea comisă, dar o amuză şi gândul că mă împinge la o năstruşnicie.

Totuşi cred că are dreptate că nu va observa nimeni absența unei cărți imediat. Măcar şi numai o după-amiază singură cu cartea asta.

13 februarie

Evelyn Haywood, eşti o prietenă dată naibii!

Tocmai a venit un băiat la mine acasă cu un mesaj – domnişoara Evelyn spune că ar trebui să ştiți că medicul cazarmei se duce în vizită la general la ora două şi probabil va sta o vreme, aşa că, dacă doriți să mergeți la o consultație la doctorul Randall, nu îl veți găsi atunci la spital.

Aşadar, se pare că după-amiaza asta e şansa mea.

Nu ne puteam opri din râs, aşa că încă mă mai dor fălcile. Evelyn a dat buzna în casă tocmai când scoteam cartea de sub haină şi o ridicam deasupra capului ca pe-un trofeu, şi am început să râdem până n-am mai putut vorbi.

Mi-a luat ceva vreme până am reuşit să-i povestesc aventura.

Am aşteptat să treacă un pic de ora două, apoi am mers pe jos scurta distanță până la spital. Aşa cum a zis Evelyn, asistentul lui m-a informat că medicul era plecat şi n-avea să se mai întoarcă azi. Dacă nu era ceva urgent, a zis el, să revin mâine. Am zis că mi-era bine, dar aş putea sta un pic în cabinetul lui ca să mă odihnesc?

Când asistentul m-a lăsat singură şi s-a întors în încăperea principală, am trecut iute în revistă diferitele titluri de pe raft. Despre surzenie şi sunete în urechi. Tulburări digestive. Tratat despre rănile provocate de arme şi alte răni la piept. Eram sigură că în vizitele mele anterioare văzusem cel puțin două sau trei cărți despre maternitate. Şi atunci, în sfârşit, am zărit un *Manual de obstetrică*. Am auzit paşi apropiindu-se de uşă, aşa că m-am aşezat repede pe un scaun, cât de nonşalant am putut. Asistentul a trecut fără să se uite înăuntru la mine. Am înşfăcat iute cartea din raft şi am vârât-o sub haină.

Abia când mă apropiam de uşa de ieşire din spital m-am gândit să mă uit iarăşi la carte. *Tratat practic despre bolile cele mai comune la cai*! Luasem altă carte.

Când am dat să mă întorc, aproape că m-am ciocnit de asistent.

— Vă simțiți bine, doamnă Forrester? m-a întrebat el sincer îngrijorat.

Observase cum mă țineam de burtă tot încercând să ascund cartea sub haină.

— Da, da, doar un pic obosită. Pot să mai stau un pic şi gata? Nu trebuie să vă deranjați... Găsesc eu singură cabinetul doctorului Randall.

Şi astfel am putut împrumuta cartea bună şi să plec iarăşi fără să bage de seamă.

— Bine, dă-mi să văd pentru ce atâta bătaie de cap, a zis Evelyn când am terminat de povestit. Ah, Sophie. Eşti?

Aşa că i-am dat vestea şi am rugat-o să păstreze secretul.

Însă acum, când scriu, sunt neliniştită din cauza acestei tărăşenii. Sper că am rearanjat cărțile frumos în raft ca să nu se observe golul.

15 februarie

Din *Manual de obstetrică*, Philadelphia, 1884

Luna a treia – Fetusul creşte până la o lungime de 5-6,5 cm., iar până la sfârşitul lunii atinge 8 sau chiar 9 cm. Degetele de la mâini şi picioare sunt formate, dar unite printr-o membrană. Capul este mare raportat la corp. Ochi proeminenți, pleoape lipite.

Luna a patra – Se poate distinge sexul. Încep să apară unghiile.

Luna a cincea – Greutatea creşte până la 170 sau 280 grame. Capul măsoară o treime din lungimea întregului fetus. Părul şi unghiile devin vizibile.

Degetele de la mâini şi picioare membranate ca ale păsărilor de apă – ce fantastic! Doctorul Randall estima că sunt cel puțin în luna a patra. De-acum, conform acestei cărți, din zi în zi e posibil să apară mişcările.

În după-amiaza asta am încercat să stau o vreme întinsă în pat absolut nemişcată, în speranța că voi simți vreun fel de fluturare sau vreun junghi. Dar am adormit fără să simt nici o mişcare. Însă încep să simt o greutate nouă în burtă, de parcă aş fi înghițit un săculeț cu grăunțe.

Oregon Post

VEŞTI DIN ALASKA

10 aprilie 1885 – Aflăm din Alaska, via Port Townsend:
Căpitanul Daley de pe vasul Pinta raportează o revoltă a indienilor de pe Insula Perkins, din largul coastei sudice a Alaskăi.
În seara de 2 aprilie, indienii din sat, sub influența unui stoc nou de „hoochenoo”[1], au luat cu asalt un magazin al Alaska Commercial Company administrat de domnul Wesley Jenson. Când încerca să oprească atacul, un indian l-a lovit pe domnul Jenson cu o bâtă. În apărare, comerciantul l-a împuşcat pe indian. În tot restul nopții indienii ostili au făcut ravagii în sat.
Intervenția vasului de război clasa a patra Pinta, chiar şi cu puținul său armament, a avut ca efect liniştirea răzvrătiților, a raportat căpitanul Daley. Recenta bombardare a unui sat învecinat de către vasul Thomas Corwin, aparținând Pazei de Coastă a SUA, a servit cu siguranță ca un factor intimidant pentru indienii de pe Insula Perkins. Din câte se pare, aceşti indieni respectă forța şi, atunci când sunt tratați cu mână fermă, se comportă cum se cuvine.
Potrivit domnului Jenson, comerciantul: „Învață să ne respecte autoritatea şi, atâta vreme cât nu ne lăsăm conduşi de un fals sentimentalism, respectul lor va creşte”.

Când medicul militar de la bordul vasului Pinta a coborât pe țărm pentru a-i îngriji pe răniți, a găsit focare de rujeolă şi scarlatină printre copiii metişi de pe insulă. Medicul are de lucru încontinuu de atunci încoace.

În atenția domnului Josh Sloan
Muzeul de Istorie din Alpine
Alpine, Alaska

Domnule Sloan,

Nu am adresă de e-mail. Şi, de altfel, nici computer. Nu prea îmi place nici să vorbesc la telefon. Mă tem că va trebui să ne bazăm pe Poşta Statelor Unite.

Mă bucur să aflu că totul a ajuns cu bine. Paginile acelea înseamnă mult pentru mine. Când eram mic, obişnuiam să mă ascund în pod şi să răsfoiesc scrisorile şi jurnalele. Îmi lua ceva vreme să desluşesc scrisul colonelului şi ceea ce e prescurtat, dar mă simțeam de parcă spărgeam un cod secret şi asta nu făcea decât să îmi sporească distracția.

Veți vedea cu câtă grijă le-am ambalat pe toate în pungi de hârtie de la magazin, apoi le-am învelit în ziare, le-am lipit cu scotch şi le-am pus în cutii între reviste vechi. Am vrut să fiu sigur că o să ajungă acolo întregi, fiindcă bineînțeles nu aveam de gând să mă las în grija oarbă a firmelor de transport, cu sistemul lor ridicol. Nu urăsc pe lume nimic mai mult decât fulgii ăia din polistiren expandat. Aveam adunate prin casă reviste *National Geographic* şi *Billings Gazette* din ultimii şaptezeci de ani. Se pare că în sfârşit s-au dovedit utile.

Aşadar, în legătură cu prima chestiune – m-am gândit să găsesc o universitate sau un muzeu de istorie aici, în Anchorage. Însă mie mi se pare că locul cel mai potrivit pentru a găzdui aceste documente, în afara familiei Forrester, este râul Wolverine. Am făcut cercetări. Am rugat-o pe femeia de la bibliotecă să caute pe computer. Ea mi-a spus că muzeul dumneavoastră şi oraşul dumneavoastră, Alpine, se află pe malurile râului Wolverine şi că sunteți curatorul unor colecții care înglobează tot ce ține de acea zonă, de la băştinaşi la istoria mineritului. Acum când ştiu că şi dumneavoastră aveți propriile rădăcini adânc înfipte acolo, sunt şi mai sigur că am ales bine.

Acum cealaltă chestiune. Pămpălăii de politicieni. N-au nici o problemă să-şi facă plinul la avioanele lor particulare sau să-şi scrie cecuri pentru propriile salarii, nu-i aşa? Dar să aibă grijă chiar de istoria noastră, nu, asta nu li se pare cuvenit. Mare păcat.

Acestea fiind spuse, nu poate costa mult să găsiți un loc pentru depozitarea acestor cutii. Treceți-le în inventarul dumneavoastră sau cum procedați de obicei, aşa încât să ştie lumea că le aveți. Păstrați-le în siguranță. Nu vă pot spune de câte ori am parcurs aceste documente, mai întâi ca băiețel, entuziasmat de aventură, apoi ca adult, încercând să pricep preocupările unui om. Sigur că nu i-am întâlnit niciodată pe colonel şi pe Sophie, dar cu toate acestea mă simt de parcă îi cunosc.

Mereu mi-am imaginat că o să vin pe acolo şi o să văd Alaska cu ochii mei. O grămadă de „ar fi trebuit, aş fi vrut, aş fi putut”. Nu mai e vreme de smiorcăieli când ai şaptezeci şi ceva de ani. Dar pe dumneavoastră vreau să vă rog să îmi faceți un favor. Credeți că ați putea să îmi trimiteți o fotografie, două, pur şi simplu să scoateți aparatul de fotografiat pe fereastra dumneavoastră de la muzeu ca să

pot vedea şi eu râul? Poate aşterneți şi câteva vorbe ca să îmi pot imagina totul.

Cu multe mulțumiri,

Walt

Lt. col. Allen Forrester
7 aprilie 1885

Ca un balsam pentru mine, scrisoarea ei. Am aşteptat cât de mult am putut, dar după ziua asta grea de călătorie am avut nevoie de alinarea vorbelor ei.

Vreme de două luni lungi, am purtat această scrisoare nedesfăcută în buzunarul de la piept, dar jur că paginile încă poartă mireasma ei. Să citesc acele cuvinte, scrise de mâna ei. „Copilul nostru."

Intenționasem să nu mă gândesc la asta. Conducătorii iau decizii proaste când îi sâcâie gânduri legate de casă. Dar acum, cu toate astea proaspete în minte, nu mă mai pot gândi la altceva. Dacă aş fi fost singur, aş fi dansat prin tabără ca un prost & aş fi sărbătorit încă o dată. Aşa, însă, tot împăturesc şi despăturesc scrisoarea, citesc cuvintele iar & iar.

— Ce este? a întrebat Tillman.

Îşi lăsase o mână pe umărul meu. Probabil credea că sunt veşti proaste.

Nu mi s-a părut că fac vreun rău dacă-i spun. Sarcina Sophiei e deja avansată. Probabil că până ajungem noi acasă, copilul se va naşte şi va fi deja măricel.

— Soția mea o să facă un copil, l-am înştiințat.

Tillman a chiuit, mi-a tras nişte pumni în coaste, mai să mă prăbuşesc cât sunt de lat în flăcări.

— Tătic! Colonelul nostru o să fie tătic! Să toastăm.

A scos o sticluță plată din buzunarul de la haină. Oamenilor li se spusese să lase acasă băutura, mai ales ştiindu-se reputația de bețiv violent a sergentului, dar nu m-a surprins să văd sticla. Am luat cu toții câte o duşcă. Tillman mi-a tras o scatoalcă în umăr. L-a strigat pe Pruitt, dar acesta era plecat după lemne de foc. Asta nu l-a oprit pe Tillman, care a înălțat iarăşi sticluța şi a băut şi pentru el.

Când s-a întors Pruitt cu brațele pline de lemne spălate de ape, Tillman i-a dat vestea. El a încuviințat din cap politicos, dar nu la fel de fericit ca Tillman. Sunt foarte diferiți. Sergentul, o fire turbulentă, de nestăpânit. Pruitt, meditativ, profund, dând să se retragă imediat în cortul lui. Indienii au intrat în adăposturile lor, câte doi, cum fac ei. Am rămas doar eu & Tillman lângă foc.

— Ăsta o să fie primul copil, nu? m-a întrebat.

Am încuviințat. L-am întrebat dacă are copii.

— Probabil că am lăsat câțiva ici & colo, dar încă n-a apărut nici unul să-şi revendice tatăl. Poate-i mai bine aşa. Nu prea-s eu genul de familist. Ideea că cineva are nevoie de mine, fie şi numai din când în când, m-ar înnegura de tot.

Nu pot să înțeleg asemenea sentimente. Gândul că Sophie poartă în pântece copilul nostru mă face să dau pe dinafară de bucurie.

Ar fi fost mai bine dacă Sophie s-ar fi putut duce acasă la ea, la Vermont. Teritoriul Washington este un loc mult prea sălbatic pentru o femeie singură. Simt tot mai mult presiunea de-a mă întoarce în decurs de un an. N-am nici un chef să petrec iarna cu indienii. Trebuie să înaintăm pe râu înainte să se crape gheața, dar deocamdată ne lipseşte ritmul necesar. Credeam că o să fim deja în canion.

Scumpul meu Allen,

Mă întreb oare unde eşti acum când citeşti această scrisoare? Ai întâlnit deja triburile de pe râul Wolverine, şi sunt paşnice oare, sau eşti singur cu oamenii tăi în vreo pustietate îngheţată? Munţii sunt aşa de mari cum mi-i imaginez, iar pământul aşa de sălbatic? Ţi-e cald, eşti în siguranţă? Ah, cât aş vrea să fiu cu tine acolo, să văd ceea ce văd ochii tăi.

Chiar în clipa asta când îţi scriu această scrisoare pe care o vei lua cu tine, vaporul este în port, iar tu cutreieri casa cu pas vioi şi îţi verifici listele. Ai mânecile cămăşii suflecate, fruntea brăzdată de concentrare şi vorbeşti încet, doar pentru tine. Atitudinea asta a ta plină de devotament aprinde în mine o scânteie jucăuşă, aşa că vreau şi mai mult să te sărut pe o ureche şi să te cuprind în braţe ca să te distrag de la muncă şi să te ademenesc în pat.

Cum se face că a venit brusc timpul să pleci? S-au întâmplat atâtea în aceste ultime zile – tu pleci în Alaska fără mine, eu nu voi vedea acele ţărmuri nordice, în schimb încep o nouă aventură. Mă ia ameţeala când mă gândesc. Îţi dai seama, Allen? Când te vei întoarce, am să te întâmpin cu copilul nostru în braţe.

Mi-e groază de aceste luni în care vom sta despărţiţi. Însă nu ne va aduce alinare nici unuia din noi dacă umplu paginile cu asemenea gânduri nefericite, aşa că trebuie să caut cuvinte care te-ar înveseli când vei fi departe.

Mai bine hai să-ţi scriu asta: ştii care a fost clipa exactă când m-am îndrăgostit de tine? Probabil crezi că a fost în seara balului militar, când m-ai însoţit prima oară îmbrăcat în uniformă. Arătai extraordinar în seara aceea şi eram îndrăgostită, te asigur. Nu mai participasem niciodată la un eveniment aşa de important la braţul unui asemenea bărbat. Eram orbită de atâta strălucire, de ofiţerii şi doamnele care se roteau în jurul meu, de paşii tăi siguri, de toată splendoarea balului.

Da, dar iubirea? Asta e altceva, un lucru mult mai serios; nu se lasă păcălită de luminiţe şi veselie. E ceva mult mai pământesc şi durabil, ca o piatră spălată de râu.

A început cu o plimbare. Îţi aminteşti? New England pare acum atât de departe, şi totuşi îmi pot aminti ziua aceea cu tine aşa cum îţi aminteşti un cer senin. Ai venit la şcoală la sfârşitul după-amiezii şi m-ai invitat să merg cu tine la iaz. Am ezitat, fiindcă nu-ţi cunoşteam intenţiile, dar soarele şi briza de iunie mă îmbiau şi tânjeam să scap din încăperea umbroasă şi stătută unde tot sortasem cărţi. Am încuiat poarta şcolii şi te-am urmat pe potecă. Ai spus că ai un dar pentru mine. Te-am întrebat de ce nu mi l-ai putut da în clasă, dar ai ţinut secretul.

Când am ajuns la un pui de plop de pe malul apei, te-ai oprit şi te-ai lăsat într-un genunchi. Îţi voi mărturisi acum – am crezut că voiai să mă ceri şi mi-e ruşine să spun că îmi vâjâia mintea şi nu ştiam cum voi răspunde. Ştii, încă nu

eram sigură de ce simt pentru tine. Îmi făcea plăcere atenția cu care mă înconjurai şi îți admiram ținuta demnă, dar trecusem de mult de vârsta de fetiță când asta e suficient pentru a mă vrăji.

M-ai surprins şi te-ai plesnit pe genunchi, de parcă voiai să mă aşez acolo. Probabil că m-am încruntat derutată, dar mi-ai explicat că vrei să mă sui cu picioarele şi mi-ai arătat în ramurile copacului.

„E ceva acolo ce trebuie să vezi", ai spus.

M-am temut să nu te lovesc sau să nu mă fac de râs prăvălindu-mă pe jos, dar ai întins o mână şi am avut încredere în tine. Mi-am dat seama dintr-odată, limpede. Ți-am luat mâna şi am pus piciorul pe genunchiul tău.

„După ce să mă uit?", te-am întrebat, iar tu ai zis: „Acolo, în îndoitura aceea a ramurii". M-am ținut de trunchiul copăcelului şi m-am uitat atentă printre crengile sale de jos, unde în sfârşit l-am văzut. Ce lucruşor delicat – cuibul unui colibri cu guşă rubinie. Cuibul nu era mai mare decât o palmă de copil, iar odihnindu-se în puful de scaieți şi ferigă se aflau două ouă albe de mărimea bobului de mazăre.

Cu câteva zile înainte îți povestisem că văzusem un colibri lângă şcoală. Îl urmărisem cum plutea printre florile de sporul casei şi brumărele, o izbucnire de viață atât de delicată, cu pene. Cum se rotea în soare, arunca sclipiri stacojii şi de-un mov catifelat, nespus de multă culoare şi mişcare se concentrau în trupul său mic. Îmi doream mai mult ca orice, ți-am zis, să văd cuibul acestei păsări mititele.

Aş fi putut sta acolo cu orele, studiind arcuirea fragilă a coajei oului şi țesătura complicată din puf de scaieți şi mătase de păianjen. Dar am auzit un geamăt înfundat şi ştiam că greutatea mea şi tocurile tari ale ghetelor apasă pe tine.

„Nu, nu", ai insistat. „N-am absolut nimic. Uită-te cât doreşti." Am păşit pe covorul pădurii şi m-am uitat în ochii tăi buni.

Nu mai simțisem nicicând înainte atâta uimire şi tulburare – îți spusesem că vreau să văd un cuib de colibri, iar tu mi-ai auzit nu doar vorbele, ci însăşi dorința.

A existat şi pentru tine un asemenea moment când ți-ai dat seama cu precizie? Nu-mi pot imagina că a fost în aceeaşi după-amiază – din câte îmi amintesc, am propus să o luăm pe o scurtătură prin pădure şi am reuşit performanța de-a ne băga pe amândoi într-o mlaştină, unde am fost nevoită să îmi ridic fustele şi am intrat cu încălțările în glod şi murdărie. Dar eram prea entuziasmată ca să-mi mai pese de asta. Aflasem iubirea ta în cuibul unui colibri.

Să te întorci cu bine acasă la mine, dragul meu Allen.

Cu toată dragostea mea,

Sophie

Ghețarul Regelui, 10 aprilie 1885

Lt. col. Allen Forrester
9 aprilie 1885

În sfârşit, un semn că înaintăm! Stăm la poalele Ghețarului Regelui, cu Ghețarul de Piatră vizibil în amonte. Chiar şi prin ceață şi burniță, sunt o privelişte impozantă. Pentru că am citit de multe ori descrierea pe care o face lt. Haigh acestei zone a râului, recunosc peisajul. Lângă deltă, râul Wolverine este o întindere largă de canale împletite, dar aici curgerea i se îngustează şi se adânceşte, fiind mărginit de aceşti ghețari. Haigh spune că primăvara apa creşte cu

12 metri, răstoarnă stânci care cântăresc jumătate de tonă. Acum nu prea vedem semnele acestei forțe iminente, cu excepția hălcilor groase de gheață îngrămădite de-a lungul malului.

Ghețarul Regelui este un perete de gheață cu o înălțime de cel puțin 90 de metri. Are nişte crevase periculoase de unde, în lunile mai calde, pesemne se desprind sloiuri mari care se prăbuşesc în râu. Unele crăpături se întind pe o înălțime mai mare decât o clădire de la oraş. O asemenea masă în cădere ar scufunda cu siguranță o barcă cu vâsle, ar omorî un om.

Umbrele ghețarului ne hipnotizează – Tillman & cu mine am stat unul lângă altul şi ne-am holbat, amuțiți pentru o vreme. Chiar şi de pe acest mal opus al râului, te simți atras în albastrul celor mai adânci fisuri. Acolo, înăuntru, se află înseşi nuanțele frigului. Priveliştea îmi dă fiori, şi totuşi tânjesc după mai mult. Aş vrea să vadă şi Sophie asta.

Pruitt a măsurat lățimea râului & înălțimea ghețarului folosindu-se de sextant. Apoi a asamblat repede trepiedul aparatului de fotografiat. Blestemă vremea. Bănuiesc că nici dacă ar fi soare fotografia lipsită de culoare nu ar putea surprinde această grandoare.

În seara asta ne instalăm tabăra la adăpostul unor pietroaie uriaşe lângă Ghețarul de Piatră. Sunt peste douăsprezece stânci, unele mai înalte decât trei oameni stând cocoțați unul peste altul. Lipsiți de corturile noastre, suntem recunoscători pentru adăpostul pe care ni-l oferă. Dimensiunea, anvergura acestor pietre este o ciudățenie amplasată în mijlocul acestei albii largi a râului. Tillman presupune că s-au rostogolit de departe, din munți. Pruitt spune că este opera ghețarilor, care au purtat stâncile în vale cu mii de ani în urmă, apoi le-au abandonat pe măsură

ce s-a topit gheața de dedesubt. Tillman e sceptic. Rezultatul e nemaipomenit, într-adevăr.

10 aprilie

Suntem prinşi într-o ceață înghețată. În această dimineață am plecat din câmpul cu pietroaie, am înaintat cu greu prin Canionul Haigh, unde din stânci țâşnesc cascade de gheață. Apoi am ieşit într-o zonă unde râul este plat şi întins. Ceața e joasă, aşa că nu poți vedea decât la distanță de un om când mergi. M-am împiedicat de mai multe ori de sania din fața mea. Cred că dacă închideam ochii, mă roteam de trei ori şi apoi încercam să găsesc iarăşi drumul, n-aş fi ştiut încotro e-n amonte şi încotro în aval, n-aş fi deosebit stânga de dreapta. În toate direcțiile, doar vidul alb. Pruitt ține busola în mână.

Abia dacă ne găsim drumul, iar la asta se adaugă şi chestiunea cu Boyd. Din spusele indienilor, Samuelson crede că adăpostul prietenului său e pe undeva pe aici. Dar pe care parte a râului? E greu de crezut că ar fi construit pe mal, care aici este plat, fiindcă inundațiile de primăvară ar pune în pericol orice construcție. De fiecare parte a râului, la o oarecare distanță, se înalță dealuri. Nici unul dintre noi nu va putea zări un luminiş sau o colibă.

Samuelson ne sfătuieşte să căutăm orice urmă de potecă, fiindcă Boyd ar trebui să coboare la râu ca să pună capcane. Noi nu zicem nimic, dar ne gândim la acelaşi lucru: dacă Boyd a murit, n-o să fie nici o urmă de găsit.

Ce neclintire de gheață. Răsuflările ni se transformă în chiciură în bărbi, în păr. Genele ni se unesc în boțuri de promoroacă. Ne dor plămânii de frig. Ceilalți mi se pare că arată ca nişte animale cu blană de zăpadă; fără îndoială că

şi eu le par lor la fel. Cu cât ne căznim mai din greu, cu atât sudoarea & răsuflarea ne împachetează în gheață. Uneori indienii rămân mult în urmă, aşa că par nişte fantome care ne urmăresc în susul râului. Vocile ni se pierd în ceață; nu putem spune cine vorbeşte sau de unde. Asta ne sporeşte dezorientarea.

Deşi mai sunt câteva ore până la apus, am hotărât să ne oprim şi să punem tabăra. Poate că peste noapte ceața se va risipi sau va fi suflată jos, în vale.

11 aprilie

Speranța mi-a fost neîntemeiată. Ne-am trezit în dimineața asta în aceleaşi condiții, ba poate că este chiar mai frig & ceața mai de nepătruns. Tillman a prăjit nişte turte de ovăz & şuncă. Pruitt a estimat unde suntem cât de bine a putut, ținând cont că nu se pot localiza stelele, soarele, orizontul. Oamenii ar vrea să aşteptăm să dispară ceața, dar eu cred că am face bine să ne urnim. Şi indienii se cam opun. Unul dintre ei nu vrea să plece de lângă foc până nu i-l sting eu cu zăpadă.

L-am găsit pe Boyd, deşi nu în bune condiții. Suntem în coliba lui & pentru prima noapte în aproape o lună dormim sub un acoperiş.

Am rămas în tabăra noastră din albie aproape până la amiază. Ceața persista, aşa că am încărcat săniile. Înaintarea era dificilă. Ne țineam aproape de cursul principal al râului ca să ne păstrăm direcția, dar apoi a trebuit să traversăm pâraie dezghețate, cu gheață topită. În scurt timp rachetele de zăpadă ni s-au acoperit de o zloată

înghețată. Ne-am oprit ca să ni le curățăm, le loveam unele de altele ca să se desprindă gheața.

Exact atunci s-a auzit detunătura unei puşti.

— El trebuie să fie, a zis Samuelson.

— E la nord-vest, a zis Pruitt cu ochii pe busolă.

În următoarea oră am mers în direcția aceea.

— Bine-ar fi să mai tragă o dată, a zis Samuelson.

— Clar că ne-ar fi de ajutor, a zis Tillman. Şi să sperăm că atunci când vom da de el, ne va asigura şi cina.

Dar nu s-au mai auzit împuşcături. Nu puteam distinge dealurile prin ceață, dar în cele din urmă am zărit urmele unor rachete de zăpadă care ieşeau dintre copaci şi duceau la un pătrat decupat în gheața râului.

— E copca lui, a zis Samuelson.

Urmele erau adânci în zăpadă, deci poteca fusese mult folosită în timpul iernii, dar Samuelson s-a posomorât observând stratul nou de nea care le acoperea.

— N-a mai trecut pe aici de ceva vreme.

Cărarea se îndepărta de râu & devenea abruptă. Am lăsat indienii & săniile pe loc cu gândul că îi recuperăm mai târziu. Chiar şi fără greutatea săniilor după noi, uneori trebuia să ne apucăm de crengile copacilor ca să nu alunecăm în josul pantei.

Tillman a comentat că nu i-ar plăcea să care apă pe o pantă ca asta.

După o escaladare chinuitoare, am ajuns pe o terasă cu molizi mari. Samuelson a zărit o colibă printre copaci.

Un bărbat ca o stafie stătea în fața uşii. Înalt, numai piele şi os, aşa de slăbit încât abia se ținea pe picioare, sprijinit în puşcă exact ca într-o cârjă. Boyd are obrajii aşa de traşi şi ochii aşa de înfundați în orbite, încât fața îi pare o hârcă. Când ne-a condus înăuntru, ne-a arătat multele găuri strânse de la curea.

— Bănuiesc c-a fost o nebunie să cred că ne-ai putea aştepta cu cina? a întrebat Tillman.

Boyd a arătat spre rafturile şi oalele goale.

— Mă duc s-aduc haleala, a zis Tillman.

Pruitt a zis că o să spargă nişte vreascuri ca să facă focul în sobă.

Boyd nu părea să ştie cum să se poarte şi ce să facă în prezența noastră. Zâmbea larg, se uita lung. Îl tot apuca pe Samuelson de braț.

— Măiculiță, Doamne, niciodată nu m-am bucurat mai tare să te văd.

— De ce dracu' n-ai mai tras încă un foc? Ne-ar fi ajutat să te găsim.

Lui Boyd i se terminase praful de puşcă. Păstrase un ultim foc în caz că se ivea ajutor & trebuia să dea alarma şi să indice unde se află.

— Sau în caz că nu mai venea niciodată ajutor, a adăugat.

Samuelson a întrebat de ce nu a coborât în aval până acum. Răspunsul lui Boyd a fost greu de descifrat.

— Ea nu voia să plece. Zicea că deja a coborât prea mult din munți.

Întrebat despre cine vorbea, Boyd a spus că avea o soție şi, cum nu avuseseră de unde să ia preot, sunt căsătoriți în fața lui Dumnezeu.

— Nu mi-aş părăsi niciodată soția, a zis.

Samuelson s-a agitat, a vrut să ştie despre cine vorbea. Eu am propus să îi dăm omului de mâncare, fiindcă e posibil ca foamea să-i umbrească judecata.

Coliba e încălzită de soba cu lemne. Ne-am pus încălțările, şosetele, lenjeria de lână la uscat pe o bârnă. Tillman găteşte şuncă & orez, într-un gest de generozitate: împărțim ultima bucată de carne. Afară, indienii şi-au

construit un adăpost lângă un molid & îşi gătesc separat acolo, sub copac.

După ce mâncăm, sunt curios să aflu cum şi-a întâlnit Boyd aleasa.

Mă voi strădui să surprind cât mai bine povestea lui Boyd.

Susține că era cea mai frumoasă femeie din câte a văzut vreodată. Se afla la vânătoare de cocoşi polari pe dealurile din spatele colibei când a zărit-o prima oară.

— Era ceață, greu de desluşit ceva, aşa că am crezut că mi se pare. Plutea peste pietre ca un înger. Am strigat, dar n-a dat vreun semn că mă aude. Înainte să ajung la ea, dispăruse.

Boyd s-a tot întors pe coasta aceea în speranța că o s-o vadă iarăşi. Avea de gând să o caute la nesfârşit dacă trebuia. Era îndrăgostit până peste urechi, ca un urs rănit, zice el. În sfârşit, într-o zi a văzut-o prin ceață. S-a apropiat de ea cu blândețe, ca să n-o sperie.

Ea nu vorbea engleză, dar puteau comunica prin gesturi & cu bruma de midnooski pe care o ştia el. În următoarele săptămâni s-au întâlnit zi de zi sus pe coastă. Boyd aducea pemican şi mâncau împreună. Stăteau şi se uitau cum pluteşte ceața peste dealuri.

— Nu mă săturam de ea, zice Boyd. Era ca un firicel subțire de apă rece care picură de pe un versant şi din care vrei să bei & să tot bei, dar nu reuşeşti să iei decât o sorbitură. Am implorat-o să vină cu mine acasă. Dar ea tot pleca. I-am spus verde-n față: dacă nu mă iubeşti, zi-mi şi gata. O să te las în pace. Ea a zis că nu e asta. A zis că îi plăcea de mine şi că tocmai de-aia nu trebuia să vină. Nu înțelegeam nimic.

În timp ce povestea, Boyd a mâncat trei porții, apoi a fumat o pipă cu un pic de tutun de la Samuelson. Bănuiesc că abia după câteva mese o să se mai întremeze.

— I-am dăruit o pereche de mănuşi cu un deget din piele de castor făcute de mine, a continuat Boyd. I-am spus că în coliba mea o să-i fie cald & uscat. Nu voiam decât să-i văd chipul în fiecare dimineață la trezire. În cele din urmă am reuşit s-o conving. Într-o zi a venit cu mine aici.

Pentru o vreme, Boyd s-a uitat în gol, cu ochii sticloşi. Nu mai văzuse nicicând o asemenea ceață, ne-a zis. S-a pogorât în noaptea aceea & de atunci nu se mai ridicase.

Proviziile aproape că i se terminaseră, fiindcă plănuise să plece înainte de sosirea primăverii. Se putea baza pe priceperea sa la vânătoare. În timpul iernii mâncase iepuri, porci spinoşi, câte-un elan din când în când. Dar cu ceața asta, nu vedea nici la cincisprezece centimetri în fața nasului ca să vâneze.

— Ea spunea: „Ți-am zis, ți-am zis că nu trebuie să vin". În curând am ajuns să flămânzim, aşa că trăgeam de orice firimitură găseam. Fierbeam cureluşele din piele netăbăcită de elan, încercam să le roadem. Dormeam prea mult, nu găseam nici măcar atâta putere cât să facem focul în sobă. Mi-am dat seama că urma să murim unul în brațele celuilalt.

Apoi Boyd a rostit cu mare greutate.

— Acum două zile m-a părăsit. Să mă ierte Dumnezeu, dar eram prea slăbit ca s-o urmez. De-acum gata, a plecat. Mi-a spus c-o să se ducă dincolo de munți, undeva unde să n-o pot găsi niciodată. E o nebunie ce-mi zicea, că ea & ceața sunt una şi-aceeaşi, că nu se poate una fără alta. A spus că pleacă fiindcă mă iubeşte şi-o să-mi fie mai bine fără ea. Nu văd cum ar putea avea dreptate.

— Pentru o femeie! Dumnezeule mare! a strigat Samuelson. Să-ți pierzi în halul ăsta mințile pentru o

femeie, încât să ajungi aproape să mori? Aveam o părere mai bună despre tine.

Şi Tillman pare la fel de dezgustat de această întâmplare, dar eu îl înţeleg pe Boyd. A plâns ca un copil la masa din bucătărie. Îmi părea bine că graţie acestui jurnal îmi puteam lua privirea de la suferinţa lui.

12 aprilie

În dimineaţa asta ne-a întâmpinat o privelişte minunată. Când încălzeam apa şi preparam micul dejun, s-a auzit ţipătul unei gaiţe gri. Croncănitul insistent a continuat şi cât am mâncat. Tillman ameninţa că se duce să caute pacostea aia de pasăre & să o doboare cu o piatră. Cum cârâitul tot nu înceta, am ieşit din colibă să văd dacă pot să gonesc pasărea.

În schimb am dat peste lumina soarelui iţindu-se printre munţii de la răsărit. Deasupra se întindea cerul albastru. În susul râului, de-a lungul cursului pe care aveam de gând să-l urmăm, am zărit ultimele fâşii de ceaţă furişându-se prin văile înguste, către nord-vest. Imediat m-am gândit la nevasta indiancă a lui Boyd, călătorind dincolo de munţi, luând ceaţa cu ea.

Gaiţa gri a început iarăşi să ţipe. A zburat prin faţa mea şi a poposit într-un copac, mai în jos de colibă. Am urmărit-o cu privirea până spre albia râului – pe câmpia acoperită de zăpadă erau zeci de karibu!

Boyd este încă prea slăbit, dar noi, ceilalţi, am luat puştile, am coborât în goană dealul.

În albia deschisă a râului, unde nu te prea puteai ascunde, nu era uşor să urmăreşti animalele. Indienii s-au

împrăştiat în amonte de noi. Samuelson ne-a avertizat să ne lăsăm în jos şi să mergem încet când ne apropiam de turmă.

— Dacă apucă să se agite, dispar peste dealurile alea într-o clipită.

Înaintam pe vine, ascunzându-ne pe după tufele de sălcii. De fiecare dată când unul dintre noi îşi înălța puşca să tragă, Samuelson ne făcea semn cu mâna să ne abținem ca să ne apropiem mai mult.

Animalele îşi ciuleau urechile. Cele care stătuseră aşezate s-au ridicat în picioare.

— Îl am în bătaia puştii pe ăla, a şoptit Tillman & a pus degetul pe trăgaci.

Samuelson a încuviințat din cap.

Tillman a tras & picioarele karibuului s-au îndoit. S-a pornit un cor de împuşcături de peste tot. Animalele făceau salturi & fugeau.

Am continuat să încărcăm & să tragem, toți cu excepția lui Pruitt, a cărui puşcă dădea rateuri.

Animalele erau ca un stol de păsări, brusc au traversat râul şi au dispărut printre copaci. În graba noastră, toți rataserăm ținta. Ne-a rămas doar cel ucis de Tillman.

Când ne apropiam de karibuul mort, ne-am bucurat să vedem că şi indienii doborâseră un karibu în preajmă. Aveam carne!

Samuelson a început să eviscereze animalul. I-a arătat lui Pruitt cum să țină ridicată o copită din spate în aşa fel încât să fie expusă blana de un cenuşiu-deschis de pe burtă. În timp ce ei doi lucrau, la prada noastră au venit şi câteva gaițe. Țopăiau prin zăpada însângerată, cu capetele înălțate, privind cu ochii lor negri. Indienii jupuiau animalul lor & le aruncau bucățele de carne în ciocurile căscate.

Tillman a întrebat de ce le aruncau resturi păsărilor.

— Le aduc mulțumiri, a zis Samuelson.

— Să mulțumeşti unei gaițe?

Samuelson şi-a înălțat privirea de la treaba lui şi a zâmbit larg.

— Ia spune-mi. Cum de-a văzut colonelul nostru turma?

Mi-am amintit de gaița gri care croncănea în fața colibei.

— Nu-i prima oară, a zis vânătorul. În nici un caz.

Când am isprăvit treaba şi aveam toți mâinile pline de sânge şi înghețate, eu & Pruitt am apucat două picioare de karibu şi ne-am pus câte unul pe fiecare umăr. Tillman a luat toracele. Samuelson a împachetat inima, ficatul şi rinichii într-o pânză de sac pe care se gândise să o aducă cu el.

Le-am lăsat măruntaiele gaițelor & corbilor care se iviseră chiar când ne pregăteam de plecare. Până ne-am întors la colibă, trecuse mare parte din zi. Am gătit bucăți de carne pe sobă. E bună, gustoasă deşi e tare, şi cu siguranță ni s-a părut şi mai bună din cauza foamei zdravene.

Ne-ar fi prins bine carnea de la mai multe animale. Am întrebat dacă aveam vreo şansă să vedem iarăşi turma.

— Greu de zis, a răspuns Samuelson. Dar nu prea m-aş baza pe asta.

Vom rămâne în coliba lui Boyd cu speranța că turma de karibu se va întoarce.

60°53' N
144°41' V
–4 grade C, termometru expus
–7 grade C, termometru umed
Senin. Noapte rece. Aurora boreală.

Au dispărut ceața & sângele, şi totuşi nu mi le pot şterge dinaintea ochilor. Se preling din mine, urme ale masacrului. Încă mai răsună în vale ecoul împuşcăturilor.

Măcar de-aş putea vărsa lacrimi atât de curate & limpezi ca ale acestui căutător solitar care-şi jeleşte dragostea pierdută, Dragostea, o, Doamne!, jelită la masa lui aspră de lemn. Dacă aş putea vărsa lacrimi ca acelea, atunci poate că durerea nu m-ar amărî într-atât. Scăldat în asemenea lacrimi, aş avea puterea să-mi smulg inima pe jumătate îngheţată, din care şiroieşte sânge de karibu, & să i-o înmânez Domnului, de-ar exista un asemenea Domn & el ar primi o astfel de inimă.

Paştele, Înălţarea, toate au venit & s-au dus fără să ştim, credinţa aşa de fragilă este erodată de vânturile reci. Dar dacă, dincolo de ecourile acelor împuşcături, aş auzi sunetul Raiului? Pârâitul curentului electric prin sticla colorată. Tunetul vibrând prin oţel. Ar striga îngerii?

Urme de karibu

M-am gândit la un moment dat să mă sinucid ca să nu mai trebuiască să rătăcesc printr-o ceaţă ca asta. Cum ar putea exista crimă mai mare decât cea la care am fost deja martor, pe care deja am comis-o, pe care n-o pot îndrepta? Dar sunt un laş. Am scris adevărul pe pagina asta. Laşitate,

dezgustătoare, îngrețoșătoare teamă, te-am descoperit ca pe nişte viermi care fojgăie pe sub o piatră întoarsă – mi-am decojit sinele & te-am privit în miezul meu, acolo unde-ar fi trebuit să se afle un suflet strălucitor.

N-am pierdut vreo iubită, şi totuşi jelesc zilele duse: cerul senin, colbul uscat al pământului aşezat pe pielea mea spre a-mi reaminti de însăşi facerea Omului; creierul meu ars de paginile curiozității întipărite în minte, nu mă puteam sătura de ea.

Asta-i iubirea mea pierdută. Curiozitatea, Puritatea, Sufletul meu.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
21 februarie 1885

O bătaie a inimii!

„Gata, se aude”, a zis doctorul Randall după ce a căutat o vreme cu stetoscopul şi cred că aproape a zâmbit. După ce l-am rugat, mi-a dat voie şi mie să încerc să ascult, însă n-am auzit nimic în afară de chiorăitul stomacului meu. A zis că trebuie să ai „urechea exersată”, dar m-a asigurat că bătăile inimii sunt puternice şi regulate.

I-am spus că mă simt bine, că am mâncat alimentele sănătoase pe care mi le recomandă, dar simt cu disperare nevoia de mai mult aer proaspăt. L-am convins să-mi îngăduie să fac plimbări mai lungi, chiar dacă numai în zilele cu vreme frumoasă, dar trebuie să petrec în continuare cea mai mare parte din timp înăuntru. Când am întrebat dacă m-aş putea aventura să urc pe dealul din spatele casei, a redevenit sever:

— Dar ce rost ar avea una ca asta?

Nu contează – sunt mulțumită să hoinăresc pe teritoriul cazarmei. Mi-am ignorat prea multă vreme carnetele cu însemnări de teren şi abia aştept să văd ce păsări sălbatice noi apar pe aici odată cu luna martie.

(Când a venit medicul acasă, mi-am amintit şi am ascuns cartea lui, iar el n-a menționat lipsa volumului. Dar mai că îmi pare rău că n-am înapoiat-o atunci când am avut ocazia.)

27 februarie

Domnişoara Evelyn mi-a vârât un ghimpe în minte. A sugerat că doamna Connor îmi dă voie să o angajez pe Charlotte numai ca să poată afla bârfe prin mijlocirea fetei. Am râs când am auzit una ca asta.

— Adică vrei să spui că fătuca asta timidă ca un şoricel mă spionează? am întrebat.

Evelyn a înălțat o sprânceană şi a ridicat din umeri.

— Tot ce ştiu e că doamna Connor nu e vreun bun samaritean. E o bârfitoare băgăcioasă cu gură mare. Tu prea eşti tăcută şi-o enervezi, aşa că a născocit schema asta.

Recunosc, deşi e un fleac, că sunt deranjată. Aş prefera să am singură grijă de casa mea şi, prin urmare, să mă bucur de intimitate, dar mă tem că nu mă pot descurca fără ajutorul lui Charlotte. Ce m-aş fi făcut când a venit azi căruța cu apă? Doctorul Randall a zis că n-am voie să ridic nimic mai greu ca un săculeț cu zahăr. Dar Charlotte a umplut imediat butoaiele şi urcioarele cu apă. E mult mai puternică decât pare.

Mă simt jenată de cât de puține pot face, aşa că i-am mărturisit lui Charlotte în ce situație sunt şi i-am cerut scuze c-o pun să facă aproape tot. Uneori mă întreb dacă nu cumva e un pic înceată la minte, fiindcă nu face decât să se holbeze la mine şi nu zice nimic.

3 martie

Ar fi trebuit să-mi urmez intuiția şi să refuz invitația, şi aşa aş fi făcut dacă m-ar fi lăsat Evelyn.

— Trebuie neapărat să vii, Sophie, insist. O să fie toată lumea. Au trimis ananas, bucătăreasa face rață Peking anume pentru ocazia asta şi unchiul a invitat o căpetenie indiană ca să facem conversație cu el! Până şi locotenentul Harvey a promis că vine.

Şi aşa a decurs toată seara pe care am petrecut-o acasă la general: mă trezeam prinsă într-o conversație stânjenitoare şi enervantă, apoi mă scuzam politicos ca să pot merge să stau în picioare în vreun colț liniştit al salonului, numai pentru a fi trasă iar în mulțime. (Şi mă tem că nu-mi prea place de acest locotenent Harvey al lui Evelyn. E frumos, dar eu am fost mereu precaută cu bărbații care-s aşa de mândri de propria fanfaronadă.)

După vreo oră, i-am zis încet lui Evelyn că în curând voi pleca, fiindcă nu mă simt bine. Atunci ea s-a întors către tinerii ofițeri şi doamnele în rochii care o înconjurau şi a zis:

— Ah, da, doamna Forrester e foarte obosită şi pesemne că ştim cu toții ce înseamnă asta!

A scos acel chicotit afectat al ei, toți au râs deşi nu ştiau de ce, iar eu am roşit de furie. Câte puteau să priceapă ei din vorbele acestea!

Dar indiferent cât de groază mi-era de seara asta, nu m-am aşteptat să mă simt aşa de prost la apariţia căpeteniei indiene. Este un om impunător şi amabil şi am înţeles că, alături de alte câteva căpetenii, călătoreşte în est ca să se întâlnească oficial cu preşedintele nou ales, Cleveland; cu toatea astea, femeile l-au tratat ca pe o maimuţă de la circ, bătând din palme şi oftând atunci când omul se folosea cum se cuvine de tacâmuri şi făcea schimb de amabilităţi. Chiar când căpetenia s-a ridicat de la masă ca să ţină un mic discurs prin care mulţumea gazdelor, i-am auzit pe doi bărbaţi discutând despre aşa-numita „Religie a visătorilor", cea a indienilor de pe fluviul Columbia, şi despre cum plănuiesc ei să cureţe ţara de toţi albii.

— Îmi amintesc zilele când indienii erau băgaţi la puşcărie, nu invitaţi la masa generalului, a zis un bărbat cu o nostalgie de netăgăduit.

Dar cea mai proastă parte a serii s-a petrecut atunci când un băieţel chinez băga lemne în şemineul din salon, după cină. O femeie, pe care o bănuiesc că băuse cam mult din vinul generalului, a făcut un pas în spate, s-a împiedicat în propria rochie şi aproape că a căzut peste băiat. Când a văzut că a atras atenţia multora dintre cei din încăpere, l-a acuzat pe băiat şi a început să îl pălmuiască, ba chiar l-a lovit şi cu piciorul.

— I-am tot zis unchiului să scape de el, mi-a şoptit Evelyn chiar în clipa aceea.

I-am atras atenţia că femeia e cea care a dat peste băiat; copilul n-avea ce să facă.

— Ei, nu contează asta. Mi-e silă de ei, cum tot fug de colo-colo şi-ţi evită privirea. Aş prefera să am o irlandeză, cum ai tu.

De ce nu reuşesc deloc să spun ceea ce gândesc în asemenea situaţii? Mereu sper că am auzit sau înţeles greşit, iar apoi sunt copleşită de furie şi de şovăială – dacă

zic ceva, cât de cât, mă tem că voi da glas unui torent de emoții care va provoca stânjeneală. Îmi fac prea multe griji nu cumva să jignesc sau să isc vreun conflict.

Însă bănuiesc că orice aş fi zis ar fi fost în zadar. Evelyn m-ar fi admonestat că sunt ipocrită. Nu pot înțelege cum de o femeie aşa de inteligentă şi fermecătoare poate da dovadă de atâta ignoranță. Lucrul acesta ne pune prietenia la încercare.

Acum că am fost adusă acasă cu trăsura şi m-am băgat în pat, mi s-a risipit furia şi iată-mă înghețată şi obosită. De ce oare insistăm să provocăm şi mai multă suferință într-o lume care este deja saturată de ea? Pesemne că aici mă deosebesc de firea romantică a tatălui meu, fiindcă eu bănuiesc că e ceva ce ține de natura lucrurilor, de-un instinct primar de care n-am reuşit să ne lepădăm. Iar eu nu sunt mai bună ca alții, căci în momentul unor asemenea confruntări tac şi dau înapoi.

8 martie

Sunt dezamăgită de Charlotte, fiindcă se pare că Evelyn a avut dreptate cu spionatul. În prezența mea, nu scoate o vorbă, dar se pare că la urechea doamnei Connor varsă totul.

Proaspăt înarmată cu vestea despre sarcina mea, doamna Connor le-a condus pe femei în camera mea de zi ca o forță invadatoare.

Vai, draga de tine, să te descurci singură cu toate astea. În câte luni eşti? O, dar de-abia dacă se vede! E absolut sigur doctorul Randall? Ştii, uneori femeilor doar li se pare. Simți şi tu curentul? Da, da, îl simt şi eu. Nu prea-i o casă potrivită pentru un nou-născut. Dumnezeule, ce mare o să

fie copilul când ți se întoarce soțul din Alaska! Bei destulă apă? Trebuie să bei multă apă în fiecare zi. Copiii soră-mii sunt nişte neastâmpărați, iar asta-i din cauză că nu i-a lăsat să plângă când erau bebeluşi – nu trebuie cocoloşiți când fac tărăboi. Pudra Osler e cea mai bună pentru iritațiile produse de scutece. Ah, eu nu suport pudra Osler.

S-au instalat în camera de zi şi-au început să-mi spună toate prostiile plictisitoare şi îngrozitoare despre naşterea şi creşterea copiilor, de parcă mi-ar fi făcut un favor având în vedere vasta mea lipsă de experiență. Ah, aş vrea să fiu mai recunoscătoare şi răbdătoare. Ştiu că sunt bine intenționate, dar nu suport să mi se spună că sigur o să mă simt într-un anumit fel sau că trebuie întotdeauna să fac una sau alta, sau să nu fac niciodată ceva, altfel voi suferi consecințele. Mă fac să reacționez tocmai pe dos, de-mi vine să le zic: „Ah, cred că eu nici n-o să folosesc scutece. Copilul meu o să meargă de-a buşilea în pielea goală prin curte” sau „Apă! Eu nu beau apă niciodată, doar whisky şi cafea”.

Şi mai era ceva în conversația asta, ceva ce ne minimaliza, de parcă deveniserăm deodată doar mame, numai mame, pentru totdeauna şi toate la un loc, fără nici un pic din tot ceea ce alcătuieşte un individ. Aş fi preferat mai degrabă să aflu despre eforturile doamnei Whithers de a învăța să cânte la flaut sau despre recenta călătorie a doamnei Burton la San Francisco. Oare văzuse spectacolul itinerant de operă aşa cum sperase?

Când în sfârşit au plecat cu toatele şi am rămas singură în casa mea, am rugat-o pe Charlotte să vină în bucătărie şi să stea un pic cu mine. Eram sigură că îi zisesem cât se poate de limpede că starea mea nu trebuia dezvăluită decât atunci când consideram eu oportun, că sunt o fire care ține la intimitate şi că asta e dreptul meu.

— Da, doamnă, a zis.

Şi a ținut-o cu „da, doamnă”, dar fără nici o scuză sau explicație, şi nici măcar nu m-a privit în ochi. Doar cu foarte mare efort mi-am stăpânit furia.

14 martie

Nu-i drept că acum ştiu toate femeile din Cazarma Vancouver, dar biata mama nu ştie, aşa că i-am scris şi ei, în sfârşit. Nu trebuie să-şi facă griji şi să bată atâta drum până aici, fiindcă am tot ce îmi trebuie şi odată ce se naşte copilul şi se întoarce Allen, o să venim în est să îi facem o vizită. Mă îndoiesc c-ar fi venit dacă aş fi rugat-o. Călătoria la Boston, cu ocazia nunții, a fost obositoare pentru ea, darămite o călătorie care durează o săptămână cu trenul, lungă de cinci mii de kilometri, prin tot acel ținut sălbatic. E mai bine pentru amândouă, aşa dur cum o suna.

Deodată îmi dau seama că aici, în cazarmă, există femei ai căror soți nu diferă cu mult de mama. O observație ciudată, dar adevărată. Unele dintre aceste biete femei trebuie să dea socoteală pentru fiecare minut din zi şi sunt dojenite dacă timpul nu e folosit aşa cum consideră cuvenit soții lor. Dacă îşi pierd vremea cu brodatul sau bârfa, sunt acuzate de frivolitate. Dacă încearcă să organizeze un club de literatură sau o discuție despre dreptul de vot al femeilor, sunt ridiculizate fiindcă se iau prea în serios. Doamnei Whithers nu i se permite nici măcar să-şi aleagă materialul pentru propriile rochii. Spune că asta n-o deranjează, de vreme ce soțul ei dă dovadă de bun gust. (Ah, Allen – tu ce mi-ai alege? Mă tem că ar fi pânză groasă de bumbac îmbibată în ulei de in, în aşa fel încât rochia să-mi poată servi şi de haină de ploaie sau cort.)

Râd eu, dar de fapt m-aş sufoca dacă aş fi tratată aşa.

Şi astfel, dragă Allen, ziua aceea, nu mult după nunta noastră, când te-ai întors şi ai întrebat cum mi-am petrecut orele, iar eu am recunoscut că n-am făcut nimic toată ziua, doar am hoinărit pe plaja Nantasket, cu ochii după pescăruşii cu cap negru şi fluierarii cu burtă neagră, şi că părinţii tăi mă invitaseră în clubul lor, dar le-am refuzat compania ca să rămân singură pe plajă cu carneţelul meu, iar tu n-ai râs de mine şi nici nu m-ai certat, ci ai spus că ar trebui să ne descălţăm şi să lăsăm valurile să ne spele picioarele – ziua aceea a fost mai plină de dragoste decât mi-aş fi putut imagina vreodată. Iar când mi-au îngheţat mâinile, tu n-ai zis că ar trebui să plecăm de pe plajă, ci mi le-ai cuprins într-ale tale şi mi-ai sărutat vârful fiecărui deget, iar eu m-am încălzit de la răsuflarea ta.

Eşti plecat de şase săptămâni. Ah, Allen, mi-e dor de tine mai mult decât pot îndura.

16 martie

Regret din ce în ce mai tare că am luat cartea de obstetrică a doctorului, dar nu mă pot hotărî s-o înapoiez şi să trebuiască să dau piept cu dezaprobarea lui. Niciodată nu m-am simţit bine să mă ştiu cu conştiinţa încărcată, sunt copleşită de griji. Oare doctorul Randall şi-a dat seama deja şi mă judecă aspru? Oare lui Allen îi va fi jenă de năzbâtia pe care am făcut-o?

Însă mai e şi altceva. Nu-mi place să recunosc, dar, aşa cum a prezis doctorul Randall, cartea mă tulbură. Până şi pasajele despre o sarcină normală sunt chinuitoare şi oribile. Schiţele sunt deosebit de înspăimântătoare, organele expuse şi întinse, în aşa fel încât te gândeşti inevitabil la cadavrele de la care provin. Inima, craniul, ombilicul, uterul,

fetusul, toate disecate şi desenate cu sânge rece. Ştiu că toate astea sunt necesare pentru ştiinţă, această tovărăşie cu macabrul, dar tot îmi repugnă.

Eu sunt prima care se grăbeşte mereu să recunoască faptul că nu desenez foarte bine, ceea ce e destul de adevărat, dar chiar şi dacă aş fi fost mai talentată, se pare că nu sunt făcută pentru adevărata ştiinţă. Îmi amintesc ce mult îmi doream să vizitez muzeul de istorie naturală când eram la şcoala de pedagogie, şi am vrut neapărat să văd expoziţia de ornitologie. Ar fi trebuit să mă aştept la altceva? M-am pomenit într-o încăpere plină de păsări moarte privind în gol cu ochii lor de sticlă, tăvi cu aripi şi piepturi prinse în ace şi borcane cu organe conservate. Mi-a pierit tot cheful.

Până şi frumoasele picturi ale domnului Audubon, pe care le-am admirat îndelung – toate erau făcute după moarte. Împuşca păsările, apoi le recrea în frumoasele lor detalii. Ce prostie că nu-mi dădusem seama înainte. De ce, în strădania noastră de a înţelege şi celebra viaţa, trebuie atât de adesea să o curmăm?

Lt. col. Allen Forrester
13 aprilie 1885

Am văzut aurora boreală! Tillman ne-a trezit în toiul nopţii. La început am protestat cu toţii zgomotos, dar când am scos capetele din sacii de dormit, i-am înţeles entuziasmul. Pe cerul senin şi întunecat pâlpâiau foi de lumină verde bizară, apoi glisau, se roteau, izbucneau în nuanţe de ciclamen. Strălucirea era suficient de puternică să lumineze crestele albe ale munţilor. Am amuţit.

Prin preajmă, şi indienii erau treji. Câțiva şuşoteau, arătau spre nord-est, unde un munte mare în formă de pană era luminat de auroră.

În dimineața asta, la micul dejun, am aflat mai multe. Iscusitul spune că muntele acesta are o forță a sa, misterioasă, nu mult diferită de-a aurorei boreale. De când îl ştie el, muntele a scos fum şi foc. Adesea pământul se cutremură. Se pot auzi nişte bolboroseli din adâncuri. Se spune că spiritul muntelui este măreț & periculos totodată. Înainte de a porni azi-dimineață, urmând să trecem în călătoria asta chiar pe lângă vulcanul activ, indienii au insistat să îşi mânjească fețele cu cărbune şi cenuşă amestecate cu apă, o pastă ca un nămol. Toți, cu excepția femeii tinere, care pare să îi sfideze.

L-am întrebat pe Samuelson ce-i cu ea.

— Îi place să provoace necazuri, mi-a zis el. A arătat spre bucata de blană de urs pe care doarme femeia.

— Nu-i bine. Urşii sunt spirite puternice. Bărbații sunt singurii care au voie să se uite la ei, darămite să pună mâna pe blana lor. Vezi tu, ea n-are nimic de pierdut. E tânără, dar se zice că-i stearpă & e doar vina ei.

M-am uitat atent la femeie. E doar un pic mai tânără ca Sophie, probabil că are între 20 şi 25 de ani, dar pe chipul ei slab e ceva îmbătrânit – o anumită asprime a trăsăturilor care vorbeşte despre greutăți.

Samuelson spune că n-a ascultat de familia ei când a fugit cu soțul acela al ei, bărbatul-vidră. Ei o promiseseră deja fratelui mai tânăr al unei căpetenii. Când s-a întors acasă, femeia a început să vâneze & să hoinărească singură.

— Vine & pleacă de parcă n-ar exista nici o regulă. Acum n-o s-o mai ia nimeni.

Am întrebat dacă ştia cum o cheamă.

— Nu ştiu cum o chema înainte, dar acum numele ei este Nat'aaggi, mi-a zis. Ca pe gâştele sălbatice & cocorii

care trec în zbor când se schimbă anotimpul, în drum spre alt loc, fără să se oprească vreodată pentru mult timp, mereu în căutarea unui loc mai bun.

În sfârşit, vremea i-a permis lui Pruitt să îşi reia citirile, să ne calculeze poziția. Estimează că suntem la o zi depărtare de canion.

Samuelson mă avertizează că probabil indienii vor refuza să meargă mai departe. Gheața fiind tot mai subțire, traversarea e considerată periculoasă. Regret decizia de a fi rămas în ultimele zile în coliba lui Boyd. N-am mai văzut nici urmă de karibu, deşi ne-am dus la vânătoare mult dincolo de râu, în direcția în care au fugit.

La fel de frustrantă este şi lipsa informațiilor de încredere. Indienii care călătoresc cu noi ne atrag atenția că gheața de pe râu se va crăpa în cursul săptămânii. Când am întâlnit un mic grup de midnooski care mergeau în aval ca să facă schimb de mărfuri cu eyakii, unul dintre ei ne-a spus că gheața este încă solidă în canion. Şi totuşi altul din acelaşi grup l-a contrazis, a zis că la doar câțiva kilometri mai sus e deja apă.

Tillman a întrebat ce ne facem dacă râul cedează chiar când trecem prin canion.

— Îți spui rugăciunea dacă eşti genul care se roagă, a zis Samuelson. Din ce ne spun midnooskii, pe versanții ăia stâncoşi n-o să fie cale de scăpare. Sunt stânci inaccesibile, verticale. Cel puțin o sută de metri pe fiecare parte.

Pruitt a întrebat dacă nu se poate ocoli canionul.

— Prin munți? V-ați încetini cu săptămânile, poate şi mai mult. Nu-s sigur nici măcar că ați găsi o cale. E un ținut dur, un ghețar. Ați putea nimeri într-un defileu sau în vreo crevasă în care v-ați împotmoli definitiv.

Discuția mă neliniştea. Succesul nostru depinde pe de-a-ntregul de traversarea canionului cât râul e încă înghețat. Toți, de la Haigh până la ruşi, o dovediseră.

Se pare că Boyd a reuşit să-mi citească expresia de pe chip.

— Bănuiesc că s-a gândit deja bine la toate astea colonelul vostru, a zis.

Mă bucur că Samuelson & Boyd ne vor însoți în continuare în susul râului. De vreme ce Boyd spune că „n-a dat de mălai” în păraiele din preajma colibei sale în anul încheiat, Samuelson e nerăbdător să exploreze râul în amonte, unde se zvoneşte că s-ar găsi aur & cupru. Însă starea lui Boyd mă îngrijorează. E slab şi şubrezit, cu mințile în altă parte. Bănuiesc că vine în speranța de a-şi găsi soția indiancă.

15 aprilie

Am suferit o pierdere considerabilă şi ne-am întârziat expediția şi mai mult. Doar eu sunt de vină.

Cum înaintăm către munți, râul Wolverine se îngustează şi se adânceşte, sloiuri de gheață se desprind şi se prăbuşesc în mijlocul apei. Samuelson zice că nu suntem în siguranță, aşa că ținem cât mai aproape de mal, unde trebuie să traversăm gurile păraielor care se varsă de pe munte în râu.

— Nu-mi place, repeta vânătorul adesea. Cred că apa ne trece de cap & gheața e şubredă.

Începusem să cred că exagerează cu precauțiile. La îndemnul meu, am trecut repede peste păraie, fără nici un incident.

În cele din urmă am ajuns la o trecere mult mai mare.

— Ăsta nu mai e unul dintre firicelele dumitale de apă, Colonele, a zis Samuelson. De fapt, cred că ăsta e râul Half Mountain. Sub gheața aia-i un curent puternic. Nu vrem să facem baie acolo.

A sugerat să ne continuăm drumul în susul râului Half Mountain ca să găsim un loc mai sigur de traversat. Asta ne-ar fi deturnat cu un kilometru şi jumătate de la traseul nostru, poate şi mai mult, ținând cont şi de copacii căzuți.

Sau puteam să ne aventurăm pe această sută de metri şi să o străbatem în câteva minute. Gheața era curată, vântul spulberase zăpada, cu excepția unor mici grămăjoare, & părea groasă, compactă, înălțându-se cu vreun metru înainte să coboare către Wolverine.

Am întrebat dacă această coamă nu era zdravănă.

— Poate că e. Dar chiar şi aşa, eu zic să nu trecem.

În josul coamei, gheața cobora într-o pantă abruptă spre Wolverine. Se pierdea jos, întunecată.

— Dar nu-i de făcut decât un salt, a zis Tillman. Uite, pun rămăşag că reuşim dacă alergăm cât ne țin picioarele.

Vânătorul nu-mi dăduse niciodată indicații greşite. Însă mi-era groază de încă o întârziere care putea fi suficientă să ne pericliteze traversarea canionului. Am ordonat să traversăm pe aici, unul câte unul.

Pruitt s-a oferit să fie primul & a traversat dâmbul de gheață trăgând o sanie după el, fără să dea semne că ar fi dificil. Odată ce a ajuns în siguranță pe partea cealaltă, am urmat eu. Marea nesiguranță venea din faptul că alunecai când puneai piciorul, dar simțeam gheața solidă sub mine.

A urmat Tillman.

— E mai alunecos ca un țipar, a zis când se apropia de creastă.

La acest vorbe, sania s-a rotit suficient cât să iasă de pe coamă şi să înceapă să alunece în jos, spre Wolverine. Sania a prins viteză, l-a smucit pe Tillman & l-a făcut să alunece.

Când el & sania au luat-o în jos spre gheața aceea întunecată şi subțire, mai întâi sania a străpuns stratul, apoi şi Tillman, ajungând în apă până la piept.

Sania era grea, încărcată cu ultima tranşă de carne de karibu, precum şi cu o mare parte din făina, orezul şi fasolea noastră. Curentul era suficient de iute încât să o tragă sub gheață & în cursul principal al râului Wolverine. Şi totuşi Tillman o ținea de funie. Chiar când fugeam înapoi împreună cu Pruitt, lăsându-ne în urmă săniile, vedeam cum lui Tillman îi alunecă picioarele. Se aplecase înainte cu toată greutatea, aşa încât umerii îi erau cufundați. Pierdea teren, apropiindu-se de punctul în care avea să fie sorbit de râul cel mare. Odată ce avea să fie tras sub gheață, nimic nu mai putea să-l salveze.

Am strigat la el să dea drumul saniei.

Mârâia ca un animal luptându-se cu curentul.

— Salvează-te, pentru numele lui Dumnezeu. Dă-i drumul!

Abia atunci am văzut care era problema. Avea funia legată împrejurul pieptului ca să poată trage sania mai uşor, iar acum aceasta îl ținea captiv.

Indianul Iscusitul a fost mai rapid ca oricare dintre noi. A sărit în apă lângă Tillman cu un cuțit în mână & a retezat funia. Sania s-a pierdut.

Samuelson mi-a dat o prăjină lungă, un lemn adus de ape. Am coborât un capăt spre bărbați şi i-am ajutat să iasă pe rând din apă pe malul înghețat. Tillman tremura din tot trupul, bănuiesc că şi de la frig, şi de la pierdere.

— Am făcut-o lată, Colonele. Am făcut-o lată, fir-aş al naibii...

Nu era decât vina mea. I-am spus-o. Ar fi trebuit să urmez sfatul lui Samuelson. Însă vânătorul a fost suficient de amabil încât să nu scoată asta în evidență. Şi-a dat jos haina uscată şi i-a înfăşurat umerii lui Tillman în ea. Am

stat & ne-am uitat cum aleargă câinele pe malul râului Wolverine, de parcă ar fi urmărit vreun hârâit sau bufnet al saniei pe sub gheață pe care noi nu îl puteam auzi.

În seara asta ne instalăm tabăra lângă pârâul care şi-a revendicat proviziile noastre. Acum chiar că avem stocuri firave. Suntem de mai puțin de o lună în Alaska, probabil mai avem încă un an de petrecut aici, iar mâncarea rămasă ne va ajunge doar câteva săptămâni. Trebuie să fim economi & să ne bazăm şi pe bunăvoința băştinaşilor pe care îi întâlnim în amonte.

Samuelson pune capcane pe care le va verifica în zori. Iepurii polari au puțină carne & grăsime deloc, dar vom supraviețui cu ei, aşa cum fac şi indienii.

Mâine vom urma totuşi sfatul lui Samuelson & vom urca prin valea asta în căutarea unui loc mai bun pentru traversat. Apoi trebuie să ne întoarcem pe malul opus ca să recuperăm sania lui Pruitt. Două zile pierdute în loc de una. Dar sunt recunoscător că Tillman e viu & nevătămat.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
24 martie 1885

În sfârşit nişte veşti de la Allen. Generalul a trimis vorbă că el şi oamenii lui au ajuns la Insula Perkins, dar că deocamdată nu au reuşit să traverseze strâmtoarea. Mă bucur să aflu că e bine, sănătos. Şi totuşi a trecut mai mult de o lună, iar ei încă nu au atins țărmul Alaskăi!

În aceste ultime săptămâni am studiat harta şi am încercat să mi-i imaginez călătorind deja în susul râului Wolverine şi pătrunzând în acel teritoriu pustiu, încă

necartografiat. I-am făcut să meargă mai repede, trecându-mi uşurel degetul peste hârtie, printr-un ținut uşor de străbătut, cu vreme plăcută şi băştinaşi prietenoşi. Oare pot înainta mai repede decât au sperat? În ritmul acesta, s-ar putea întoarce acasă peste încă o lună. N-ar fi trebuit să îmi îngădui aşa ceva, dar într-o noapte mi i-am imaginat că ajung tocmai pe coasta vestică şi se întorc acasă la țanc pentru ca Allen să îşi aşeze palmele pe burta mea umflată.

Aflu însă acum că de fapt călătoria lui încă nici nu a început cu adevărat, iar asta mă aruncă în ghearele deznădejdii. Când abia plecase, puteam să-mi alung grijile, dar acum, fără să vreau, mă gândesc doar la gheața râului care se sparge scoțând la iveală apele repezi şi la indieni care se îmbracă în blănuri şi îşi mănâncă duşmanii.

28 martie

S-a întunecat de mult, iar eu tremur sub pături şi tânjesc după somn. O vijelie biciuie brazii din jurul căsuței şi lapovița răpăie în ferestre; cred că, în parte, vremea asta mi se pare şi mai mohorâtă din cauza neliniştii mele. Patul acesta n-a fost niciodată aşa de rece şi gol când era şi Allen aici. Mă simt absolut singură, chiar dacă de partea cealaltă a coridorului stă cuibărită Charlotte. Casa trosneşte şi geme din toate încheieturile şi aud nişte scânduri sau crengi care se lovesc afară, în bătaia vântului. De obicei nu am o imaginație care să mă bage-n sperieți, dar acum mai că mă aştept la o „lovitură repetată-n uşa mea izbind uşor”[4].

---

[4] Vers din „Corbul” de Edgar Allan Poe, traducere de Ştefan Augustin Doinaş.

M-au trecut fiorii amintindu-mi de versurile domnului Poe. E ridicol, fiindcă nu sunt decât nişte cuvinte dintr-o poezie, iar casa asta nu-i diferită de cum era când dormea Allen lângă mine. Ba este. Ah, de l-aş putea auzi pe Allen, de-aş auzi vocea lui în altă cameră şi să ştiu că în curând vine şi el la culcare. În căldura şi alinarea braţelor lui, m-ar cuprinde imediat somnul.

Dar nu-mi ţin companie decât cărţile de pe noptieră. Ilustraţii cu organe deformate şi nou-născuţi morţi, descrieri ale felurilor în care se poate muri la naştere – materie primă pentru coşmaruri, fără doar şi poate.

Cartea despre fotografie, pe de altă parte, face să-mi stea mintea în loc cu termeni precum „adâncimea focalizării", „lărgimea unghiului" şi formule chimice, dar o să mă aplec asupra acelor pagini, fiindcă măcar s-ar putea ca ele să mă liniştească şi să mă adoarmă.

30 martie

Ce coincidenţă. De parcă l-aş fi conjurat pe corbul domnului Poe. Aseară am scris de o „lovitură repetată-n uşa mea izbind uşor", iar în dimineaţa asta m-a trezit croncănitul gălăgios al unui corb la fereastra dormitorului. Trecuse cu mult de ora de trezire, nu mai eram tocmai în zori, dar stăteam încă învelită cu păturile de lână. La început nu mi-am dat seama ce mă trezise, dar apoi am auzit încă un „craaa" răguşit şi un gâlgâit, ceva de parcă s-ar scurge apa dintr-o sticlă cu gât îngust.

M-am înfăşurat în şal, m-am dus la fereastră şi am văzut pasărea ţopăind prin iarbă chiar în faţa bradului celui mai mare. Are piciorul drept cumva deformat, aşa că face nişte mişcări clătinate, bizare.

Am zărit multe dintre rudele sale mai mici, ciorile, în plimbările mele pe la iazul morii, dar puține dintre aceste specimene mai mari şi mult mai impresionante. Dacă ar fi fost să ascult sfatul mamei, ar fi trebuit să trag iute perdelele. În ciuda pasiunii ei pentru lectură, a predatului şi a faptului că e membră a Societății Religioase a Prietenilor[5], se dovedeşte incredibil de superstițioasă când vine vorba de lumea naturii. Ideea că aceşti corbi sunt vestitorii morții! Îmi aduc aminte că odată, când o femeie a născut un copil mort, mama mi-a zis că o văzuse pe femeie aruncând resturi de mâncare unui corb la ea în curte, chiar cu câteva zile înainte.

Bănuiesc că ideile acestea ridicole vin din faptul că păsările sunt necrofage şi negre ca noaptea. Mie, însă, mi s-au părut mereu de-a dreptul fascinante. Se spune că sunt mult mai inteligente decât se crede şi că pot fi chiar dresate să vorbească şi să facă mici trucuri.

Păsările şi viața păsărilor[6] nu a fost niciodată una dintre cărțile mele preferate; e un pic prea bizară pentru gusturile mele, dar cuprinde câteva poveşti interesante despre diferite specii. De exemplu, domnul Buckland povesteşte că un corb va scoate ochii unui miel bolnav. Mărturisesc că m-am speriat după ce am citit acest pasaj, când am tras iarăşi cu ochiul printre perdelele de la dormitor şi am văzut că pasărea este încă pe peluză, cu penele ei negre ciufulite în creştet, cu capul înălțat într-o parte, privindu-mă cu un ochi. Am tresărit de-a dreptul când şi-a deschis ciocul mare şi negru şi a croncănit.

---

[5] Grup religios al quakerilor.

[6] *Birds and Bird-Life* de Francis Trevelyan Buckland şi alți naturalişti, 1863.

Ah, iar acum fac exact ceea ce mi se pare aşa de frustrant la această carte. Domnul Buckland face din corb un individ obraznic care „se bagă-n toate”, mereu sâcâitor şi pus pe glume, la fel cum eu transform această pasăre într-o sperietoare. Ar trebui să prefer observații mai raționale, mai obiective. Vreau să aflu informații concrete despre acest animal. Ce mănâncă? Cum se poartă când îşi curtează perechea? Unde i se pot găsi cuiburile?

Dar uite ceva interesant. Domnul Buckland afirmă că un corb poate trăi până la o sută de ani! Aşa să fie? Probabil că pasărea asta bătrână şi gălăgioasă de la fereastra mea a văzut mai multe decât ne putem imagina.

31 martie

Ce prostie din partea mea! Să pierd cel mai scump dar care mi s-a dat vreodată!

Chiar după micul dejun am hotărât să fac o plimbare pe alee şi mai departe, printre clădirile cazarmei. Deşi distanța e un fleac față de drumețiile mele precedente, mă ajută, îmi ridică moralul. Pe lângă casa lui Bailey am zărit un cuib sus în ramuri. Mi-am dorit tare mult să mă uit mai de aproape, aşa că am făcut cei câțiva paşi printre copaci. Câteva rămurele şi frunze umede mi s-au prins în pălărie când mergeam, aşa că mi-am dat-o jos ca s-o scutur.

Abia după ce m-am întors pe alee şi am mers o vreme, mi-am dat seama că îmi căzuse pieptănul din păr. Ah, de ce l-am purtat pe afară aşa!

Când mi-am dat seama că nu-l mai aveam, m-am întors în locul unde mi se părea că îmi scosesem pălăria, dar oricât am căutat, n-am mai putut găsi pieptănul. M-a cuprins un val de panică şi eram gata-gata să izbucnesc în lacrimi.

Iar apoi l-am zărit! Zăcea în iarba udă, chiar peste drum de casa lui Bailey. M-am bucurat mult şi tocmai dădeam să mă îndrept spre el, când corbul acela – cel cu un picior deformat care îmi vizitase grădina – a coborât în picaj şi a aterizat la doar vreun metru de pieptăn.

— Pleacă, uş! am strigat.

Nu cred că îmi dădusem seama înainte cât de mari şi de intimidante pot fi aceste păsări. Era de mărimea unei pisici domestice, iar ciocul negru părea suficient de puternic să-mi smulgă degetele. Şi-a fâlfâit aripile spre mine şi a mers şchiopătat, în felul acela ciudat al său. Am tras nădejde că va zbura. Când colo, s-a apropiat de pieptăn şi l-a ciugulit o dată, de două ori. Am strigat şi am fluturat din braţe. Iar atunci, spre mirarea mea, a înhăţat pieptănul în cioc! În momentul acela am uitat de frică, clocoteam de furie. Am fugit spre pasăre, dar a bătut din aripi, a făcut un salt şi s-a înălţat. A zburat spre un pâlc de copaci şi pentru o clipă m-am gândit că poate poposeşte pe-o ramură şi scapă cumva pieptănul. Dar corbul a continuat să se înalţe, a zburat peste vârfurile copacilor şi şi-a continuat drumul. A plecat! Cu pieptănul meu frumos!

Mă simt absolut copleşită de vină. Era comoara mea, deopotrivă pentru că era o dovadă de afecţiune din partea lui Allen şi fiindcă era o frumuseţe. Şi mă tem că l-am încărcat şi cu o superstiţie – speram să îl port în fiecare zi până când Allen se va întoarce cu bine.

2 aprilie

Nu-mi amintesc să mai fi fost vreodată aşa de speriată. Sângerez. Uşor, aproape imperceptibil, dar, vai, este un roşu atât de aprins şi de înfricoşător. Dacă aceleaşi picături ar fi

provenit dintr-o înțepătură de la deget, nu le-aş fi acordat nici o atenție, dar sângele acesta nu îl pot ignora. Îngrozitor de înspăimântată când l-am descoperit, am rugat-o pe Charlotte să îl aducă pe doctorul Randall.

Sper că mai trăieşte. S-au scurs minute chinuitoare cât a căutat cu stetoscopul, dar în cele din urmă a găsit bătăile inimii. A spus că dacă sângerarea se opreşte curând, pot duce totuşi sarcina la termen, dar nu prea mi-a oferit asigurări. Mi-a prescris tinctură de opiu şi mi-a dat dispoziție să rămân la pat, cu picioarele ridicate, zi şi noapte. Trebuie să-l chem dacă nu mi se opreşte sângerarea. Spune că nu prea se mai poate face altceva, n-am decât să mă odihnesc şi să aştept.

Când am întrebat cât ar putea dura acest repaus forțat, mi-a zis că atâta vreme cât sunt aşa de norocoasă încât să port în pântec un copil viu.

Iar apoi, când s-a ridicat în picioare ca să plece, şi-a pus mâna pe noptiera mea şi s-a uitat în jos, zărindu-şi cartea. A scos un şuierat, ca surprins, apoi a ridicat-o. A frunzărit-o o vreme şi am văzut că zăboveşte asupra unui fragment. Apoi a pus-o la loc pe noptieră, a lovit în ea cu arătătorul de câteva ori, a clătinat din cap de parcă eram nebună şi a plecat.

Ah, de ți-aş auzi vocea acum, Allen. Ce mi-ai spune ca să mă alini? Dar tu eşti la o jumătate de lume distanță, iar eu trebuie să mă descurc singură.

4 aprilie

— Sunteți fericită acum, doamnă Forrester, dacă ştiți toate astea?

Tot nu pot răspunde la întrebarea doctorului Randall. Să ştiu că nu sunt sănătoasă, că am uterul deformat. Să cunosc şansele îngrozitoare. O monedă aruncată în aer, mi-a zis, şi deşi pare o formulare uşuratică, bănuiesc că acesta este adevărul – conform cărţii, jumătate din sarcinile de acest fel se dezvoltă, cealaltă jumătate înseamnă avort spontan. Adesea o ruptură sau o infecţie o omoară şi pe mamă. Cum aş putea spune că sunt fericită să ştiu asta?

Dar ar fi fost mai bine să trăiesc în ignoranţă, să fiu cocoloşită ca un ţânc uşor de dus de nas? Ştiinţa în sine nu este întotdeauna bună?

Am descoperit adevărul când am dat de-o bucăţică de hârtie pe care, cel mai probabil în timpul primei mele vizite la cabinet, medicul însemnase un capitol din carte: „Malformaţii ale uterului".

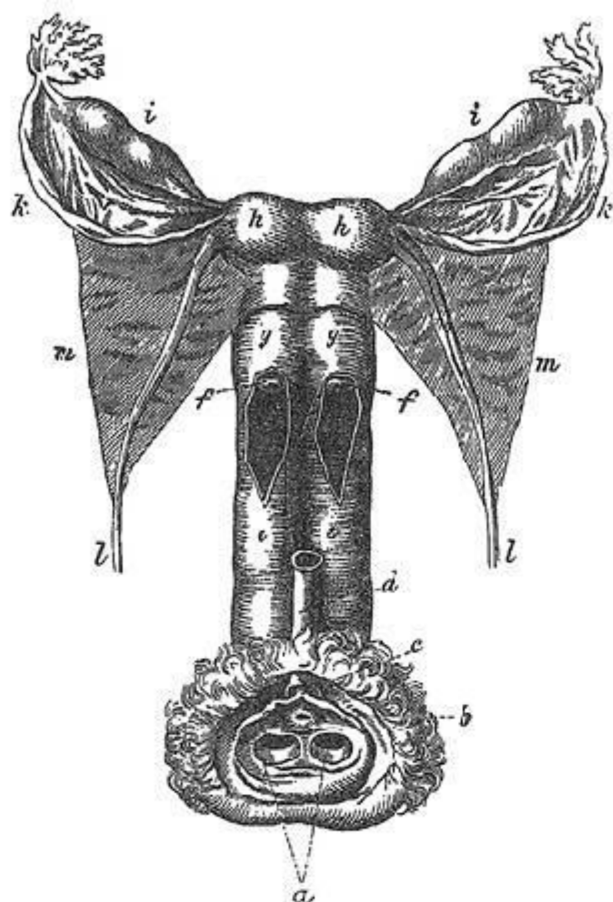
Simptomele corespundeau într-un mod care-mi dă fiori cu tot ceea ce păţisem eu, şi puteam să îmi dau seama destul de bine după cuvintele în latină despre ce e vorba – septul uterin, divizat; bicorn şi unicorn, ca un animal fabulos, cu unul sau două cornuri. Asemenea malformaţii ale uterului apar în ilustraţii ca nişte inimi urâte, despicate pe la mijloc sau cu o parte hiperdezvoltată oribil. Care este, mai exact, afecţiunea mea? Doctorul Randall este foarte sigur că am un uter divizat şi deformat, dar forma sa exactă nu poate fi determinată decât prin disecţie.

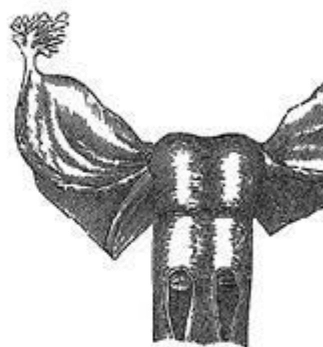
— Şi sunteţi fericită acum, doamnă Forrester, dacă ştiţi toate astea? Ar fi fost mai bine dacă v-aş fi spus care-mi sunt bănuielile când v-am consultat prima oară? Nu putem face absolut nimic nici unul din noi, iar acum trebuie să vă petreceţi restul sarcinii frământându-vă. Ar fi trebuit să lăsaţi asta în seama mea.

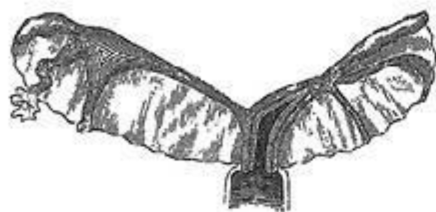
Aşa este. Mă frământ. Sângerarea s-a oprit, dar orice junghi într-o parte sau crampă din burtă mă fac să mă tem de ce e mai rău.

Nu ştiu cum voi rezista în următoarele luni singură în cămăruța asta, doar eu cu grijile mele.

I-am înapoiat doctorului Randall cartea.

i
i
k
k
h
h
y
y
m
m
f
f
e
e
l
l
d
c
b
a

Lt. col. Allen Forrester
16 aprilie 1885

Singurul lucru bun din toată povestea asta este că a dispărut şi ultima picătură de alcool. Ar fi trebuit să prevăd asta. Sergentul era în mare formă, gălăgios şi certăreț, fără îndoială îl necăjea pierderea saniei & a proviziilor.

Indianca omorâse un porc spinos, ni l-a adus jupuit & gata de pus în oală. L-am fiert, am mâncat carnea neagră şi ațoasă, adăugând un pic de făină. După cină Tillman şi-a scos sticluța lui plată şi ne-a oferit câte-o duşcă, ceea ce noi am refuzat, apoi i-a servit pe indieni. În ultimele săptămâni s-a împrietenit tot mai mult cu ei, stă cu ei după cină la discuții & glume. Spune că limba lor seamănă cu a apaşilor & învață să o vorbească tot mai bine.

L-am sfătuit să nu le dea indienilor whisky – nu vreau să contribuim şi noi la relele lor. Dar când mă gândesc acum, poate c-ar fi fost mai bine să îl împuținăm turnându-l pe mai multe guri & să se termine. Aşa însă, Tillman s-a pus să-l bea singur pe tot.

— A reuşit să-şi salveze sticla, deşi ne-a pierdut toată mâncarea, a zis Pruitt.

— Avea sticluța în buzunar, asta-i tot. Tillman şi-ar fi dat viața să salveze sania aia.

Şi totuşi nu m-aş fi supărat dacă s-ar fi dus şi băutura pe apă.

Mai târziu, seara, Tillman a abordat-o pe indiancă, s-a aplecat spre ea & i-a lăudat, cu limba împleticindu-i-se, părul & ochii. Samuelson s-a grăbit să îi reamintească lui Tillman de priceperea femeii în mânuitul cuțitului. Nu era chiar aşa de beat încât să-şi rişte viața, aşa că a lăsat-o în pace. Dar tot n-am avut parte de linişte. În timp ce noi, ceilalți, ne-am retras în sacii de dormit, Tillman s-a pornit să țopăie în jurul focului într-un dans săltăreț caraghios pe

care zicea că-l ştie de la bunicul său. Cum se ținea tot mai greu pe picioare, s-a împiedicat de câinele adormit. Animalul a sărit în picioare mârâind. Părea că o să-l atace. Pruitt şi-a luat carabina din sacul de dormit, pregătindu-se să împuşte animalul, dar l-am sfătuit să mai aştepte un pic.

Tillman a mârâit, s-a ghemuit, s-a rotit, s-a făcut că se repede la câine, apoi, dintr-odată, cei doi se luptau în zăpadă ca doi băieți uriaşi. Părea să nu fie decât o joacă, şi totuşi câinele pe jumătate sălbatic putea provoca răni serioase. Am dat să-i despart, dar apoi s-a petrecut punctul culminant al serii, poate al întregii noastre călătorii – Tillman în patru labe, el & câinele ținând în dinți câte un capăt al unei funii, amândoi mârâind & smucind într-un joc nebun de-a „trage sfoara".

Indienii priveau amuzați. Boyd a zis că ar fi vrut să apuce şi el cu dinții înainte ca Tillman să învingă. Pruitt mi-a zis că trebuie neapărat să opresc totul. Am aşteptat să văd dacă fiarele nu obosesc. În cele din urmă, fără ca vreunul dintre ei să pară rănit, omul & câinele s-au prăbuşit grămadă. Am adormit cu Tillman bolborosind: „Băiat bun. Eşti băiat bun, aşa-i, bătrâne?".

Când ne-am trezit azi-dimineață, i-am găsit dormind îmbrățişați lângă focul stins. Indianca stătea în picioare lângă ei. Nu sunt sigur ce o dezgusta mai mult – Tillman sau câinele necredincios.

Sergentul e tras la față de la căzătura în pârâu & noaptea lungă, dar chiar şi-aşa vom pleca devreme în zori cu speranța că astăzi ajungem în canion.

Cel mai lung marş dintr-o singură zi de până acum. Pruitt estimează că am parcurs 17 kilometri. Avem picioarele umflate & ne dor. Toți, chiar şi indienii, suferim de o inflamație a ochilor, poate de la expunerea la zăpadă, ploaie, vânt, soare. În ciuda durerilor & a oboselii, putem

zări gura canionului. În seara asta stăm pe malul vestic. Aici malul este abrupt & înalt, dar pădurea de molizi încă mai coboară până spre râu & ne permite să adunăm lemne de foc şi să ne instalăm o tabără confortabilă. În amonte, râul Wolverine îşi sapă calea printre pereți de gresie înalți de zeci de metri. Odată ce pătrundem, nu vor mai fi nici copaci, nici teren moale, doar stâncă şi gheață.

17 aprilie

Am supraviețuit unei nopți tulburătoare. La puțină vreme după cină, am alimentat bine focul & ne-am băgat în saci. Deşi era trecut de ora opt, soarele boreal abia ce se cufundase dincolo de munți & încă împrăştia lumină. Speram să ne odihnim mai mult, fiindcă urma călătoria prin canion. Când să adorm, m-a trezit vocea lui Pruitt.

— Domnule, ce-i aia?

M-am ridicat în capul oaselor, uitându-mă încotro îmi arăta. Acolo, în vârful malului înzăpezit de deasupra noastră, se zărea o siluetă întunecată. La început am crezut că e un baribal, stând ridicat pe labele din spate. Dar nu credeam că urşii ies atât de devreme din bârlog.

Nu era urs. Ar fi fost preferabil.

— Nu văd cum trebuie, dar cred că poartă pălărie neagră, a zis Pruitt.

Bătrânul nu putea să fie aici, asta era clar, la atâția kilometri depărtare pe râul Wolverine, când noi îl lăsaserăm acolo, în tabăra indiană. Şi totuşi n-aveam nici o îndoială că el era.

Bătrânul a fluturat din brațe, apoi a sărit mai sus decât părea posibil pentru un om de vârsta lui. La fiecare salt îşi trăgea picioarele sub el, încât părea purtat de aer.

— Ce face-acolo? a întrebat Tillman.

Pruitt a ieşit din sacul de dormit şi şi-a scos binoclul. În preajmă, indienii îşi strângeau lucrurile.

— Se cară mai departe de dealul ăsta, a zis Samuelson. Cred c-o să fac şi eu la fel. Nu-mi place să-l văd acolo sus.

Şi-a rulat sacul, l-a înghiontit şi pe Boyd să se trezească.

Şi Tillman voia să plece, dar eu am zis că n-am de gând să mă mut din cauza pacostei ăleia.

Când Tillman & cu mine încercam să adormim, se auzeau strigătele Bătrânului. Nu puteam să disting cuvinte, doar bolboroseli şi urlete.

Când s-a întunecat, Pruitt s-a băgat înapoi în sac.

— S-a cocoțat într-un copac dintr-un salt, a şoptit Pruitt.

Indiferent cât ne-am fi îndoit noi, el era sigur de ce văzuse.

După aceea am stat cu toții tăcuți în întuneric. Ştiam din felul în care Tillman şi Pruitt îşi dregeau glasul foindu-se în sacii lor de dormit că nici unul dintre noi nu putea să adoarmă. Şi totuşi am ațipit cumva, fiindcă am fost treziți brusc de nişte huruituri în beznă care veneau de deasupra noastră.

— Cade ceva de pe deal! a urlat Tillman.

Am auzit strigătele Bătrânului, apoi nişte fluturări ca ale unor aripi uriaşe. Odată cu sunetul acesta se auzea şi cum se prăbuşea ceva de pe malul înalt. Am sărit cu greu în picioare, ne-am luat sacii de dormit în brațe & am rupt-o la fugă prin beznă.

În spatele nostru se auzea huruitul, trosnetul crengilor, simțeam o pală de aer rece în spinări.

Când am ajuns mult mai încolo pe malul pârâului, cât de departe am putut înainta pe un asemenea întuneric,

Pruitt a aprins un chibrit şi o lumânare, cât să vedem să ne băgăm iarăşi în sacii de dormit.

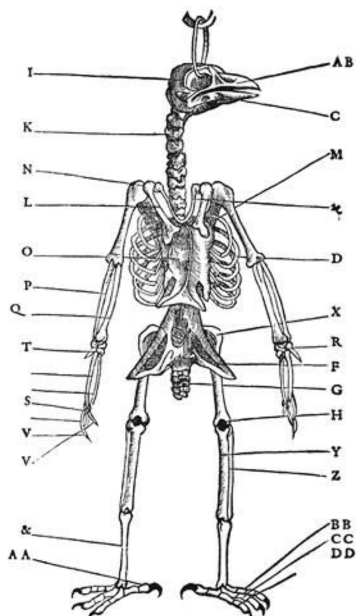
Am rămas treji restul nopții.

În zori am văzut pe lângă ce trecuserăm. Bătrânul declanşase o avalanşă de zăpadă, gheață, pământ & pietre, care se revărsase de pe malul abrupt şi ne măturase tabăra. Am avut noroc chior: săniile, cu puținele noastre provizii rămase, se aflau dincolo de locul alunecării.

Nici urmă de Bătrân în dimineața asta. Nu îi cunosc motivele pentru care a făcut ce-a făcut, dar dacă ne mai iese în cale, s-ar putea să nu-l mai opresc pe Tillman când o să-l apuce de guler.

&56. MECANISMUL acestor oase este admirabil. Articulaţia umărului este mobilă, cam ca şi a noastră, şi permite umărului să se mişte în toate direcţiile, dar mai cu seamă în sus şi în jos. Articulaţia cotului este strânsă, permiţând doar îndoirea şi întinderea în plan orizontal. Falangele nu prea au libertate de mişcare. Însă acolo unde omul are articulaţia mâinii, păsările au un mecanism remarcabil.

Din *Ghidul păsărilor nord-americane: păsări vii şi fosile* **de Elliott Coues, medic militar în Armata SUA, 1872**

Primită la Cazarma Vancouver pe 5 iunie 1885

Râul Wolverine, Teritoriul Alaska
18 aprilie 1885

Scumpă Sophie, dragostea mea,

Nu ştiu ce şanse are această scrisoare să ajungă la tine & cu siguranță va fi un miracol dacă reuşeşte, dar trebuie să mă agăț de această ocazie. Indienii pe care i-am angajat

pe țărmul Alaskăi vor pleca de-acum de lângă noi. I-am trimis înapoi în josul râului cu un raport către Cazarma Vancouver, scrisori către cei dragi & o cutie de plăci fotografice pe care le-a făcut lt. Pruitt până acum în călătorie. Au ordin să ducă totul pe Insula Perkins & să le expedieze cu vaporul la Vancouver.

Sophie, nu ştii cât de prețioasă îmi este scrisoarea pe care mi-ai trimis-o. Cuvintele tale m-au umplut de multă bucurie & dragoste; mă ajută în zilele cele mai grele. Acum călătoresc cu alți ochi, ochi pentru casă & brațele tale & iubirea ta & copilul nostru. E remarcabil & uneori mă copleşeşte când mă gândesc cât de plină a devenit viața mea. Cu doar câțiva ani în urmă, nu eram legat în acest fel. Fiecare tabără de noapte mi-era suficient de acasă. Poate că de asta mă temeam atât de puțin. Ce aveam de pierdut? Nimic, în comparație cu acum.

Sper din suflet că eşti bine îngrijită & nu duci lipsă de nimic. În privința mea să nu îți faci griji. Suntem rupți de oboseală, dar teferi. Am trăit deja multe aventuri ciudate & neaşteptate, pe care nu am acum suficient timp să le povestesc. Adesea mi-am dorit să fi putut vedea şi tu acest tărâm cu ochii tăi. Trecem pe lângă ghețari care ți-ar face ochii să se umple de lacrimi cu măreția lor, & râul Wolverine e impozant. După cum îmi e obiceiul, am fost fidel jurnalului. Sper că şi tu la fel. Tânjesc după serile când ne vom putea citi unul altuia & ne vom putea împărtăşi zilele trăite.

M-am uitat după păsările tale. Văzute deocamdată: gaițe gri, coțofene, corbi, acvile cu cap alb, pițigoi, țintari (Pruitt m-a ajutat să identific acel stol), botgroşi. Am mai întâlnit şi câteva păsări care se vânează – găinuşe de munte & cocoşi polari –, dar acestea au luat iute calea oalei atunci când am fost suficient de norocoşi. Când ne oprim să ne odihnim, auzim ciocănitori & bufnițe în pădure, dar nu e timp să mă

duc să mă uit după ele. Vânătorul Samuelson, care ne însoţeşte, spune că ne putem aştepta să apară pe cer şi păsări migratoare, de apă & răpitoare, călătorind în drumul lor către nord. O să fiu atent. Nu mă îndoiesc că tu ai zări & identifica alte zeci de păsări & îmi pare rău că nu-ți sunt un asistent foarte priceput.

În timp ce scriu, în preajmă şade un indian pe nume Iscusitul. Ştie ceva engleză, dar pare cel mai sălbatic indian din câți am văzut. O cochilie tubulară, numită dentalium, îi străpunge nasul. Are părul negru tuns scurt, de parcă ar fi retezat cu o lamă boantă. Poartă o haină făcută din piele de karibu cu garnitură de blană de lup. În jurul gâtului are o teacă pentru cuțit decorată cu mărgele – acestea sunt motiv de mare mândrie & indienii nu şi le scot nici măcar în somn.

Iscusitul vreau să ştie cui îi scriu, & când i-am zis că scrisoarea e pentru tine, soția mea, a întrebat dacă eşti drăguță & bună. Sigur că da, am zis.

Zice că are şi el o nevastă acasă, dar nu aşa de drăguță pe cât i-ar plăcea. Zice că speră să-i fie credincioasă cât timp e plecat.

Nici nu ştiam că a lăsat acasă o familie. Spune că au trei copii şi un al patrulea s-a născut chiar înainte să plece. Îmi pare rău să aflu că l-am luat de-acasă, de la aceste responsabilități. S-a dovedit iute de picior & ni s-a arătat credincios. Îi doresc să călătorească cu bine înapoi la familia lui, în josul râului.

Până acum am înaintat mai încet decât mă aşteptam, dar ne pregătim să intrăm în canionul de care ți-am povestit de atâtea ori. Odată ce-l vom fi traversat, voi fi mai liniştit.

Încă mai sper că vom ajunge la St. Michael & vom călători înapoi în Teritoriul Washington înainte de venirea iernii. Dacă din cine ştie ce motiv nu vei mai avea veşti de la mine multe luni de acum înainte, nu te alarma. Nu o să pot să-ți trimit scrisori înainte de a ne apropia de coasta vestică.

În eventualitatea că întârziem din vreo pricină sau alta, ne vom petrece iarna cu indienii. Te implor, Sophie, să nu-ți pierzi speranța.

În prima scrisoare, m-ai întrebat când m-am îndrăgostit de tine, aşa că îți voi spune. S-a întâmplat chiar în acea primă zi când am traversat călare pădurea de lângă şcoala ta & am trecut chiar pe sub tine. Aproape că am căzut din şa când ți-am auzit foşnetul fustei deasupra capului. Ți-ai cerut scuze că mi-ai speriat calul, dar, dincolo de asta, pe mine m-ai observat vreun pic? Nu mai văzusem niciodată o femeie, cu fuste & toate cele, cocoțată în ramurile unui copac, dar mai presus de asta a fost sunetul vocii tale, blânde, atât de plină de încântare. „Nu ți-am spus că vom găsi ceva interesant aici?", ai spus & ai continuat: „Da, ai dreptate! Acum îmi dau seama. O să devii specialist înainte să se termine ziua asta".

Abia atunci am observat câțiva copii care stăteau aşezați pe diferite crengi în jurul tău. Te-am întrebat ce făceați, oare cercetați vreo insectă sau pasăre, dar tu mi-ai spus „şşş" & mi-ai făcut semn cu mâna să plec. Iată-te: adorabilă, curajoasă & absolut oarbă în ce mă priveşte. Cred că asta n-a făcut decât să aprindă focul dragostei în mine.

Acum porți în pântece copilul nostru, Sophie, & ai devenit şi mai fantastică pentru mine. Cu fiecare zi care trece şi în care mă gândesc la asta te iubesc şi mai mult.

Trebuie să închei scrisoarea. Sper că vei putea citi tot ce am înghesuit eu pe aceste câteva pagini.

Asigură-te că fata de la familia Connor se îngrijeşte bine de tine. Dormi mai mult dimineața, mănâncă unt cât pofteşti, te rog nu te mai cocoța în copaci, ai grijă de tine & fii sigură că mă gândesc la tine în absolut fiecare zi.

Al tău soț care te adoră,

Allen

P.S.: Iubirea mea pentru tine este de neclintit. Mă voi întoarce cât pot de repede acasă la tine.

Lt. col. Allen Forrester
18 aprilie 1885

Bătrânul devine pacostea acestei aventuri. Se pare că din cauza lui am pierdut majoritatea fotografiilor făcute de Pruitt, dacă nu chiar pe toate. Soarta rapoartelor & a scrisorilor noastre este necunoscută.

La scurtă vreme după ce am trimis indienii în josul râului cu cutia de plăci fotografice & documente, cel căruia îi spunem Iscusitul s-a întors în fugă. Noi tocmai legam încărcăturile, pregătindu-ne să ne aventurăm în canion, când ne-a strigat. În curând am înțeles că Bătrânul li se alăturase indienilor când porniseră spre sud, în aval. Şnapanul le-a spus că încercăm să furăm chiar lumina zorilor, că am ascuns-o în ladă ca s-o ducem pe pământurile noastre şi să avem doi sori. I-a îndemnat să deschidă cutia & să elibereze lumina. Iscusitul spune că a încercat să îi oprească, dar ei au găsit plăcile de sticlă &, crezând probabil că erau nişte drăcovenii pentru capturarea luminii, le-au scos din husele protectoare. Iscusitul ne-a arătat cum le-au ridicat pe fiecare spre cer ca să le cerceteze & să le scuture de orice urmă de lumină a zilei.

Pruitt era să facă apoplexie. E sigur că toate fotografiile sunt distruse.

Şi eu îmi fac griji legate de scrisoarea mea către Sophie. Bătrânul are noroc că n-o să-l întâlnim iarăşi, fiindcă nu cred că mi-aş putea stăpâni furia.

I-am mulțumit indianului care ne-a adus veştile. În semn de recunoştință, i-am zis că se poate servi cu o parte din mâncarea abandonată şi proviziile pe care le-am ascuns lângă satul lui.

— Frumos din partea lui că s-a întors & ne-a zis ce s-a întâmplat, am spus. Numele lui e Iscusitul, nu-i aşa?

— Ăsta nu-i nume, a zis Samuelson, e doar o poreclă. Are un nume care la ei înseamnă „fratele mic”. O fi rubedenia vreunei căpetenii.

Nimeni din grupul nostru nu pare să ştie numele adevărat al Iscusitului, lucru pe care îl regret.

Cât despre hârtiile noastre, nu e nimic de făcut. Indienii zic că gheața de pe râu se va sparge în curând. În timpul dimineții am auzit scrâşnetul gheții când înaintam. În locul acesta şi-a întrerupt lt. Haigh înaintarea, din cauză că prin canion apa era prea adâncă & iute pentru navigat.

Dacă gheața se va sparge şi va fi dusă de ape înainte să intrăm, vom eşua şi noi. Iar dacă se întâmplă asta în timp ce suntem în canion, nu pot spune că vom supraviețui.

În capcanele lui Samuelson s-au prins câțiva iepuri pe timpul nopții. El & indianca – se pare că merge şi ea în continuare cu noi – îi curăță ca să avem carne pentru o zi, două.

Plecăm de îndată ce îşi termină treaba.

Însă a fost mai atent cu cutia care conţine soarele... I s-a dat în cele din urmă, cu porunca răspicată să nu o deschidă. Însă, transformându-se într-un corb, a zburat cu ea şi, când a deschis cutia, lumina a strălucit pe pământ aşa cum face acum. Dar oamenii, uluiţi de strălucirea neobişnuită, au fugit în munţi, în păduri şi chiar şi în apă, devenind animale sau peşti.

Din *Alaska şi resursele sale* **de William Healey Dall, 1870**

Stimate domnule Forrester,

Lucrez la organizarea materialului şi citesc totul în ordinea în care trebuie să se fi desfăşurat evenimentele. Dar tot găsesc documente neaşteptate, iar asta îmi place mult. Încerc un sentiment preţios al urgenţei pe care îl trăiesc uneori când lucrez cu artefacte. Ţin în mână unul dintre micile jurnale legate în piele ale străunchiului dumneavoastră, gândindu-mă ce miracol ca ele să mai supravieţuiască până astăzi, iar atunci mă uit pe geam şi văd chiar râul pe care îl descrie colonelul. Ştiu că probabil sună exagerat, dar mi se face pielea de găină. De fiecare dată când dau acele pagini fragile şi mi-l imaginez pe colonel instalându-şi tabăra chiar în faţa ferestrei mele, scriind la lumina focului, întâlnind cei dintâi oameni de prin aceste locuri, e ca şi cum timpul s-ar fi spulberat şi trecutul s-ar petrece acum. Asta m-a făcut să mă îndrăgostesc de istorie.

Şi pe măsură ce inventariez materialele din cutii, îmi pun atâtea întrebări. Sunt sigur că la unele voi primi răspuns pe măsură ce continui. Chiar acum, de exemplu, mă întreb cum de-o fi ajuns pieptănul strămătuşii să fie unul dintre artefactele din posesia dumneavoastră, dacă a fost înhăţat de un corb şi pierdut în 1885 în Vancouver.

M-am gândit la scrisorile ei ieri, când am fost la poşta de aici, din Alpine. Un corb poposise în partea din spate a camionetei partenerului meu şi ne scotocea prin pungile de cumpărături. Încerca să ciugulească dintr-o pungă cu chipsuri tortilla când am băgat noi de seamă. Am început amândoi să fugim şi să strigăm la el, încercând să-l speriem şi să-l alungăm de la cumpărături. A zburat, dar numai până la un stâlp.

În Alaska există nişte poveşti minunate care îl au personaj pe Corb. Într-una dintre preferatele mele, Corbul îşi convinge prietena, Balena, să iasă pe mal, în glod. După

ce Balena eşuează, Corbul o mănâncă – pe toată. Oamenii din satul apropiat sunt supărați pe Corbul care s-a dovedit aşa de lacom. Vânătorii încep să tragă cu săgeți după el şi să-l urmărească. Dar Corbul e prea umflat de la grăsimea de balenă şi abia se mai poate ridica de la pământ. Fiindcă nu poate zbura, Corbul începe să transforme fiecare săgeată într-un molid. În timp ce săgețile zboară, copacii se îndesesc tot mai mult, şi astfel Corbul se poate ascunde pentru totdeauna.

Pe un ton mai serios, cred că este important să transpunem aceste materiale într-o formă digitală. Jurnalele şi scrisorile au fost supuse la multe de-a lungul anilor. Mă tem să nu le distrug când le răsfoiesc, dar încerc să umblu cu ele cât de atent pot. Fiindcă deja fac munca de traducere a scrisului cu prescurtări al colonelului pe măsură ce citesc, am început să transcriu jurnalele.

Am observat că multe dintre tăieturile din ziare şi cărți, precum şi felicitările arată de parcă ar fi fost cândva lipite pe o altă hârtie. Ştiți cumva de unde provin?

Ştiți şi cine a adunat informațiile medicale – fotocopiile din plicul maro? Unele țin de medicina militară, altele de obstetrică.

Cea mai importantă întrebare pe care vreau să v-o adresez este însă legată de rapoartele oficiale. Am reuşit să le depistez prin biblioteca din Anchorage. Le citesc în paralel cu jurnalele personale, comparându-le pe măsură ce înaintez, şi e exact aşa cum ați spus – rapoartele nu reflectă cele scrise în jurnalele colonelului. De ce credeți că lăsa atât de multe pe afară? În rapoartele trimise la Cazarma Vancouver, singura menționare legată de bărbatul pe nume Boyd este de fapt cea a colibei lui, iar colonelul afirmă că au dormit acolo câteva zile. Nu se aminteşte nicăieri de soția respectivului, de ceață sau de turma de karibu. Nu îl pomeneşte niciodată pe „Bătrân”. Sunt curios ce părere

aveți, de vreme ce sunteți aşa de familiarizat cu aceste hârtii.

Pun în plic şi o fotografie pentru dumneavoastră. Acesta este râul Wolverine, privit spre canionul prin care trece colonelul. Trece? Probabil că ar trebui să spun „a trecut”. Vedeți, aşadar, unde îmi e mintea – aprilie 1885.

Cu cele mai bune gânduri,

Josh

Partea a II-a

Pieptăn victorian de argint
Colecția Allen Forrester
Circa 1880

Argint nemarcat, mâner decorat cu lăstari de ferigă. Puternic oxidat, doi dinți lipsă. Măsoară 10 centimetri lungime, 8 centimetri lățime.

Lt. col. Allen Forrester
20 aprilie 1885

Cândva, cu ani în urmă, pe când călătoream prin deşert, am dat pinteni calului pe o pantă acoperită cu grohotiş. Pietrele se fărâmițau & se rostogoleau în urma noastră când urcam & le auzeam huruitul mult în urmă. Nu mă puteam opri ca să-mi regândesc strategia. Dacă trăgeam de hățuri, calul putea aluneca & riscam să ne prăvălim amândoi. O cădere din care probabil că n-am fi supraviețuit nici unul, om sau animal. Nu ştiam ce voi găsi în capătul acelui defileu, dacă va fi teren pe care să-l pot birui, dar de-un lucru eram sigur – n-aveam să mă întorc pe unde venisem. Mort-copt, trebuia să merg înainte.

Nu mai vreau să ajung în situația aceea. Cu atât mai puțin când îi conduc pe alții. Şi totuşi asta mi se întâmplă acum.

Traversăm un peisaj absolut remarcabil, primejdios. Doar grație norocului & voinței n-am suferit pierderi mai mari până acum. Dar indiferent ce ne aşteaptă înainte, suntem dedicați întru totul misiunii noastre. Singurul nostru drum spre casă e către nord, mai departe prin munți.

Era dimineața târziu când ne-am părăsit tabăra de lângă stânci, acum două zile, & ne-am luat la revedere de la cel căruia eu îi ziceam Iscusitul, conştienți de faptul că rapoartele & scrisorile ne-au fost puse în pericol. Însă când am pornit, lapovița de pe coastă încetase, lăsând loc soarelui & cerului senin. Fie şi numai acea îmbunătățire a vremii ar fi fost de-ajuns să ne ridice moralul. Apoi şi râul Wolverine ne-a oferit, în sfârşit, o călătorie uşoară. Gheața era netedă, zăpada nu ne trecea de încălțări, tocmai bine ca să avem pe ce călca, dar să nu ne încetinească. Săniile mergeau pentru prima oară aşa cum trebuie & alunecau de parcă n-ar fi fost încărcate. Tillman o lua iute înainte, gonea entuziast în ritmul lui. În curând înaintam cu toții rapid în amonte, cu soarele bătându-ne în creştet. Până şi Pruitt ieşise din posomoreala lui. Câinele se apucase să ne dea roată, lătrând ascuțit ca pentru a zice: „În sfârşit, v-ați prins şi voi cum să mergeți!”.

Apoi, pe neaşteptate, Pruitt a părut să cadă în genunchi. Când m-am apropiat, am văzut că de fapt străpunsese gheața & se oprise la doar vreun metru adâncime. După expresia de pe chip, era la fel de uluit ca noi, ceilalți. Bocancii îi erau scufundați în apa nu prea adâncă.

— Dar n-ar trebui să se-nece? a întrebat Tillman. Credeam că-i numa’ de vreo de şase metri.

Samuelson a explicat că n-a căzut de tot, adică până în apa râului, şi că cel mai probabil dedesubt se află încă stratul de gheață adevărată.

Era acea topire de suprafață de care ne avertizase Samuelson, când apa curge pe deasupra stratului de gheață existent, îngheață & formează un strat nou, mai subțire, de gheață falsă. Dacă scade nivelul de apă al râului, se formează un buzunar de spațiu liber. Gheața asta superficială ne ajutase să călătorim uşor, dar acum se dovedea subțire & nesigură.

— Ți-a stat inima, nu, Pruitt?

Tillman râdea în timp ce-l ajuta pe Pruitt să iasă din gaură.

De aici înainte am fost precauți. Am descoperit însă că dacă nu zăboveam aiurea pe loc, gheața ne ținea. Totul s-a transformat într-un soi de cursă. Goneam cât de repede puteam. Indianca ținea ritmul, în ciuda încărcăturii substanțiale din spinare & chiar l-a depăşit pe Tillman pe o distanță scurtă. Pentru prima oară de când ni se alăturase, am văzut-o zâmbind.

Călătoria noastră entuziastă s-a oprit însă când am intrat în gura canionului. O răcoare sumbră s-a pogorât asupra noastră & vocile ne răsunau ciudat dinspre pereții de gresie.

Dus, odată cu soarele & veselia, era şi călătoritul fără efort. Canionul delimitează strâns râul Wolverine astfel încât, de-a lungul iernii, atunci când se deplasează gheața, totul se înghesuie alandala. Sloiuri uriaşe, groase de un metru & înalte de până la şase metri fuseseră sfâşiate în bucăți & întoarse de-a curmezişul. Părea o întindere impenetrabilă de umflături & coame & sloiuri răsturnate împinse înspre pereții canionului, care sunt nişte stânci verticale de culoarea plumbului. Nu aveau să ne permită

nicicum să le escaladăm sau măcar să ne cocoțăm un pic cu picioarele pe ele dacă era să cedeze gheața râului.

Tillman a întrebat cât de departe vom merge prin canion. Am estimat cinci, opt, poate cincisprezece kilometri.

— Dacă-i vorba de cinci kilometri, îi putem face fără popas, a zis Tillman. Dar cincisprezece kilometri? Asta înseamnă să dormim noaptea în canion.

Samuelson ne-a avertizat că trebuie să mergem pe coamele & crestele unde e gheața cea mai zdravănă. Ne-a arătat în față spre o adâncitură de mărimea unui iaz, unde gheața râului forma o scobitură & căpăta o nuanță intensă de albastru.

— Feriți-vă de-aia ca de ciumă, a zis. O să crape chiar sub voi.

Samuelson a deschis drumul. Câinele, de astă dată, era ultimul. Tillman a zis că nu-i place felul în care animalul ezită să ne urmeze, de parcă ar şti mai multe ca noi.

După aceea nimeni n-a mai zis nimic.

Canionul ne inspiră teamă, însă cred că tăcerea noastră era una plină de venerație. O adevărată ispravă a Mamei Natură. Zidurile de gresie se înalță sute de metri. Pe alocuri, cascade groase de gheață se preling pe stânci. În depărtare, spre nord, est & vest sunt munți de piatră & ghețari mari, care se întind pe kilometri în şir. Un asemenea ghețar cobora până în canion & pe marginea râului, aşa încât am putut atinge şi noi gheața fantastică, albastră când am trecut pe lângă el.

Râul Wolverine îşi sapă strâns cursul prin piatră, astfel că nu putem vedea niciodată mai mult de câteva zeci de metri înainte sau înapoi de câte ori cotim. Am intrat într-o porțiune care era aşa de îngustă, mărginită de ziduri de parcă ar fi fost o peşteră, cu un perete complet încastrat în gheață până la înălțimea de cel puțin trei metri şi jumătate.

Lumina zilei abia pătrundea de sus, puțină, prin deschizătura îngustă spre cer.

Sunt rare urmele de floră sau faună în acest peisaj. Sus pe munți, mici plante mereu verzi, rezistente cresc agățându-se doar de stânci şi de aer. O dată, o acvilă cu cap alb a zburat jos prin canion & pe deasupra capetelor noastre, cu o deschidere impresionantă a aripilor. Altfel, n-am zărit nici un semn de viață.

Tillman a rupt tăcerea zicând că ar prefera să călătorească mai repede ca să scape din capcana asta de moarte, blestemată de Dumnezeu. Suntem ca nişte şoareci care aleargă spre botul unei mâțe, a zis.

Dar începusem să respect alegerea lui Samuelson pentru o înaintare precaută. Nu ne puteam permite nici o greşeală, fiindcă prea uşor ne-am fi putut trezi într-un colț, captivi fie între sloiuri uriaşe, fie într-unul dintre acele locuri periculos de joase. Atunci am fi fost nevoiți să încercăm să traversăm sau să facem cale întoarsă până la un teren mai sigur. Am continuat să înaintăm într-un ritm lent, cu grijă.

Săniile care merseseră atât de bine la începutul zilei au devenit acum o povară pe terenul accidentat. Adesea se răsturnau; alteori doi dintre noi trebuia să săltăm vreuna dintre ele şi să o scoatem împreună din zona cu denivelări, apoi să ne întoarcem după a doua sanie. Şi gheața începea să dea semne de dezgheț; zone mari se desprindeau & ni se mişcau sub picioare. O dată am călcat pe ceea ce părea teren sigur, ca să mă trezesc că tot blocul de gheață de sub mine se răsuceşte, de parcă aş fi fost un tăietor de lemne la un concurs de stat în picioare pe buşteni plutitori care se rotesc. Abia am reuşit să sar pe teren sigur când sloiul sălta sub mine.

După câteva ore, mai în jos de noi, în canion, am auzit huruitul & scrâşnetul gheții în mişcare. Nimeni n-a zis nimic, dar era limpede că auziserăm cu toții.

Tillman a început să fluiere, probabil ca să ne distragă atenția. A început cu frânturi din melodii soldățeşti, dar apoi a dat-o pe jalnicul „Bury Me Not on the Lone Prairie"[7]. M-am pomenit şi eu că fredonam fără să vreau, până când mintea mi s-a împiedicat în versurile:

...Umbrele morții se strângeau împrejur,
El se gândea la casă şi la cei dragi lui.

I-am strigat să înceteze.

Tillman a părut deranjat, dar m-am bucurat că s-a terminat.

Nici unul dintre noi n-a observat când s-a răzlețit câinele de grupul nostru. Deodată s-a auzit un lătrat puternic & ne-am oprit cu toții ca să ne uităm în urmă. Animalul era cu câteva sute de metri în aval & aproape de peretele celălalt al canionului. Puteam vedea încurcătura în care se găsea – animalul era separat de noi printr-o spărtură adâncă în gheață, care începea mult mai în josul râului decât puteam vedea. Câinele mersese pe lângă stâncă & acum era încolțit. Spărtura părea să fie lată de peste trei metri, prea mult pentru a fi sărită. Animalul părea să se gândească totuşi s-o facă. Alerga înainte & înapoi.

I-am urmat pe Tillman & pe indiancă în josul râului ca să vedem mai bine. Pesemne că astă-iarnă gheața se lăsase formând o cavitate cu pereții înalți de peste doi metri. Pe fundul acesteia vedeam apa curgătoare a râului Wolverine,

[7] „Nu mă îngropa în preeria pustie", vechi cântec al cowboy-ilor, una dintre cele mai cunoscute balade ale crescătorilor de vite.

atât de întunecată, încât precis era foarte adâncă, nici un om sau animal n-ar fi supraviețuit.

— Dacă încearcă să sară & nu reuşeşte, n-o să-l putem scoate de-acolo, a zis Tillman.

Am încuviințat. Pereții laterali erau prea abrupți, gheața prea instabilă.

La sunetul vocilor noastre, câinele s-a însuflețit & s-a apropiat de margine.

Cu o figură mai expresivă decât o văzusem vreodată, tânăra indiancă a strigat la animal, fluturând din mâini ca pentru a-i arăta să se îndepărteze de groapă. Şi Tillman era tulburat.

— Ia-o înapoi, Băiatu'. Înapoi!

Pentru o vreme câinele a mers încolo şi încoace, apoi a început să scâncească.

Tillman s-a oferit să cheme câinele şi să îl conducă în aval până când găsea un loc sigur de traversat.

N-am spus nimic. Sergentul a înțeles. Eram norocoşi că reuşiserăm să ajungem până aici fără ca vreunul dintre noi să cadă în Wolverine.

Aveam să lăsăm câinele să se descurce. Am zis c-ar trebui să ne îndepărtăm iute, ignorând câinele în aşa fel încât să nu încerce să se ia imediat după noi, pe aici. Şansa lui, dacă îl ducea capul, era să o ia înapoi, în josul râului.

Când i-am întors spatele, câinele a scos un urlet prelung.

Femeia a dat să pornească înapoi.

— Cred că se duce după câine, a zis Tillman.

E prea periculos, i-am zis femeii. Ar trebui să rămână cu noi.

— Băiatu', a zis ea arătând spre câine.

Am făcut un pas spre ea ca să o apuc de braț. M-a țintuit cu privirea, alarmată, apoi furioasă. Dar a făcut cum i-am zis & a venit cu noi înapoi la ceilalți.

Le-am explicat ce s-a întâmplat, că am pierdut câinele, dar că îi ordonasem fetei să rămână cu noi.

— N-aş fi crezut c-o să te asculte, a zis Samuelson & eu am fost de acord.

Călătoria prin canion a continuat ore-ntregi. Din când în când printre stânci se ivea câte o boltă sau vreo cădere de pietre pe mal. Dar în afară de asta, pereții canionului erau absolut verticali & neîntrerupți.

Tillman a întrebat de mai multe ori decât era cazul cât parcurseserăm.

Trei kilometri. Patru. Nu chiar cinci. Pruitt se străduia să calculeze de fiecare dată când întreba Tillman.

— Nu contează cât am făcut, a mormăit în cele din urmă Samuelson. Ci doar cât mai avem de mers, & nici unul dintre noi nu-ți poate spune asta.

Tillman a încetat cu întrebările.

Era cam descurajant când s-a lăsat seara & tot nu se vedea nici urmă de capăt al canionului.

Vânătorul a spus că în curând rămânem fără lumină. Am face bine să ne instalăm tabăra la următoarea grămadă de pietre pe care o întâlnim. Măcar aşa scăpăm de gheață peste noapte.

— & să-ncercăm să dormim în capcana asta mortală? a întrebat Tillman.

Tocmai când ne înghițea noaptea cea rece, am găsit o scobitură în stâncă. Cred că atunci când curge râul Wolverine, apele se învolburează formând un iaz adânc, dar acum acest loc ne oferea nişte blocuri mari de gresie pe care ne puteam cocoța & unde să ne aşezăm tabăra. Nu exista nici pic de confort – nu tu foc de tabără, nu teren care să ne facă concesii, nici o cale să dormi altfel decât gheboşat pe pietrele alea. Îmi făceam griji pentru Boyd, firav & slăbit cum era. Tremura de frig. Indianca s-a ghemuit pe una

dintre pietrele cele mai de sus, ca şi cum se uita după ceva pe râu.

În timpul nopții canionul cufundat în beznă gemea & ofta & gângurea, de parcă am fi dormit în burta unui monstru cu sânge rece. Am dormit foarte puțin &, când am ațipit, am visat că m-am înecat sau eram tras sub gheață de ghearele unui ghețar. Se agita până şi Samuelson, care de obicei doarme netulburat.

— Dacă ne trezim înconjurați de ape & rămânem prinşi aici? a şoptit Tillman în întuneric.

Nu i-a răspuns nimeni.

Mai târziu mi s-a părut că aud pe cineva bâiguind rugăciuni, dar poate că a fost doar un vis.

La prima geană cenuşie de lumină, am văzut că râul era încă înghețat.

Indianca dispăruse.

— M-am gândit eu c-o să dispară aşa, a zis Samuelson.

— S-a dus după Băiatu'.

Am întrebat de ce-a mai venit cu noi dacă totuşi avea de gând să meargă după câine.

— Probabil s-a gândit că-i va fi mai uşor să plece la adăpostul nopții, decât să se certe cu toți.

Îşi lăsase proviziile din rucsac, dar îşi luase lucrurile personale.

Spre deosebire de toate celelalte zile, Tillman a fost gata primul. Boyd îşi înfăşura picioarele în blană de animal, fiindcă încălțările i se făcuseră praf de mult. Noi, ceilalți, mâncam bucățele reci de carne de iepure.

— Haideți! Hai să mergem odată, ne tot îndemna Tillman. Eu nu mai dorm înc-o noapte aici.

*

N-aveam de unde să ştiu că eram atât de aproape, dar Tillman n-o să mă ierte pentru că înnoptaserăm în canionul acela. La mai puțin de patru sute de metri în față, după următorul cot al râului, am ajuns la capăt. Acesta era marcat de o uşoară deschidere & de lumina cerului. Pereții de stâncă dispăreau lăsând loc unor dealuri abrupte acoperite cu molizi albaştri-cenuşii. Râul se lărgea, gheața îi era acum dantelată de canale cu apă. Soarele era chiar deasupra munților. Pruitt şi-a verificat ceasul. Încă nu trecuse de ora 11 dimineața. Traversarea canionului ne luase o zi & o oră.

Simt o mare uşurare. De când am făcut prima estimare a expediției, acesta mi s-a părut că va fi cel mai important obstacol din calea noastră. Canionul i-a oprit pe Haigh & pe mulți dintre ruşii dinaintea lui, fie şi numai fiindcă îşi închipuiseră în mod greşit că pot naviga pe apele deschise, după dezgheț. Nu se poate călători decât pe gheață. Şi nici aşa nu e treabă uşoară.

Am făcut o scurtă pauză ca să mâncăm biscuiții marinăreşti pe care ni i-a împărțit Tillman, dar şi ca să-mi odihnesc mâna de la scrisul în acest jurnal înghesuit. Acum reiau însemnarea, fiindcă mă tem că dacă nu notez toate astea, o să uit detaliile cele mai vii.

După ce am trecut cu bine de canion, am hotărât să ne odihnim o zi-două. Aleseserăm un pâlc de plopi, nu departe de mal. Mai departe, pe o coastă, se vedea teren unde se topise zăpada, dar acum n-avem energie să urcăm. Suntem prea istoviți de marşul lung & de noaptea nedormită şi rece ca să facem şi altceva în afară de-a ne scoate bocancii uzi & a ne băga în sacii de dormit, chiar dacă suntem în toiul zilei.

Boyd a zis că se simte foarte uşurat că nu mai trebuie să doarmă pe gheață, în strâmtoarea stâncoasă.

— Amin, a zis Tillman.

A vorbit în numele nostru, al tuturor.

Am dormit mare parte din zi, abia acum ne-am trezit sub un soare cald & un huruit continuu, scrâşnit.

— Ia uitaţi-vă acolo! a zis Boyd.

La o sută de metri în aval, râul Wolverine prinsese viaţă; gheaţa se prăbuşea, învolburându-se. Ne-am strecurat cu toţii afară din sacii de dormit, ne-am tras bocancii, am mers pe mal până am ajuns la spărtură. Dedesubt, în canion, am văzut cum sloiuri de gheaţă se încălecau & se răsturnau. O privelişte impresionantă. De aici până la ţărmul Alaskăi, râul Wolverine este o revărsare de sloiuri de gheaţă plutitoare, zăpadă topită, apă învolburată.

— Nattie!

Tillman a trecut în goană pe lângă noi, strigând.

Atunci ne-am dat seama cu toţii. Femeia & câinele se aflau undeva jos, în canion. O tăcere sumbră s-a pogorât asupra noastră când ne-am întors în tabără.

Pruitt a început să facă tot felul de calcule pentru cercetările & măsurătorile sale meteorologice. Samuelson a înteţit focul ca să ne uscăm încălţările & hainele. Boyd ne mai pregătea încă o masă din iepure înăbuşit cu o mână de făină aruncată în zeamă.

Dar Tillman era în continuare agitat. Mergea încolo şi-ncoace pe marginea râului, cam cum făcuse şi câinele când era izolat de noi. S-a uitat cum se desprinde de mal încă un sloi mare. Ochii lui l-au urmărit cum cădea în canion. A mers cu pas apăsat din tabără până în apropierea pereţilor canionului. Acolo şi-a făcut mâinile pâlnie la gură şi a strigat:

— Băiatu'! Aici, Băiatu'! Şi apoi: Nattie! Mă auzi? Nattie!

A strigat aşa până a răguşit & i s-a frânt vocea.

Boyd a sugerat că e posibil să fi scăpat băgându-se pe undeva sau poate că au apucat să se suie într-o zonă mai înaltă.

Tillman şi-a trecut degetele prin părul ciufulit.

— Aşa crezi?

Eu nu prea cred că femeia sau câinele ar fi putut supravieţui, dar n-am spus nimic.

Cât despre noi, c-o fi bine, c-o fi rău, intrarea ne-a fost pecetluită. Până acum ne-am fi putut întoarce şi duce acasă pe unde-am venit. Nu şi de-acum încolo. Acum aparţinem râului Wolverine.

Râul Wolverine, aprilie 1885

Stimate domnule Sloan,

Nu vă pot spune ce bucurie mi-a făcut fotografia cu canionul pe care mi-aţi trimis-o. Mi-am pus-o pe frigider şi îmi place s-o văd în fiecare dimineaţă când mă duc să scot sucul de portocale. Mi-e greu să-mi imaginez cum trebuie să fie să ieşi pe uşă şi să păşeşti în acel ţinut în fiecare zi. Cred că este într-adevăr unul dintre marile mele regrete – că n-am reuşit să ajung acolo. Ar fi trebuit să mă gândesc mai bine la asta de-a lungul vieţii. Dar cred că aşa se întâmplă mereu.

Mă bucur să aflu că încă vă mai luptaţi cu lectura. În paginile alea se ascund mai multe mistere, dintre care pe unele le-am descifrat de-a lungul anilor, iar cu altele abia de m-am lămurit. Cel mai bine e să continuaţi să citiţi şi să trageţi propriile concluzii. După ce terminaţi, o să ne comparăm însemnările. Vă mărturisesc că şi eu mi-am pus întrebări legate de neconcordanţele dintre documentele oficiale şi jurnalul străunchiului meu. Probabil colonelul era prea mândru ca să admită că fusese martorul unor întâmplări atât de bizare. Sau era precaut bănuind felul în care acestea aveau să fie primite de bravii săi comandanţi.

Tăieturile din reclame, felicitările şi toate alea pesemne că provin dintr-un album de-al lui Sophie. Pe vremea aceea era o distracţie populară printre doamne. Cineva din familie a găsit de cuviinţă să-l dezmembreze cu ani în urmă, iar eu n-am mai dat de caietul în sine. Nu ştiu dacă cineva le şterpelea ca să facă profit, deşi nu cred că se puteau scoate mulţi bani din vederi şi felicitări de Crăciun. Mai degrabă le-

a folosit vreun copil din familie pentru un proiect la şcoală. Măcar s-au păstrat parte din ele.

Preferata mea este felicitarea cu un urs polar care arată de parcă urmează să-şi pregătească masa dintr-un om. Este trimisă de fratele colonelului, Harry, la Crăciunul dinaintea începerii expediţiei. Harry are o poveste interesantă – el şi colonelul erau la Academia West Point când a izbucnit Războiul Civil; bunicul meu, fratele lor mai mic, era pe atunci doar un copilaş. Cadeţii îşi rodeau unghiile de nerăbdare să plece în luptă, aşa că au făcut cerere la academie şi în cele din urmă li s-a permis să absolve mai repede şi să plece la război ca ofiţeri. Până să se dezmeticească, Harry s-a pomenit într-un pat de spital, cu răni de pe front. Şi-a pierdut şi mâna dreaptă, şi piciorul drept. Pe atunci nu existau antibiotice şi nici cine ştie ce anestezic – probabil că l-au adormit cu cloroform direct pe câmpul de luptă, i-au tăiat membrele sângerânde cu fierăstrăul şi-au sperat că va fi bine. Greu de imaginat cum de-a supravieţuit. Era cel mai mare dintre fraţi, iar din scrisorile pe care le-am citit, cred că era cel de la care lumea se aştepta să facă lucruri măreţe în armată. Şi iată că sarcina aceasta i-a revenit apoi colonelului.

Sunt sigur că aţi găsit şi cele câteva fotografii care au reuşit să supravieţuiască expediţiei. Plăcile trebuie să fi fost la fundul lăzii când indienii le-au expus pe majoritatea, distrugându-le. Mi-ar fi plăcut să fie mai multe.

Cât despre informaţiile medicale, acestea provin din cercetările surorii mele, Ruth. Ea ştia că am documentele vechi ale colonelului, iar când a venit în vizită acum câţiva ani, m-a întrebat de ele. Astfel am aflat că nu citise nimic până atunci, aşa că am scos cutiile şi ne-am petrecut amândoi următoarea săptămână puricând scrisorile şi jurnalele. A fost aşa de absorbită de toate, încât a început să caute informaţii prin cărţi de obstetrică şi de medicină

militară din secolul al XIX-lea. Până să mă dumiresc, pornea spre Portland, Oregon, şi vizita Fort Vancouver. Vechea căsuță în care au locuit colonelul şi Sophie a dispărut de mult, dar multe dintre celelalte clădiri ale cazarmei mai sunt acolo, într-un parc istoric. Ruth a adus o grămadă de fotografii pe care le făcuse. Iar cât a stat în Portland, a parcurs microfilme cu vechi articole din ziare. Mă bucur că le-a scos la lumină – mereu mi s-a părut că domnul Jenson şi-a meritat soarta pe Insula Perkins.

Însă, cu toate întâmplările prin care a trecut colonelul în Alaska, strămătuşa noastră, Sophie, e cea care i-a cucerit cu adevărat inima lui Ruth. Mereu zicea că ar trebui să îi scrie cineva biografia, şi cred că încerca să-şi facă curaj să o scrie ea. La un moment dat a înțesat documentele cu post-it-uri galbene, cam vreo sută, şi aşezase totul frumos în camera mea de oaspeți din spate, dar mie mi se părea că nu făcea decât să mute totul de colo-colo. Cam pe atunci s-a îmbolnăvit de cancer şi a plecat dintre noi până să mă dumiresc. Aşa merg lucrurile când ajungi la vârsta mea. Asta mă face să mă gândesc că, în fond, s-ar putea să aibă un sens să faci copii, aşa încât întreaga ta viață şi toate realizările familiei să nu fie lăsate apoi în voia sorții.

Mi-a plăcut povestirea dumneavoastră cu corbul. Păsările astea au ceva comic. Le place să sâcâie şi câinii. Cu ani în urmă aveam un golden retriever. Corbii îi furau mâncarea din bol bucățică cu bucățică, în timp ce el lătra şi încerca să alunge o pasăre, apoi alta. Pe câine îl înnebuneau, iar pe mine mă amuzau.

Însă o dată am văzut cum un corb înhață un pui de iepure, îl duce pe câmpul din preajmă şi îl face franjuri. Asta a schimbat felul în care văd aceste păsări. Sunt mai crude decât ai crede, şi poate nu atât crude, cât egocentrice.

Nu intenționam să închei într-o notă atât de sumbră. Dar sper că-mi veți scrie din nou când aveți ocazia şi îmi veți spune cum merge lectura.

Cu stimă,

Walt

22 decembrie 1884

Crăciun fericit, Allen & Sophie.

Allen – să-ți fie cald şi bine în Nordul Îndepărtat şi să nu laşi urşii polari să te înhațe.
Fratele tău,
Harry

Gen. James Forrester
Fort Independence, Massachusetts
17 noiembrie 1860

Către Allen Forrester, cadet clasa a II-a
Academia West Point, New York

Dragă fiule,

Mama ta m-a înştiințat despre intenția ta de a te pregăti pentru intrarea în Corpul Inginerilor Topografi[8]. Nu pot înțelege o asemenea hotărâre. Noi doi am pus deja la cale împreună, în cele mai mici detalii, strategia privind viitorul tău şi mă mir că o discutăm iarăşi.

Dă-mi voie să fiu franc – nu voi permite să-ți iroseşti talentul de soldat şi conducător lăsat de la Dumnezeu ca să poți hoinări prin țară cu un băț de măsurat. Am sperat sincer de când erai mic că vei continua să porți făclia onoarei şi a serviciului militar, pe care cei din familia Forrester au păstrat-o aprinsă generații de-a rândul. Sunt încrezător că grație legăturilor mele şi reputației pe care deja ți-o câştigi tu la Academie îți voi putea asigura un post de comandă onorabil.

Dar dacă, de fapt, tu eşti mai degrabă interesat de aventură, şi nu de serviciul militar în slujba țării tale, atunci îți sugerez să o cauți prin alte căi decât prin carieră. Şi uite ce-ți spun: ca ofițer şi comandant, vei descoperi în curând că aventura este o noțiune romantică, pe care mai bine o laşi în urmă odată cu copilăria, şi ar trebui să fii recunoscător pentru oportunitățile care ți se oferă.

S-ar putea ca mama ta să aibă dreptate când consideră că eşti un tânăr diferit de cum eram eu la vârsta ta. Poate că nu eşti la fel de ambițios sau dornic

---

[8] Corpul Inginerilor Topografi al Armatei SUA, creat în 1838, alcătuit doar din ofițeri, era folosit la cartografiere şi proiectarea construcțiilor civile. A organizat expediții importante de recunoaştere pe întreg cuprinsul teritoriului nord-american.

de competiție. Poate că vei fi mulțumit să te culci pe laurii familiei. Eu sper că lucrurile nu stau aşa.

Te sfătuiesc serios să îți reevaluezi obiectivele, precum şi datoria față de familie şi țară, şi trag nădejde că nu va trebui să discutăm din nou despre asta.

Tatăl tău

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
6 aprilie 1885

Sunt sigură că tot laudanumul ăsta şi orele nesfârşite de somn îmi dăunează sănătății. Ce vise. Cele mai rele mă trezesc înainte să se lumineze de ziuă. Allen se afla aici, dar era un străin, iar eu nu eram eu. Alergam printr-o pădure bătrână, şi era atât de întunecată şi deasă, încât rădăcinile ne apucau de picioare şi ramurile ne zgâriau fețele şi, cu toate ostenelile noastre, nu puteam ieşi de acolo. Auzeam răsuflarea hârâită a lui Allen şi mă luptam cu umbrele din jur, dar din cauză că mi-era ca un străin, nu îndrăzneam să-l strig.

11 aprilie

Doamnele Connor şi Whithers au venit azi în vizită, dar am rugat-o pe Charlotte să nu le primească, să le spună doar că sunt bolnavă şi ca voi încerca să le vizitez în curând.

Sunt atât de răvăşită, nu sunt o companie potrivită. Când Charlotte îmi aduce un lighean cu apă caldă ca să mă spăl, tremur şi nu pot sta în picioare suficient ca să-mi fac

toaleta. Fata e amabilă şi mă ajută să mă spăl pe faţă şi gât, dar ştiu că probabil arăt ca o sperietoare.

Sunt afectată de o letargie morbidă. Bănuiesc că sunt efectele sedativului, dar şi toate orele astea petrecute în pat. Soarele străluceşte prin draperii, iar eu stau întinsă aici ca un invalid neputincios. E plictisitor şi mi-e şi ruşine, deşi doctorul Randall mi-a prescris asta. Nu mai iau opiu, fiindcă nu-mi imaginez că poate fi mai sănătos pentru copil decât e pentru mine, iar medicul a fost de acord, căci mi s-a oprit sângerarea. El consideră că-i un semn bun, dar spune că pericolul e departe de-a fi trecut.

Statul într-un scaun la fereastră, câte puţin în fiecare zi, îmi aduce o oarecare alinare. Din când în când apar scorţari şi am zărit şi-un fel de şoim, dar nu l-am văzut îndeajuns de bine ca să-l pot identifica. Şi piţigoii îşi fac mereu drum prin grădina noastră.

Oricât de ridicol o suna, mă bucur că n-am mai văzut corbul acela.

*

În sfârşit, o mică întâmplare distractivă de consemnat. Mă mutasem în camera din faţă ca să mă odihnesc pe sofa, să mai schimb peisajul, când am zărit cum afară, în curte, ţopăie două veveriţe cu fălci. Se fugăreau una pe alta, apoi se ridicau amândouă pe labele din spate, se luptau ca nişte boxeri, una făcea un salt peste cealaltă şi după aceea urcau amândouă într-un brad, apoi coborau la sol pentru încă o luptă corp la corp. Era o scenă amuzantă şi m-am gândit că i-ar plăcea şi lui Charlotte s-o vadă. Am strigat-o şi, când am văzut că nu răspunde, am strigat mai tare, şi mă tem că ei trebuie să-i fi sunat ca un strigăt de alarmă, fiindcă în

clipa în care şi-a făcut apariţia, Charlotte avea un fel de armă în mână!

— Doamne, nu trage, am zis doar întru câtva în glumă.

— Scuze, coniță, a zis ea. Am crezut că s-a-ntâmplat ceva.

Am întrebat-o ce-i cu drăcovenia din mâna ei, o bucată de lemn în formă de Y cu o bandă de cauciuc legată între cele două capete de sus. A zis că-i o „praştie" şi că poate trage cu pietricele sau bucăţele de metal. Şi de ce-are ea o asemenea armă? Charlotte înţelesese că face parte din munca pentru care e angajată ea aici.

— Domnu' colonel voia o fată care ştie să gătească, să spele şi să tragă bine, în caz că-i nevoie vreodată.

— Dar ai tras în ceva cu asta până acum?

— Nimica deosebit, a răspuns ea, numa' în vreun iepure sau vreo găinuşă sălbatică pentru la cină, din când în când. Dar frate-miu Tom zice că dacă tragi bine, poţi să dobori un om de la patruzeci de paşi.

Nu m-am putut abţine şi-am început să râd. Chiar că nimic deosebit. Probabil că Vestul acesta e încă sălbatic.

Am privit o vreme pe fereastră veveriţele cu fălci, însă apoi au început să se audă oamenii făcând exerciţii pe terenul de instrucţie, iar animalele s-au speriat şi au fugit înapoi în pădure.

— Nu pot să-ţi spun ce dor mi-e să ies pe-afară, am zis. Să simt aerul proaspăt pe faţă şi să aud cântecul păsărilor.

Aşa cum îi stă în fire, Charlotte n-a spus nimic.

I-am zis c-ar face bine să lase arma deoparte, fiindcă nu era nevoie de ea acum.

Însă mai târziu fata a venit şi mi-a ciocănit uşurel la uşa dormitorului. Când i-am strigat să intre, a zis cu cea mai firavă voce:

— Coniţă, jur că nu i-am zis nimica doamnei Connor. Nu schimb cu dumneaei nici două vorbe.

Era limpede că spunea adevărul şi nu ştiu cum de nu mi-am dat seama înainte – bineînțeles că Evelyn era cea care îi spunea femeii! E exact genul de faptă nesăbuită pe care ar face-o.

I-am mulțumit lui Charlotte şi i-am cerut iertare din suflet că-mi pierdusem cumpătul când venise vorba de asta.

— Eu nu v-am văzut niciodată să vă pierdeți cumpătul, coniță. Nici măcar nu zbierați şi n-aruncați cu vreo oală.

Am tachinat-o zicându-i că data viitoare când o strig să vină să se uite pe fereastră cu mine, nu trebuie să vină să tragă, dar a rămas serioasă, n-a zâmbit, aşa că am asigurat-o iarăşi că mă bucur să mă aflu sub protecția ei.

15 aprilie

Trăiesc într-o stare suspendată, între somn şi veghe, unde nu se întâmplă absolut nimic, şi totuşi există tot soiul de posibilități. Aştept să aflu veşti de la Allen. Aştept să simt mişcările copilului care prinde viață în mine. Încerc să nu cuget prea mult asupra viitorului, care îmi pare un teritoriu vast şi necunoscut, dar nu mă pot abține să mă întreb – oare anul viitor pe vremea asta voi ține în brațe un bebeluş dolofan şi fericit, şi oare scumpul meu Allen va fi lângă mine?

16 aprilie

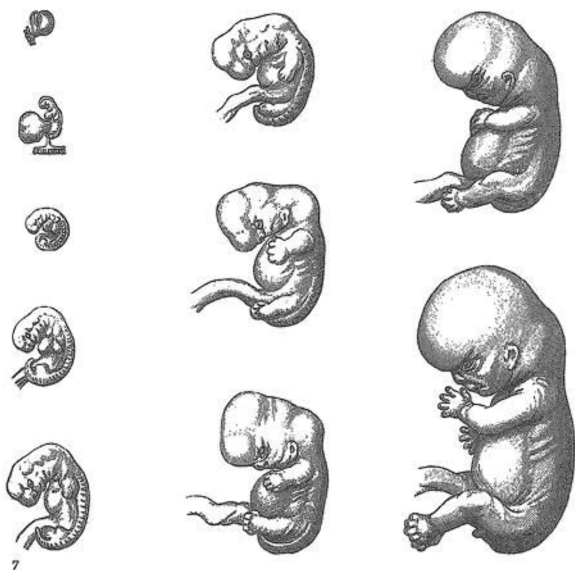
Cât de violent revine, după toți aceşti ani, vechea groază cunoscută. Fierbințeala care vuieşte ca un ciclon printre copaci, aruncând tăciuni spre cerul nopții. Strălucirea de

iad. Şi mereu, mereu acel strigăt animalic dintre flăcări. În visul meu, strig la tata, doar pentru a mă trezi la propriul meu țipăt.

Pentru o clipă fugară, mă gândesc să mă trag mai aproape de Allen în pat şi să caut lângă el alinarea, ca în nopțile de demult, dar suntem în toiul zilei, iar eu sunt singură.

Adesea femeile se simt slăbite în această perioadă sau chiar leşină; de multe ori sunt ameţite, le este rău sau sunt agitate, uneori devin chiar isterice. Deşi, în cazuri rare, unele femei nici nu îşi dau seama exact când simt prima mişcare.
Senzaţia de „mişcare" seamănă, din spusele multor femei, cu fluturarea din aripi a unei păsări; potrivit altora se aseamănă fie cu o legănare, o pulsaţie sau o înălţare; însoţită uneori de o sperietură; de obicei aceste fluturări, legănări sau pulsaţii apar, după acea primă mişcare, de şase sau chiar douăsprezece ori pe zi.

Sfaturi de autoîngrijire pentru soții
de Pye Henry Chavasse, 1873

Sophie Forrester,
Cazarma Vancouver,
17 aprilie 1885

În după-amiaza asta visele au fost atât de reale, încât îmi mirosea a lemn ars, dar nu era decât Charlotte care băga lemne în sobă. Au trecut ore de atunci, ea s-a culcat de mult şi afară e întuneric, dar eu ştiu că o să zac trează aici pentru o vreme. Cât să poată dormi şi un corp?

Mă întreb ce anume îmi evocă aceste amintiri chiar acum. Zadarnic am încercat să mi le alung din minte. Bănuiesc că tot statul ăsta întins şi grijile nu fac decât să le îngăduie coşmarurilor să devină mai puternice şi mai vii, aşa încât mai că mă aştept să-l văd pe tata afară, în ploaie.

Aş vrea să mi-l pot aminti altfel, bun şi râzând, cum îl ştiam când eram foarte mică, dar uite că mi-l imaginez către sfârşit, pe jumătate dezbrăcat, cu barba căruntă zbârlită încâlcindu-i-se cu smocurile de păr cărunt de pe piept. Bătrân, neîngrijit şi nebun, dar cu trupul încă puternic.

Mi-e ruşine când îmi dau seama că se împlinesc aproape cinci ani de când n-am mai mers acasă. O mai fi rămas ceva din hambar? Încă de pe când plecasem la şcoala de pedagogie începuseră să se ițească păpădii şi urzici prin stratul de cenuşă, aşa că până acum o fi deja cotropit de pădure. Dar grinzile carbonizate, dar cadrul uşii înnegrit? Îmi amintesc cum stătea, singuratic, ca o intrare fantomatică.

Şi sculpturile lui? Tata spunea că marmura se va întări cu timpul şi nu va fi afectată de elementele naturii, şi totuşi nu pot să ştiu cum or fi rezistat. Caii galopând, femeile cu

rochiile lor vaporoase, grifonii, îngerii, animalele tragice. Felul în care sunt împrăştiate pe poteci şi pe pajişti – când eram mică, îmi imaginam mereu un uriaş care le lăsase să-i cadă din buzunar, din mers, ca pe nişte mărgele.

Dar nu era totul chiar aşa magic cum îmi place să-mi amintesc. Toate veniturile lui cheltuite pe marmură, chiar şi când aveam datorii la băcan. Tata ducând cu căruța lespezile mari în urma bătrânei Molly, măgărița, în timp ce căuta din priviri pajiştea perfectă sau o anumită lumină printre copaci, de până şi eu mă temeam pentru sănătatea lui mintală.

Şi totuşi sunt nişte creații uluitoare. După ce se va naşte copilul, o să mergem în vizită la mama şi-o să le poată vedea şi Allen în sfârşit. Cu siguranță acum potecile sunt năpădite de buruieni, dar pot găsi drumul spre urs. El mi-e cel mai drag. În mărime naturală, mai înalt ca un om, încât mi-l amintesc pe tata folosindu-se de un taburet când lucra. O postură deosebit de spectaculoasă, ridicat pe labele din spate, urlând către cer, cu dinții şi ghearele cioplite ascuțit din bucata de marmură. Îmi amintesc zilele acelea de vară când tata era plecat la carieră, iar eu stăteam la picioarele ursului şi priveam cum i se adună pițigoii în creştet. O privelişte fermecătoare, fiindcă, evident, păsărelele nu ştiau să se teamă; ursul era paşnic încremenit în piatră, dar în timp ce ele băteau din aripi şi aterizau pe el, eu îmi dădeam seama de chinul lui teribil.

Îmi pare rău că acum ursul e ciobit – nu ştiu dacă tata ar fi putut să-l repare, dacă ar fi încercat. Barosul îi rupsese una dintre labele din față şi acum era plin de aşchii şi fisuri. Şi totuşi mi-ar plăcea să-l văd din nou.

Şi după atâția ani mai pot simți gustul prafului de marmură şi-al frunzelor verzi, de vară, plutind în aer. Pot să aud ecoul ciocanului de lemn şi-al daltei şi să simt lumina soarelui filtrată prin frunziş. Eram aproape la fel de

sălbăticită ca tata în acele zile de vară, cu picioarele goale, cu părul despletit şi cu nasul ars de soare.

Copilăria are ceva mitic, se pare, care rămâne veşnic în noi. Când suntem tineri, consumăm lumea cu înghițituri mari, iar ea ne consumă pe noi şi totul e misterios şi viu şi ne umple de dorință şi uimire, de teamă şi vină. Cu trecerea anilor, însă, acele amintiri devin mai îndepărtate şi maleabile, iar noi le remodelăm, dându-le forma poveştilor despre cel care am devenit. Suntem curajoşi sau laşi. Suntem iubitori sau cruzi.

Toată viața m-am gândit la asta, din perspectiva copilului. Dar acum încep să-mi schimb unghiul. Mai mult ca orice vreau să țin în brațe acest copilaş, să-i simt greutatea caldă în brațe şi să-i sărut degețelele. Dar, pe de altă parte, este o responsabilitate foarte mare. Când mă gândesc că, în toți anii care urmează, în vreme ce eu şi Allen vom face alegeri care nouă ni se vor părea aşa de anoste şi banale, noi vom modela de fapt concepția despre lume a copilului nostru.

18 aprilie

Îl simt pe tata cu mine şi acum. E ceva legat de aceste vise, dar şi de perioada din zi. Ce seară plăcută şi caldă, chiar dacă nu reuşesc să surprind decât un pic din ea, cum stau închisă în dormitor. Pentru câteva minute prețioase, când cobora soarele, am putut vedea cum holul şi bucătăria erau scăldate într-o strălucire de aur, iar în timp ce Charlotte mătura, firicele de praf pluteau suspendate în razele de lumină. Tatălui meu i s-ar fi părut frumoasă priveliştea asta. Ora de basm, ora magică în care lumina

trece de la auriu la argint. Mă cuprinde o nostalgie dulce-amăruie.

Tata mi-a spus cândva că fiecare artist lasă în urmă un autoportret, fie intenționat sau nu. Cu imaginația mea de copil, mi-am închipuit un tată din marmură rece şi albă, stând tăcut în pădure. L-am întrebat când îl va sculpta.

Aşa cum îi stătea în fire, dispoziția i s-a schimbat iute, ca argintul-viu, aşa că nu mi-am putut da seama dacă întrebarea mea îl amuzase sau îl înfuriase, ori poate că îl întristase dintr-un motiv pe care nu-l puteam pricepe. M-a speriat un pic vocea lui periculos de tăioasă.

— Dar, Sophie, l-am terminat de mult. Nu mă recunoşti?

Păi şi eu cum de nu-l văzusem?

— L-ai văzut, a zis. Îl ştii foarte bine.

Era un fel de ghicitoare, un joc. Am încercat să ghicesc. Era silueta cu glugă şi toiag? Sau poate calul cu coamă lungă, ori şarpele marin, intrând şi ieşind din pământ?

Nu. Nu. Râsul i s-a transformat într-un soi de tuse şi m-a cuprins în brațele lui puternice.

— Uite-mă, a zis arătând către urs.

Ar fi trebuit să-mi dau seama, căci întotdeauna fusese preferatul meu. Aş vrea să-i fi spus asta.

19 aprilie

În sfârşit! Ah, mă umple de atâta bucurie şi speranță, îndrăznesc să scriu cuvântul „speranță", chiar dacă rațiunea mă îndeamnă să n-o fac. Dar cum să nu fiu entuziasmată când te simt plutind înăuntrul meu, mititelule?

Stăteam întinsă în pat, ca întotdeauna, aproape ațipită, când a apărut. O fluturare în burtă, ca de la nervi. Sau poate un muşchi zvâcnind ciudat. Am rămas absolut nemişcată şi nu s-a mai întâmplat nimic. Am tot aşteptat şi aproape că renunțasem, dar apoi m-ai surprins iarăşi, micuțule. Era o tumbă, ori te zvârcoleai, sau poate înotai ca un mormoloc?

Tu eşti. Acum sunt sigură. Ține-te bine, scumpul meu micuț. Sunt aici, te aştept.

21 aprilie

Se împlinesc aproape trei luni de când e plecat Allen. S-a făcut mai cald şi frumos şi, mare bucurie, am iarăşi voie să ies pe afară. Încă nu-mi e permis să merg prea departe, aşa că Charlotte îmi aduce un scaun ca să pot sta în curte şi să mă uit cum vin şi pleacă păsările. Carnetul mi se umple de observații şi biete schițe. Junco cu ochi negri, botgroşi de seară, vrăbii cu creştet auriu, vrăbii cântătoare, un stol mare de gâşte canadiene în depărtare şi un rățoi sălbatic care a măcănit când a trecut în zbor, de parcă se rătăcise.

Din când în când copilul se mai suceşte ca şi cum ar vrea să-mi atragă atenția. Sunt aici! Se simte tot mai mult ca o altă prezență în mine şi mă pomenesc vorbindu-i cu voce tare. Ai auzit cum măcănea rățoiul ăla bătrân? Asculți, micuțule? Îmi poți auzi vocea?

Exact aşa vorbeam când, deodată, Charlotte a apărut lângă mine, aducându-mi porția de apă caldă cu miere. Am început să îi explic că nu vorbeam singură, ci cu copilul, iar fata trebuie să-şi fi dat seama că eram jenată.

— Nu vă faceți griji, coniță. De câte ori e grea, mama-i cântă burții. Zice că aşa-s bebeluşii mai fericiți.

Şi aşa mi se iartă această excentricitate. Şi mă bucur, fiindcă îmi place mult să vorbesc cu tine, micuțule. O să-ți povestesc totul despre păsările sălbatice pe care le văd şi o să încerc să-mi imaginez unde e tatăl tău în clipa asta şi ce aventuri are de înfruntat. Ah, ce dor mi-e de ziua când o să se întoarcă acasă, la noi.

Lt. col. Allen Forrester
21 aprilie 1885

Am dat peste o scenă înfiorătoare în după-amiaza asta. Tillman & Boyd puneau capcane pentru iepuri de-a lungul râului în timp ce Pruitt a rămas în tabără. Samuelson & cu mine am pornit spre o viroagă în căutare de apă curată de băut – râul e tot mai cenuşiu & nisipos pe măsură ce primăvara înaintează.

La mai puțin de opt sute de metri depărtare, valea îngustă a pârâului a devenit stâncoasă şi îndeajuns de abruptă ca să ne oprească înaintarea. Acolo am văzut că avusese loc o avalanşă asemănătoare cu cea pe care o declanşase Bătrânul peste noi în canion. Mult deasupra i-am văzut urmele trecerii. Copacii fuseseră smulşi din rădăcini, pietre & pământ se amestecaseră cu zăpada groasă care acum se topea.

La capătul acestui prăpăd se aflau cadavrele a două animale albe, într-o stare de putrefacție atât de avansată, încât nu mai rămăseseră decât nişte bucăți de blană & oase decolorate. Samuelson mi-a spus că erau ceea ce indienii numesc tebai, un soi de oi sălbatice care trăiesc prin munții aceştia.

La grămada de oase se adunaseră vreo doisprezece corbi & coțofene. Se purtau ciudat. Nu au fluturat din aripi, nici n-au dat să-şi ia zborul, cum te-ai fi aşteptat, şi nici n-au scos un sunet. Păsările erau tăcute, atente & le-am simțit ochii negri ațintiți asupra noastră când le-am întors spatele.

22 aprilie

Acum, că am trecut de canion, nu mai suntem mânați de teama că gheața se va topi şi va fi luată de ape. În schimb, marea amenințare e foamea.

Aici, mult în amonte, canalul principal al râului Wolverine rămâne înghețat, dar e prea nesigur de călătorit pe el. În mare parte din vale nu mai există zăpadă, aşa că am abandonat săniile & ne bazăm doar pe rucsacuri. Fiecare dintre noi cară un sac de dormit, pătură, un schimb de haine. Carabine, pistoale, muniție, ustensile de gătit, cam asta trage greu. Lt. Pruitt continuă să care aparatul de fotografiat & echipamentul ştiințific. Cât despre provizii, am putea lesne consuma tot ce avem în trei zile, însă le vom ține ca rezerve. Trebuie să încercăm să trăim cu ce găsim pe aici. Deja oamenii sunt slăbiți de foame – Boyd încă se recuperează după iarna grea, Pruitt pare să se topească sub ochii noştri.

Este greu, în fiecare zi trebuie să coordonăm înaintarea cu opririle pentru a căuta hrană. Azi-dimineață devreme am auzit gâştele trecând în zbor. Deşi primăvara nu a început de mult, Samuelson spune că am putea fi îndeajuns de norocoşi să găsim păsări care cuibăresc & să fim răsplătiți cu friptură & cu ouă prăjite. O asemenea masă ar fi binevenită.

23 aprilie

Deşi totul părea să indice contrariul, am avut o zi bună de mers. Singura noastră hrană a constat în câteva linguri de fasole de căciulă dimineața. Apoi am mers cincisprezece

kilometri pe bolovani de granit, maluri stâncoase, fără nici o urmă de vânat. Chinuiți de foame, de halul în care ne-au ajuns încălțările de piele & de poverile grele din spinare, uneori abia înaintam cu un târşâit împiedicat.

Cu toate astea, am avut parte de cer senin & mult soare, ceea ce ne-a ridicat moralul. Munții de la nord-est au devenit mult mai vizibili. Sunt cu adevărat impresionanți – vârfurile strălucesc de albul zăpezii & al gheții, străpung norii joşi.

Albia râului continuă să se lățească impresionant, aşa încât depăşeşte cu uşurință un kilometru de canale înghețate împletite între ele. Ziua, când se încălzeşte, gheața cedează, începe să se mişte. Dacă era să urmăm numeroasele curbe & coturi ale râului, distanța de parcurs s-ar fi dublat. Dar sărim peste pâraiele mai mici, aşezăm buşteni aduşi de viituri pe deasupra construind poduri temporare.

24 aprilie

Azi am călătorit greu. E trecut de miezul nopții, şi totuşi abia ne-am instalat tabăra & scriu la lumina focului. Mai devreme, Boyd ne-a atras atenția la nişte fum care se înălța dintre pini, la câtiva kilometri în amonte de noi. Trebuie să fie un grup de indieni de pe Wolverine, de care am auzit atâtea. Ne apropiem de ei cu oarecare nelinişte, dar şi cu speranța că vor avea suficientă mâncare încât să ne poată da şi nouă la schimb.

Samuelson a văzut nişte urme pe nămolul cenuşiu de pe malul râului. Par să fie cel puțin trei bărbați, câteva femei & copii călătorind laolaltă. Ne sfătuieşte să îi salutăm pe indieni cu focuri de armă când ne apropiem. E un mod

de-a da binețe & de a-ți arăta în acelaşi timp şi puterea. Cu cât tragem mai multe focuri, cu atât vom câştiga mai mult respect în ochii lor. În schimb, indienii vor da probabil un ospăț în cinstea noastră.

Detest să irosim muniția.

25 aprilie

O descoperire înfiorătoare, dar încă nu sunt sigur ce concluzie să trag.

În seara asta, când căutam un loc de dormit la adăpostul molizilor, Tillman a dat de un os. Era rupt la un capăt. Lângă locul rupturii osul avea urme de dinți. Era degradat de intemperii, dar nu într-atât de vechi încât să fie complet curățat. Încă avea prinse de el bucățele de tendoane. Am întrebat ce fel de os putea fi.

— Vreun picior, a zis Samuelson.

— Dar ce anume l-a ros, asta aş vrea să ştiu, a spus Tillman.

— Aici au ros doar şoarecii de câmp, a zis Samuelson. Dar aici, unde-s urmele astea mai mari, nu-s sigur. De porc spinos. De vulpe. Ceva mai mare trebuie să-l fi rupt ca să scoată măduva. Mai e vreun semn prin jur?

L-am urmat pe sergent către locul unde îl găsise. Samuelson a căutat pe acolo, ghemuindu-se din când & când ca să dea deoparte ace de molid, conuri căzute.

— Da, domnule, a zis în cele din urmă. După cum bănuiam.

În palmă ținea o bucată mică de os plat, cu fire de păr lung şi negru prinse de ea.

— Pare să fie o bucată de craniu, a zis. Judecând după osul mic de la picior, a fost un copil, aşa aş zice.

Auzind una ca asta, Tillman a scos un scâncet şi a aruncat osul pe jos.

Samuelson a spus că midnooskii cel mai probabil îşi incinerează morții sau îi ascund în crengile copacilor. Alt semn n-am mai găsit. Am întrebat ce concluzie trăgea din toate astea. N-a făcut decât să ridice din umeri, privind în pământ & la copacii din jur.

— Nu prea pot zice ceva anume.

*

Cred că toți am fi preferat să ne aşezăm tabăra în altă parte, dar se întuneca. Ne-am desfăcut sacii de dormit sub molizi, am făcut focul. În ziua aceea nu omorâserăm nici un iepure, nu däduserăm peste nici o gâscă, aşa că am mâncat fiecare câte o bucățică de biscuit marinăresc înmuiat în apă. Ne-am culcat cu burta goală.

Pentru o vreme am tăcut cu toții, aşa că am crezut că ceilalți adormiseră. Primul a vorbit Tillman. Ca de obicei.

— Urmele alea de dinți, ce ziceți, ar putea fi de om?

— Ar putea fi, a bombănit Samuelson de parcă ar fi fost trezit din somn.

Boyd a mârâit:

— Doamne, ce te-o fi apucat să întrebi asta?

M-am oferit să stau primul de pază ca să mențin focul aprins peste noapte. Scriu aici în jurnal în timp ce ceilalți dorm şi pun crengi în flăcări. Dincolo de lumina focului, pădurea e un zid de întuneric. Nu aud nimic în afară de vuietul continuu al râului & trosnetul ocazional al focului.

26 aprilie

Am descoperit o tabără de pescuit rudimentară, care cel mai probabil nu a mai fost folosită din vară, am căutat orice fărâmă de mâncare rămasă pe-aici, dar zadarnic. Continuăm să vedem urme de midnooski, deşi nu reuşim să-i zărim pe indieni. În amonte se înalță fum de la focuri de tabără, dar acestea sunt stinse înainte să ajungem la ele.

— Sunt cu ochii pe noi, spune Samuelson.

Am împuşcat şapte iepuri, pe care i-am mâncat înainte să fie bine făcuți. Cu fiecare zi care trece, devenim tot mai asemănători. cu indienii. Dar foamea tot nu ne-am ostoit-o. O ploaie măruntă s-a transformat în zăpadă, dar tot am mers binişor. 22 kilometri.

27 aprilie

După ce am mers pe urmele indienilor midnooski în susul râului, azi în sfârşit i-am ajuns din urmă. Am tras câteva salve şi am aşteptat un răspuns. Am fost întâmpinați cu o tăcere pe care Samuelson a interpretat-o drept un semn rău. Le-am spionat adăpostul acoperit cu blănuri de printre tufe & ne-am apropiat cu precauție, fiindcă nu ştiam câți indieni se ascundeau înăuntru, nici ce le stă-n caracter.

— Crezi că sunt canibali? a şoptit prea tare Tillman.

Eu, unul, nu-mi făceam prea multe griji legat de zvonurile astea despre triburile din zonă, ci mai degrabă în privința rapoartelor care vorbesc despre ferocitatea cu care îşi apăraseră teritoriul când avuseseră de-a face cu ruşii.

— Hei, salutare, a strigat Samuelson când am intrat în luminişul taberei lor.

Contrar aşteptărilor noastre, aceşti midnooski s-au dovedit a fi o şleahtă jalnică. Copiii care ne priveau de după blănuri erau slabi-băț & cu ochii goi; adulții ghemuiți afară erau îmbrăcați în cele mai zdrențuite blănuri cu putință. Era exact aşa cum ne avertizase Iscusitul – un tărâm al foametei.

Deşi n-aveam nici o speranță, am întrebat dacă puteam face schimb pentru ceva mâncare. Căpetenia, un om pricăjit cu multe cicatrici pe chip, a ezitat, apoi a spus că ne-ar da nişte somon uscat pentru ceai & praf de puşcă. Avea o puşcă prăpădită, care se încărca pe la gura țevii şi pe care zicea c-o achiziționase bunicul lui de la ruşi, cu mulți ani în urmă. Avea câteva gloanțe de aramă pe care le meşterise el singur ca să vâneze elani. Dar zicea că rămăsese fără praf de ceva vreme.

Când i-a poruncit unuia dintre copii să ne aducă somonul, o bătrână a început să urle la el & să gesticuleze sălbatic.

O să-şi omoare propriii copii dacă le ia mâncarea de la gură, striga femeia. E tot ce au, ne-a tălmăcit Samuelson.

Indianul a ignorat rugămințile femeii şi ne-a întins somonul.

— Doamne fereşte, eu nu m-ating de chestia aia! a zis Tillman.

— Când ți s-o lipi stomacul de şira spinării, o s-o mănânci & o să te bucuri că ai ce, a răspuns Samuelson.

Carnea uscată era plină de mucegai & putredă, arăta de parcă ne puteau îmbolnăvi, dar am luat o mică parte din ce ni se oferea. I-am dat la schimb un pic de ceai, explicându-i că am cam rămas şi noi fără, & Tillman s-a ocupat de praful de puşcă.

Când am întrebat dacă au văzut cumva gâşte trecând, indienii midnooski au fost ambigui. Căpetenia a zis că le auzise şi el de curând. Samuelson traducea cu greutate, dar

se părea că indianul făcea un soi de amenințări legate de păsările de apă.

— Ah, încearcă să ne inducă în eroare! a zis Tillman. Le e la fel de foame de gâştele alea ca nouă.

Pe mine mă interesa să adun informații despre midnooskii din zonă. Indianul ne-a informat că mai sus, la confluența cu un râu secat, la vreo 80 de kilometri nord de aici, se află un sat.

Am întrebat prin mijlocirea lui Samuelson dacă satul ne va întâmpina prietenos.

Indianul a răspuns că taionul[9], numele rusesc folosit pentru un soi de căpetenie de-a lor, este puternic, precaut cu străinii, dar în afară de asta n-a vrut să ne spună mai multe.

Oare cunoştea vreo trecătoare prin munți, către nord? Aveam de gând să urmăm cursul râului Wolverine până la izvoare, dar ne trebuiau călăuze indiene ca să găsim calea cea mai uşoară.

Omul a spus că el n-a ajuns niciodată atât de departe.

— Oamenii lui se duc în munții aceia doar după ce mor, a zis Samuelson. Se zice că e un soi de lume a spiritelor. Pe de altă parte, eşti pe teritoriul duşmanilor lor.

În continuare, indianul a spus că taionul de pe râul Trail este puternic, neînfricat & de asta este bogat. A călătorit mai departe decât orice indian midnooski.

— Se pare că taionul cunoaşte calea prin munți, dar nu se ştie dacă ți-o va spune, a zis Samuelson.

Apoi Boyd a încercat să vorbească cu midnooskii pe limba lor. Din discursul lui căznit, am reuşit să disting cuvintele pentru femeie & ceață, aşa că mi-am dat seama, şi

---

[9] Din rus. *toion* (şef, căpetenie), cuvânt împrumutat de la iacuții din Siberia.

grație gesturilor, că întreba de soția sa. Indienii nu ştiau nimic de ea.

După ce am plecat de acolo, Tillman a întrebat cum putem să fim siguri că nu ne vor urmări, omorî & mânca.

— Par hămesiți, a zis Tillman.

— Cred c-ai fi un pic cam afumat pentru gustul lor, i-a răspuns Samuelson.

Tillman a zis că nu i se pare aşa de amuzant.

Samuelson mă sfătuieşte să trec să-l salut pe acest taion de pe râul Trail. Deşi va trebui să facem un ocol pentru a găsi satul, sunt de acord. Poate că vom izbuti să-l şi angajăm să ne fie călăuză prin trecătorile din munți sau măcar să obțin nişte informații folositoare despre traseu.

61º28’ N
144º26’ V
3º Celsius, termometru expus
–1º Celsius, termometru umed
Barometru: 741
Punctul de rouă: –8
Umiditate relativă: 41
Senin.

Ah, tărâm înfricoşător. Pătrund în forja zeilor antici: vapori & ghețari & stânci topite & timp despicat în două. Orice om ar cutreiera lumea asta profund impresionat, şi totuşi eu rămân indiferent. Îți ordon... tremură-mi sub picioare! Să-mi plouă cu gheață & bucăți de piatră în capul spart!

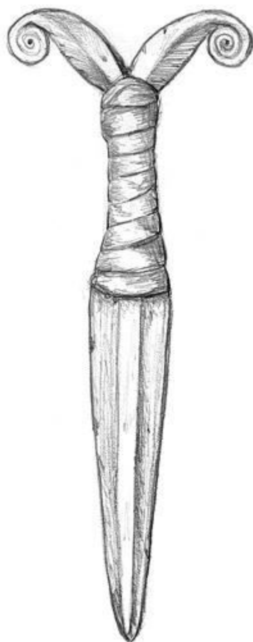
& eu, soldat de plumb ce sunt, voi rămâne rece & nepăsător.

Sulfură de cupru & fier, vine de cuarț de stâncă, hornblendă verde, gresie & galenă & granit feldspatic.

Din aripi negre fâlfâie sumbru flăcările subterane, împrăştie cenuşă, ne dezvăluie bezna moartă din inimi & scânteierea nebună din irişi: cuțite de aramă, fulgi de aur, gloanțe & nasturi de alamă. Tu, oare, nu vezi? Sălbatici albi & indieni, ochii ne scânteiază aidoma.

Pământul s-a scuturat & a tremurat. Fum din nările sale, foc din gura-i devorată. Plecăciune a făcut cerului; întunericul sub picioarele noastre. Călărea pe-un heruvim & zbura în înalturi, chiar zbura pe-aripile vântului.

Aş vrea să cunosc acest loc, impetuos & pur & fără nevoia unei conştiințe ori a gândului, aşa cum era la început, cum e acum & cum va fi întotdeauna. O lume fără sfârşit. Aş plânge din acest dor de a şti. Dar nu pot decât să vorbesc despre cele mai banale dintre păcate – lăcomia & laşitatea, pofta & mânia. Doar lor le vorbesc, căci ele-mi sunt scrise sub piele.

Pumnal din aramă al indienilor midnooski

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
23 aprilie 1885

Aş vrea să nu-mi fi spus nimic Evelyn, fiindcă este o dezvăluire care mă tulbură. Mă tem că explică ceva legat de domnul Pruitt. O să încerc să nu-mi fac griji din cauza asta în privința lui Allen, fiindcă el sigur a avut în subordine tot

felul de oameni şi-l cunoaşte pe domnul Pruitt mult mai bine decât ce poate scoate la iveală vreo bârfă din cazarmă; şi, mai concret, oricum sunt neajutorată în situația dată.

Trecuse ceva vreme de când mă vizitase Evelyn. Fusese plecată la Portland într-o excursie de câteva zile, pentru cumpărături (oraşul Vancouver, zice ea, nu oferă nimic în materie de modă, dar tot ce vrei în materie de praf, cârciumi şi scandalagii). Când s-a întors, eram la pat. A venit până aici, dar când Charlotte i-a spus în ce situație mă găseam, Evelyn a promis că vine în altă zi. Nu cred că voia să-mi respecte intimitatea, mai degrabă e o mofturoasă şi n-avea chef să-mi stea la marginea patului.

Însă azi m-a găsit în camera de zi, spălată, îmbrăcată şi şi-a exprimat uşurarea când m-a văzut în sfârşit aranjată. Charlotte ne-a adus ceai şi pentru o vreme am vorbit nimicuri, însă în cele din urmă iritarea mi-a învins politețea. Am întrebat-o direct dacă ea îi spusese doamnei Connor de sarcina mea.

— Dar sigur că da, a spus ea părând plictisită de conversație. Până la urmă sigur că află toată lumea. Nu poți să ții un copil ascuns pe sub fuste o veşnicie. De ce să te chinuieşti cu atâtea secrete?

Fiindcă o rugasem, ca prietenă, să rămână confidențial, şi fiindcă ar trebui să ne respectăm intimitatea unii altora. Am impresia că n-a dat doi bani pe toate aceste preocupări.

— Da, da, mii de scuze, a zis. Ce tare înțepi uneori, Sophie. Dar gata cu asta. Am auzit nişte lucruri interesante pe care abia aştept să ți le spun... A făcut o pauză teatrală, iar apoi a continuat: ...despre domnul Pruitt al tău.

Domnul Pruitt al meu? De ce se referă la el în felul acesta?

— Fiindcă era clar că-i fermecat de tine la bal. Sigur ai observat cum te-a privit toată seara.

N-aveam idee despre ce vorbea, aşa că i-am zis că de fapt îi părusem plictisitoare domnului Pruitt. Evelyn a fluturat din mână în semn că nu-mi lua în seamă spusele, nerăbdătoare să-şi lanseze bârfa.

— Domnul Pruitt a fost la Elk Creek.

Numele locului nu-mi spunea nimic. Lui Evelyn nu-i venea să creadă. Dar cum de nu ştiam? Noroc că era ea dispusă să-mi facă educație.

E o întâmplare cumplită, cumplită. Sute de indieni, în mare parte femei şi copii păziți de câțiva războinici, ucişi într-o noapte de iarnă. Majoritatea au fost omorâți înainte să iasă din corturi.

— Restul au fost vânați prin zăpadă, precum căprioarele, a zis Evelyn. Ştii ce fac când îi atacă soldații? Muierile îşi sfâşie hainele ca să-şi arate sânii, sperând că aşa vor fi cruțate, dar bărbații ăştia n-au fost prea interesați.

Comandantul era un bețiv notoriu, potrivit lui Evelyn, care în seara precedentă îi îmbuibase pe soldați cu whisky şi care i-a îndemnat să comită faptele de nedescris când a început măcelul.

Evelyn insistă că a auzit fără să vrea multe asemenea relatări şi că nu le consideră exagerate. Unchiul ei s-a numărat printre cei care susțineau că oamenii trebuie sancționați, în vreme ce chiar în acelaşi timp politicienii din Washington, D.C., îi chemau să-i decoreze. Până la urmă, soldații n-au fost nici pedepsiți, nici recompensați.

Şi domnul Pruitt a participat cu adevărat la povestea asta? Evelyn nu putea spune cu precizie, dar zicea că fără îndoială făcuse parte din companie.

Evelyn mi-a povestit toate astea cu răsuflarea tăiată, agitată, şi mi s-a părut că întrezăresc aici o nefericită cruzime. Dacă s-ar fi născut bărbat, mă întreb dacă n-ar fi fost isteață şi îndrăzneață, poate chiar întru câtva sălbatică.

Însă aşa e condamnată să rămână la bârfe şi lâncezeală, iar plictiseala asta nu-i prieşte firii ei.

Cât despre domnul Pruitt, nu prea ştiu ce să cred. Indiferent ce rol o fi avut în bătălie, probabil că i se întunecaseră minţile. Nu pot decât să sper că Allen şi-a ales bine echipa.

24 aprilie

Petrec prea mult timp cu harta asta, de parcă aş putea ghici cumva pe unde eşti dacă o studiez silitoare. Este aşa de puţin de parcurs: marginile zimţate ale coastei, o linie subţire marcată cu „Râul Wolverine”, dar ştiu prea bine că traseul său e doar unul bănuit.

Trebuie că ai trecut deja de canionul îngheţat şi ai pătruns în acel ţinut sălbatic atât de puţin cunoscut.

Îmi face bine să scriu asemenea lucruri din pat, de la căldură, dar ştiu sigur c-aş prefera să fiu în clipa asta cu tine, îndurând frigul şi foamea alături de tine, decât să stau aici înconjurată de tot confortul din lume, singură şi neştiutoare.

25 aprilie

Ce nevoie aveam de o zi ca asta! Să respir aerul proaspăt, să observ atâtea specii de păsări şi să am parte de o întâlnire interesantă, toate fără să părăsesc curtea casei.

Era plăcut afară, aşa că Charlotte mi-a adus scaunul ca să pot sta o vreme la aer. Aveam tot ce-mi trebuia – un pled

şi un scăunel pentru picioare, o ceaşcă de ceai cald, binoclul şi agenda.

Cum şedeam eu acolo, a apărut un bărbat pe alee şi apoi a luat-o pe lângă casă fără să îmi observe prezența.

De aproape, figura îi părea cam amenințătoare. Are spre şaptezeci de ani, aş zice, dar încă e lat în umeri şi cu alură de fost militar – cicatricile adânci de pe chip le conferă ochilor săi o privire abătută, iar gurii un rictus aspru, încât arăta de-a dreptul furios şi-am ezitat să-i vorbesc. Însă până la urmă mi-am făcut curaj şi am strigat un salut.

Mă tem că l-am speriat. Sunt sigură că venea chiar spre curtea mea, dar când a dat de mine aşezată acolo, a părut să se gândească s-o ia înapoi, ca şi cum nu mă văzuse sau auzise.

— Sunteți binevenit, i-am strigat şi am făcut cu mâna.

El şi-a privit cizmele, şi-a aranjat pălăria de cavalerie pleoştită şi în sfârşit a pornit-o spre mine târşâindu-şi picioarele.

— Bună ziua, doamnă. Mă uit şi eu pe la pomii fructiferi. Mă ocup de ei.

— Ah, da, sunt câțiva meri chiar acolo, dar bănuiesc că ştiți, am zis.

Apoi mi-am dat seama ce ciudată şi nepoliticoasă păream stând aşa, cu picioarele pe scăunel.

— De obicei nu-s atât de neajutorată, am turuit în continuare prosteşte, dar, ştiți, aştept... aştept...

Iar el a stat să îmi termin propoziția, de parcă aş fi putut spune că aştept un pachet sau un vizitator.

— Un copil. Aştept un copil.

De ce naiba i-am zis asta bietului om? Sigur l-am făcut să se simtă teribil de stânjenit.

— Ei, păi bănuiesc că-i o veste bună, a zis el în cele din urmă.

— Da, cea mai bună cu putință!

Atunci bărbatul şi-a scos pălăria, politicos, şi am observat că îi lipsesc câteva degete de la mâna dreaptă, dar mi-am ferit privirea ca să nu-l stingheresc. S-a lăsat o tăcere ciudată şi-mi doream să apară Charlotte din casă.

— Ah, vă rog să mă scuzați, nu m-am prezentat cum se cuvine. Sunt Sophie Forrester.

— MacGillivray, a zis el.

— O, un nume celebru! am exclamat, căci nu mi-am putut reprima entuziasmul. Pasărea cântătoare a lui MacGillivray[10] – ştiți cum cântă, domnule MacGillivray? Bănuiesc că trilul ei seamănă cu al păsării care jeleşte[11].

Am imitat-o cum m-am priceput: „ciuri ciuri ciori ceo”.

Nu-mi puteam da seama dacă omul se plictisea de ce-i spuneam, căci chipul i s-a schimonosit grozav de ciudat, iar apoi a izbucnit într-un râs zgomotos.

— Deci aşa fac eu? a întrebat.

— Nu, nu, nu dumneavoastră, doar tiza dumneavoastră.

În sfârşit, stânjeneala dintre noi se mai risipise şi l-am întrebat de munca lui.

— Generalul m-a trimis la păscut, cum s-ar zice, ceea ce mi se potriveşte destul de bine. Am preferat mereu compania copacilor.

Întrucât cunoaşte peisajul aşa de bine, l-am întrebat dacă aş putea spera să văd vreun elan sau urşii grizzly pentru care e atât de faimos ținutul acesta sălbatic.

— Puțin probabil, mi-a spus. Fortul acesta e locuit de jumătate de secol de oameni flămânzi. Au bătut drumurile

---

[10] *Geothlypis tolmiei*, pasăre cântătoare de talie mică, prezentă pe coasta nord-vestică a Pacificului şi în Munții Stâncoşi.

[11] *Geothlypis philadelphia*, pasăre cântătoare din aceeaşi familie şi foarte asemănătoare cu precedenta, trăieşte în America de Nord şi e renumită pentru trilurile prelungi.

astea după orice bucățică de carne. Din când în când poate mai coboară din munți vreo pumă sau vreun baribal şi hoinăresc pe-aici, dar nu-mi amintesc să se fi întâmplat decât de două-trei ori.

Dar păsări cântătoare?

— Da, doamnă, a zis, ele bâzâie vara.

I-am explicat că aş vrea foarte mult să le observ comportamentul de cuibărit în vara asta, dar bănuiesc că va trebui să mă aventurez în susul dealului, mai departe de cazarmă.

— Nu v-aş sfătui, a spus. Sunt nişte tufe de muri îngrozitoare pe-acolo.

L-am asigurat că am şi ghete zdravene, şi-o inimă aşijderea. La care el n-a zis nimic şi iarăşi ne-am pomenit într-un impas, cam stânjeniți.

Apoi m-am întrebat cu voce tare dacă păsările cântătoare de aici se aseamănă cu cele de acasă, din est. În Vermont, colibriul cu guşă rubinie îşi construieşte adesea cuibul lângă o apă curgătoare, am zis, în ramurile unui stejar sau ale unui arțar. Sigur că aici sunt alte specii de copaci, dar poate că micul colibri cu guşă rubinie are aceleaşi preferințe.

Cred c-a fost surprins să vadă că ştiu câte ceva şi sunt atât de curioasă.

— Ei, dacă aşa stau lucrurile, cineva ar trebui să încerce să urmeze pârâul acela, pe-acolo.

A arătat spre nord-est şi a zis că dacă urmez cursul pârâului în susul dealului, acesta duce la o mlaştină unde aş putea „scotoci” şi să dau peste câte ceva.

— Dar ați face mai bine să aşteptați până vă înzdrăveniți şi se întoarce Colonelul, a adăugat. N-aş vrea să mă ia la goană din cauză că v-am împins la nesăbuință.

I-am zis că n-are de ce să-şi facă griji – deocamdată, oricum, sunt ținută locului de împrejurări.

Lt. col. Allen Forrester
28 aprilie 1885

Nu-mi vine să scriu despre ce s-a petrecut, deşi i-am avut ca martori pe sgt. Tillman & lt. Pruitt. Cum să explicăm o asemenea întâmplare? Suntem flămânzi, e adevărat, dar am mai suferit eu de foame cruntă & n-am avut parte de asemenea halucinații. Să fi fost vreun agent intoxicant din natură? Nu-mi vine în minte nimic neobişnuit din tot ce am pus în gură. N-am mâncat nici măcar somonul pe care l-am primit de la midnooski, fiindcă îl păstrăm pentru vremuri mai disperate.

Nu pot povesti decât exact aşa cum am perceput întâmplarea & asta o să încerc să relatez aici.

Înainte de ivirea zorilor, Tillman, Pruitt & cu mine am pornit spre mlaştină ca să vânăm gâştele canadiene pe care le văzuserăm zburând. Boyd & Samuelson urmau să meargă până într-o vale din preajmă – îşi continuă căutarea de metale prețioase în aceşti munți.

Speram să ajungem la mlaştină când se înălța soarele ca să găsim gâştele înainte să zboare. Dimineața era senină & rece. Am urcat prin valea râului cam un kilometru &, când ne apropiam de mlaştină, am auzit o serie de sunete discordante.

— Gâştele? a întrebat Tillman aproape neauzit.

Nu eram sigur. La început păreau să fie nişte păsări de apă – gâgâiau agitate & băteau din aripi & stropeau. Apoi urechea mea a surprins altceva, un râs sau un cuvânt.

Ne-am strecurat prin tufăriş, am ieşit la marginea mlaştinii. Se crăpa de ziuă, soarele dimineții pătrundea

printre munți & ne trimitea razele piezişe în ochi. De-a lungul nopții reci se formaseră chiciură & firicele de gheață, dar un pârâiaş curgea printre movilele de iarbă moartă. Deşi nu mai lat de-un pas, era limpede & adânc până la umăr.

Nu departe, lângă un pâlc de plopi mari, erau adunate peste douăzeci de femei. Unele şedeau pe iarbă, altele se bălăceau & înotau. Părul lung & negru le strălucea în soare. Purtau tunici de piele asemănătoare cu cele văzute la indienii din Alaska, dar aceste piei erau de o nuanță mai deschisă, aproape albă & fără alte decorațiuni.

Tillman a ieşit poticnindu-se din tufăriş tocmai în acest moment nepotrivit şi s-a apucat de sălcii când s-a împiedicat. Pruitt a dus un deget la gură, dar era prea târziu, căci agitația le speriase deja pe femei. Câteva s-au uitat în direcția noastră şi au țipat când ne-au văzut.

În scurtă vreme toate urlau & fugeau. Când se împrăştiau, împroşcau cu apă, iar stropii scânteiau în razele soarelui ce abia se ivea. Era o privelişte orbitoare. În aceeaşi clipă, nenumărate gâşte sălbatice s-au ridicat în zbor chiar dintre femei, de nu mai distingeai părul de aripile negre, țipătul de gâgâitul sugrumat.

Nici unul dintre noi n-ar fi tras în direcția femeilor, aşa că am rămas încremeniți. Apoi, periculos de aproape, am auzit şuierând săgețile în zbor. Ne-am lăsat toți pe vine, am înălțat puştile, dar ținta nu eram noi.

Şi indienii midnooski veniseră cu aceeaşi intenție de a vâna gâşte.

Săgețile au lovit câteva dintre păsări înainte să apuce să ia înălțime. Gâştele au căzut în mlaştină cu un plescăit. Indienii continuau să lanseze săgeți.

— O să le rănească pe femei, a zis Tillman.

Şi aşa a fost. Pruitt a arătat înspre plopi, unde una dintre femei se zbătea lipită de un copac.

Indienii şi-au coborât arcurile. Gâştele care nu fuseseră ucise se găseau acum sus în aer & prea departe pentru a fi vânate. Toate femeile dispăruseră, cu excepția celei ce fusese lovită de săgeată.

Am luat-o în susul pârâului spre ea, cu câțiva indieni după noi.

La început am crezut că săgeata o străpunsese, însă când ne-am apropiat, am văzut că îi trecuse doar prin piele, într-o parte a corpului, & o țintuise de copac.

Femeia ne-a privit cu ochi ciudați – atât de strălucitori & de negri, încât păreau să nu aibă centru. Pielea nu îi era nici albă ca a noastră, nici cafenie ca a indienilor, ci de-un cenuşiu străveziu. Buzele îi erau negre şi mate, ca date cu cărbune, & nişte dungi late şi albe, ca de vopsea, îi brăzdau obrajii. Pielea, părul, tunica deschisă la culoare, toate erau împestrițate de picături de apă.

Indienii stăteau lângă femeie gesticulând dinspre ea înspre mine.

— Nu-s sigur, dar cred că te întreabă dacă o vrei, a zis Tillman.

Am dat să trag săgeata din copac, dar femeia m-a apucat de încheietură. Strânsoarea îi era umedă & pielea palmelor i se simțea tăbăcită. Atunci am văzut că între degete avea o membrană netedă. Unghiile îi erau negre, alungite & ascuțite. A întors uşor capul ca să mă privească cu unul dintre ochii ei stranii. A clipit – aşa de repede, încât sigur mă-nşel –, dar mi s-a părut că pleoapa i-a zvâcnit de jos în sus, într-un mod bizar.

Şi-a plecat capul & m-a sâsâit, un sunet înfricoşător, ca de şarpe încolțit.

Deasupra noastră stolul de gâşte dădea roată şi țipa.

— Of, Doamne, a zis Tillman. N-o iei, nu?

Cu mâna liberă, am tras săgeata din copac. Speram să scape, dar n-a fost suficient de rapidă. Indianul a apucat-o

de mijloc, i-a legat mâinile cu un şnur de piele şi a luat-o de-acolo. Prin mlaştină, ceilalți indieni adunau gâştele moarte & săgețile rătăcite.

Am revenit în tabără cu mâinile goale, fără să prea vorbim, cu excepția lui Tillman, care bâiguia din când în când:

— N-am mai văzut în viața mea aşa ceva.

Sunt curios să aflu cum va interpreta Samuelson aceste întâmplări când o să se întoarcă în tabără.

— Deci n-avem gâscă la cină, nu?

Aşa a reacționat vânătorul.

I-am explicat cum dădusem la mlaştină peste stol & peste femei şi cum acestea se amestecaseră de nu mai desluşeai una de alta. I-am povestit de femeia ciudată care fusese țintuită de o săgeată.

— O adevărată vrăjitoare, a intervenit Tillman. Credeam că şi-a cam pierdut mințile Colonelul când ziceai că dă s-o ia.

Samuelson şi-a aprins pipa.

— Ce păcat, a zis. Mi-era poftă de ceva gâscă. M-am cam săturat de iepure & supă chioară.

Am întrebat iarăşi dacă mai văzuse aşa ceva.

— Nu, a zis cu pipa în gură. Am auzit însă vorbindu-se că ei aşa au făcut rost de femei la început.

Când lumea era mică & în mare parte acoperită de ape, a zis vânătorul, femeile erau gâşte. Dacă un bărbat voia una, trebuia să se ducă & s-o prindă înainte ca ea să se preschimbe iarăşi în pasăre & să zboare.

— Sigur, apoi avea mare bătaie de cap ca s-o aducă acasă & să încerce s-o îmblânzească.

Samuelson a chicotit, de parcă ştia el sigur că asta era partea cea mai greu de crezut.

Tillman se fâțâia de colo-colo cam agitat.

— Şi zici că asta am văzut noi azi în mlaştină?

— Eu doar vă zic şi vouă povestea pe care-am auzit-o. Credeți din ea ce vreți.

— Dar e ridicol! a zis Pruitt.

Vânătorul era foarte amuzat.

— Aşa deci, a zis. O femeie dintr-o coastă îți convine, dar nu şi dintr-o gâscă?

Un mic număr de indieni mednovţi au îmbrăţişat religia ortodoxă, dar viaţa lor de nomazi şi distanţa de reduta Konstantin, precum şi atitudinea delăsătoare faţă de noua lor religie îi face să participe foarte rar la ceremoniile religioase şi mulţi poate chiar au uitat că sunt creştini.

Din *Ultimul raport al căpitanului P.N. Golovin,* 1862 **(traducere din limba rusă)**

Lt. col. Allen Forrester
30 aprilie 1885

Fiindcă zăpada dispare rapid, putem merge cu uşurință pe malul râului. Este un ținut cu adevărat răsfirat, dar impunător prin întinderea sa. Munții de la nord-est sunt învăluiți de nori & ceea ce ni se par a fi fuioare de abur vulcanic. Vârfurile lor sunt de-un alb atât de luminos şi de curat, încât par nepământeni.

Pruitt estimează că n-am înaintat mai mult de 24 kilometri pe râu în ultimele două zile. Călătoria ne este încetinită de oboseală & de nevoia de-a căuta hrană. N-am mai văzut păsări de apă. Samuelson a prins câțiva iepuri aseară, dar nu sunt suficienți.

— M-am săturat ca naiba de blestemații ăia de iepuri, dar, dacă am avea destui, tot aş hali vreo zece, a zis Tillman.

Începem să pricepem cum de pot fi atât de lacomi băştinaşii, care consumă cantităţi uriaşe de mâncare la o masă. Se pare că această carne slabă de pe aici nu poate face faţă cerinţelor fizice ale organismului.

Ne-am intersectat cu alte două mici grupuri de indieni midnooski. Alteori am simţit că sunt prin preajmă indieni, dar se ascund. Până acum nu au dat deloc dovadă de ferocitatea sau de canibalismul de care auziserăm. Sunt precauţi, atenţi, întru câtva suspicioşi în privinţa intenţiilor noastre. Femeile & copiii fug, se ascund în tufele din preajmă când ne apropiem. Le simţim privirile aţintite asupra noastră când vorbim cu bărbaţii.

Dar în mare parte oamenii ăştia au în comun cu noi foamea. Nu au mâncare de dat la schimb, spun că aşteaptă răbdători să se întoarcă somonii. Vânează prin văile din zonă, dar fără prea mulţi sorţi de izbândă. Samuelson ne-a explicat că din cauza uneltelor precare pentru vânătoare, indienii trebuie să se bazeze pe zăpada groasă ca să le încetinească prada.

Limba lor e înrudită cu a triburilor din aval, dar are un accent diferit. Bărbaţii au în nas & urechi podoabe făcute din tendoane & aramă lucrată cu ciocanul; femeile, doar în urechi. Spre deosebire de vecinii lor de pe coastă, ei nu se împodobesc cu tatuaje, dar o parte dintre femei & copii îşi dau cu vopsea roşie pe faţă.

Au foarte puţine lucruri – linguri făcute din coarne de animal, veselă din scoarţă de mesteacăn & cusută cu rădăcini. Vânează mai ales cu suliţa, arcul & săgeata. Există însă semne că n-au rămas neatinşi de lumea exterioară. O femeie folosea cu mândrie un ibric de bronz ca să ne încălzească apă pe foc. Spunea că i-l dăduse mama ei, care se întâlnise cu ani în urmă cu ruşii în josul râului. Un midnooski mai în vârstă purta o cruce de argint oxidată, un

model ortodox rusesc bogat ornamentat, dar când a fost rugat să-i explice semnificația, n-a zis nimic.

Un bărbat m-a tratat cu un dispreț fățiș când a aflat că eram conducătorul grupului. Nu s-a ridicat ca să mă întâmpine, m-a măsurat cu privirea din cap până-n picioare. Samuelson a zis că-i din cauză că duc o povară la fel de mare ca a oamenilor mei. Printre aceşti indieni nomazi, să nu cari nimic e un semn al rangului & bogăției. Mare parte din treabă cade în sarcina femeilor, care călătoresc cu mari greutăți în spinare, chiar dacă ele au grijă şi de copii, şi de câinii pe jumătate sălbatici pe care îi folosesc pentru transport.

Când vizitam una dintre tabere, din pădure a apărut o femeie midnooski. Avea spatele încovoiat sub o grămadă de lemne de foc legate cu fâşii de piele. Abia când s-a apropiat am observat un detaliu neaşteptat – în vârful acestei grămezi de bețe se afla un bebeluş înfăşat, legat exact ca o bucată oarecare de lemn, & care dormea liniştit.

1 mai

Azi după-amiază, când mergeam în susul râului, Samuelson s-a oprit & ne-a făcut semn din cap spre malul celălalt.

— Ia uite, a zis. Cred că-s tovarăşii noştri.

Nouă ne-a luat ceva timp să-i vedem: de pe malul abrupt coborau indianca Nat'aaggi & câinele.

Când se spărsese gheața în canionul Wolverine, fusesem absolut convins că n-o să îi mai revedem niciodată. Dacă prin cine ştie ce minune supraviețuiseră, mi se părea mai probabil ca femeia să se întoarcă la ai ei, pe coastă.

— Mă tot uit la ei de azi-dimineață, a zis Samuelson. Îşi croiesc drum către arinii ăia de lângă versant.

— Eşti sigur că-s ei? a întrebat Tillman.

— Greu de crezut, dar ei sunt. Fata aia-i dată naibii, trebuie să recunoaştem, a zis Samuelson.

Femeia & câinele au înaintat către noi. Au sărit peste câteva pâraie care se scurgeau în râu. În curând îi mai despărțea de noi doar cel mai mare canal al râului & se aflau la o distanță de la care ne puteam auzi. Însă, în timp ce ne uitam, femeia & câinele au cotit şi au început să meargă în susul râului, în paralel cu drumul nostru.

— Unde se duce? Nu ne vede? a întrebat Tillman.

Samuelson a ridicat din umeri, a zis că bănuieşte că totuşi femeia nu ni se alătură.

Tillman a strigat-o & i-a făcut cu mâna, dar ea nu s-a întors înspre noi.

— Ce-ți pasă pe unde-a fost sau unde se duce? a întrebat Pruitt. Nu-i treaba noastră.

Aşa o fi, dar sunt curios să aflu cum a scăpat cu viață din greaua încercare.

2 mai

În dimineața asta Nat'aaggi s-a întâlnit cu noi. A traversat Wolverine într-o bărcuță de piele care se cheamă baidara, ca în rusă. Câinele stătea aşezat la provă cât ea vâslea în genunchi la pupa. A înaintat cu pricepere prin apa iute şi cenuşie, evitând sloiurile mari de gheață care continuă să coboare pe râu. Chiar când a ajuns la noi, a întors prova către amonte şi a adus barca de-a lungul țărmului. Samuelson a intrat în râu până la genunchi ca să poată apuca barca dintr-o parte când s-a apropiat.

— Bravo, femeie. Bravo, a zis.

E neobişnuit la Samuelson să îşi exprime în felul ăsta surprinderea & admirația. Cred că nu era vorba doar de iscusința ei de barcagiu, cât de faptul că o întâlneam iarăşi.

Primul a sărit pe mal câinele, care aproape că l-a doborât pe Tillman la pământ de fericire că-l vede. Apoi câinele a fugit printre picioarele noastre, s-a frecat cu capul de noi, a amuşinat sacii pe care îi lăsaserăm pe jos, pe pietre.

Tillman i-a oferit mâna lui Nat'aaggi s-o ajute să coboare pe mal, dar ea n-a observat sau a ales să-l ignore şi s-a dat jos singură din baidara.

De unde avea barca?

Samuelson zicea că era a unui grup de midnooski care-şi aveau tabăra pe malul celălalt.

— N-au vrut să vină cu ea. Se tem de noi. N-au mai văzut de-ăştia ca noi – „păr roşu pe față". Se pare că aşa ne zic. Bărbile roşii.

Nici unul dintre noi nu s-a mai bărbierit de multe săptămâni, aşa că avem toți bărbi stufoase. Dintre noi, doar Pruitt chiar e roşcat, dar în comparație cu pielea aproape neagră pe care o au toți indienii şi cu chipurile aproape imberbe ale bărbaților lor, înfățişarea noastră trebuie să fie una bizară.

Am tras barca de la marginea râului. Nat'aaggi şi-a adunat lucrurile. S-a oferit să care o parte dintre rezervele noastre în rucsacul ei, dar i-am explicat că avem atât de puține provizii, încât nu e nevoie de ajutor.

Când ne-am reluat marşul din acea zi, am întrebat-o pe Nat'aaggi cum a călătorit. Cum supraviețuise când se spărsese gheața din canion? Unde fusese în toate aceste zile, multe la număr?

Samuelson ne-a tălmăcit când ea descria cum plecase noaptea de lângă noi, se ascunsese până în zori, apoi

coborâse în aval până când ajunsese la câine. Ştia că în curând gheaţa va ceda. A continuat să meargă până a ajuns la un perete al canionului unde i s-a părut că are pe ce pune bine picioarele – destule cornişe şi molizi subţiri care se iţeau dintre stânci – şi pe unde probabil se putea căţăra ca să iasă din canion. Însă nu credea că va putea să o urmeze şi câinele, aşa că a făcut cale-ntoarsă pe urmele noastre tot drumul prin canion.

Dar cum a mers pe gheaţa tot mai şubredă?

— Zice că ea e mai uşoară & poate să alerge mai repede ca noi, uriaşii „bărbi roşii", nişte împiedicaţi, a spus Samuelson.

În josul canionului, ea & câinele au reuşit să urce coasta de unde Bătrânul declanşase avalanşa peste tabăra noastră. Când urca pe acolo, a auzit cum vine cu un vuiet cumplit gheaţa spartă pe râu.

Am întrebat cum a fost drumul prin zona înaltă.

— Nu uşor, Colonele. Zice că a fost cel mai dificil ţinut pe care l-a traversat vreodată.

Din spusele lui Samuelson, ea & câinele au trebuit să traverseze câteva limbi ale unui gheţar, sărind peste crevase foarte mari. În alte locuri a fost nevoită să navigheze prin pâraie abrupte, stâncoase. Când a încercat să urce mai sus în munţi, a dat de furtuni de zăpadă & ceaţă îngheţată.

Atunci a vorbit Boyd.

— A văzut vreo urmă de nevastă-mea pe acolo? Când mergea prin ceaţa aia de pe munte, s-a întâlnit cu vreo femeie?

Nat'aaggi a scuturat din cap.

— Şi de ce a mai venit aici, după noi? De ce nu s-a dus pur şi simplu acasă?

Pruitt a zis-o pe şleau, tonul îi era chiar obraznic, dar şi eu eram interesat să aflu.

— Nu vreau acasă, a zis ea. Vreau să văd.

Ceva cu totul neaşteptat. Nu doar să o auzim vorbind în engleză, poticnit însă în acelaşi timp limpede, dar şi sentimentul căruia îi dădea glas.

— Dacă doar asta vrea, atunci poate să continue prea bine şi singură, a zis Pruitt.

— Eşti un neghiob dacă crezi asta, a spus Samuelson.

Dacă un indian călătoreşte singur pe teritoriul altui trib, e foarte probabil să fie luat sclav. Pentru o femeie, pericolul e sigur. Are şanse doar dacă rămâne cu noi. Asta explică probabil de ce-a aşteptat până ne-a văzut şi abia apoi le-a cerut barca indienilor midnooski.

— Şi atunci cum rămâne cu toată iscusința & curajul ei, pe care le tot lauzi? l-a întrebat Pruitt pe Samuelson cu o oarecare condescendență.

— Îți spun eu, locotenente, că ea o să reziste mai mult ca alții.

3 mai

În fiecare zi supraviețuim cu foarte puțin. Când suntem îndeajuns de norocoşi să dăm de vânat, roadem fiecare bucățică până la os, suntem ca un stol de lăcuste care a năvălit asupra acestui ținut sărac. Tillman a împuşcat ieri un porc spinos, pentru care am fost foarte recunoscători.

& sarea! Oricare dintre noi şi-ar da încălțările pentru o linguriță de sare. Acasă ni se pare ceva firesc la masă. Acum, că n-o avem de atâtea zile, tânjim după ea de parcă ar fi apă.

Sănătatea lui Boyd s-a ameliorat în mod remarcabil. E încă slab, dar pare să se fi întremat de la mers. Lt. Pruitt, pe de altă parte, e demoralizat, stors.

Sper să ajungem la gura râului Trail într-o zi sau două.

În seara asta, cu Tillman întrebând & Samuelson traducând, am aflat mai multe despre viața lui Nat'aaggi. Mama ei era o indiancă midnooski din josul râului Wolverine, iar tatăl ei un metis rus-eyak. Au murit amândoi înainte ca fetița să învețe să vorbească, dar ea n-a precizat dacă muriseră deodată, în acelaşi incident. A fost luată de familia unchiului ei, care a folosit-o ca slujnică. A fugit de multe ori, adesea supraviețuind anotimpuri întregi singură pe râul Wolverine, dar nu mai ajunsese niciodată aşa de departe în nord, până la canion. De fiecare dată era găsită de cineva din familie, adusă înapoi, bătută & exploatată.

— Nu vânzare, a zis. Nu sclavă.

Asta explică de ce fugise cu străinul acela care venise după ea. Încă susține că era un om-vidră şi că blana lui o poartă pe umeri.

Sunt uluit că poate să fie atât de stăpână pe sine & isteață, şi totuşi să susțină asemenea prostii.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
26 aprilie 1885

Ah, de n-aş fi văzut iarăşi pasărea aceea! Ce ciudat se purta, cum îmi ciocănea la fereastra dormitorului.

Aseară mă pregăteam de culcare şi trăsesem draperiile, când am auzit-o poposind cu un bufnet pe pervaz. Au urmat o fluturare din aripi şi o bătaie în geam, un zgomot cumplit, înspăimântător! Nu-mi imaginam ce-ar putea fi, aşa că nu voiam să mă uit afară, în întuneric. Ce prostie, mi-am zis

apoi. Doar n-o să stau ghemuită de frică în casa mea. Am tras draperiile.

Mă întreb dacă nu cumva comportamentul ciudat al păsării are legătură şi cu piciorul sucit; poate că îi era greu să se agațe de pervazul îngust, dar asta tot nu explică de ce voia să stea chiar la fereastra dormitorului meu. Când am dat la o parte draperiile, corbul a fâlfâit din aripi şi a croncănit o vreme, cu piciorul beteag ținut într-o parte, dar apoi a părut să se liniştească, doar ca să înceapă să ciocănească în geam. La început am râs, deşi cam nervos. Ce comportament neaşteptat şi aproape amuzant pentru o pasăre sălbatică. De ce-mi bați în geam? am întrebat tare. Să n-ai impresia c-o să te las înăuntru.

Şi totuşi a continuat să bocănească aşa, continuu şi tare, şi totul a devenit din ce în ce mai înfiorător. Mă temeam să nu spargă geamul. Am încercat să-l alung dând din mâini la fereastră. Nu se clintea, continua să bată întruna. Oare era prins cumva de pervaz? Am luat lumânarea şi m-am aplecat mai aproape de fereastră, încercând să văd afară, în beznă. Corbul s-a oprit din lovit şi s-a uitat la mine cu un ochi.

Atunci am observat ceva foarte ciudat. La început n-am putut vedea bine, iar apoi am crezut că e doar o chestiune de lumină şi reflexie. Şi totuşi, când pasărea a rămas nemişcată, cu ochiul întors fix către mine, n-a mai încăput nici o îndoială. Ochiul unei păsări trebuie să fie plat, cu irisul întunecat înconjurat de o scleră de-un cenuşiu închis, şi complet nemişcat în orbită. Dar acest ochi era rotund, cu scleră albă şi se rotea în orbită. Nu arăta deloc a ochi de pasăre, ci mai degrabă ca unul de mamifer. Mai exact, de om.

Dimineață m-a luat cu fiori când mi l-am amintit. Aseară am tras draperiile şi m-am întors în pat. Ce altceva aş fi putut face? Ar fi fost ridicol s-o trezesc pe Charlotte

pentru ceva atât de neînsemnat şi era clar că n-aveam de gând să ies din casă în întuneric, în cămaşă de noapte, ca să gonesc pasărea, deşi îmi doream nespus să plece. M-am învelit bine până sub bărbie, am lăsat lumânarea aprinsă pe noptieră şi-am aşteptat cu groază să se reia bătaia aceea oribilă. Dar era linişte.

Am rămas trează până târziu în noapte, dar n-am mai auzit nici un sunet la fereastră. Mărturisesc că dimineață, atunci când am tras draperiile, am făcut-o cu o oarecare teamă şi a trebuit să-mi iau inima-n dinți şi să le trag dintr-o singură mişcare iute. Ce uşurare să văd că pasărea plecase!

Măcar de m-aş fi înşelat în constatările mele, dar nu-mi pot imagina în ce fel. Am văzut bine, iar acum nu mi-l pot alunga din minte nici măcar la lumina zilei.

Am dormit mare parte din zi, dar încă mai am de recuperat după noaptea nedormită. Aveam de gând să stau afară un pic, dar n-am putut să mă mişc din pat toată după-amiaza. Nu mi-au căzut bine nici măcar supa şi pâinea pe care mi le-a adus Charlotte cu atâta amabilitate la prânz. Deşi nu mă plâng nimănui, nu mă simt deloc bine. Am crampe la stomac şi simt o durere acută în partea stângă, dar nu sângerez, aşa că mă agăț de asta. De mi-ar mai fi fost dat să trec şi înainte prin experiența sarcinii. Atunci poate c-aş şti dacă o senzație e normală sau ar trebui să mă alarmeze. Mă zbat prea mult sau nu suficient?

28 aprilie

O mâhnire copleşitoare.

30 aprilie

Ce instrumente jalnice acest jurnal, acest toc din mâna mea. Ce pot face ele decât să taie în rană, să-mi jupoaie şi să prindă în ace tristețea pe pagină ca pe-un organ disecat? Aş prefera să arunc totul, fiecare pagină, fiecare biată speranță.

2 mai

— Trebuie să fii puternică, doamnă Forrester. Trebuie să-l naşti pe mititelul ăsta, bietul de el, altminteri o să-ți găseşti şi dumneata moartea.

Doamna Connor, acest neaşteptat înger păzitor care a venit noaptea şi m-a şters cu cârpe umede, mi-a dat câte-o sorbitură de apă, în timp ce Charlotte curăța mizeria. Nu mă aşteptam, dar Sarah Whithers a pălit şi a fugit de lângă patul meu la vederea picioarelor mele însângerate. Nu doamna Connor. Cinci avorturi, doi născuți morți, trei copii vii. Ar trebui să fie decorată cu mai multe medalii ca soțul ei, aşa a zis ea, de fapt mândria ei a vorbit. A supraviețuit. Lasă să se înțeleagă că şi eu o voi face.

— Vei trece prin tot travaliul, doamnă Forrester, dar n-o să ai parte de nici o bucurie. Nu, nu-i drept. E o treabă urâtă, dar nu depinde de noi, nu-i aşa? Nu trebuie să uităm niciodată. Viețile noastre nu ne aparțin.

Şi nu putem face nimic? am implorat. Vă rog, spuneți-mi că se poate face ceva. Orice, fac orice, dar salvați-mi copilul.

Ah, Allen, am pierdut copilul nostru.

3 mai

Mai exista speranță. Nu-mi închipuiam, iar doctorul Randall n-o neagă nici acum. Aş fi putut fi atât de norocoasă încât să duc sarcina la capăt.

— Dar soarta ne-a făcut o vizită, a zis doctorul.

Soarta. Cu un picior strâmb şi pene negre. Dacă n-ar fi apărut la fereastra mea, ai fi cu mine, micuțule? De-acum o să-ți mai simt mişcările sub coaste? O să mai visez la ziua când îmi va fi îngăduit să te țin în brațe şi să te sărut?

Sunt o proastă să cochetez cu asemenea gânduri. E doar o coincidență absurdă, desigur, faptul că ciocul lovea în geam exact când inima ta înceta să bată.

Fruntea ta. Inima ta. Mica fluturare care e viața ta. Tu. Tu. Tu nu mai eşti, şi totuşi vorbesc cu tine. Încă mai aştept să te simt şi să te cunosc.

Doctorul Randall spune că este puțin probabil să dau vreodată naştere unui copil viu. Dacă încerc, spune el, s-ar putea să-mi găsesc sfârşitul. Uterul meu, cu o formă atât de nepotrivită pentru naştere, s-ar putea rupe. Aş putea sângera până mor.

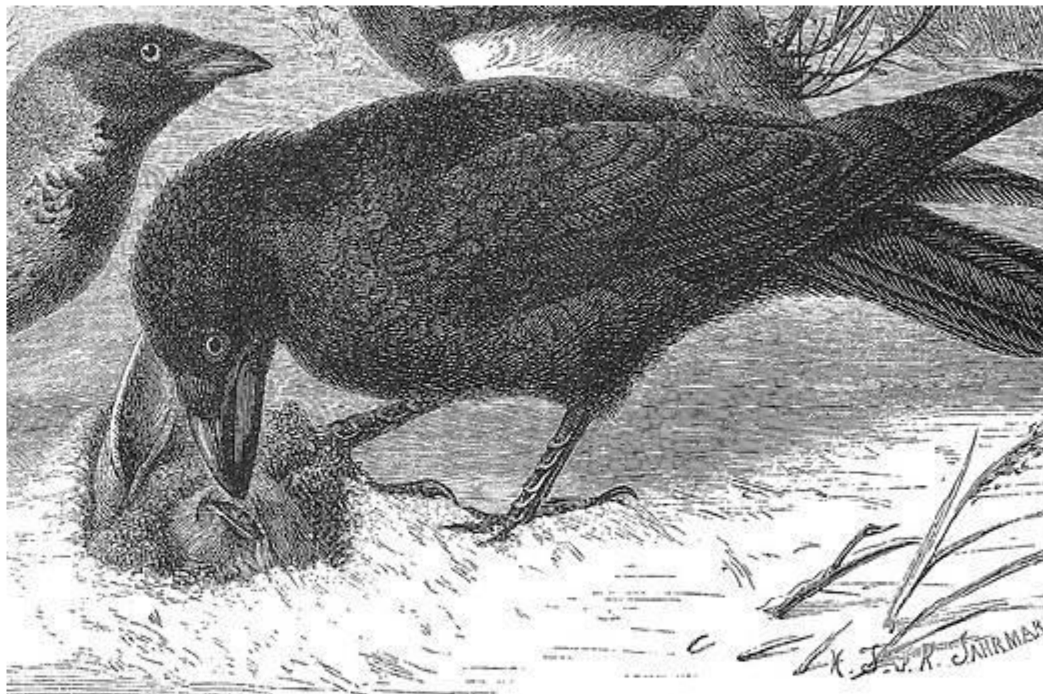
5 mai

Îmi dispreţuiesc propria bună-cuviință. Mă ține în patul ăsta, docilă şi tăcută, cu părul pieptănat şi prins în agrafe, cu aşternuturile frumos netezite peste poală. Număr zilele. Mănânc. Respir. Spun mulțumesc şi te rog şi mă prefac că dorm. Dar totul este o minciună. În sufletul meu sunt cu totul altceva. Ard de durere. Ar trebui să fiu afară, în ploaie, desculță, sălbatică. Ar trebui să urlu şi să mă agăț cu

unghiile de cer. Ar trebui să-mi sfâşii rochia, să-mi dezgolesc pieptul, să-mi dezgolesc durerea, să implor şi să strig.

Ce egoist acest vis cu ochii deschişi. Cine sunt eu să pretind o asemenea tristeţe nesfârşită? Această durere, cât de acută şi adevărată o fi ea, abia de se poate compara cu toată câtă e-n lumea asta. Cinci avorturi, doi născuţi morţi, trei copii vii, iar doamna Connor este una dintre norocoasele de pe aici. N-o văd zăcând cu maţele afară prin zăpadă. Mâinile ei n-au comis atrocităţi. Crede în Dumnezeu.

E remarcabil cum reuşim să mergem mai departe. Ajungem să cunoaştem, să trăim şi să îndurăm atâtea, şi totuşi inimile noastre continuă să bată, credinţa noastră dăinuie.

Lt. col. Allen Forrester
5 mai 1885

Nu ştiu dacă să consider ghinion sau noroc faptul că ne-am întâlnit din nou cu Bătrânul.

Ieri am continuat să mergem în amonte chiar şi după ce soarele a coborât după munți. Voiam să ajungem într-un mic crâng cu molizi pe care îl vedeam în susul râului. Sunt sigur că trebuie să fim aproape de valea taionului celui puternic. De asemenea, Nat'aaggi a zărit tebai pe un munte din apropiere. Samuelson crede că animalele sunt la o distanță mai mică de o zi de mers. Plănuim să punem capcane pentru iepuri, apoi să căutăm satul, în timp ce ceilalți se duc să vâneze tebai. Pădurea de molizi ne va oferi lemn de foc & un adăpost mai bun decât albia deschisă a râului.

Când se lăsa seara, Boyd a fost primul care a zărit lumina focului din pădure. La început noi, ceilalți, n-am văzut-o. Am discutat dacă ar trebui să-i evităm pe străini sau să-i căutăm în speranța că vom da de mâncare.

— Nat'aaggi spune c-ar trebui să fim atenți. După ce-am traversat canionul, am pătruns într-un teritoriu nou.

Oare se referea la loc sau la un trib diferit de indieni?

— Mai mult de-atât. Spune că mergem spre tărâmul morții. De aici înainte nimic nu mai funcționează după legile albilor. E ținutul vechilor poveşti. De aici se trăgea bărbatul ei vidră.

Se pare că, din ignoranță, aceşti oameni au nişte superstiții legate de partea superioară a râului Wolverine. Aceste credințe încărcate de spaime nu-mi spun aproape nimic. Important e că ne trebuie hrană, aşa că am hotărât să mergem în căutarea acelui foc de tabără.

Se lăsa întunericul când intram în pădure. Din când în când se simțea mireasma cărnii fripte.

— Ei, da, iată ceva ce merită adulmecat, a zis Samuelson.

— Posibil să fie de gâscă. Sau ceva mult mai rău, a sugerat Tillman. Ăştia de pe-aici nu-s indieni d-ăia care țin la tradiții. Nu uitați de oasele alea! De ce-ar fi fost oase de copii roase şi aruncate aşa peste tot?

Nici unul dintre noi nu avea un răspuns.

Când am ajuns în tabără, n-am găsit nici urmă de cort sau adăpost, doar un foc mare aprins într-un luminiş înconjurat de molizi înalți.

Am strigat un salut.

Ochii ni s-au adaptat la lumină & umbră. Am văzut că lângă foc, pe vine, stătea un singur om. O bucată de carne străpunsă de un băț era ținută aproape de cărbunii roşii.

Când am înaintat în luminiş, silueta şi-a întors capul, şi-a ridicat fața spre noi, şi-a împins pălăria pe spate. Focul i-a luminat chipul de bronz, umbre întunecate în ridurile adânci, aşa că arăta ca o mască cioplită cu o daltă ascuțită.

Tillman a tras o înjurătură. După cât ne şicanase Bătrânul, nici eu n-am fost mai încântat să îl revăd. Cum era posibil ca el, mai în vârstă & cu un picior beteag, să fi urcat mai repede ca noi prin valea râului fără să băgăm de seamă?

Ne-a făcut semn să ne apropiem de foc.

— Întreabă-l mai întâi ce fel de carne e aia pe care-o frige, a zis Tillman.

— Zice c-ar trebui s-o gustăm şi să-i spunem noi ce credem că e, a zis Samuelson. Se pare c-a gătit-o doar pentru noi. Ne aştepta să apărem.

— Nici gând, eu n-am încredere-n dracu' ăsta! a zis Tillman.

A trebuit să fiu de acord cu el. Am rămas pe loc, n-am înaintat către foc.

Însă Samuelson n-a şovăit. S-a îndreptat spre Bătrân, şi-a scos cuţitul din teacă, a îngenuncheat lângă foc, a tăiat o halcă de carne şi a muşcat.

— Avem nişte carne de oaie foarte bună, domnilor. Fleică de tebai. În locul dumneavoastră, n-aş refuza.

În clipa aceea mi-am dat seama că Nat'aaggi nu mai era cu noi. Eram sigur că ne urmase când intraserăm printre copaci.

Tillman a întrebat cum să avem încredere în Bătrân, când mai mult încercase să ne omoare, decât să ne ajute.

— Nu vă faceţi griji. Spune că nu-i mai e aşa foame, a zis Samuelson & a râs în hohote.

Nu era un răspuns menit să ne liniştească, dar foamea ne chinuia mai mult ca neîncrederea.

Ne-am alăturat lui Samuelson lângă foc. El a tăiat bucăţi din carne şi ni le-a întins tuturor. Carnea mi se topea în gură, afumată, caldă, prăjită cu crustă la suprafaţă, fragedă & suculentă la interior. Mi se părea cel mai gustos lucru mâncat vreodată.

Şi ceilalţi erau la fel de hămesiţi. Am acceptat fiecare bucăţică dată. Când carnea s-a terminat, i-am cerut scuze Bătrânului pentru lăcomia noastră, i-am explicat că de multe zile nu mai mâncam decât pastă de făină & fâşii de carne de iepure.

Bătrânul a dat din mână ca pentru a-mi alunga vorbele şi a arătat spre un copac din apropiere. Abia am putut desluşi în întuneric doi umeri & un torace atârnând dintr-o ramură.

— A zis că mai are destulă de împărţit.

Am consumat în seara asta aproape jumătate din oaie. Am mâncat până ni s-au umflat burţile. Am mai prăjit carne. Zăceam tolăniţi lângă foc, toropiţi. Bătrânul stătea pe vine şi se uita la noi.

Am întrebat cum a ajuns aici.

A înțeles ce ziceam, fiindcă a răspuns fără să-i traducă Samuelson, dar a vorbit într-o limbă de-a lor pe care n-am putut s-o pricep.

— Zice că la fel ca noi. A mers pe jos.

Şi cum de ne-a depăşit?

— El nu cară saci plini de fierătanii & unelte. Lăsarea serii nu îl opreşte. Merge pe urmele animalelor, fiindcă ele ştiu calea cea mai uşoară.

Mă cuprindea neliniştea când mi-l imaginam pe Bătrân strecurându-se în urma noastră prin întunericul din canion în timp ce dormeam.

De ce ne urmărea aşa?

— Zice că te înşeli. Noi îl urmărim pe el.

Bătrânul a făcut semn din cap spre pădure.

— Vrea să iasă şi fata din ascunzătoare, să mănânce şi ea ceva.

Am strigat-o pe Nat'aaggi, apoi l-am fluierat pe Băiatu'. Primul a ieşit câinele, apoi femeia, mai prudentă.

Bătrânul i-a aruncat câinelui un os de la pulpă, după care a ridicat o bucată de carne friptă spre femeie. Ea nu a înaintat.

— E-n regulă, a spus Tillman. E de tebai. Tebai.

Ea ştia ce fel de carne este. Altceva o făcea să nu aibă încredere.

Acum suntem toți sătui, chiar şi câinele, cu osul lui lângă foc. Bărbații şi-au scos sacii de dormit, s-au retras sub ramurile unui molid din preajmă, care o să-i ferească de ploaie & de zăpadă.

Indiferent cât de recunoscător îi sunt Bătrânului pentru aparenta sa generozitate, tot mă îndoiesc de intențiile lui. Stau primul de veghe. Când scriu aici în jurnal, îmi aruncă priviri de sub pălăria neagră.

*

O ciudățenie, e clar. Doi piepteni atât de asemănători, încât n-aş putea nega că nu-s fiecare copie fidelă a celuilalt. Cum de-a ajuns Bătrânul în posesia lui? De ce mi-l oferă la schimb?

Şnapanul s-a târât prin beznă, s-a aşezat cu picioarele încrucişate lângă mine, la foc, s-a sprijinit de mine de parcă eram vechi tovarăşi. În lumina flăcărilor, a vârât mâna în haină şi a scos un săculeț făcut dintr-o piele ciudată, negricioasă. Când l-a deschis, am recunoscut forma – sacul era cusut din pielea uscată & tăbăcită a piciorului membranat al unei mari păsări de apă, cu articulațiile degetelor & unghiile negre încă intacte. A deschis săculețul, s-a întors un pic cu spatele la mine, de parcă ascundea un secret. Mai întâi a scos un nasture emailat, apoi câteva monede, dintele vreunui animal, un chihlimbar, până a ajuns la ce căuta. L-a strâns în palmă, s-a întins spre lucirea slabă a focului, iar apoi şi-a dezvăluit trofeul, ca un scamator. Un pieptăn de argint. L-am luat. De aceeaşi mărime şi formă, cu aceiaşi vlăstari de ferigă gravați. Dacă nu i-ar fi lipsit un dinte şi dacă n-ar fi fost oxidat & zgâriat de parcă ar fi fost lăsat afară anotimpuri la rând, aş fi jurat că-i al lui Sophie.

I l-am dat înapoi. Ce era să fac cu el?

— Vrea să ți-l dea la schimb pe ciocolată, a zis Samuelson de sub un copac.

Crezusem că vânătorul dormea, cu căciula de blană trasă pe ochi.

I-am spus că nu mai avem ciocolată.

— Zice că mai are Tillman în sacul lui.

Dar ce să fac eu cu un pieptăn, mai ales aşa distrus? Tillman nu voia să dea ultima porție de ciocolată – o pusese

deoparte ca s-o împartă cu noi în vremuri disperate. Dar cred că mai degrabă e supărat că şi-a vârât Bătrânul nasul prin bagajul lui.

Nu-mi dau seama de ce am fost de acord cu schimbul. Poate că mă deranja să-l las pe zurbagiul ăsta să păstreze pieptănul în săculețul lui de şaman.

Nu doar ciocolată vrea. Bătrânul nu o lasă în pace pe Nat'aaggi – îi trece degetele prin păr, îi şopteşte la ureche, mângâie blana de vidră pe care femeia o poartă pe umeri. Ea se străduieşte cât poate să îl ignore.

— De ce-o sâcâie aşa? a întrebat Tillman.

Samuelson zice că Bătrânul e un desfrânat.

— Din câte-am auzit, are neveste răspândite pe ici & pe colo. Se pare că ar vrea încă una, cel puțin pentru astă-seară.

Tillman a dat să-i tragă un pumn Bătrânului. L-am sfătuit s-o lase pe fată să se descurce singură.

— Nattie nu vrea să aibă de-a face cu el, mi-a răspuns.

— Ce sigur eşti tu pe ce-i în sufletul unei femei. Ăsta-i un teritoriu prin care eu nu m-am descurcat niciodată, i-a spus Samuelson.

6 mai

Tillman a avut dreptate. În timpul nopții Nat'aaggi a rămas lângă foc fără să doarmă – n-are mai multă încredere ca noi în Bătrân. El îi şoptea, o înghiontea. Deşi nu cunoşteam cuvintele, le pricepeam sensul. În cele din urmă, toate eforturile de a o curta dovedindu-se zadarnice, a încercat s-o ia pe sus de lângă foc & s-o ducă la întuneric. Era prea mult. Am sărit în picioare ca să intervin, dar

Nat’aaggi deja se eliberase din strânsoare. N-avea de gând să mai suporte. A scos cuțitul.

Ajunge cu vârf şi îndesat, l-am avertizat pe Bătrân.

El a râs, a spus ceva. I-am cerut să repete în engleză, fiindcă acum sunt sigur că ne cunoaşte limba. A refuzat. I-am cerut iarăşi, mai tare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu poate omul să-nchidă un ochi, a mormăit Samuelson. A zis că el n-o să se sature niciodată.

Bătrânul a mai smucit-o o dată pe Nat’aaggi de păr, apoi s-a retras înainte să apuc să-i răspund.

În dimineața asta a dispărut. Nu a răpit-o pe Nat’aaggi peste noapte, dar a luat ultima bucată de carne de tebai cu el. Tillman, care a stat de veghe în zori, a fost singurul care l-a observat plecând înainte să se crape de ziuă. Spune că Bătrânul a plecat discret, s-a dus de lângă foc probabil ca să se uşureze şi nu s-a mai întors. Tillman n-a observat că a dispărut şi carnea decât când s-a luminat.

Se apropiau orele prânzului când am ajuns la ceea ce cred că este râul Trail. Ne-am separat în două grupuri. Nat’aaggi, Samuelson & Boyd o să rămână în urmă, să vâneze tebai pe crestele de pe aici. Dintre noi, ei au cele mai mari şanse să facă rost de carne. Ceilalți bărbați & cu mine vom merge spre est, în susul râului, în căutarea satului & a taionului său. Tillman spune că a învățat destul din limba indienilor midnooski ca să se descurce ca tălmaci.

I-am ordonat lui Pruitt să lase aici aparatul de fotografiat, trepiedul & toate alea în afară de instrumentele cele mai necesare. Am ascuns şi o cantitate mică de ceai, untură & alte provizii pentru când ne întoarcem. Am pornit cu câteva căni de făină & somonul deloc apetisant pe care l-am luat de la indieni. Din indicațiile lor vagi, credem că satul se află la vreo 15 kilometri în amonte, mult înainte ca

râul să se bifurce. Bătrânul a negat că ar exista vreun sat, dar nu i-am dat crezare.

Dacă vor avea succes la vânătoare sau dacă nu vor primi semn de la noi mai mult de o săptămână, Samuelson spune că ne vor căuta pe râul Trail. Dacă n-o să ne găsim până atunci, ne vom întâlni aici, la confluența celor două râuri, peste o lună.

Gheața dispare cu repeziciune. Mici petice de iarbă verde se ivesc de-a lungul malului.

7 mai

Nici urmă de sat deocamdată. Călătorim anevoie, căci valea este blocată de fel şi fel de anini şi alți copaci căzuți. Ne e foame. Ne cad tălpile de la încălțările putrede. Încercăm să le dregem cu fâşii de piele, dar zadarnic.

8 mai

Toți foarte bolnavi. Din disperare, am mâncat ieri după-amiază somonul. În scurtă vreme ne chirceam cu toții şi vomitam, cuprinşi de crampe la stomac. Pruitt e aşa de slăbit, că trebuie să-l sprijinim când şi când.

Un chin să mergem mai departe, dar satul e speranța noastră.

ALASKA

MĂCINAȚI-VĂ CAFEAUA ACASĂ.

No. 35.

Merită cu prisosință să aveți în bucătărie o mică râșniță de cafea și să măcinați cafeaua exact atunci când vreți s-o beți – câte o grămăjoară odată. Cafeaua nu trebuie măcinată înainte ca ibricul să fie pregătit să o primească. Cafeaua își pierde din tărie și aromă într-o oră de la măcinare mai mult decât în șase luni înainte de măcinare. Câtă vreme Ariosa rămâne sub formă de bob întreg, glazura noastră, făcută din ouă de cea mai bună calitate și zahăr de cofetărie pur, superior, închide porii cafelei și, prin urmare, se păstrează tăria și aroma originală. De 25 de ani, Cafeaua Ariosa a stabilit un standard pentru toate celelalte tipuri de cafea prăjită. Iar asta se vede din faptul că alți producători, când își recomandă mărfurile, nu cunosc laudă mai mare decât să spună: „La fel de bună cum e cafeaua Arbuckle".

ARBUCKLE BROS.,
NEW YORK CITY.

ALASKA.

Navigatorii ruși Cirikov și Bering au fost primii europeni care au văzut
Alaskăi, ajungând în ținutul nordic îndepărtat în diferite momente ale
1741. Acești exploratori cutezători și nefericiți au fost urmați de va
siberieni aflați în căutare de blănuri. În 1799 țarul Pavel al Rusiei a ac
autorizație pe douăzeci de ani Companiei Ruso-Americane, al că
Baranov, un om înzestrat cu o voință de fier, a cucerit ținutul până la
așezare întemeiată în 1801, a înființat o colonie în California și a pus
relațiilor comerciale cu China, Honolulu și coloniile spaniole. Sub pu
influentă a lui Seward și Sumner, Statele Unite au cumpărat Alaska în
pentru 7.200.000 $, plătiți în aur. S-a spus că minele de aur din Ala
produce o avere suficientă pentru a plăti datoria națională. Aceste d
bogate au fost descoperite în 1877, în Silver Bay, lângă Sitka. În 1880
Juneau, un miner franco-canadian, nepot al întemeietorul o
Milwaukee, a descoperit aur de suprafață în mari cantități în valea Silv
Basin dintre munți. De atunci, din acele locuri a fost spălat aur în val
peste 1.000.000 $. Locurile de pescuit valorează enorm, iar govern
reveni de pe urma insulelor focilor o sumă egală cu cea plătită pentru
Teritoriul. Patru milioane de foci vizitează în fiecare vară Insulele P
iar până de curând numărul nu era în scădere, grație interzicerii o
femelelor. În 1889 au avut loc dispute serioase între Statele Unite și
Britanie, din cauza capturării vaselor vânătorilor de foci din aceste
către navele de coastă americane.

ILUSTRAȚII.

Locuitori din Alaska. Sat indian în fundal: Canalul Gran
Pe drum spre Alaska; Vânătoare de foci de mare.

ACEASTA ESTE O VEDERE DIN SERIA DE CINCIZECI (50) CARE ALCĂTUIESC O ISTORIE ILUSTRATĂ A STATELOR UNITE ȘI A TERITO

DONALDSON BROTHERS N.Y.

Partea a III-a

Curea pentru copil indian din Alaska
Colecția Allen Forrester
Indienii de pe râul Wolverine, circa 1885

Cureluşă din piele de karibu, măsurând 1 metru lungime şi 15 cm. lățime, cu cusături din tendon, decorată cu un model din ace de porc spinos aplatizate. Acele vopsite în ocru. Folosit pentru prinderea bebeluşului în spinarea mamei.

Insula Perkins, Alaska
9 noiembrie 1794

Înalt Prea-Sfinţia Voastră Dmitri,

Preamilostiv părinte şi arhiepiscop.

Slăvit fie Tatăl nostru cel milostiv, Dumnezeu Atotţiitorul, care prin a Sa putere divină ne apără de slăbiciunile şi greşalele noastre.

Eu, umil servitor, am onoarea de a anunţa că am oficiat 100 de botezuri în ultimele şapte zile. De la sosirea noastră, din toamna trecută, am primit aproape 5.000 de băştinaşi în credinţa creştină. Este încă dificil să ne dăm seama cât de mult înţeleg ei în privinţa îndatoririlor dinaintea lui Dumnezeu, dar vin cu sârguinţă, aşa că îi botezăm şi îi instruim cât de bine putem.

Deşi sunt primitivi din fire, sălbatici şi desfrânaţi, aceşti băştinaşi sunt întru totul capabili de mântuire. Pare să li se potrivească firesc conceptul de dragoste creştinească. Îşi împart fără să şovăie mâncarea sau adăpostul dacă este nevoie, iar zgârcenia este considerată unul dintre cele mai mari păcate. Sunt modeşti şi în privinţa portului, ca orice bun rus. Femeile poartă straie din piele de pasăre. Pe vreme mai rece se îmbracă în blănuri de vidră şi de castor.

Tragem nădejde că, pe măsură ce vor înţelege ce aşteaptă de la ei Creatorul, îşi vor abandona dansurile ruşinoase, poligamia şi venerarea şamanilor.

Mai sunt însă şi unii care nu îmbrăţişează adevărul. Deşi oamenii sunt tot mai pioşi în ochii Creatorului, încă mai există superstiţii şi frăţietate cu răul.

Există printre ei un vrăjitor care încă se mai bucură de veneraţia oamenilor, deşi aceştia împărtăşesc şi credinţa în Dumnezeu. Acest bătrân îşi râde de civilizaţie purtând la hainele sale de şaman un fel de pălărie de domn pe care spune că a primit-o la schimb de la oamenii lui Şelikov.

Vrăjitorul acesta se străduieşte să ne zădărnicească eforturile. Pretinde că a provocat boala şi febra părintelui Pavel şi, ce e mai rău, oamenii cred asta. Trage foloase de pe urma coincidenţelor. Cu două săptămâni în urmă pretindea că o anumită băştinaşă cu o tumoare neagră va muri până la sfârşitul zilei. Familia ei l-a implorat să îi ajute, dar el a spus că nu o va face. Femeia a murit la apus.

Unii dintre băştinaşii mai în vârstă spun că acum câţiva ani acest vrăjitor a făcut şi soarele şi luna să dispară, şi că are un picior beteag fiindcă a fost lovit de o săgeată când zbura din copac în copac. Ei cred că el poate da şi lua viaţă. Le zice unde sunt cele mai bune locuri de vânat animale şi se spune că în vremuri de foamete a chemat fiarele în bătaia suliţelor lor. Se mai spune şi că a prezis corect sosirea noastră pe Insula Perkins.

L-am chemat pe acest om în faţa unei mulţimi de băştinaşi deveniţi creştini devotaţi. Am explicat că numai prin Dumnezeu oamenii lui pot afla adevărul şi viaţa după moarte, că metodele sale diavoleşti doar suferinţă veşnică pot aduce.

După ce mi-a ascultat predica, s-a căit şi a făgăduit să pună capăt practicilor lui.

În seara aceea, la ora 5, am ținut vecernia şi utrenia. La ora 9 am fost informați că vrăjitorul era cocoțat pe cupola din buşteni a modestei noastre capele. Un grup de băştinaşi stătea afară şi oamenii au zis că l-au văzut pe vrăjitor când zburase acolo. Era întuneric şi nu se vedea bine, dar dau ştire cu groază că într-adevăr am văzut o formă neagră pe binecuvântata noastră capelă.

Ca să ne facă pe plac, oamenii spun că nu mai pleacă urechea la acest vrăjitor. Dar noi ştim că apelează mai departe la el pentru sfaturi, leacuri şi magie neagră.

Luminăția Voastră, mă rog ca mărinimia Creatorului să vă inunde sufletul şi să mă binecuvântați cu vorbe de mângâiere, înțelepciune şi învățătură. În milostenia voastră părintească, spuneți-ne cum putem proceda cel mai bine ca să aducem şi pe mai departe Înțelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu în acest ținut sălbatic. Iertăciune, iertăciune, iertăciune.

Al vostru umil şi devotat slujitor,

Ierodiaconul Iosif

Stimate domnule Forrester,

Trebuia să vă arăt această scrisoare. Am descoperit-o într-o carte despre prezența Bisericii Ortodoxe în Alaska, un volum care include mărturii originale – jurnale şi scrisori traduse din rusă – ale misionarilor care au venit în Alaska în secolul al XVIII-lea. Am citit cartea acum câțiva ani şi m-am gândit la ea când parcurgeam documentele dumneavoastră. Țineam minte că era o referire la Insula Perkins.

Trebuie să mărturisesc că mi-a dat fiori când am recitit-o acum. Cu aproape o sută de ani înainte de sosirea colonelului. Bizar.

Înaintez bine cu transcrierea jurnalelor, deşi abia reuşesc să găsesc câteva ore libere când şi când. Săptămâna trecută am fost plecat. Am mers la vânătoare cu vecinii noştri, fiindcă turmele de karibu se aflau în trecere chiar la

nord de Alpine. Dar acum m-am întors şi avem congelatorul plin, aşa că nu mai am planuri de plecare pentru o vreme. Restul iernii ar trebui să fie liniştit aici, la muzeu, fără turişti, aşa că voi putea să îmi dedic mai mult timp transcrisului. Nu am vrut să aduc totul acasă şi să lucrez seara, fiindcă Isaac nu suportă când îmi întind hârtiile prin toată casa. Cred că în privința asta semăn un pic cu sora dumneavoastră. Şi, apropo, şi eu sunt mare fan al post-it-urilor galbene.

Fiindcă ați pomenit de curiozitatea dumneavoastră pentru Alaska, voi încerca să vă dau o idee despre ce înseamnă „centrul" oraşului Alpine. Este o fâşie de autostradă care merge paralel cu râul Wolverine. Există o biserică, o benzinărie, muzeul nostru, care este o veche biserică de lemn renovată, biblioteca publică, depozitul de fier vechi, poşta care ține loc şi de magazin universal şi două baruri. Principalele evenimente sociale sunt priveghiurile de la unul din baruri, atunci când mai moare câte-un vechi client, şi vaccinarea antigripală de la bibliotecă, din fiecare toamnă.

Nu-i mare lucru, dar nu ştiu de ce mi-era dor de locul ăsta atunci când eram plecat la facultate, în Seattle. Era vorba doar de lucrurile mărunte – să poți să faci un foc în curtea ta şi să stai acolo cu prietenii şi vecinii. Aerul rece care vine dinspre ghețar. Patinatul pe lac, iarna, pe întuneric. Luminile Nordului. Munții. Faptul că ştii pe toată lumea de la poştă. Aici ai senzația că civilizația nu-i decât o scamă, iar asta mă face să mă simt mic, într-un fel bun. Seattle mă făcea să mă simt mic într-un sens rău, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

M-am întors acasă de vreo cinci ani. Mama s-a bucurat. Îi place să ne pregătească cina. Aseară am mâncat friptură de karibu şi piure de cartofi.

Apropo, vă rog să îmi spuneți Josh. De câte ori dau cu ochii de „domnule Sloan”, am impresia că am deschis din greşeală corespondența tatei.

Toate cele bune,

Josh

Dragă Josh,

Îți mulțumesc că ți-ai făcut timp să-mi descrii Alpine în detaliu. M-am gândit adesea la faptul că zona aceea a devenit înfloritoare după expediția colonelului şi la schimbările care trebuie să se fi produs de atunci încoace. Am crezut mereu că Alpine este un oraş mărişor. Se mai face ceva minerit pe acolo?

Bravo ție, ați făcut rost de carne pentru la iarnă. Aş fi curios să văd ce gust are carnea de karibu. Am vânat ceva căprioare şi elani când încă mă mai țineau genunchii, dar mă tem că acest stil de viață este pe cale de dispariție. Majoritatea nătăfleților de pe-aici n-ar şti să sucească gâtul unui cocoş nici dacă viața lor ar depinde de asta. Oriunde te-ai uita, nu mai găseşti pe nicăieri nici un strop de simț practic. Mi-am anulat abonamentele la majoritatea revistelor şi nu mai suport nici măcar să mă uit la televizor. Încep să cred că nici nu mai contează dacă o să mai fiu pe-aici multă vreme. Nu prea mor de dorința să văd încotro ne duc idioții ăştia.

Vei găsi în plic un cec, doar o mică donație ca să te ajute în activitatea pe care o desfăşori. Când ți-am trimis totul, nu m-am gândit că va fi nevoie de un efort din partea ta pentru conservare şi punere în valoare. Voiam doar să

găsesc o casă potrivită pentru toate astea. Sper că banii o să-ți fie de folos într-o oarecare măsură şi te rog să îi primeşti fără nici un scrupul.

În sfârşit, dă-mi voie să-ți spun că scrisorile tale sunt cea mai interesantă corespondență pe care am primit-o în ultimii ani. Într-adevăr, este „ciudat” că inamicul colonelului şi-a făcut apariția şi cu o sută de ani înainte. Poate că este o coincidență – doi băştinaşi din Alaska având trăsături asemănătoare. Sau poate că unul îl imita pe celălalt. Dar am o bănuială că nu e deloc atât de simplu. Aşa cum am zis, documentele acelea m-au făcut să pun la îndoială de mult felul în care înțeleg lumea. Acum când şi tu parcurgi documentele şi vii cu propria experiență şi propriile cunoştințe, am şi mai multe lucruri la care să mă gândesc.

N-o să te mint. Am petrecut câțiva ani de singurătate de când m-am pensionat de la direcția de drumuri. Obişnuiam să mă duc din când în când la o cafenea, să mă mai văd cu foştii colegi, dar în general ei voiau să-i toace pe noii angajați care nu ştiu să curețe drumurile sau să vorbească despre nepoți ori despre scorurile făcute la golf, şi toate erau bune şi frumoase, doar că nu mă prea interesau.

Când mă gândesc la colonel şi la strămătuşa mea, nu mă pot abține să mă întreb ce-aş fi putut face în toți aceşti ani. N-am făcut cine ştie ce mare scofală în viață. Nu e un gând prea încurajator care să mă însoțească acum, când stau singur cât e ziua de lungă.

Şi-atunci vine câte-o scrisoare de la tine şi am ceva interesant la care să mă gândesc. Obişnuiam să-mi verific corespondența cam o dată pe săptămână, fiindcă nu erau decât facturi, cataloage şi reclame. Poate că sună aiurea, dar acum ies zilnic, iar uneori de îndată ce văd poştărița la cutie. Ieri zău dacă n-a zis: „Ați mai primit scrisori din Alaska?”.

Al tău,

Walt

Pulsație fetală **– Cel mai important semn al sarcinii este, de departe, cel asociat cu numele primarului Genevei, care a descoperit pentru prima dată că bătăile inimii fătului pot fi auzite prin peretele abdominal şi prin cel uterin... Aceste pulsații sunt mult mai frecvente decât ale mamei şi se aud, ca şi acelea, cu un ecou distinct.**

Din *Metode de moşit, precum şi boli ale sarcinii şi febra puerperală* **de William Leishman, 1873**

Lt. col. Allen Forrester
Râul Trail

Bebeluşul cel ciudat nu se opreşte din plâns. Am cutreierat prin pădure, dar n-am găsit nici urmă de sat. Ore în şir am rătăcit prin tufărişul des, n-am putut dibui drumul de întoarcere la râu.

Nu-mi iese din cap. Rădăcina aia cărnoasă, cordonul ăla ombilical de origini hidoase. Lichidul limpede bolborosind din pământ. Sângele închegat & muşchiul, unul şi-acelaşi. Poate fi adevărat? Uneori nu mai ştiu – sunt treaz sau visez?

Poate c-ar trebui să lăsăm copilul unde l-am găsit, ca pe un pui de căprioară orfan. Dar ar flămânzi, ar îngheța, ar suferi cumplit. Această ființă nu are o mamă care să vină după ea. Omoară-l, a zis Pruitt. Ce mai contează?

Astea au fost cuvintele lui. Văzuse cu ochii lui, zicea de parcă ar fi fost în delir. Copii albi morți din cauza bolilor debilitante. Copii indieni ucişi ca nişte viței de bărbații albi. Odată văzuse o indiancă din tribul Sioux pe jumătate moartă dând naştere în zăpada din munți, doar ca să fie

forțată de camarazii lui, soldați, să... Am strigat la el să se oprească. Negura asta a lui poate să doboare un om.

Tillman poartă copilaşul. În haină, prins cu legături la piept. N-a vrut să îl lase, a zis că mai bine ar omorî o nevăstuică precum Pruitt decât un copil nevinovat, fie el şi unul născut ciudat ca acesta.

Ce-aş fi putut face? Să ignor plânsetele înăbuşite? Să plec din pădure de parcă n-aş fi auzit nimic?

Doar eu i-am văzut. Patru lupi. Alergând uşor, pe partea cealaltă a râului. Tăcuți. Printre copaci, ca umbrele. Toți cenuşii. În afară de ultimul. Acela era negru. Nici unul nu se uita la noi. Până să-i alertez pe ceilalți, dispăruseră.

Vremea s-a mai îmblânzit, dar tot nu ne face bine. Suferința provocată de somonul stricat e sinistră. Toți suntem slăbiți, uneori confuzi. Ne trebuie odihnă şi hrană, dar nu vom avea de nici unele până nu dăm de ajutor.

Ni s-a părut că auzim voci. Am luat-o în direcția de unde venea sunetul, am tras câteva salve în chip de salut, dar nu s-au mai auzit. Înaintarea poticnită şi zadarnică prin pădure ni s-a încheiat în fața unui perete de stâncă.

Singura masă de azi a fost când am râcâit ultimele cocoloaşe de făină mucegăită din sac şi le-am amestecat cu apă din râu.

Copilul mai trăieşte, dar plânsul îi e tot mai stins. Suge nişte pastă din sacul cu făină, dar va pieri în curând fără hrană. Ca noi toți.

Dar ceresc! Pruitt a împuşcat doi iepuri, primii pe care i-am văzut de când am început să călătorim în susul râului Trail. Ne revigorează teribil. Mâncăm carnea crudă, caldă încă de viață. Este, într-adevăr, macabru, dar am picurat sânge de iepure în gura copilului ca să îi oferim ceva

hrănitor. L-a acceptat, a supt sângele de pe degetul lui Tillman. Un remediu de scurtă durată, însă.

Pruitt insistă să ne întoarcem la ceilalți, pe Wolverine. M-am gândit bine. Mai mult ca sigur au vânat tebai, fiindcă ieri am auzit împuşcături. Dar suntem prea morți de foame ca să facem călătoria. Speranțele noastre stau în găsirea satului. Semne tot mai mari de midnooski – urme de-a lungul râului, miros de fum de lemne.

? mai

Am multe de scris, dar nu mă țin puterile. Ne hrănesc. Mâncăm. Dormim. Mâncăm iar. Pruitt e cel mai bolnav, aşa că este hrănit cu o lingură de lemn.

Nu sunt sigur de dată. Ultimele zile sunt neclare. Ne înzdrăvenim, Tillman cel mai repede. Deja e pe picioare & umblă. Încerc să-mi revin, dar n-am forță în picioare.

Nu-mi vine să scriu despre copilul găsit.

12 mai 1885

M-am străduit cât am putut să număr zilele în urmă, să stabilesc data exactă. Cred că e bine, cu o marjă de o zi, două.

Acum că ne-am revenit, pot povesti în sfârşit cum am nimerit în acest sat.

Deşi ni se spusese altceva, am ajuns la locul unde râul Trail se bifurcă fără să vedem urmă de sat. Însă Tillman a zis că zărise fum de foc de tabără în susul brațului sudic al râului, aşa că ne-am orientat după asta.

Am mers cu greu pe malul râului, prea slăbiți ca să înaintăm cum se cuvine, cu mințile prea încețoşate ca să căutăm în pădurea din preajmă. Nu mă concentram decât la pământul aflat chiar în fața mea, căci mă chinuiam să păşesc peste pietroaie. Nu vorbeam, dar din când în când Tillman îi mai zicea câte o vorbă copilaşului pe care îl ținea în haină.

Pruitt s-a oprit din mers, a ridicat o mână. Auzise ceva.

Am auzit şi eu. Voci dinspre nord. Pruitt & cu mine am tras câteva focuri în aer. Samuelson ne sfătuia să tragem mai mult, dar nu-mi convenea să prăpădim muniția care ne serveşte ca principală monedă de schimb. Indienii midnooski ne-au răspuns mai bine; am auzit şase împuşcături, chiar dacă de la mare depărtare. Am hotărât să stăm pe loc, sperând că indienii ne vor căuta. După o vreme, am mai tras de două ori. Peste vreo oră, două iscoade midnooski ne-au găsit la râu.

Ambii bărbați erau îmbrăcați în tunici & pantaloni strâmți de piele, cu foarte puține podoabe. Unul ținea o puşcă de calibru mic. Ambii aveau arcuri din lemn de mesteacăn & tolbe cu săgeți în spinare. Când au vorbit, m-am uitat la Tillman să traducă.

— Nu pricep o iotă din ce zic, mi-a spus.

Vocea lui l-a agitat pe copilaşul din haină, care a scos un scâncet slab. Indienii s-au uitat unul la altul surprinşi. Cel mai scund s-a apropiat, a împuns cu o săgeată în legătura copilului.

Tillman a smucit zdravăn de săgeată. Au reacționat iute. Indianul mai înalt a ridicat puşca țintind spre capul lui Tillman. Pruitt a dat să-şi apuce carabina. I-am pus mâna pe braț. Pentru o clipă tensionată, părea că o să înceapă tărăboiul. Dar Tillman s-a liniştit. I-a înapoiat încet săgeata proprietarului ei, cu aripioarele către acesta, apoi s-a

aplecat în față arătând creştetul copilaşului şi fețişoara încruntată.

Cu siguranță nu era ceea ce se aşteptau indienii să găsească ascuns în haina unui soldat alb. Ne-au pus întrebări, dar nu înțelegeam cuvintele.

Cel cu puşca ne-a făcut semn să-i urmăm. Nu puteam decât să sperăm că satul era prietenos & aproape.

Însă călătoria s-a dovedit aproape peste puterile noastre. Midnooskii ne-au condus de pe malul râului spre nord, mai întâi prin păduri umbroase unde zăpada încă nu se topise de tot, apoi către peretele care mărginea valea. Coasta care se înălța înaintea noastră era atât de abruptă, încât nu lăsa să crească nici o vegetație, cu excepția unor lăstari şi a unor plopi opriți din creştere. De pe coastă cădeau pământ & pietroaie fărâmițate. În halul în care eram, escaladarea ar fi durat ore-ntregi.

— Mă tem că-s prea slăbit pentru asta, a zis Pruitt.

I-am ordonat să-şi golească rucsacul. Tillman & cu mine ne-am împărțit conținutul acestuia. Tillman a descoperit scârbit câteva cărți la fundul rucsacului, inclusiv una de poezie.

— Ai târât astea după tine juma' de țară?

Tillman le-a azvârlit la pământ. Pruitt a protestat. Mi-a părut rău, dar am fost de acord că nu avea rost să cărăm asemenea obiecte de lux. Am înfăşurat cărțile într-o bucată de pânză de cort şi le-am dosit pe ramura unui copac, să fie protejate. Astfel Pruitt poate spera că le va recupera la un moment dat, deşi e puțin probabil.

Am încercat să îl ajutăm pe Pruitt, dar şi noi eram prea slăbiți. Tillman se chinuia să-şi țină echilibrul, tras în spate de rucsac, iar în față de copilul de la piept.

În vreme ce indianul mai înalt era nerăbdător şi o lua mult înainte, celălalt avea mai multă compasiune pentru starea noastră. S-a întors la noi, şi-a trecut unul din brațele

lui Pruitt peste umeri şi aproape că l-a cărat în spate pe deal.

Sus pe coamă indienii ne-au arătat în jos, către valea următoare, unde se vedeau colibele din satul lor.

Noi o apucaserăm pe brațul greşit al râului din locul unde se bifurca.

Ne-a luat tot restul după-amiezii ca să ajungem la sat. Când am sosit, ne-a întâmpinat de un indian foarte tânăr, aproape un băiat, care stătea în picioare în fața celei mai mari dintre colibe. M-am prezentat, apoi am întrebat dacă aş putea s-o cunosc pe căpetenie.

Am făcut un gest către coliba acoperită cu piei, sperând că mă va înțelege.

— Taion? am întrebat.

S-a uitat la mine încruntat, de parcă fie îl amuzasem uşor, fie îl enervasem. S-a arătat pe el însuşi.

Mă aşteptasem la un om mai în vârstă, mai hârşit. El e tânăr, abia dacă a devenit bărbat. Figura lui nu trădează nimic, însă e clar că are o oarecare reținere. Ceva din comportamentul lui sugerează că e dezamăgit de apariția noastră. Fără îndoială că aflase dinainte că sosim. Poate îşi imaginase un grup mai feroce, nu soldații ăştia numai pielea şi osul şi şleampeți care îi stăteau acum dinainte, cu un copil după ei.

Am fost conduşi în coliba principală. Doi indieni l-au cărat pe Pruitt, l-au întins pe una dintre băncile din lemn de molid. În mijlocul încăperii o oală uriaşă era pusă pe foc. Ne-am prăbuşit la pământ, am mâncat tot ce ne-au adus indiencele. Carne de elan care fusese fiartă în oală, un terci din fructe uscate prăjite în grăsime animală, o rădăcinoasă sălbatică înrudită cu păstârnacul, care fusese friptă la flăcări. Au insistat şi să mâncăm o supă din intestine de iepure, care cred că foloseşte la prevenirea scorbutului.

Aşa au fost ultimele două zile. Ne trezeam doar cât să mâncăm, să ne oblojim picioarele distruse, apoi ne culcam la loc. Acum e pentru prima oară că mă simt îndeajuns de bine încât să stau în capul oaselor şi să pot scrie mai mult. O femeie are grijă de Pruitt, îl sprijină ca să poată mânca & bea.

13 mai

Încep să văd lumea mai clar pe măsură ce prind puteri. Toată ziua, toată noaptea şi ziua următoare am dormit cam tot timpul pe acest pat de blănuri, dar azi am scos de câteva ori capul din cortul de piele. Soarele străluceşte orbitor şi dă o căldură pe care încă n-am simțit-o în călătoria asta.

Nu-mi pot imagina cât am mâncat noi în aceste ultime zile. Ne-am revenit suficient încât să observăm în sfârşit cu ce ne hrănesc.

— Au aruncat mațele în oală! a remarcat Tillman.

Aşa este, midnooskii mănâncă absolut totul dintr-un animal – oase, organe interne, piele & tendoane. Diversele conținuturi ale oalei sunt încălzite cât să fie supa oarecum caldă, dar carnea rămâne crudă.

Am spus că aşa mâncăm de câteva zile şi nu ne-a fost rău.

— Nu cred că mai pot înghiți asta, a zis Tillman.

A protestat când o femeie i-a adus iarăşi un bol cu intestine pe jumătate crude.

— Eu aş accepta-o bucuros în locul tău.

— Aş prefera un muşchi de vită, & încă unul bine făcut.

Dar de atunci nu s-a mai plâns.

Pe mine nu mă deranjează mâncarea care nu e gătită îndeajuns, dar resimt îngrozitor de tare lipsa sării.

Aşa cum ne-au zis indienii pe care îi întâlniserăm de-a lungul râului, acesta e un sat bogat. Deşi îi zăresc rar, copiii par bine hrăniți. Adulții sunt îmbrăcați în piei & blănuri frumos cusute. Au făcut troc cu indienii de pe coastă pentru câteva obiecte de lux de la albi – oala uriaşă, puşti & praf de puşcă.

În ciuda tinereții & a blândeții sale, taionul e înzestrat cu o anumită vigoare şi agerime. Se pare că are cel puțin trei neveste, precum şi câteva sclave. Este în mod limpede şeful acestor oameni. Până şi bătrânii i se supun.

Am multe să-l întreb. Când vor veni somonii? Care e calea cea mai bună de urmat printre munți? Ne va îndruma? Iscusința de tălmaci a lui Tillman s-a dovedit aproape nefolositoare. Spune că vorbesc un dialect diferit, aşa că nu poate înțelege decât câteva vorbe. Comunicăm mai ales prin gesturi.

Dar indiferent cât de generos s-a arătat taionul, bănuiesc că este doar o etalare a puterii. Continuăm să ne cântărim reciproc, ne străduim să înțelegem motivația celuilalt.

Fie că e vorba de omul de afaceri în căutare de investiţii, de bolnavul care îşi îngrijeşte sănătatea, de turistul în căutare de distracţii sau excursii sau de vânătorul care visează la vânat mare, nu există ofertă mai bună decât această călătorie prin Alaska de Sud.

Din *Ghid pentru Alaska: Mineri, colonişti şi turişti,* 1902

Cea mai bună încălţăminte de... toate felurile

PENTRU TINE

Producem cea mai solidă, cea mai potrivită şi cea mai uşoară încălţăminte pentru minerii din Alaska.

Pantofi de pâslă şi mocasini...
DE SEZON.

Comandaţi catalogul. Onorăm comenzile rapid.

The Washington Shoe Mf'g Co. Seattle, Wash.

Când i-am văzut prima oară pe oamenii albi la râul Trail

Poveste spusă lui Mary Eaken de bunica ei, transcrisă şi publicată în 1948

Primul a apărut cel numit „Colonelul". El cu soldații lui.

Apoi i-am văzut pe oamenii albi. O să-ți povestesc cum a fost prima oară.
Au venit dinspre valea râului Wolverine. Gheața aproape că se topise.
Primul a venit să ne zică Omul care Zboară cu Aripi Negre.
„Vă caută nişte soldați. Aduc cu ei un copilaş.”
El a sosit primul cu veştile.
„Soldații sunt la Pârâul Vizuina Vidrei.”
Ceeth Hwya nu l-a crezut. Uneori şamanul ne face vrăji.
„Apoi soldații o să vină aici”, a zis Omul care Zboară cu Aripi Negre.
„Ar trebui să mergem să-i vedem.” Aşa că tata şi unchiul lui s-au dus să-i găsească pe soldați.
Am auzit împuşcături.
Când s-au apropiat, i-am văzut. Aveau bărbi roşii. Unul dintre ei ducea un bebeluş indian în haină.
Mama a zis că poate vor să ne omoare, pe noi, pe copii. Am fugit toți şi ne-am ascuns în spatele colibelor. Ne-am uitat la ei.
Erau vai de ei. Bolnavi şi flămânzi. Nu pricepeau nici un cuvânt.
Ceeth Hwya le-a zis nevestelor sale să le aducă de mâncare.
După aceea am mai văzut mulți oameni albi. Dar asta a fost prima dată.

Lt. col. Allen Forrester
14 mai 1885

Am ieşit din colibă, stau pe o buturugă şi scriu în fața uşii. Zorii s-au ivit de ceva vreme, dar abia acum m-am uitat cum soarele risipeşte norii de pe creasta înaltă a munților

dinspre răsărit. Bărbații din sat au plecat la vânătoare, Tillman îi însoțeşte. Femeile & copiii mişună printre copaci, la treburi & la joacă. Taionul l-a însărcinat cu paza pe unul dintre oamenii săi. Se pare că nu ni se acordă încredere totală. Pruitt e încă la pat. Nu poate ieşi din letargie.

Indienii ăştia şi-au ales bine locul. Satul este situat pe o pantă orientată spre sud, de pe care se poate vedea brațul nordic al râului Trail. Un pârâu iute şi limpede izvorăşte din munți şi trece pe lângă tabără. La nord se înalță cei mai înalți munți pe care i-am văzut vreodată, împănați cu pene colosale de zăpadă & gheață şi panglici de ghețari. Cel puțin unul dintre vârfuri pare vulcanic, scoțând aburi în timpul zilei.

Aici în vale mare parte din zăpadă s-a topit, exceptând coastele dinspre miazănoapte & cotloanele umbrite. De-a lungul râului o ceață verde pluteşte printre plopii tremurători & argintii – muguri de frunze. Iarna ne părăseşte.

L-am auzit pe copil undeva în tabără. Plânge mai tare. Cum îi mai merge, l-am întrebat pe Tillman.

— Sănătos tun.

Spune că o indiancă, mamă a unui țânc de câteva luni, îl alăptează pe copilul cel ciudat. Cu lapte în burtică, prinde puteri. Îmi pare bine. Şi totuşi e un gând care îmi dă fiori – o femeie hrănind făptura asta.

Cum să scriu despre copil? Am evitat până acum. Îmi amintesc cum l-am descoperit, cum am mers ghemuiți pe sub molizi, cum mi-am scos cuțitul din teacă.

Plecasem după lemne de foc. Trebuia să ne uscăm hainele & să ne încălzim, dar eram prea slăbiți ca să spargem buşteni, aşa că mă uitam după crenguțe. Încă nu era noapte. Acum mi-aş dori să fi fost. Aş fi preferat bezna decât să văd naşterea asta bizară.

Am ajuns la un copac căzut, cu ramuri uscate, pe care le puteam rupe cu uşurință. Când lucram, îi auzeam pe ceilalți prin preajmă, aprinzând focul, adunând alte lemne.

Plânsetele erau înăbuşite, aşa că la început nu le-am perceput. Abia când m-am oprit din rupt crengi le-am desluşit, slabe, dar clare în linişte văii râului. Era sunetul unei mici ființe care se îneca & se chinuia.

M-am gândit că s-o fi prins un iepure într-o capcană de-ale indienilor sau o fi vreun pui de elan rănit de lupi.

Sunetul venea dintr-un loc fix, dar varia în intensitate, uneori era un vaiet ritmic, alteori un mieunat stins.

Am strigat către ceilalți întrebându-i dacă au auzit.

Au zis că nu. Am spus că mă duc să văd ce e.

— Nu vrei să venim cu dumneata? a întrebat Tillman.

Bănuiam că nu e departe. Aveam pistolul, deci puteam trage dacă era ceva în neregulă.

Plânsetele m-au condus mai departe de râu, mai întâi printre plopii răzleți, astfel că încă vedeam râul & fumul de la focul nostru, apoi către fâşia deasă de plopi tremurători care creşteau de-a lungul malului. Am căutat altă cale, voiam să ocolesc, dar n-am găsit nici o spărtură, aşa că am intrat în hățişul lor umbros. Trebuia să merg aplecat, să-mi deschid drum cu umărul, până când am ieşit la marginea unei mlaştini tulburi pe care, iarăşi, nu o puteam ocoli. Atunci m-am gândit să mă întorc, dar plânsul continua, înăbuşit, întețit. Era un risc prostesc, ținând seama de cât de slăbit eram, dar am pornit prin apa rece ca gheața care-mi venea până la brâu.

Când am ajuns pe malul celălalt, sunetul era tot stins, dar mai aproape. Am mers printre copaci, făceam câte un pas sau doi, mă opream să ascult, iarăşi făceam câțiva paşi.

Am fost călăuzit spre cel mai mare molid, un copac maiestuos, falnic, ale cărui ramuri de la poale se deschideau într-un evantai larg spre pământ. Plânsul se auzea de la

baza copacului. Am încercat să mă uit printre crengi, dar nu vedeam nimic. Ca să pătrund prin bolta joasă, a trebuit să mă târăsc. Simțeam pământul ud & spongios sub mâini & genunchi, pleoscăia parcă îmbibat de apă. Mi s-a părut ciudat, fiindcă de obicei pământul de sub un conifer e ferit şi se păstrează complet uscat.

Atunci am văzut – acolo unde trunchiul copacului întâlnea pământul, cea mai mare dintre rădăcini părea să se zvârcolească & să se răsucească, asemenea unui şarpe gras care înghițise cu totul un animal viu. Plânsul s-a auzit iarăşi, mai ascuțit. M-am târât mai aproape.

Acolo, în rădăcină, am văzut o mică gaură, o despicătură alungită de dimensiunea mâinii mele. Am vârât un deget în deschizătură. Spre groaza mea, am simțit o gură mititică deschizându-se, închizându-se, țipând. Mi-am vârât în rădăcină ambele mâini, am încercat să lărgesc deschizătura cu degetele, dar pielea, scoarța, ce Dumnezeu o fi fost, era prea tare & prea groasă. Am scos cuțitul şi atunci am văzut sângele de pe mâini & de pe pantaloni. Sânge! Ieşea în bulbuci prin stratul de muşchi & ace dimprejurul meu.

M-am temut de ce va elibera şi va aduce pe lume cuțitul meu. Dar mă temeam şi să nu tai chestia aia care scâncea. Ce puteam face? Am băgat cuțitul în deschizătură şi am tras iute în sus.

A fost mai degrabă ca naşterea unui mânz, o mizerie alunecoasă & sângeroasă & înspăimântătoare. Când l-am eliberat din rădăcină, un lichid limpede a țâşnit din deschizătură. Din burta bebeluşului ieşea un cordon ombilical lung, albăstrui, pulsând de viață. Am ținut copilul cu o mână, am tras de cordon cu cealaltă. În timp ce acesta continua să iasă şi şerpuia pe pământ, am început să mă tem de ce voi găsi la celălalt capăt. Treptat cordonul devenea tot mai aspru & grosolan & acoperit de pământ. Trăsesem

mai mult de un metru, când, deodată, s-a înțepenit. Aici, la capăt, cordonul nu mai era flexibil & cărnos. Era o rădăcină de copac!

Cum de am reuşit? Nu pot spune. Mi-era rău, mirosul de sânge cald în muşchi, copilaşul alunecos & gemându-mi în brațe. Am retezat cordonul cu cuțitul cât de aproape de burta copilului am îndrăznit. Am cuprins ființa aceea în brațe ca să o protejez când mă târam ca să ies de sub ramurile copacului.

Paralizat de neîncredere, mi-am croit totuşi drum înapoi prin mlaştină & printre plopii tremurători.

Pesemne că arătam într-un hal fără de hal. Acoperit de sânge din cap până-n picioare. Cu un bebeluş în brațe. Oamenii mei s-au speriat:

— Ce s-a-ntâmplat în pădure? Unde e mama copilului?

M-am străduit să le explic. Nu le venea să creadă. Poate şi-au zis că nu-s sănătos la cap. Vă duc acolo, am zis, ca să vedeți şi voi. Pruitt era prea slăbit, Tillman prea revoltat de toate astea.

Dar el, sergentul, a fost cel care a luat copilul de la mine, l-a şters cu frunze ude, şi-a dat jos flanela şi i-a înfăşat trupuşorul tremurător. I-a curățat resturile de placentă din ochi & din nări. Nou-născutul urla.

Are părul închis la culoare, pielea de un arămiu frumos ca a indienilor. Şi totuşi are ochii depărtați. Nu sunt de acel cafeniu foarte închis, aproape negru, al indienilor midnooski, ci de un verde pătat cu stropi aurii.

Gol, cald şi atât de vulnerabil cum pare, poate fi om? Născut din pământ ca un monstru grec?

Şi noi eram într-o stare precară. Părea imposibil să avem grijă de un bebeluş. Fără Tillman, nu ştiu ce s-ar fi ales de copil. Probabil că eu l-aş fi lăsat acolo.

Indienii midnooski nu se sinchisesc de povestea mea. În câteva cuvinte & gesturi am încercat să le povestesc despre copac, despre rădăcină, despre sânge. Probabil că n-au înțeles.

Unul dintre bărbați pare să fie un soi de preot care călătoreşte printre triburile de midnooski. În vreme ce majoritatea indienilor îşi poartă părul tăiat cu grijă & periat cu piepteni de os, bărbatului ăstuia părul îi atârnă lung de un metru pe spinare. Poartă o mulțime de podoabe, coliere, dinți & gheare, aşa încât scoate un zdrăngănit când merge. La fel de tulburător e şi faptul că se uită aiurea cu un ochi – i se dă peste cap, aşa că e greu să îți dai seama unde se uită.

Când mi-a auzit povestea despre copil, şamanul a pus o întrebare şi a repetat-o de mai multe ori, în timp ce noi ne chinuiam să pricepem.

— Cred că întreabă dacă eşti tată, dacă ai copii acasă, a zis Tillman în cele din urmă.

O întrebare neaşteptată.

— În curând, am răspuns.

Tillman şi-a împreunat brațele şi a mimat că leagănă un copil. Şamanul a încuviințat din cap.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
7 mai 1885

Ce anume ne face să ne îndrăgostim? La început sunt acele prime întrezăriri – un soi de curiozitate, tânjim după ce este şi familiar, şi necunoscut în celălalt. Iar apoi urmează surpriza descoperirii; avem în comun anumite

aspirații, anumite lucruri care ne plac, iar ceea ce e diferit ne încântă. Prindem curaj şi începem să dezvăluim, unul în fața celuilalt, tot mai mult din noi înşine, iar atunci când o facem, exact acele trăsături care ne jenau sau de care ne ruşinam devin frumoase în moduri pe care înainte nu le înțelegeam, şi de aceea întreaga lume devine mai frumoasă. Mai sunt şi acele aspecte ațâțătoare aproape primitive, mireasma de la gât, tremurul delicios al pielii şi răsuflării. Şi totuşi, cu toate plăcerile pe care ni le-aduc acestea, ele sunt la fel de fragile ca lumina şi aerul şi nu garantează fidelitatea.

Şi-apoi: iubirea nu depinde oare de o credință în viitor, de o aşteptare dincolo de încântarea de moment? Ne îndrăgostim fiindcă ne imaginăm o anumită viață împreună. Ne vom căsători. Vom râde şi vom dansa împreună. Vom avea copii.

Când se alege praful de aşteptări, ce-i mai rămâne iubirii?

9 mai

Aşa de greu îmi alesesem cuvintele, iar acum sunt sigură că am greşit. Ar fi fost mai bine să nu mă fi arătat aşa de sinceră. Ar fi trebuit să-i scriu lui Allen de lalele şi de florile de măr, de bucuriile acestei căsuțe, de ce companie bună se dovedeşte Charlotte şi despre femeile din cazarmă. Sau poate cel mai bine ar fi fost să nu-i fi scris deloc.

Dar nu mai am ce face, fiindcă scrisoarea este deja trimisă către nava USS Corwin, care patrulează de-a lungul coastei Alaskăi. Pare cu neputință de închipuit, dar există o şansă ca ea să-şi croiască drum către mâinile lui Allen, iar mie îmi pare rău.

„Ai face bine să-ți păstrezi optimismul în scrisori”, mi-a zis doamna Connor când a venit să mă anunțe că nava de pază revine în Alaska.

Intenționasem să îi urmez sfatul, până în clipa când am pus tocul pe hârtie.

Scumpul meu Allen… odată cu aceste cuvinte parcă s-a rupt în mine un baraj fragil. Cum aş putea să nu-ți spun de inima mea frântă? Am reuşit să mă abțin în toate săptămânile astea, nu am plâns în fața doamnei Connor, a lui Evelyn sau chiar în fața lui Charlotte. Dar, ah, Allen. Acum înțeleg că îmi eşti mai mult decât soț sau iubit, îmi eşti cel mai scump prieten. Cu tine simt o libertate a emoțiilor pe care n-am cunoscut-o înainte. Mă înspăimântă gândul că singurul lucru care mi-ar uşura durerea – iubirea ta – poate fi în pericol exact când am mai mare nevoie de el. Dacă dragostea ta va începe să şchioapete când vei afla că nu pot avea copii şi că viața pe care ne-am imaginat-o nu mai este posibilă? Şi, mai rău, dacă mă vei învinovăți? Poate c-aş fi putut face ceva ca să-l salvez pe micuțul nostru. Prea mult mi-am dorit să mă ridic din pat, prea mult am insistat să merg la plimbare. Plimbările alea. Oare, dacă aş fi fost mai răbdătoare, copilul nostru ar fi trăit încă în mine? Poate că şi tu te vei întreba la fel.

Iar apoi, într-o ultimă revărsare de emoție, am scris despre cea mai mare spaimă a mea – că nu te vei întoarce acasă din expediția asta.

Doamna Connor îmi adusese cel mai recent număr al ziarului din Portland. A făcut-o ştiind bine că voi vedea articolul? Trupurile comandantului Goodwin şi ale membrilor expediției sale spre pol au fost găsite pe o insulă îndepărtată de pe coasta Siberiei. Au murit înfometați şi înghețați, îşi pierduseră de mult corabia din cauza gheţurilor, dar în ciuda tuturor suferințelor, căpitanul păstrase jurnalele şi documentele în siguranță. „Jurnalele

lui intime au fost găsite alături de el şi vor fi înmânate soției.”

Nu mă pot abține, mă gândesc la această biată femeie care vreme de trei ani n-a ştiut nimic de soarta soțului ei. Acum va citi despre ultimele lui zile în pagini scrise chiar de mâna lui. Mă întreb – oare i-a lăsat câteva cuvinte de adio şi acestea îi vor oferi vreo alinare sau nu vor fi decât încă un chin?

E posibil să mă fi străduit să-mi alung din minte gândul că cineva poate trăi în neştiință cu anii doar pentru a afla cele mai groaznice veşti în cele din urmă.

Şi totuşi, de dragul tău, Allen, ar fi trebuit să-mi fi păstrat cumpătul.

Gândurile îmi sunt inundate de vină; lamentabila scrisoare pe care ți-am trimis-o, moartea copilului nostru nenăscut, după-amiaza în care am furat cartea şi clipa în care am citit de uterul meu deformat, ziua în care i-am scris mamei că nu vreau să vină şi zilele în care nu i-am scris deloc, şi toate amintirile, până la cea când l-am văzut pe tata stând în picioare, cu felinarul în mână, urlând în noapte, iar eu am rămas înăuntru, unde eram în siguranță şi mă prefăceam că nu-i aud strigătele.

Ah, domnule Pruitt, nu eşti singur, cu vina şi dezgustul dumitale. Mă întreb dacă a existat vreodată o viață limitată la dansuri minunate, cusături frumoase şi mătase, căci mie mi se pare că suferința nu cunoaşte clase şi ranguri, genuri sau vârste şi că fiecare dintre noi trebuie să-şi înfrunte propriul întuneric.

10 mai

Scumpa de Charlotte. În tot acest timp am încercat să o protejez de dispoziția mea sumbră, dar astăzi m-a prins când mi-era mai rău. Am mâinile şi picioarele umflate, corpul îmi e aşa de plin cu apă şi devastat de pierderea sarcinii, încât abia pot să stau în picioare şi să-mi văd de cele mai simple treburi casnice, dar eram hotărâtă să fac ceva util. M-a găsit blestemând şi lăcrimând când încercam să bag ața în ac ca să-mi cos cămaşa de noapte într-un loc unde se rupsese. N-am ştiut că e în spatele meu până când i-am simțit mâna micuță pe umăr.

— Lăsați, coniță. Pot s-o cos eu.

N-am avut tăria să îmi ascund emoțiile, aşa că am rămas cu privirea plecată asupra acului şi-am zis că mă descurc, promițând să-mi revin de îndată. Însă am făcut exact pe dos, am început să plâng în hohote. Charlotte m-a cuprins în brațe şi m-a mângâiat cu blândețe tot timpul cât am plâns.

— Vă zic io, coniță, copiii nu-s ei chiar cum s-ar crede, a spus. Mereu zbiară, fac pe ei, le curge scuipat din gură şi nu te lasă o amărâtă de clipă-n pace. Mama zice uneori c-ar fugi-n lume să se călugărească, dar nu crede c-o primeşte biserica.

Cum era posibil ca fata să fie atât de indiferentă la durerea mea? Complet nepăsătoare, a continuat să vorbească până când, încet-încet, mi s-a părut că întrezăresc un umor neaşteptat în ceea ce-mi spunea.

— Zău că aşa e, a continuat Charlotte. Odată, când frații mei se băteau şi ăl mai mic țipa ca din gură de şarpe, iar eu mi-arsesem din greşeală pantofii ăi buni lăsați lângă sobă, mama şi-a aruncat şorțul pe jos şi-a ieşit glonț din casă, a lăsat uşa dată de perete şi ajunsese aproape de oraş când a găsit-o tati şi a luat-o cu căruța. A dus-o la hotel şi a lăsat-o acolo o noapte, i-a zis că poa' să facă tot ce vrea ea, baie fierbinte şi să-şi ia vreo rochie nouă, numa' să se-

ntoarcă a doua zi. S-a întors, şi-mi pare bine c-a făcut-o, da' io cred că nu m-aş mai fi întors în locul ei. Io-s hotărâtă – o să am doar câini şi capre, da' copii, nu.

Atunci am început să râd – şi ea a făcut la fel.

12 mai

Există o singură sculptură de-a tatei pe care nu-mi plăcea s-o văd. Pietà. În copilărie acest cuvânt mi se părea încărcat de mister şi n-o recunoşteam pe femeia care plânge. Îmi place să cred că dacă mama ar fi venit vreodată pe potecă în pădure şi ar fi văzut-o, ar fi admirat-o, chiar aşa, cu tot izul său catolic.

Pe mine însă mă înspăimânta chiar mai mult decât sculpturile tatei cu zei păgâni sau cu vânătorul de lei care stătea ghemuit în hăţişul cel mai de nepătruns al pădurii. Chipul femeii, surprins într-un strigăt – asta mă îngrozea, dar mai era ceva legat de cumplita greutate a omului mort care îi zăcea în poală. Era prea greu pentru ea, aproape o strivea, şi chiar dacă nu puteam pricepe pe deplin scena, mi se părea nefirească.

— E fiul ei, e copilul ei mort, spunea tata.

El nu-şi ferea privirea. El credea că oriunde, chiar şi în abisul cel mai întunecat, poţi întrezări divinul. Umbrele şi contrastul – şi absenţa în sine – le considera la fel de importante ca lumina şi marmura, căci una nu poate exista fără cealaltă.

13 mai

Astăzi domnul MacGillivray m-a găsit în curte şi mă tem că de data asta eu am fost cea care a vrut să se întoarcă şi să pretindă că nu l-a văzut apropiindu-se, însă chiar atunci el mi-a strigat un salut prietenos.

— Ce faceți astăzi, mămico? Şi mai apoi, când s-a apropiat de mine: Dar unde vă e scaunul, doamnă Forrester?

— Din păcate, nu mai am nevoie de el.

Cât de mici sunt cuvintele. Trebuie să fi citit din expresia chipului meu adevăratul înțeles al acestora, fiindcă n-a mai întrebat şi altceva, a spus doar:

— Îmi pare rău să aud asta, draga mea. Foarte rău.

Atunci mi-a oferit brațul şi am pornit împreună spre casă, cu flori de prun căzute din copaci la picioarele noastre şi soarele serii în priviri.

Mi se pare miraculos că un om marcat de cele mai crude câmpuri de luptă poate da dovadă de atâta compasiune pentru mica mea pierdere.

14 mai

M-am gândit la lumină, la felul în care se concentra în picăturile de ploaie în acea zi în care eram copleşită de bucurie, precum şi la felul în care alunecă şi se mişcă într-un mod atât de neaşteptat, încât uneori căsuța asta e întunecată şi rece, iar în clipa următoare se umple de o căldură de aur.

Tata vorbea de o lumină mai bătrână ca stelele, o lumină divină care e trecătoare şi totuşi prezentă mereu, dacă o poți recunoaşte. Ea se prelinge în şi din sufletele viilor şi-ale morților, se adună în locuri liniştite din pădure

şi uneori se poate dezvălui în formele cele mai rare ale artei autentice.

Şi-a dedicat întreaga viaţă speranţei că într-o bună zi va crea o sculptură atât de perfect cioplită şi de armonioasă, aşezată în locul potrivit dintre copaci, încât să fie capabilă să reflecte această lumină. O văzuse în lucrările altora, însă nu credea că reuşise asta în sculpturile lui.

Mi-aş dori să fi ştiut adevărul. La doar câteva săptămâni după ce a murit, m-am dus să văd ursul. Era sfârşitul unei zile de toamnă şi, când pătrundeam în pajişte, lumina soarelui care apunea se domolea, trecând de la nuanţele de portocaliu şi roşu la cele de albastru.

Niciodată nu-mi păruse atât de viu; umbrele se adânceau şi se încovoiau de-a lungul ghearelor întinse, blana şi muşchii păreau să prindă viaţă şi, pentru o clipă, când soarele a atins linia orizontului, marmura a părut făcută dintr-o lumină translucidă.

Nu am avut nici o îndoială cu privire la ceea ce vedeam – nu părea doar mai frumoasă datorită asfinţitului; era chiar lumina pe care tata o căutase întreaga viaţă. Cel mai bine pot descrie asta amintindu-mi cum tata a deschis o dată pianul şi mi-a arătat cum o notă puternică şi limpede poate face să vibreze alte corzi fără ca măcar să le atingi cu un deget. A spus că aceste corzi rezonau prin simpatie cu acel sunet pur. Asta se întâmpla înăuntrul meu.

Să-mi îngădui oare să cred în nemurirea sufletului? Dacă da, atunci sunt sigură că spiritul tatălui meu a fost cel adunat în lumina divină a lumii şi care a radiat din acea marmură minunat sculptată.

El îşi căuta mereu îngerii şi zeii în Pietà. Nu s-a gândit să caute atât de aproape.

16 mai

N-avem mult timp. Aş putea să o apuc în cinci direcții, dar astăzi am început, împreună cu Charlotte, să scoatem toate alimentele din cămară şi apoi să dăm jos rafturile de pe un perete, fiindcă asta mi-a dat în minte să fac deocamdată.

— Coniță, sunteți sigură că vă simțiți îndeajuns de bine? N-ar trebui să vă odihniți o vreme? Dar, coniță, unde-o să punem toate astea?

Uitasem cu totul de oalele, borcanele şi sacii – cu făină, zahăr, fulgi de ovăz, cafea – pe care îi depozitaserăm pe jos.

— Pe masa din camera de zi, i-am zis în cele din urmă. Tot n-o folosim niciodată.

Apoi ne-am apucat să dăm jos rafturile. De la efort, mă necăjea o sudoare rece, fiindcă sunt încă slăbită de la lunga perioadă în care n-am făcut mişcare, dar Charlotte e expertă la mânuit ciocanul şi ranga. La început a şovăit, de parcă am fi comis o distrugere reprobabilă, dar mi-am asumat întreaga responsabilitate şi cred că a început să-i facă plăcere sarcina asta. (De fapt, a rostit mai multe cuvinte decât am auzit vreodată de la ea, majoritatea destul de dure şi colorate. „Mă scuzați, coniță”, zicea de fiecare dată când înjura. „De-asta-mi spune mie mama să-mi țin gura. Îi dojeneşte ea pe tati şi pe frații mei, da' şi ea înjură cot la cot cu ei.”)

Demontarea cămării a durat mult mai mult decât mă aşteptam şi eram rupte de oboseală la sfârşitul zilei. Mâine, i-am zis, o să astupăm toate crăpăturile cu cârpe.

Trebuie să scăpăm de lumină. De fiecare fărâmă.

Lt. col. Allen Forrester
15 mai 1885

Indienii s-au obişnuit cu prezenţa noastră într-atât încât nici măcar copiii nu se mai ascund de noi. Deşi la umbră e încă frig, iar în pădure au mai rămas petice de zăpadă, copiii aleargă aproape dezbrăcaţi. Adesea sunt însoţiţi de unul sau doi dintre mulţii câini pe jumătate sălbatici care trăiesc alături de midnooski.

Azi pe la prânz am urmărit un grup de băieţi care juca un joc cu fire foarte asemănător cu moara noastră. Firul era făcut din tendon de animal bine uscat, pe care îl înnodaseră formând un laţ mare. Apoi întreţeseau din el, sucindu-l pe degete, diferite modele.

Când şi-au dat seama că mă uitam la ei, înălţau fiecare model din fire ca să îl pot vedea bine. Prima oară a fost un munte. L-am recunoscut chiar înainte să îmi arate crestele dinspre nord.

— Bravo, le-am zis.

Probabil că am avut un ton prea serios, fiindcă s-au încruntat şi şi-au şoptit ceva între ei. Dar când am zâmbit şi am dat afirmativ din cap, şi-au continuat jocul recăpătându-şi entuziasmul.

Apoi au făcut o stea. Coarnele unui tebai. A urmat o încrucişare complicată a firelor, pe care n-am putut să o recunosc. Când am clătinat din cap că nu înţeleg, un băieţel mic a arătat spre coastele lui. Clar, era o cutie toracică. Au continuat aşa o vreme, ţesând imagini.

Una anume mi-a plăcut în mod deosebit. Aş fi vrut să vadă şi Sophie. Firul & mâinile au alcătuit forma unei păsări. Lucrând împreună, doi copii au făcut aripile să fluture.

16 mai

În sfârşit Pruitt poate să şadă în capul oaselor şi pricepe ce e în jur. Femeia care îl îngrijeşte nu pare să facă parte din grupul acestor indieni. Este cu mult mai înaltă decât majoritatea indienilor, are pielea de o nuanță mai deschisă. Se ține mândră, deşi din felul în care o tratează ceilalți bănuiesc că e sclavă. E foarte blândă cu Pruitt, îl ajută să stea aşezat ca să mănânce. Şi totuşi nu exprimă nici o emoție în interacțiunea cu el, nici teamă, nici tandrețe, mai degrabă indiferență totală.

*

Tillman mă cam neliniştește. Deja s-a încăierat cu nişte midnooski care l-au jignit într-un fel sau altul. În dimineața asta l-a prins pe un indian scoțând orizontul artificial dintre lucrurile lui Pruitt. Tillman a țipat la el, i-a smuls instrumentul din mâini, l-a trântit pe om la pământ. Indianul a sărit în picioare, pregătit să-l atace cu un topor. Asta n-a făcut decât să-l înfurie şi mai tare pe Tillman. Fără îndoială că dacă n-aş fi intervenit între cei doi, s-ar fi ajuns la lovituri periculoase.

Tillman nu e suficient de prudent printre aceşti indieni, flirtează cu femeile tinere, se aruncă în confruntări cu capul înainte. Indienii midnooski par destul de paşnici, dar eu îi tot reamintesc să se controleze – suntem încă la mila lor.

Oregon Post

CRIMĂ ÎN ALASKA

4 mai 1885 – Aflăm din Alaska că indienii l-au ucis pe negustorul de pe Insula Perkins.
Domnul Wesley Jenson, administrator al magazinului Alaska Commercial Company de pe Insula Perkins, a fost împuşcat în patul său în ziua de 30 aprilie, în zori. Nu este primul incident ostil dintre domnul Jenson şi populația locală de indieni. Luna trecută nava USS Pinta, sub comanda căpitanului Daley, a intervenit într-o revoltă pe insulă, după ce negustorul împuşcase un indian care îl atacase.
Potrivit rapoartelor din Sitka, Alaska, uciderea domnului Jenson survine la câteva zile după scandal. Indienii îl acuzaseră pe domnul Jenson că a rănit o tânără indiancă. Peste trei zile soțul şi unchiul femeii i-au cerut socoteală negustorului, la magazin. Se părea că va fi evitată violența când domnul Jenson le-a spus indienilor că se înşelau şi că ar face bine să se întoarcă la ei în tabără. Însă la orele dimineții cei doi indieni s-au întors şi l-au împuşcat pe domnul Jenson în pat, în timp ce dormea.
Căpitanul Daley raportează că în cele din urmă criminalii au fost prinşi de lt. John Lowry. Indienii şi-au mărturisit imediat fapta, afirmând că au comis crima ca să se răzbune pe felul în care domnul Jenson a molestat o tânără de pe insulă. Conform lui Daley, printre cauzele violenței se numără şi alcoolul făcut în casă, şi presupusa vrăjitorie a unui vraci de pe insulă.
Cei doi indieni se află în arest, fiind transportați cu vaporul la San Francisco, unde urmează să fie judecați pentru crimă.

61º36' N
143º45' V
Barometru: 741
12º C, termometru expus
5º C, termometru umed
Punctul de rouă: –6
Umiditate relativă: 26

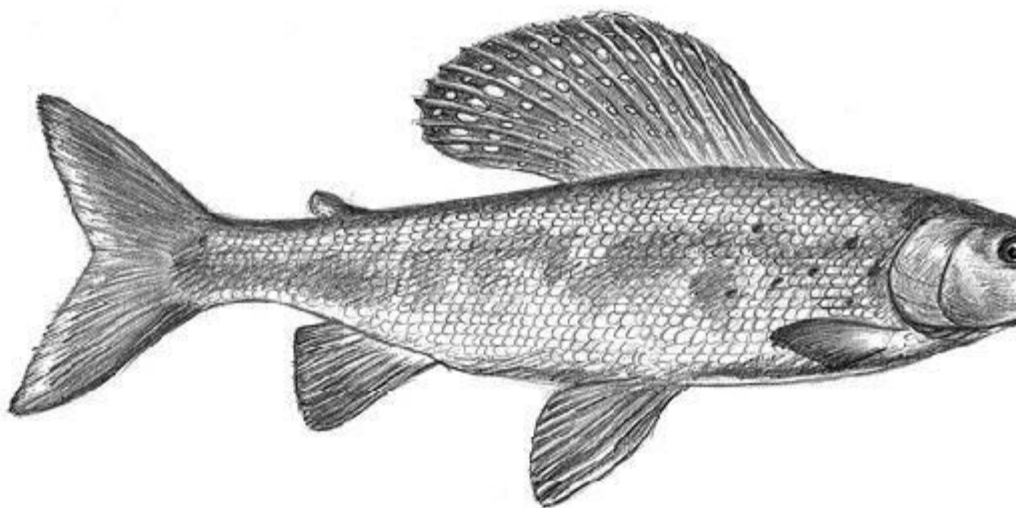
Sunt istovit de aceste zile din mintea mea. Nu de cioturile eviscerate, dezmembrate, carbonizate, nu de câmpurile înnegrite care mi se întind până în străfundurile minții. Acestea nu sunt decât răni ale cărnii şi ale memoriei,

pe care le pot îndura. Vorbesc cu umbrele. Aici şi tot aici, chiar sub pielea mea. Nu mă lasă în pace.

Am zis să ucidem copilul care zbiera. Ce-ar mai conta? Colonelul îmi evita privirea. Se temea să-mi vadă slăbiciunea morbidă, dar e mai rău, Colonele, ah, mult mai rău de-atât. Eu sunt un laş amărât şi de nimic, dar, şi mai înfiorător, nu sunt decât asta: un adevărat exemplar al umanității.

Cândva aveam inima încrezătoare şi largă. Credeam. Soldatul ţinteşte mereu adevărul. Soldatul cunoaşte mereu calea înainte & dreaptă. Ca pe o mantie purtam acel cod. La Elk Creek am descoperit un adevăr crunt: mantia e zdrențuită, fluieră vântul prin ea.

Aş crede din nou de-aş putea. În bunătate. În măreție. În simpla mărinimie. Dar nici măcar în aceste văi îndepărtate şi înghețate omenirea nu-i diferită, e doar mai slab înarmată. Fără de higrometru şi sextant, carabine şi plăci de sticlă, piei şi pene şi fețe pictate, suntem la fel. Burdihane tremurând. Lacomi. Avizi. Temători. Spunem că divinizăm. Un cuvânt. Un zeu-om. Un munte de foc. Dar ne divinizăm doar pe noi înşine. Şi suntem nişte zei geloşi.

Thymallus signifier, *lipan arctic*

Dragă Walt,

Tocmai am citit jurnalele colonelului despre copilaşul găsit sub copac. Este incredibil! Tu ce înțelegi din asta? Aş fi tentat să cred că-şi pierduse mințile din cauza foametei, dar detaliile sunt atât de precise.

Documentele continuă să vorbească de locuri de pe-aici, apropiate de casă. Mă refer la râul Trail – acolo mergeau tata şi unchiul meu la vânătoare de oi în fiecare toamnă. Acum e o cabană pentru pescari, o afacere de milioane de dolari, cu clienți din toate colțurile lumii. Mi-ar plăcea să ştiu cu exactitate unde se afla molidul acela.

Bineînțeles că ai dreptate. Expediția colonelului a fost începutul unei serii de schimbări pentru zona asta. La început câțiva mineri s-au descurcat binişor cu aurul, dar apoi, în 1899, s-a găsit cărbune la vreo douăzeci şi patru de kilometri nord de faimosul filon Gertie. Chiar dacă nu era deloc aşa mirobolant ca aurul, cărbunele a fost cel care a adus calea ferată şi, până la începutul anilor 1900, Alpine devenise un oraş înfloritor – cârciumi, clădiri de firme, hoteluri, magazine cu de toate. Erau barăci pentru mineri, un ziar, teatru, un teren de tenis şi un magazin cu haine şi bijuterii de damă. E greu de imaginat asta acum. A cam dispărut totul. Până şi şinele de tren au fost năpădite de buruieni sau s-au prăbuşit în râu. Am reuşit să salvăm câteva dintre construcțiile originale şi le-am adus aici, pe terenul muzeului, ca să poată fi vizitate.

Toate astea au apărut şi au dispărut într-o perioadă de timp relativ scurtă, după călătoria străunchiului tău aici. În decurs de un secol, de fapt, s-a ajuns de la ținutul băştinaşilor la oraşul înfloritor şi la… ce-o fi acum.

Interesant că întrebi de minerit. Vreme de vreo cincizeci de ani totul a fost închis. Dar anul trecut a sosit o companie australiană să prospecteze zona. Dacă vor găsi ceea ce caută, plănuiesc să redeschidă cel puțin una dintre mine. E o chestiune care dă naştere la dispute aici, chiar şi în sânul familiilor. Unchiul meu e şeful poştei şi consideră că Alpine are nevoie de asta – un aflux de bani, locuri de muncă, o oportunitate pentru oamenii de aici de a-şi câştiga un trai cinstit. Dar verişoara mea, fiica lui, se opune cu vehemență. Este membră a consiliului tribal şi totodată activistă împotriva redeschiderii minelor. Spune că dezastrul ecologic va fi ireversibil şi că întreaga comunitate se va schimba. Cam astea sunt taberele. Cât e drumul de lung, poți vedea sloganuri scrise cu spray colorat pe placaj. „Mineritul a

ridicat acest oraş.” „Protejați-ne copiii – Păstrați-ne apa curată.” Înțelegi tu.

Eu şi Isaac ne abținem. Bibliotecarei îi place să glumească zicând că ea este ca Elveția, se menține neutră. Suntem alături de ea. Eu am părerile mele, dar înțeleg ambele părți. Însă tot conflictul ăsta mă întristează.

Mulțumesc foarte mult pentru cecul trimis. Recunosc că ne va ajuta mult. O parte din mine încă simte că ar trebui să te încurajez să trimiți jurnalele şi documentele unui muzeu mai mare, dar o latură lacomă a mea nu vrea să renunțe la ele. Sunt pe cale să fac cerere pentru o subvenție, să văd dacă mai pot obține nişte bani – mi-ar plăcea să pot organiza o expoziție folosind artefactele de la tine. Între timp voi continua să transcriu jurnalele şi să scanez imaginile. În cel mai rău caz, le putem doar conserva şi să le punem pe internet, la dispoziția cercetătorilor sau a celor care pot fi interesați.

Să ştii, Walt, că şi eu mă bucur mult de scrisorile tale.

Calde salutări,

Josh

Lt. col. Allen Forrester
17 mai 1885

Felul în care dormim e confortabil, dar n-am mai văzut nimic asemănător înainte. Locuințele sunt săpate în pământ, structurile din bețe de molid sunt acoperite cu scoarță. Unde sunt crăpături, indienii au folosit muşchiul ca să se protejeze de frig.

Ni s-a oferit un spațiu privilegiat, în coliba mai mare şi mai ferită a taionului. Înăuntru nu se află mai nimic. În mijloc e un foc, iar deasupra acestuia, în acoperiş, se cască o gaură mare care permite intrarea luminii soarelui şi evacuarea fumului. De-a lungul pereților se înşiră bănci făcute din ramuri de molid, acoperite cu blănuri netăbăcite. Sunt late de mai bine de un metru, înalte tot de un metru şi ceva, iar pe ele sunt întinse blănuri de animale. Ni s-a alocat un spațiu de dormit pe ele. Bărbații indieni, uneori împreună cu nevestele, dorm de-a lungul celorlalți pereți. Un număr impresionant de femei, copii & câini dorm sub aceste bănci care îi adăpostesc întru câtva, pieile de animale căzând ca nişte perdele. Noaptea mă trezesc de la sunetele care se-aud de dedesubt – un câine care mârâie în somn sau o mamă care îi şopteşte încet ceva copilului.

Adesea însă, înainte să ne putem retrage în fiecare noapte pe băncile de dormit, indienii se adună în colibă ca să spună poveşti. Deşi nu înțelegem mult, este evident că indienii le cunosc bine. În timp ce unul spune o poveste, ceilalți comentează în gura mare, râd, se contrazic. Copiii joacă uneori scenele din poveste, dar nu li se permite să întrerupă sau să devină prea neascultători. Le sunt recunoscător copiilor pentru punerea în scenă, fiindcă în felul acesta înțeleg şi eu despre ce e vorba, în linii mari. Sunt bătălii & vânători, lecții de viață. Personajele sunt adesea şi oameni, & animale.

În seara asta am urmărit suficient cât să înțeleg că prima a fost despre un şoarece sau un astfel de animal mic, care îşi împarte mâncarea cu un om lihnit de foame. Cealaltă a fost o poveste mai macabră, din câte mi-am dat seama, cu o femeie care îşi înşală soțul luându-şi drept amant tainic o fiară sălbatică. Când descoperă că e înşelat, soțul îl ucide pe amant, îl găteşte într-o oală pe post de cină, apoi îi aruncă oasele în râul Wolverine.

*

Acum îmi doresc să fi venit şi Samuelson cu noi în sat. Comunicarea e greoaie. Înainte de cină, eu & taionul am încercat iarăşi să vorbim prin gesturi, desenând în ţărână şi apelând la puţinele cuvinte cunoscute de Tillman. L-am întrebat în toate felurile pe care le-am putut născoci dacă vrea să ne fie ghid în traversarea munţilor. Nu pare să înţeleagă. Are şi el întrebările lui, pe care nu le pot eu pricepe. Toţi suntem frustraţi.

18 mai

În după-amiaza asta am cârpit haine & rucsacuri, le-am ordonat oamenilor să facă la fel. Am făcut rost şi de blănuri din care să ne coasem mocasini indieni – cizmele noastre de piele nu se mai pot repara.

Aş vrea să plecăm în trei zile.

L-am abordat încă o dată pe taion, sperând să pot comunica cu el. Nu ne-am descurcat nicicum. Posibil ca el să-mi înţeleagă solicitarea, dar fie nu poate, fie nu vrea să ne ajute. Când arăt spre munţii din nord şi desenez o hartă în ţărână, mă studiază cu un aer foarte serios. Dă din cap scurt şi pleacă. Aş fi zis că-i încet la minte dacă n-aş fi observat cum se poartă cu oamenii lui. E încrezător când are de-a face cu ei. Deşi munceşte puţin, e evident că el conduce toate treburile.

Satul pare să se pregătească de ceva, fiindcă e multă activitate în timpul zilei. Uneltele lor sunt dintre cele mai elementare – cuţite de aramă bătută, ace de os. Dar sunt iscusiţi în tot ce fac. Bărbaţii adună beţe de molid & lăstari

de salcie. Femeile râcâie blănurile de elan netăbăcite, cos laolaltă pieile mari, apoi le înmoaie în râu.

Noi, pe de altă parte, suntem în pericol să cădem în apatie. Pruitt zace tot la pat în cea mai mare parte din timp şi nu face nimic. Insistă că e prea bolnav ca să mai meargă, deşi eu nu văd să-l chinuie nici o afecţiune fizică.

Mă scoate din sărite cumplit că nu face măsurători după astre, nici nu lucrează la detalierea hărţilor şi nu-şi repară hainele. Mi-am dat seama că n-are nici un rost să mă înfurii pe el, aşa că în dimineaţa asta am petrecut o vreme încercând să-l scot din starea asta. Bănuiesc că boala lui e, fie şi în parte, una sufletească.

Poezia nu s-a dovedit a fi un subiect potrivit, fiindcă e mâhnit din cauza pierderii cărţilor. Am amintit de flora & fauna observate până acum. Soţia mea ar fi interesată de păsări, i-am spus. Ea îşi petrece orice minut liber afară, cu binoclul.

Pruitt s-a arătat un pic interesat de subiect, a zis că atunci când urcam pe râul Trail a văzut zburând un şoim mare, de-un gri-deschis, dar nu l-a putut identifica.

Soţia mea îndrăgeşte din cale-afară păsările colibri, am zis. I-am povestit până şi cum găsisem pentru ea un cuib de colibri când îi făceam curte. Ceva aşa de mititel, dar care i-a cucerit inima.

— Mă îndoiesc c-o să vedem noi colibri atât de departe în nord, a zis el.

Tillman, pe de altă parte, e foarte fericit aici. Spune chiar că a început să-i placă mâncarea indienilor.

— Toată carnea aia în sânge te face să te simţi viu!

S-a apucat să înveţe să tragă cu arcul & săgeata de la nişte indieni tineri. Fac prinsoare cine poate trage mai departe şi mai precis. Nu reuşim să obţinem nici un strop de informaţie utilă de la taion, dar pe Tillman faptul că nu ştie să vorbească limba nu l-a împiedicat să înveţe câteva jocuri

de noroc de la midnooski, printre care unul cu un mănunchi de oase sculptate. Nu înțeleg jocul şi nici nu mă interesează.

Când nu fraternizează cu indienii, Tillman se joacă cu bebeluşul găsit, care acum e înfăşat în blănuri de iepure. Tillman scoate sunete ciudate & se strâmbă la el, pare să se bucure de compania micuțului. Spune că se simte în largul lui cu copilul fiindcă a fost cel mai mare într-o familie cu doisprezece frați.

Când l-am înştiințat că trebuie să plecăm ca să ajungem la coastă înainte de sosirea iernii, sergentul a ridicat din umeri, ca şi cum nu conta când ne întoarcem acasă.

— De ce ne-am grăbi, Colonele? Cât de curând băiatul o să ne dea ceva informații. O să economisim timp, pe termen lung.

Aşa îi zice taionului – „băiatul". Îl subestimează. Taionul o fi el tânăr, dar are mult mai multă putere decât îşi închipuie Tillman.

19 mai

Aseară midnooskii au avut un fel de petrecere. După prânz, întregul sat, adică peste treizeci de persoane, s-a adunat lângă coliba taionului. Au făcut un foc mare, au fiert o oală după alta, elan, tebai, iepure. Nevestele taionului au adus nişte coşuri de mesteacăn pline cu diferite mâncăruri – fructe de pădure uscate, tuberculi, peşte uscat, de anul trecut. Trecuse bine de ora opt când au terminat pregătirile. Pruitt nu voia să se dea jos din pat, dar eu & Tillman stăteam laolaltă cu ceilalți când câțiva tineri au început să cânte. Nu aveau tobe sau alte instrumente muzicale, dar

țineau ritmul cu ajutorul cuvintelor. Vocile li se înălțau & scădeau hipnotic.

Pentru că suntem atât de aproape de vară, soarele nu mai apune, doar se cufundă după munți lăsând în vale o lumină răcoroasă, albăstruie. Odată terminat gătitul, indienii au mai pus lemne pe foc până când flăcările s-au înălțat către cerul palid al nopții.

Apoi un grup de bărbați a făcut un cerc lângă foc. Erau cel mai extravagant îmbrăcați dintre toți indienii midnooski pe care îi întâlniserăm până acum, împodobiți cu bijuterii de aramă, blănuri de râs şi de jder. Unul avea un cercel deosebit de mare în nas & un colier bogat ornamentat, din cochilii de dentalium. Cel mai înalt şi mai nobil din grup purta o blană neagră de lup.

Paşii au început lent, un fel de plecăciuni & tropăit, dar în curând ritmul a devenit febril. Lumina focului le aurea chipurile. Cântau cu nişte strigăte joase & într-o cadență crescândă, până când am simțit că, fără voia mea, inima îmi bătea mai tare. Li s-au alăturat mai mulți indieni, iar scena a devenit atât de violentă & încinsă, încât mă gândeam că nişte femei albe ar leşina.

Tillman a sărit în picioare părând că dă să se alăture. L-am tras înapoi.

— Nu-i locul nostru.

— Mie mi se pare o distracție pe cinste, a zis el.

— Suntem intruşi. Nu putem pricepe ce înseamnă asta.

L-am sfătuit doar să stea & să se uite.

Când noaptea se apropia de ceasul său cel mai întunecat, undeva după miezul nopții, indienii au mai pus lemne în foc. Femeile se adunaseră acum într-un cerc în jurul bărbaților. Dansul lor era mai reținut, paşii mai mici, dar la fel de pătimaşi. Tillman a încercat s-o apuce de mână pe o tânără, a țopăit în fața ei, dar ea s-a tras repede îndărăt.

L-am implorat pe Tillman, în cele din urmă, să mă urmeze în colibă. Nu te poți baza pe el să nu se bage în belele.

20 mai

Nu mă aşteptam să găsesc pe cineva azi la pârâu. Mă plimbam doar ca să-mi dezmorțesc picioarele. Când am ieşit dintre tufe, sclava care îl îngrijeşte pe Pruitt era ghemuită lângă pârâu. Scotea apă în nişte saci făcuți din mațe de animal. Pesemne că am speriat-o, fiindcă s-a uitat la mine făcând mari ochii ei negri, apoi m-a sâsâit.

Mi-am păstrat cumpătul. M-am oferit să car apa. Nu mi-a răspuns. M-am lăsat pe vine lângă ea, am întins mâna în pârâu, unde ținea un sac deschis în sensul de curgere. În mod evident cuprinsă de teamă, şi-a retras mâna. Acolo, pe interiorul încheieturii, pe pielea palidă îi creştea un petic de puf, nişte pene fine, cenuşii.

E vremea să plecăm de aici.

Se pare că suntem mai degrabă prizonieri decât oaspeți. Acum o oră am plecat din tabără dorind să urc pe versantul din preajmă. Speram să pot vedea valea râului Wolverine şi poate să stabilesc locul unde se află vânătorul & tovarăşii săi. Fără tălmăcirea lui Samuelson, stăm degeaba aici.

Pe la jumătatea drumului am fost ajuns din urmă de doi midnooski, cred că aceiaşi care ne găsiseră pe celălalt afluent al râului Trail. Am încercat să le explic că nu doream decât să văd zona mai bine. Mi-au dat limpede de înțeles că trebuie să mă întorc în tabără cu ei.

Aveam carabina cu mine, dar mi s-a părut mai înțelept să nu mă opun. Deocamdată se pare că trebuie să așteptăm.

7º Celsius, termometru expus
4º Celsius, termometru umed
Barometru: 731
Punctul de rouă: 0
Umiditatea relativă: 60
Vânt rece, puternic

Ai văzut vreodată cuibul unui colibri? Ea e-n stare să caute unul până-n Împărăția Cerurilor, spune Colonelul. El e năucit & stângaci în dragostea pe care i-o poartă. Nu poate pricepe cum vede ea atât de multe în atât de puțin. El nu e nici binecuvântat, nici blestemat cu suflet de poet.

El nu vede. Într-o palmă de om, un asemenea cuib poate deveni floarea de câmp a domnului Blake[12]. Infinitul, întreaga eternitate lepădate ca niște pene fetale umede într-o găoace cât un degetar.

Sorții. Raiul. Sau Iadul. Bucuria. Sau Necazul. Victoria. Nașterea. Moartea. Înfrângerea. Toate rostite în strigătul unui corb, în zborul unui vultur. Pot evoca acele semne ale

---

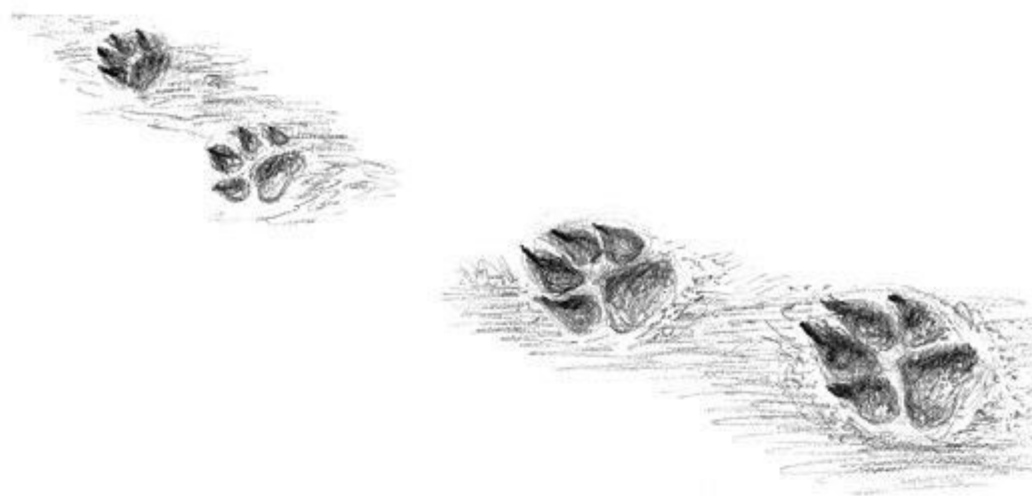
[12] „To see a World in a Grain of Sand / And a Heaven in a Wild Flower, / Hold Infinity in the palm of your hand / And Eternity in an hour." („Să vezi o lume-n bobul de nisip / Și raiul într-o floare de câmp. / Ține infinitatea în palmă / Și eternitatea într-o oră.") – din *Auguries of Innocence* de William Blake.

Inocenței? Copilul care plânge. O ciocârlie rănită în aripă. Toate cerurile dezlănțuite… rândurile îmi scapă.

Dar dumneavoastră, doamnă Forrester – dumneavoastră ce anume căutați în spărtura din coajă, în țesătura crenguțelor? Al cui viitor îl ghiciți?

Sau e posibil oare ca mirarea dumneavoastră să fie una cu adevărat pură, lipsită de aşteptări sau mândrie? Dumneavoastră, doamnă Forrester, încă mai credeți? Vă mai scăldați în acea lumină aurie pe care cândva mi-am imaginat-o pogorâtă asupra creştetului meu? Nu doar lumina lui Dumnezeu, a Iubirii, a Ştiinței, chiar a Adevărului sau Artei, ci acea lumină rarefiată a Făgăduinței. Vie Împărăția Ta.

Nu-i de mirare că s-a îndrăgostit Colonelul de dumneavoastră.

Urme de lup lângă râul Trail

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
17 mai 1885

Camera obscură e aproape gata, dar nu pot lucra efectiv până nu am aparatul, plăcile uscate şi chimicalele.

De când eram mică şi am văzut pentru prima oară o pasăre cântătoare care jeleşte şi mi-am dat seama ce este, sau când am auzit prima oară cântecul unui sturz în pădure, chiar în clipa în care se ridicau norii de ploaie, am căutat o formă prin care să mă pot exprima. Dar n-am dat dovadă de nici un talent sau interes de durată în nici una dintre ele – nici în pictatul în acuarelă sau desenatul cu creion, nici în disecție sau taxidermie.

Acum însă îmi dau seama că aş putea lucra chiar cu lumina. M-a fascinat întotdeauna prin felul în care se deplasează şi modifică tot ceea ce atinge, fiind importantă şi prin prezență, dar şi prin absență.

Îmi doresc cu disperare să încep. Am devenit mult prea conştientă de suferință şi întuneric; mă vizitează şi când le poruncesc să n-o facă, asemenea păsărilor necrofage care stau cocoțate pe o creangă aşteptând să moară puiul animalului. Iar când caut o lumină bună în timpul zilei, vreo esență de iubire şi viață, ea îmi păleşte sub ochi.

Oricum, nu voi abandona căutarea înainte să o încep cu adevărat. Voi permite acestei dureri să-mi ascută privirea, să mi-o lustruiască şi modeleze până va deveni o lupă prin care voi putea să văd şi mai bine.

18 mai

Evelyn a fost încântată când i-am cerut să mă însoţească vineri la Portland, căci oare nu îşi dorise ea mereu să mă ducă la cumpărături la oraş, şi nu îşi dorise ea mereu să mă facă să port şi altceva în afară de rochiile mele simple? Entuziasmul i s-a domolit când am înştiinţat-o că vreau să cumpăr materiale pentru fotografiat, nu rochii şi pantofi, şi sunt sigură că m-ar fi lăsat baltă dacă nu îngăduiam şi o scurtă oprire la Mendelson. (Se aşteaptă transportul de vară, după cum m-a informat Evelyn. „Vin şi stofe fine, nu doar cele banale, pe gri şi maro, ştii asta, nu-i aşa?")

M-aş duce fără Evelyn, dar am nevoie de ajutorul ei ca să mă orientez pe străzi şi să găsesc diferitele prăvălii.

Mi-am făcut o listă, dar am doar o idee extrem de vagă unde voi găsi totul. De-un lucru pot să fiu sigură – o să mă coste scump. Când îmi număram economiile în dimineaţa asta şi mă pregăteam sufleteşte pentru probabilitatea că voi cheltui totul dintr-un foc, deodată am auzit glasul dojenitor al mamei: o femeie n-ar trebui să se bazeze doar pe căsnicie ca să-şi asigure traiul, fiindcă se pot abate atâtea tragedii asupra ei şi trebuie mereu să fim pregătite pentru ce-i mai rău. Ştiu bine că e glasul experienţei, dar nu voi ţine seama de el.

Refuz să duc o viaţă lungă şi plicticoasă. Prefer să cheltuiesc şi ultimul penny dacă trebuie, şi să trec pe la fiecare farmacist de aici până în San Francisco; îmi pun toată încrederea în ceva misterios, aducător de bucurie şi surprinzător, chiar dacă în cele din urmă voi da greş. Şi s-ar putea prea bine să dau. Ştiu prea bine că-i posibil să mă amăgesc, că e foarte probabil ca asta să-mi depăşească priceperea şi talentul artistic, poate chiar credinţa mea, dar mă gândesc la Allen şi ştiu sigur ce mi-ar spune el: că nimic nu e imposibil. Fă un pas, apoi altul, şi vezi unde te duce

cărarea. Nu te gândi la obstacole, ci doar la calea care le ocoleşte.

Aşadar, joi va fi Portland. Iar mâine mă duc să mă uit după păsări.

19 mai

Mi-e extrem de dificil să-mi exprim bucuria, uşurarea deplină că am revenit în sfârşit în pădure şi am descoperit că am forța şi hotărârea să pot urca dealurile şi coborî printre copaci, să respir aerul proaspăt şi să fac ceea ce-mi doresc! După aceste luni cu tinctură de opiu, odihnă la pat şi griji, mă simt de parcă mi s-ar fi regenerat un element prețios din ființa mea.

Am plecat singură chiar înainte de prânz şi pentru o vreme am urmat drumul de pământ din spatele caselor ofițerilor, dar când am auzit râsetele şi dialogul unui grup de plimbăreți care se apropiau, am părăsit poteca. Când păşeşti în acea linişte umbroasă şi sobră, parcă ai intra într-o catedrală, brazii fiind coloanele maiestuoase, iar brațele lor verzi făcându-ți bolți deasupra capului. Din când în când se auzea cântecul pițigoilor, sporovăitul unor junco cu ochi negru, chemarea dulce a unei vrăbii cântătoare sau, în depărtare, bătăile stinse ale unei ciocănitori. Pentru o clipă care mi-a dat fiori m-am gândit că mă voi întâlni cu vreun animal sălbatic – se auzea un foşnet prin iarba uscată şi crenguțe, dar n-a fost decât vreun şoarece de câmp sau o cârtiță, şi până şi acest lucru m-a umplut de bucurie.

Pădurea a avut mereu acest efect asupra mea, clipa se încetineşte până când pot vedea urzeala, luminoasă şi pură, ca atunci când scoți capacul din spatele unui ceas de

buzunar pentru a-i vedea rotițele lucitoare de metal învârtindu-se, învârtindu-se.

Mi s-a părut că zăresc un cuib de colibri într-o tufă fusiformă de corn şi, vai, ce descoperire minunată ar fi fost. Din ziua aceea cu Allen, au devenit şi mai prețioase pentru mine. Dar mi-am dat seama privind cu binoclul că nu era decât un cuib de viespi-de-hârtie, destrămat peste iarnă.

Când mă întorceam acasă, parcă îmi crescuseră aripi la picioare. Era o senzație extraordinară cum coboram dealul cu briza în față, cu Mount Hood dezvăluindu-se în toată splendoarea, înzăpezit, cu valea fluviului Columbia întinzându-mi-se înainte în nuanțe de verde şi albastru, şi mă simțeam de parcă aş fi putut traversa lumea în salturi uşoare. M-am simțit pe deplin vie, pentru prima oară de când am pierdut copilul.

20 mai

Astăzi Charlotte mi s-a alăturat în excursia dedicată căutării de cuiburi şi, deşi nu mă aşteptam, compania ei m-a bucurat.

Când am pornit, i-am făcut cu mâna domnului MacGillivray, care plantează un rând de arțari de-a lungul aleii din fața casei generalului.

— Văd că aveți o gardă înarmată, a zis remarcând praştia pe care Charlotte o purta prinsă la brâu. E bine să fii mereu pregătit.

Charlotte e foarte schimbată acum, sporovăieşte veselă, abia de apucă să-şi tragă răsuflarea. Am aflat multe despre familia ei – că are doar frați, câțiva mai mari şi câțiva mai mici, că familia ei este irlandeză, dar mama ei a botezat-o

Charlotte fiindcă „în țara asta nu-i nici o scofală să fii irlandez”.

Fata asta e un bun cercetaş şi se arată dornică să învețe. M-am străduit să rostesc cu voce tare numele speciilor de plante pe care le cunosc şi am promis că îl voi ruga pe domnul MacGillivray să ne ajute să identificăm şi altele. Pe câteva le mai ştie şi ea după nişte denumiri populare vagi, cum ar fi Inimi însângerate, Perle nemuritoare, Micuțele gemene şi Coama lupului, iar fiecare dintre denumirile acestea expresive o face să-mi spună o poveste la fel de colorată. Cu doar câteva săptămâni în urmă nu mi-aş fi imaginat că va fi nevoie, dar acum trebuie ca din când în când s-o rog pe Charlotte să facă linişte ca să pot auzi cântecul păsărilor.

Când nu se interesează de un soi de copac sau de floare, Charlotte întreabă de mai multe ori decât pot eu număra:

— Dar, coniță, ce căutăm?

O pasăre care cuibăreşte, ca s-o fotografiem, am zis. De ce un cuib? Pentru că ne va oferi un punct fix în care aparatul poate să focalizeze, un loc unde pasărea revine sigur şi, să sperăm, stă destul cât s-o putem fotografia.

E adevărat tot ce îi spun fetei, dar mai este ceva: eu caut un anumit fel în care să cadă lumina şi umbra, o încrucişare de linii şi un echilibru atât de fin, încât să mă lase să surprind imaginea a ceva de neînchipuit. Nu pot decât să mă rog că îl voi recunoaşte când mi se va arăta.

21 mai

Cu siguranță că spiritul unui copil este un lucruşor infim, înzestrat cu puțină conştiință sau voință, şi totuşi uneori îi simt prezența. Nu e ceva aşa de morbid cum sună,

nu e deloc ca şi cum m-ar bântui o fantomă sau ceva supranatural, e mai degrabă ca o izbucnire neaşteptată de stropi luminoşi.

Pesemne că totul vine din durerea care persistă în mine. Căci poate un copil nenăscut, care n-a respirat niciodată şi nici n-a deschis ochii în pântec, să posede un asemenea spirit?

Şi dacă e adevărat ceea ce cred mama şi Societatea Religioasă a Prietenilor, că fiecare dintre noi e locuit de un soi de lumină divină, atunci cât durează după moarte până când acele particule se disipează complet, devenind de nerecunoscut, identificabile doar ca parte a unui întreg mai mare?

Cred că micuțului meu i-ar plăcea să se suie, fie şi numai pentru o clipă, în acel spațiu minunat dintre lumină şi aripă, dintre aer şi tăcere. Ah, de-aş putea crea o asemenea fotografie.

Lt. col. Allen Forrester
22 mai 1885

Veşti bune! Au găsit drumul spre satul nostru.

— Hei, salutare! s-a auzit strigătul lui Samuelson.

Apoi a apărut, împreună cu Boyd & fata, nici unul dintre ei nearătând prea dărâmați, escortați de doi midnooski în susul râului Trail. Câinele Băiatu' deschidea drumul, spre disperarea lui Pruitt. Reuşiserăm să îl ademenim afară din colibă pentru o porție de soare, aşa că şedea turceşte pe un bolovan când câinele s-a repezit la el, a lătrat şi l-a lins pe față.

— Ce-i asta? a întrebat Samuelson când l-a văzut pe Tillman cu bebeluşul în braţe. Da’ repede te-ai mai mişcat, soldat!

— Nu, nu. Nu-i al meu. Deşi poate că mai degrabă aţi crede povestea asta decât pe-aia pe care-o să v-o spunem.

Le-am dat veştile, dar fără toate detaliile îngrozitoare despre naşterea copilului. Recunosc că acum, spălat & îmbrăcat, copilul arată mai bine. S-a şi schimbat mult în această scurtă perioadă. Îşi ţine ridicat capul rotund & priveşte totul foarte curios.

Le-am povestit cum am locuit până acum cu taionul & oamenii săi, de încercările deloc mulţumitoare de a comunica.

Şi ei trecuseră prin aventuri. Când porniseră în susul râului Trail ca să ne caute, o apucaseră pe acelaşi traseu greşit. Cum găsiseră calea cea bună până la urmă?

— Din fericire pentru noi, aţi lăsat un semn.

Boyd şi-a desfăcut rucsacul şi a scos legătura cu cărţile lui Pruitt.

Această dezvăluire l-a însufleţit pe Pruitt. Pentru o clipă am crezut c-o să izbucnească în lacrimi, dar el i-a strâns mâna lui Boyd şi i-a mulţumit iar şi iar.

— Ne-am bucurat să le vedem în pom, a zis Boyd. De acolo am mers pe urmele voastre, pe coastă. Odată ce-am ajuns pe creastă, am zărit satul.

Se pare că nu la mult timp după ce ne-am separat de ei, au împuşcat câţiva tebai în munţi, dar pe unul l-au pierdut, fiindcă s-a prăbuşit printre stânci. Când cărau carnea înapoi în vale, şi-au aşezat tabăra lângă un pârâu unde au găsit bucuroşi „culoare” în câteva tigăi.

— Şi asta nu-i tot, a zis Boyd foarte emoţionat.

— I se pare că şi-a zărit nevasta, a zis Samuelson.

— Chiar aşa şi e, Colonele. Sus, pe vârfurile acelea unde am împuşcat tebaii, am văzut-o rătăcind prin ceață. Am fugit & am strigat-o până am răguşit, dar era prea departe.

Nu le venea să mai plece de la pârâu, atât din cauza prezenței aurului, cât şi din cauza dragostei lui Boyd pentru femeia lui.

— Dar ne-ntrebam ce-i cu voi, a zis Samuelson. Ne bucurăm că v-am găsit în bună regulă.

Tocmai atunci Băiatu' s-a încăierat cu nişte câini din sat, aşa că ne-a întrerupt conversația.

Raport redactat de lt. Andrew Pruitt
Întâlnire între taionul Ceeth Hwya şi lt. col. Allen Forrester,
tălmaci William Samuelson
Râul Trail
23 mai 1885

— Cunoaşte o cale prin munți? Vrem să mergem în susul râului Wolverine până la canalul Tanana.

— Da. Da. I-ai spus asta de mai multe ori de când ai venit. Zice că nu-i vreun bătrân care n-aude. Ştie unde vrei să mergi. Nu i-ai spus şi de ce.

— E drumul spre casa noastră.

— Ar fi mai bine să vă întoarceți pe unde ați venit. Zice că nu e la fel de bine prin munți.

— Suntem hotărâți să mergem spre nord. Am vrea să pornim curând ca să ajungem acasă înainte de sosirea iernii.

— Dacă vreți să fiți acasă, de ce ați venit aici?

— Spune-i că acest pământ este acum proprietatea Statelor Unite ale Americii. L-am cumpărat de la ruşi. Trebuie să ştim ce e aici. Acum că ştim, putem merge acasă.

— *Cum să fie asta casa voastră dacă voi & familiile voastre & taionii voştri locuiesc în altă parte?*

— Nu e asta casa noastră. Noi suntem proprietarii pământului. Casa noastră este departe. Spune-i că am nevastă & copil care mă aşteaptă. Vreau să îi văd. Ca să fac asta, trebuie să trec munții ăştia.

— *Sigur ați venit din alt motiv. Zice că bărbații nu pleacă de acasă decât când caută ceva. Blănuri să fie? Sclave?*

— Am venit să vedem ținutul. Asta-i tot. Acum e vremea să plecăm acasă. Trebuie să aflăm drumul prin munți. Ne va îndruma?

— *Nu crede.*

— De ce nu? Ar putea măcar să ne dea un sfat legat de calea cea mai bună pe care s-o apucăm? A fost de multe ori pe acolo, nu-i aşa?

— *Poate c-a fost. Poate că nu. Se întreabă de ce ați venit, voi, soldații. Vrea să ştie dacă vine o armată în urma voastră pe râu.*

— Spune-i că nu vine nici o armată. Vrem să-l lăsăm în pace.

— *Zice c-o să dați de necaz în munți. (Nu ştiu cuvântul, Colonele. Cred că-i ceva de genul unui duh sau spirit.) Zice că ar trebui să vă întoarceți pe Wolverine. E mult mai mult de mers prin munți. Dumneata & oamenii dumitale erați aproape morți când v-au găsit.*

— Spune-i că noi plecăm indiferent că ne îndrumă sau nu. Singura diferență e ce are el de câştigat din treaba asta. O să-l plătim. Arme. Muniție. Fie şi doar dacă o să ne indice calea cea mai bună. Credem că există o trecătoare mai sus de brațul nordic al râului Wolverine. Aceea-i calea cea mai bună?

(Uite care-i treaba, Colonele. El face pe mijlocitorul. El e singurul care mijloceşte schimbul de mărfuri între indienii din ţinutul de sus & albii de jos. Crede că schimbul ăsta s-ar putea să intereseze şi vrei să i-l furi.)

— Asigură-l în privinţa asta. Nu mă interesează să mă ocup de schimburi. Noi suntem doar în trecere. Ne ajută?

(Pare să nu mai aibă nimic de zis pe tema asta, Colonele.)

— Spune-i că îi suntem foarte recunoscători pentru ospitalitate. El & cu oamenii lui ne-au tratat foarte bine. N-aveam cum să ştim cum ne vor primi.

— *Dacă eraţi ruşi, vă omorau.*

— Da. Ştiu că în trecut au fost lupte.

— *Demult, înainte să se nască el.*

— Ştie ceva de Ivaşov & de oamenii lui?

— *A auzit de numele ăsta.*

— Ştie de ce au fost omorâţi?

— *A auzit poveşti de la ai lui.*

— Spune-i că noi am auzit poveştile doar de la duşmanii lor. Aş vrea să aflu ce spun oamenii lui.

— *Ruşii au crezut că-i pot folosi pe aceşti oameni ca pe câini. I-au pus să tragă la sănii în susul râului Wolverine. Ruşii dormeau în vreme ce oamenilor lui nu li se îngăduia să se odihnească sau să mănânce, trăgeau la sănii şi-atât. Îi mai şi biciuiau. Nu era bine, aşa că i-au omorât pe ruşi.*

— Dar Vasiliev?

— *Asta a fost mai târziu.*

— Spune-i că am citit relatarea lui Vasiliev despre perioada petrecută de el cu midnooskii. Nu părea să se fi iscat vreun conflict înainte să fie omorât.

— *Pe omul acela l-au omorât nu fiindcă era rău, ci fiindcă era rus.*

— Vasiliev scrie că oamenii voştri l-au tratat bine la început.

— Da. N-am vrut să-l omorâm. Era cuviincios. Punea întrebări despre felul în care trăim. Însemna toate astea pe hârtie. După ce a murit, am trimis hârtiile alea împreună cu trupul lui la oamenii săi ca să vadă că fusese om bun.

— Dar dacă era bun, de ce l-au omorât?

— Omul care Zboară a zis că trebuie să-l omorâm, altfel o să vină şi alţi ruşi. O să fie sfârşitul acestui popor. Şamanul avea dreptate. Ruşii n-au mai venit după aceea. Am fost lăsaţi în pace multe anotimpuri. Cei mai mulţi dintre noi nici nu văzuseră bărbi roşii înainte. Până aţi venit voi.

— Omul care Zboară? Ăsta cine-i?

— Un bătrân. Poartă o pălărie neagră. Când zboară, are aripi negre.

— Spune-i că ni se pare că l-am văzut şi noi pe bătrânul ăsta.

— E mereu la fel, şi atunci, şi acum.

— E prieten sau duşman?

— Nici una, nici alta. Dacă unui băiat îi e foame şi vede un iepure, îl omoară. Dacă nu-i e foame, poate că-l aleargă doar ca să se joace. Sau poate că se uită la el cum ţopăie prin zăpadă fiindcă îi place să-l vadă cum ţopăie.

— De ce-i spuneţi Omul care Zboară?

— Fiindcă zboară.

— Spune-i că eu n-am văzut niciodată aşa ceva.

— El a văzut. Când era mic. Acum multe ierni era mare foamete printre ai lui. Bătrânii mureau. Într-o zi a venit şamanul cu aripi. A zis c-o să le aducă oamenilor mâncare. În dimineaţa următoare erau iepuri în toate capcanele. Oamenii s-au ospătat în seara aceea. Zice că atunci când toţi cântau şi dansau, l-a văzut pe bătrân în vârful unui molid. Şamanul a sărit în văzduh, a zburat în alt vârf de copac şi-apoi în altul până a dispărut.

— Nu vreau să-l jignesc, dar spune-i că noi am auzit şi alte poveşti, unele despre oamenii lui. Am auzit că atunci

când e mare foametea sau când omoară un duşman, mănâncă şi carne de om. E adevărat?

— *Asta crede armata ta?*

— De asta ne temem.

— *Zice că-i bine aşa.*

— Ce anume?

— *Că soldații tăi se tem.*

— Dar e adevărat?

(Zice că nu mai are nimic de spus. Las-o baltă, Colonele.)

— Te rog să-i spui că n-am vrut să-l jignesc. Am multe alte întrebări. De când am venit la râul Wolverine, am văzut femei care au nişte asemănări cu gâştele. Şi mai e şi copilul găsit în pădure. Ne poate explica aceste întâmplări?

— *Nu înțelege. Voi le-ați văzut, nu el. Cum poate să-ți spună el iarăşi ceea ce ți-au spus deja ochii tăi?*

— Noi nu suntem obişnuiți să credem în spirite ale muntelui sau în bărbați care zboară.

— *Zice că aude de la indienii din josul râului că oamenii tăi prind lumina pe hârtie ca să puteți vedea ceva ce s-a întâmplat demult sau departe. Aveți bărci care scuipă foc şi cutii de lemn care cântă.*

— Da, toate astea sunt adevărate.

— *Zice că era mic când a trecut prima oară munții. I-a întâlnit pe oamenii de pe Wolverine. Îi era frică, fiindcă auzise multe poveşti. Unele erau adevărate. Altele, nu. Aşa-i mereu cu străinii.*

— Da, voiam să îl întreb de oamenii de pe partea cealaltă a muntelui. O să fie prietenoşi cu noi?

(Colonele, crede că nu îi tălmăcesc bine. Zice că ori asta, ori nu eşti prea isteț, fiindcă el îți răspunde, iar dumneata întrebi iarăşi.)

— Întreabă-l cât o să ne ia să ajungem la Tanana. Să călătorim pe partea de est sau de vest a râului?

— *Vrea să ştie de ce cari povară. Dacă eşti taion ca el, de ce nu îți cară oamenii lucrurile?*

— Fiindcă îmi place să-mi fac singur treaba. Întreabă-l de ce nu ni se permite să plecăm când vrem?

— *Se întreabă de ce întrebi asta.*

— Acum două zile am urcat pe coastă să văd mai bine valea. Oamenii lui m-au oprit. De ce?

— *Mergeai în direcția greşită, nu pe-acolo ajungi acasă la tine.*

— Bine, dacă mergem pe unde vrem, adică peste munți, cât o să ne ia să ajungem la Tanana?

— *Nu ştie, căci el nu e barbă roşie. Poate că vă ia mai mult sau poate că o să mergeți mai repede.*

— Sclava care are grijă de Pruitt. De unde se trage?

— *Nu e dintre-ai noştri, dar trăieşte cu noi de câteva anotimpuri. S-a obişnuit cu obiceiurile noaste.*

— Cuțitul lui – e făcut dintr-un metal pe care noi îl numim aramă. Am văzut la oamenii tăi şi podoabe făcute din aur. Metalul ăsta e scos din munții aceştia?

— *Da.*

— De unde anume din munți?

— *Zice că n-a mai întâlnit niciodată un om mare care să pună atâtea întrebări.*

— Îmi cer scuze. Sunt multe lucruri pe care nu le ştiu.

— *De asta pui atâtea întrebări?*

— Da. (Se pregăteşte să plece?) Te rog, doar încă un pic. Ce ne poate spune despre somoni. Sunt o hrană importantă pentru satul vostru, nu? Când vin?

(De asta îşi construiesc bărcile de piele, Colonele. Somonul trebuie să apară pe Wolverine de pe o zi pe alta. Pornesc şi ei în două, trei zile.)

— Tot satul, deci?

(Absolut toată suflarea. Wolverine e casa lor vara.) Taionul zice că puteți şi voi, dumneata & oamenii dumitale,

să mergeți cu ei dacă vreți, cu bărcile lor, în josul râului, spre Wolverine.

Lt. col. Allen Forrester
23 mai 1885

Multe întrebări au rămas fără răspuns, dar sunt foarte fericit că am vorbit în sfârşit cu taionul. E un conducător dibaci, cu ceva umor & intuiție. E remarcabil când te gândeşti că probabil nu are nici 20 de ani. În schimb, Samuelson spune că taionul a fost uluit de felul meu de a fi – fiindcă sunt atât de bătrân, dar pun aşa de multe întrebări şi fac munca oamenilor mei.

Mi-ar fi plăcut să fiu mai franc cu el. Nu vine nici o armată în urma mea acum, pe Wolverine. Dar până la urmă va veni, într-un fel sau altul. Bănuiesc că vor fi oameni de soiul lui Samuelson & Boyd cei care vor face potecă. Căutătorii de aur au un interes mai puternic ca restul.

Dar nu le-aş oferi indienilor midnooski decât bănuieli.

Mednovții m-au invitat să le vizitez țara. Le-am spus: „Bucuros voi veni la voi, dar e greu de ajuns în țara voastră. Nu sunt pasăre şi n-am aripi. Şi nici nu am vigoarea şi mijloacele să acopăr la pas o asemenea distanță uriaşă. Îmi va lua două sau trei luni să merg prin păduri, tundră şi mlaştini şi va trebui să petrec încă o dată pe atât ca să mă întorc acasă. Fie ca aceia ce doresc să fie botezați să vină ei înşişi la mine”.

Egumenul Nikolai, din jurnalul de călătorie
Prin ochii ortodoxului, 1860

Sophie Forrester
Portland, Oregon
22 mai 1885

Nu-i greu să găseşti borax şi alcool metilic într-un oraş atât de mare, dar au urmat ore de alergătură zadarnică prin oraş, uneori cu trăsura, alteori pe jos. Evelyn s-a dovedit indispensabilă cum nu mi-aş fi închipuit. E îndrăzneaţă şi fermecătoare în felul ei, aşa că în timp ce eu reuşeam să-i întorc împotriva mea pe toţi vânzătorii pe care-i întâlneam, Evelyn apărea lângă cotul meu făcând vreun gest de cochetărie şi brusc ne pomeneam ajutate, deşi valoarea ajutorului varia foarte mult.

Când am întrebat de „lac pentru negativ”, un farmacist m-a tachinat zicând că mai bine aş beneficia eu de „o lustruire”, iar altul a sugerat să mă duc înapoi la soţul meu şi să-l pun să-mi scrie lista mai clar, ca să pricep mai bine. Un flăcăiaş, lăsat singur să vadă de-un magazin, s-a simţit prea umilit să recunoască în faţa mea că habar n-avea ce îi ceream, aşa că a insistat că li s-a terminat absolut tot ce aveam pe listă. Începusem să cred că Portland-ul avea să fie o mare dezamăgire, cu toate cele şase farmacii ale sale. Din fericire, un client din acel magazin a avut amabilitatea de a ne îndruma spre farmacia domnului Redington.

— Omul acela se pricepe la aparate de fotografiat, ne-a zis bărbatul.

De-am fi ştiut să mergem acolo de la bun început! Când am intrat în farmacia lui Redington, abia dacă mi-a mai venit să întreb de lac pentru negativ. Dar domnul cu glas plăcut n-a glumit pe seama mea, ci m-a întrebat:

— Aşadar, faceţi fotografii?

Ce uşurare binevenită! Nu doar că ştia de lucrurile pe care le căutam, dar avea suficiente cunoştinţe şi mărfuri pe măsură ca să îmi facă recomandări şi să-mi simplifice

munca. Din câte se pare, cartea aceea pe care mi-a împrumutat-o domnul Pruitt, publicată cu doar doi ani în urmă, e deja depăşită, iar producătorii de plăci de gelatină uscată au acum şi propriile soluții pentru developare. Cheltuisem deja o groază de bani pe toate aceste chimicale! Dar chiar şi aşa, domnul Redington m-a liniştit zicând că voi avea nevoie de ele, fiindcă în curând voi dori să-mi prepar singură amestecurile ca să obțin rezultate mai bune. Soluțiile pentru developat gata preparate sunt perfecte pentru începători, mi-a spus.

În mai puțin de o oră îmi cumpărasem Plăcile uscate super-rapide Cramer, chimicalele, chiar şi un felinar roşu pentru camera obscură.

— Dar tăvi pentru camera obscură aveți? Cărțile vechi vă vor sfătui să folosiți porțelan, dar atunci veți sta cu frică să nu le spargeți. Noi putem comanda tăvi de cauciuc din est, dar o să dureze ceva până ne vin.

Nu mi-a venit să îi spun că tocmai ce cumpărasem ieri două platouri de porțelan care aproape că-mi goliseră buzunarele, după care aseară mă răzgândisem şi azi le returnasem la magazinul de unde le luasem şi cumpărasem în schimb o cantitate fantastică de parafină şi nişte stofă ieftină în speranța că o să cos eu un fel de recipient.

— O să fie bine oricum, sunt sigur. Dar ştiți ce a funcționat de minune la mine? Am tăiat un impermeabil vechi şi am căptuşit cu pânza cauciucată câteva tăvi de lemn. N-arată grozav, dar soluția nu le atacă şi dacă cumva îți scapă una din mâini, chiar ricoşează ca mingea.

Omul ăsta era pur şi simplu un dar ceresc! Era extraordinar de amabil, iar magazinul său era răcoros şi liniştit, înmiresmat de liliacul proaspăt dintr-o vază. (Dacă de obicei nu mă preocupă asemenea nimicuri, recunosc că de data asta a fost ceva bine-venit după praful şi agitația de care avuseserăm parte cam în tot restul zilei.) Pe lângă

sfaturile practice, domnul Redington mi-a dat şi un catalog din care pot comanda o gamă largă de produse şi ustensile pentru realizarea de fotografii.

— Şi pot să vă întreb ce fel de aparat aveți?

Ce fotograf jalnic trebuie să-i fi părut – încă nu mi-am văzut aparatul şi nu-mi pot aminti numele producătorului. L-am comandat prin Bradstreet Mercantile, fiindcă era singurul loc de unde puteam cumpăra un aparat care să fie livrat în cel mult o săptămână şi nu suportam gândul să aştept unul care să vină tocmai de la San Francisco. Tot ce-am putut spune cu precizie a fost că funcționa cu patru sau cinci plăci şi că-mi pare rău că e mic. I-am mărturisit toate astea domnului Redington.

— Nu, nu, dumneavoastră nu-mi păreți a fi fotograf de studio. Bănuiesc că un asemenea aparat de teren vi se va potrivi de minune. E mai uşor de cărat şi se asamblează rapid. Şi adevărul este, doamnă Forrester, că un aparat nu-i decât o cutie care se strânge, prevăzută cu o lentilă. Diferența o face ochiul care priveşte prin el.

(Mai târziu m-am mirat cum de ştia domnul Redington că preferam fotografia în aer liber celei de studio. Când reflectam eu aşa, Evelyn a izbucnit în râs. „Doamne, Sophie, dar tu te uiți vreodată în oglindă?”)

Singura mea dezamăgire este că am lăsat-o pe Evelyn să mă convingă să rămânem încă o noapte în oraş. Suntem la Quimby House, un hotel destul de plăcut din câte am văzut. Evelyn este, desigur, în salonul pentru banchete şi socializează, în timp ce eu deja m-am îmbăiat şi mi-am pus cămaşa de noapte. Mă doare capul de la atâta vorbit cu străinii şi tânjesc după singurătate.

Ce n-aş da să fiu acasă acum. Ce iute trec anotimpurile, asta mă sperie. Florile multor pomi fructiferi se scutură deja. Grădinile din oraş sunt în plină floare. Timpul a devenit dintr-odată prețios şi trecător.

24 mai

De obicei țin asemenea note pentru carnetele cu însemnări de teren, dar asta trebuie să o scriu peste tot unde pot. Un colibri cu gușă rubinie, mascul! L-am zărit doar un pic, dar sunt absolut sigură. A trecut ca săgeata pe lângă veranda din față, atât de aproape de mine, încât i-am putut auzi bătaia furioasă a aripilor. L-am urmărit cu privirea până dincolo de caprifoi, unde s-a oprit pentru o clipă la tufa de măceş îmbobocită. Atunci am coborât treptele în fugă, fiindcă nu voiam să-l pierd din ochi, dar a zburat spre terenul de instrucție şi a dispărut din raza mea vizuală foarte iute. Însă pentru o clipă a domnit perfecțiunea – felul în care plana în lumina strălucitoare a soarelui după-amiezii, cu aripile sale întunecate doar ca un abur, cu penele roşii de pe gât înflăcărate. Dogorea pur şi simplu.

25 mai

Nu mă străduiesc să fiu misterioasă. Nu că nu doresc să-mi împărtăşesc scopul, dar, dincolo de faptul că nu mă pricep să îl formulez în cuvinte, mă tem că celelalte femei ar vedea în asta o formă sălbatică de izolare. Dar cum să descriu ceva atât de concret, şi totuşi subtil? Dacă l-aş putea descrie perfect, atunci n-ar mai fi necesară căutarea. Nu este oare rolul artei să aducă în centrul atenției ceva ce nu poate fi exprimat altfel? Căci o sculptură transmite ceva ce nu pot face cuvintele şi, îndrăznesc să sper, la fel şi o fotografie.

Doamna Connor a venit la mine tocmai când Charlotte şi cu mine despachetam lădițele cu materiale pe care le cumpărasem din Portland.

— Scumpa mea, o să te-mbolnăveşti umblând creanga. (De parcă aş sta cu orele prin săli de bal!) Probabil că eşti moartă de îngrijorare din cauza soțului şi ai inima frântă după ce ai pierdut copilul. Dar chiar să te duci la cumpărături în Portland! Să rearanjezi cămara! Ar trebui să te-odihneşti şi să te-mpaci cu situația.

N-am spus nimic. Ceea ce nu înțelege doamna Connor, iar eu nu pot şi nu vreau să explic, este că ceea ce fac are legătură exact cu iubirea şi pierderea.

Nici măcar nu sunt sigură că o s-o recunosc când o voi vedea, dar în mintea mea există o privelişte. Lumina blândă şi caldă a unui început de seară. O ramură suplă. Promisiunea unei găoace nesparte; viața fremătând în pene şi carne. Însă cea la care tânjesc este lumina.

26 mai

În fiecare zi la ora asta, când casa e tăcută, mi-e dureros de dor de Allen. În timpul zilei căutarea păsărilor mă distrage complet şi seara lucrez până târziu ca să etichetez sticluțele cu soluții şi să-mi amenajez camera obscură, însă la un moment dat n-am ce face şi trebuie să mă duc la culcare, iar atunci îmi regăsesc singurătatea.

M-am obişnuit să dorm noaptea în una dintre cămăşile lui. Din cale-afară de sentimental, ştiu, dar cămaşa încă miroase a el. Mă întreb dacă nu-mi face mai mult rău decât bine să mă consolez în felul acesta, fiindcă deşi e o alinare, mi se strânge inima.

Mă tem, Allen. Mă tem ca sterilitatea mea să nu devină o greutate care să ne tragă puternic în jos căsnicia. Mă tem ca starea asta a mea să nu mă facă să mă simt incompletă sau, încă şi mai cumplit, să-ți par ție respingătoare. Şi undeva mai adânc în inima mea, într-un loc întunecat şi de nerecunoscut, mă tem că n-o să mă mai iubeşti.

Lt. col. Allen Forrester
25 mai 1885

Aşteptăm în timp ce midnooskii termină să-şi strângă satul. Mi-am dres cât am putut de bine îmbrăcămintea & ruscacul. Acum n-am decât să mă plimb plictisit prin tabără.

Samuelson & Tillman s-au apucat să joace cărți, recurg la poker ca să-şi omoare timpul. Au convins-o pe Nat'aaggi să li se alăture. I-au explicat regulile cât de simplu au putut. Samuelson a propus să treacă la jucatul pe pietricele ca să nu profite prea mult de începătoare.

Râsul zgomotos al lui Samuelson mi-a atras atenția. Când l-am întrebat ce-i aşa de amuzant, Tillman a bombănit ceva cum că sigur Nat'aaggi a mai jucat jocul ăsta înainte. În fața ei se afla o grămadă măricică de pietricele.

26 mai

Dacă ar fi fost trupa mea, am fi fost plecați de mult. Trebuia să pornim la drum în dimineața asta. Dar midnooski încă mai gătesc mâncare, își adună copiii. Pe mine mă necăjește groaznic să asist la toată dezordinea asta. Aproape că sunt tentat să încep să pornesc la pas pe mal cu oamenii mei, fără bărci. Deocamdată aştept.

Tillman spune că nu se grăbeşte să plece. În mare parte a dimineții a încercat să o provoace pe Nat'aaggi la încă un joc de poker. Se pare că nu i-a ajuns bătaia zdravănă încasată ieri.

Recunoaşte însă că se şi teme să se arunce la mila râului.

— Ai văzut bulboanele alea? a întrebat.

Da. Deşi nu e la fel de impresionant ca întinderea enormă şi cenuşie a râului Wolverine, râul Trail curge iute peste pietroaie, astfel că pe alocuri apa e învolburată şi spumegă. Bărcile de piele ale indienilor nu sunt decât nişte alcătuiri rudimentare – piei de elan de forme ciudate cusute cu tendoane, bine întinse peste un schelet fragil din bețe. Sunt impresionante ca dimensiune, fiecare dintre cele trei bărci fiind mai lungă de opt metri, lată de un metru şi jumătate şi adâncă de mai bine de jumătate de metru. Fiecare bucățică a scheletului, de la chilă la copastie şi coaste, a fost cioplită cu cuțitul & toporul, apoi totul a fost prins laolaltă cu şnururi de piele netăbăcită & mlădițe de salcie. Indienii aceştia reuşesc să facă multe cu puținul pe care-l pot stoarce din ținutul acesta.

Ai zice că ne pregătim să ne avântăm pe râu în cadavrul scobit al unui animal uriaş. Să sperăm că sunt mai etanşe decât par.

Tocmai am priceput cum va călători acest sat cu totul pe Wolverine. Fiecare baidara va fi umplută cu lucrurile cele

mai grele & numai bărbații vor urca în bărci! Femeile vor merge pe jos purtând poveri în spinare, cu câinii în frunte.

I-am cerut lui Samuelson să-i transmită taionului dezaprobarea mea. El m-a sfătuit să nu fac asta.

— Aşa procedează ei, Colonele, a zis Samuelson. Noi doar îi însoțim în această călătorie.

Apoi s-a iscat un conflict când Nat'aaggi a spus că o să vină cu noi în bărci. Taionul i-a vorbit cu asprime, dar ea s-a ținut tare.

— Taionul zice că sclava noastră trebuie să meargă pe jos cu ceilalți, a tradus Samuelson.

Femeia nu ne aparține, am spus. Călătoreşte cu noi. Dacă noi mergem cu barca, merge şi ea.

Taionul a acceptat în cele din urmă. Câteva dintre femeile din sat au urmărit neînțelegerea cu mult interes.

În sfârşit. Umblă vorba că pornim.

61°30' N
144°23' V
8° Celsius, termometru expus
4° Celsius, termometru umed
Punctul de rouă: –3
Umiditatea relativă: 47
Noapte rece.

Să mă țin de la barca aceea de piele. Să călătoresc, în vâjâit & valuri. Viu, la provă, cu soarele şi vântul în față, stropit de apa dulce. Du-mă & du-mă la marginea lumii, cu râsul copiilor ca o pânză umflată de vânt, apoi du-mă şi mai departe. Crengi încovoiate de sălcii & piei de elan. Sălbatice căi, purtați-mă cu bine.

Mântuieşte-mă. Sunt în mâinile tale. „Doamne, spune-mi care este sfârşitul vieții mele, care este măsura zilelor mele, ca să ştiu cât de trecător sunt”[13].

Lt. col. Allen Forrester
27 mai 1885

O călătorie palpitantă! Dar n-a fost treabă uşoară. Ieri, în timpul drumului nostru cu barca, ne-am izbit de bolovani, am fost făcuți fleaşcă de stropii de apă reci ca gheața, apoi deodată eşuam în ape mici. Adesea săream în râu, înaintam cu greu prin apă & trăgeam bărcile peste pietre până când albia râului se adâncea brusc, iar curentul

---

[13] Biblia, Psalmul 39:4.

era iute. Acolo ne suiam repede la bord şi ne bucuram că suntem purtați frumos în aval.

Toți în afară de Tillman. Lui nu-i păsa de mers prin apă sau cu barca. Pe porțiunile cele mai palpitante ale râului era cuprins de groază, se ridica şi stătea în picioare cu o privire turbată.

— Habar n-am să înot! urla. O să mă-nec!

Din cauză că stătea în picioare, greutatea lui aproape că ne răsturna barca. I-am ordonat să se aşeze & aşa să rămână. A fost un tovarăş de călătorie cumplit, jalnic.

Tânărul taion a condus barca noastră cu multă mândrie & iscusință. Noi, ceilalți bărbați, eram înarmați cu nişte prăjini lungi ca să ajutăm la cârmit. Căpitanul ne striga câte ceva: „To Kwul-le!" (Ape mici!), „To Keelan" (Apă adâncă!) sau „A-to" (Vâsliți!), pe care noi le executam supuşi. Era clar că ştia bine râul, aşa că ne-a condus prin coturile strâmte şi vârtejurile tumultuoase în care ne-am fi putut găsi uşor sfârşitul. Bărcile uşoare şi flexibile s-au dovedit excelente. N-am nici cea mai mică îndoială că orice barcă cu vâsle a armatei noastre s-ar fi scufundat la prima trecere peste bolovani.

În mod cu totul surprinzător, Pruitt s-a arătat un pasionat al apelor învolburate. La provă, vâslea cu o forță pe care nu i-o bănuiam. Când ne izbeam în valurile ce ni se înălțau în față, Pruitt putea fi auzit chiar scoțând un strigăt ascuțit. Asta îi făcea pe cei doi indieni tineri din barca noastră să râdă & să îl ovaționeze.

— Cred că asta-i metoda mea preferată de călătorit, domnule, mi-a zis când am ajuns la mal.

Tillman era de altă părere.

— Eu am de gând să merg cu femeile de-aici încolo, a spus.

Samuelson i-a tradus asta taionului, care a râs ceva vreme.

*

Datorită curentului atât de iute, am scos un timp bun. Dacă am fi plecat la apariția soarelui printre munți, nu mă îndoiesc că am fi putut ajunge la râul Wolverine până la lăsarea serii. Însă aşa am mai navigat un ceas sau două, apoi am tras la mal chiar înainte de confluență. Aici ne-am instalat tabăra şi i-am aşteptat şi pe ceilalți midnooski.

Samuelson a avut dreptate în privința femeilor midnooski. Sunt puternice & rezistente. Poverile pe care le cară ele nici nu se compară cu cele pe care le ducem eu & oamenii mei pe râu. Aşa micuțe cum sunt, merg hotărâte, fără oprire. Au ajuns în tabără la doar câteva ore după noi, la țanc ca să pregătească cina.

În dimineața asta iarăşi îi aşteptăm pe midnooski să fie gata. Tillman le ajută pe femei, îşi leagă o povară mare în spate, pe care o va purta mergând alături de ele. Bărbații îl tachinează din cauza asta, dar Tillman dă dovadă de un stoicism rar.

Nat'aaggi zice că li se alătură şi ea.

28 mai

Confluența cu râul Wolverine

Ieri ne-a stors râul Trail. Mai bine de opt ore ne-am luptat cu el. Am pierdut mare parte din acest timp când am ajuns pe o albie care secase. Ne-am chinuit să tragem bărcile de piele înapoi pe albia principală, dar pe alocuri curentul era prea puternic. Am fost obligați să descărcăm

toate bărcile, să le transbordăm pe altă porțiune a râului. Eu & Pruitt am tras concluzia că Tillman n-a făcut o alegere tocmai proastă când a decis să meargă cu femeile. Au ajuns la Wolverine cam deodată cu bărcile & păreau într-o formă mai bună ca noi, ceilalți. N-am reuşit să ne aşezăm tabăra înainte de miezul nopții.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
27 mai 1885

Ah, a ajuns! Şi chiar mai repede decât mă aşteptam!

În timpul acestor multe luni de când a plecat Allen în Alaska, când auzeam rareori sunetul unei căruțe sau al unui cal apropiindu-se de casă, inima îmi tresărea de spaimă şi speranță – vreo veste de la el? Să se fi întors aşa devreme? Doamne, dă să fie bine şi să nu vină vreo veste rea azi.

Prin urmare, în aceste ultime după-amiezi a fost o schimbare foarte plăcută să-mi ocup mintea cu înfrigurarea măruntă, inofensivă şi agreabilă că poate îmi este livrat aparatul de fotografiat. Iar azi trăsura de la Bradstreet chiar mi-a adus pachetul!

Bănuiesc că domnul Redington are dreptate – în esență, nu este decât o cutie cu o lentilă, dar chiar şi aşa cred că m-am îndrăgostit de acest aparat. Nu-i atât de greu sau incomod cum m-am temut şi îl pot manevra cu oarecare uşurință, dar are o greutate considerabilă, plăcută, cu lemnul său de mahon lustruit, burduful de piele fină şi mânerele de alamă. Într-adevăr, are ceva din gravitatea unei arme bine meşteşugite sau a unui instrument de

cartografiere, ceva masculin şi sofisticat, aşa că mi se pare un fel de minune că-mi aparține mie.

(Şi nu voi mai fi niciodată atât de ignorantă încât să nu cunosc producătorul propriului meu aparat: pe o etichetă de alamă este imprimat „American Optical Co.”, iar astfel numele îmi va rămâne şi mie gravat în memorie.)

Acum că am scos totul din cutia în care a fost adus şi am admirat fiecare şurub, mâner şi încuietoare, în după-amiaza asta mă voi apuca să învăț mecanismul de funcționare.

Munca poate în sfârşit să înceapă cu adevărat!

Cum se face că nimeni, nici domnul Redington, nici domnul Pruitt şi nici autorul acestui manual de fotografie nu s-au gândit să menționeze acest fapt extrem de bizar? Totul e cu susul în jos! Mi-e jenă să recunosc, dar pentru o vreme mi-a trecut prin minte gândul absurd că poate am montat eu lentila greşit sau am inversat cumva aparatul când l-am aşezat pe trepied, dar indiferent cum îl sucesc, imaginea de pe placa de sticlă rămâne la fel: cu susul în jos!

Abia după penibil de mult timp mi-am dat seama că, bineînțeles, asta nu contează, fiindcă odată ce developezi placa expusă, o poți roti cum pofteşti. Totuşi este o provocare aparte şi sâcâitoare când încerci să coordonezi scena din fața ta cu ceea ce îți apare pe placă. De exemplu, când vreau să includ mai mult tavan, mă pomenesc reglând aparatul mai în jos, fiindcă în imaginea din fața ochilor mei acolo apare tavanul!

Probabil e mai bine că Charlotte e plecată câteva zile (mama ei se pregăteşte să nască din nou), fiindcă liniştea şi singurătatea îmi permit să înțeleg câteva dintre misterele acestui aparat. M-am chinuit mult când a trebuit să-mi dau seama cum să deschid clapeta din spate, cum să desfac aparatul, să ataşez lentila, apoi să fac trepiedul să stea la

verticală şi să fixez aparatul. L-am asamblat în camera de zi, mi-am tras pânza neagră peste cap şi am focalizat imaginea canapelei pe placă, iar apoi m-am prefăcut că fotografiez canapeaua, dar strecurând în aparat doar un suport gol, fără placă.

Nu pare mare lucru când e aşternut aici pe pagină, dar de fapt toate astea mi-au luat cam întreaga zi. Păcat că s-a dus lumina zilei înainte să apuc să merg afară şi să fac prima fotografie, dar e şi mâine o zi.

28 mai

A fost una dintre cele mai fantastice zile din viața mea!

În lumina roşie, difuză din camera mea obscură mi s-a arătat un copac, cu ramuri de-un alb limpede proiectate pe un cer negru, ca o fantomă nepământeană a unui copac cândva viu.

Mărturisesc că atunci când am cufundat placa de sticlă în revelator[14], nu credeam c-o să se întâmple ceva. Am legănat uşor tava în aşa fel încât lichidul să scalde întreaga placă. Şi atunci, acolo unde înainte nu era nimic, a apărut un plop, şi nu exagerez când scriu că am trăit o revelație.

Pentru o clipă am rămas țintuită locului de uimire, dar apoi mi-am amintit ce trebuie să fac mai departe. Am clătit repede placa în apă (acum îmi dau seama că va trebui să aduc multe găleți de apă ca să le am la îndemână în camera obscură), după care am pus sticla într-o soluție de hiposulfit de sodiu.

---

[14] Soluția pentru developat fotografii.

Nu voi minți; fotografia în sine e un eşec şi nu o flatează pe Mama Natură. Copacul a fost simplificat, e văduvit de minunatele sale detalii. E încețoşat, fiindcă probabil am zgâlțâit aparatul când am pus capacul lentilei. Dar aşa imperfectă cum este, eu încă sunt uluită de facerea sa.

30 mai

Zi însorită şi de-a dreptul toridă. Nu m-am dus departe de casă, ci am rămas lângă teren, fiindcă bărbații nu erau la instrucție, iar pe mine mă trecuseră toate apele până mi-am adus şi montat tot echipamentul cel greu. Erau multe păsări pe acolo, dar rămâne de văzut cum o să reuşesc să surprind vreodată una într-o fotografie. Aparatul necesită focalizare şi o planificare care nu ține cont de mişcările rapide ale zborului.

De asemenea, azi am primit o scrisoare de la mama. Îi sunt foarte recunoscătoare pentru bunătatea ei, fiindcă îmi scrie simplu că a mâhnit-o faptul că am suferit o asemenea pierdere şi speră că mă vindec, toate astea fără nici un strop din povețele ei caracteristice. „Păstrează-ți liniştea şi stăpânirea în a ta minte şi-al tău suflet.”[15] Aceste cuvinte mi-au adus mereu alinare şi mărturisesc că m-am bucurat să fiu din nou învăluită în discursul simplu şi intim al mamei, plin de vechile „a ta” şi „al tău”.

Mai departe mi-a spus că se oferise voluntar să scrie o broşură pentru sprijinirea egalității în educație şi, deşi nu

---

[15] Din jurnalul quakerului George Fox, fondator al Societății Religioase a Prietenilor.

prea mai iese din casă, speră să poată fi de ajutor mişcării şi de departe.

Mi-am amintit că, în ciuda severităţii ei, mama a fost cea care mi-a insuflat conştiinţa de a mă purta corect faţă de toate fiinţele umane. Fără ea, aş mai fi fost eu diferită de femeia care l-a călcat pe băieţelul chinez sau de cele care consideră că femeile şi copiii indieni ar trebui închişi în puşcării?

1 iunie

S-a întors Charlotte, zice că mama ei şi surioara nou-născută sunt bine. Nu-mi doresc altceva decât să mă bucur pentru familia ei, dar nu pot nega că mă încearcă o oarecare tristeţe, chiar invidie.

Dar în general mă surprinde câtă plăcere îmi face să am parte iarăşi de compania fetei. Ca profesoară, tânjeam adesea să am măcar o după-amiază liberă în care să stau singură, şi mereu mi-a plăcut solitudinea, dar acum văd cât de mult am ajuns să preţuiesc prietenia lui Charlotte. Cred că şi ea simte la fel.

— Îmi place casa dumitale, a zis, pentru că-i aşa liniştită şi vorbim despre lucruri interesante.

I-am arătat aparatul şi cele câteva plăci pe care le-am developat până acum şi a fost extraordinar de încântată. E nerăbdătoare şi să afle mai multe despre substanţele chimice, aşa că i-am arătat carnetul meu. Nu observasem până acum cât de mult seamănă cu însemnările unui nebun – formule şi reţete chimice, calcule matematice, diafragme, distanţe de focalizare şi timpi de expunere. Când mă avântam în explicaţii, am înţeles în sfârşit sarcina uriaşă la

care s-a înhămat autorul manualului *ABC-ul fotografiei* şi nu-l mai judec aşa de dur cum o făceam înainte.

3 iunie

Ploaie! Fir-ar ea să fie blestemată de ploaie! Îmi pare rău că scriu asemenea vorbe, dar țara asta mă termină cu vremea ei! Nu poți spera să faci o fotografie când îți plouă cu găleata în cap, aşa că suntem captive în casă cu atât de puține lucruri de făcut.

Am petrecut ceva vreme făcând curățenie în camera obscură – am rugat-o pe Charlotte să nu măture niciodată acolo, fiindcă se va ridica praful. Trebuie să ştergem totul cu cârpe umede. Tot ea mi-a umplut gălețile cu apă.

Acum Charlotte pregăteşte gustarea de după-amiază, eu stau învelită cu o pătură la fereastra din față şi descopăr o plăcere neaşteptată în catalogul pe care mi l-a dat domnul Redington. Mă îndoiesc că mi s-ar fi părut aşa de atrăgător acum o lună, dar acum găsesc în fiecare pagină ceva delicios. Lentile scumpe. Obturatoare cu ghilotină. Chiar şi perii din păr de cămilă pentru curățarea plăcilor de sticlă. Calculez în gând, încercând să-mi dau seama ce mi-aş permite.

4 iunie

Ploaia a stat un pic în după-amiaza asta. Am făcut patru fotografii cu un stol de scatii ai pinilor, nu departe de casă. N-am decât să sper că unul dintre ei o să-mi apară pe plăci.

Seara iarăşi vreme mizerabilă.

5 iunie

Le-am jignit pe femei, dar n-am intenționat şi cred că o parte din vină o poartă şi ele.

Doamna Connor, împreună cu sora ei mai mică aflată în vizită şi cu Sarah Whithers şi Louise Bailey au pornit azi la plimbare prin ploaie cu umbrelele şi mi s-au înființat neanunțate la uşă. Lucram în camera obscură şi tocmai terminasem de distrus o placă lăsând-o prea mult în soluție (deşi oricum nu mai conta, fiindcă fotografia era foarte slabă). Apariția musafirelor nepoftite n-a picat prea bine, iritată cum eram deja. Când Charlotte mi-a zis că le vede apropiindu-se de casă, am glumit spunându-i că poate acum e momentul potrivit să-şi aducă praştia. Nu că mi-aş fi dorit să se lase cu răni, dar măcar să mi le gonească de pe verandă.

Din camera obscură, am auzit-o pe Charlotte cum le pofteşte pe doamne în camera de zi, pune apă de ceai şi le zice că vin şi eu într-o clipă. Apoi a răsunat comentariul doamnei Connor:

— Doamna Forrester a tot umblat cu aparatul pe afară. Pesemne că nu-şi prea mai găseşte timp să aibă grijă de gospodărie, la cum arată.

Cum să-mi doresc să mă aventurez într-o asemenea conversație? Nu era frumos din partea mea, dar m-am apucat să developez altă placă sperând că poate se vor plictisi şi vor pleca, dar apoi am auzit-o pe Charlotte:

— Ah, nu, domnişoară. Lăsați-o aşa, domnişoară.

Iar atunci sora cea mică şi insolentă a doamnei Connor a început să tragă draperiile de la camera obscură. Nu e

treabă uşoară, fiindcă sunt făcute din câteva straturi grele de lână şi cuverturi matlasate ca să nu pătrundă nici un strop de lumină, dar tânăra trăgea şi se lupta să răzbească prin toate aceste materiale.

— Ce-i acolo?

— Ah, domnişoară! N-o să se bucure deloc!

Şi în clipa aceea o cascadă de lumină naturală mi-a inundat camera obscură, iar imaginea din mâini mi-a dispărut înghițită de o beznă fumurie.

— Ce-i locul ăsta?

În scurt timp toate femeile s-au adunat acolo, zgâindu-se la lumina roşie.

Doamnă Forrester, ce-ai făcut cu cămara dumitale? Sunt sigură că generalul nu ar fi de acord cu aşa ceva. De ce e lampa aia roşie? Ah, dar zici că-i iadul. Pentru asta ai renunțat la societatea aleasă?

Nici restul vizitei n-a decurs mai bine. După ce Charlotte le-a condus pe toate la masă şi li s-a alăturat, mi s-au obişnuit şi mie ochii în cele din urmă cu lumina zilei şi am început să observ anumite lucruri pe care nu le văzusem înainte. De exemplu, nu mă gândisem ce incomod este să ai toate alimentele din cămară îngrămădite pe masă dacă se întâmplă să îți vină musafiri. Mai rămăsese doar foarte puțin loc pentru ceştile de ceai.

Doamna Connor a început să amuşine şi să strâmbe din nas de parcă ar fi simțit deodată un miros neplăcut. Doamna Whithers, care stătea cel mai aproape de mine, se uita cu ochii mari la brațele mele, şi atunci mi-am dat seama că aveam mânecile rochiei suflecate deasupra coatelor, ca o spălătoreasă. Când am început să mi le rulez în jos, încercând să mă aranjez, am văzut că toate degetele îmi erau pătate şi murdare de la soluții, dar n-aveam ce face. Am rugat-o pe Charlotte să toarne ceaiul ca să nu murdăresc porțelanul.

— N-ai mai venit cu noi la crochet sau la clubul de literatură! a spus doamna Bailey luând ceaşca de ceai.

— Să-ți spunem drept, ne cam facem griji pentru dumneata, doamnă Forrester. Şi mai dormi vreun pic? Santinelele spun că-n casa dumitale luminile-s aprinse mult după miezul nopții, de se vede hăt departe prin cazarmă.

N-am simțit deloc nevoia să răspund la aceste întrebări, aşa că am stat acolo păstrând tăcerea, dar atunci doamna Whithers s-a aplecat spre mine şi a şoptit:

— Aş putea întreba ce sunt acelea?

Se referea la câteva rame de imprimare[16] pe care le pusesem pe pervaz. Am început să îi explic că eram curioasă să văd cum influențează imprimarea fotografiilor pe hârtie expunerea prelungită la lumina din interior, în comparație cu lumina soarelui, scurtă, dar directă şi puternică. Tocmai atunci am auzit-o pe sora cea mică a doamnei Connor întrebând dacă nu aveam chifle sau prăjituri.

M-am scuzat şi am zis că, din păcate, n-am prea avut timp de făcut prăjiturele. (De fapt, trebuise să fac economie la băcănie ca să pot cumpăra ramele şi hârtia. Mă străduiesc să țin în cumpănă bugetul cât de bine pot în absența lui Allen.)

Doamna Connor tot amuşina şi până la urmă, cu batista la nas, a zis:

— Mă scuzi, doamnă Forrester, dar în casa dumitale miroase absolut oribil.

— Da? Cred că eu m-am obişnuit şi nu mai simt. E de la chimicale. Cămara nu e prea ventilată. Ieri era să leşin de la lipsa de aer, dar aici chiar nu e nici un pericol.

Apoi conversația a trenat şi după câteva minute, când am văzut că toată lumea şi-a terminat ceaiul, mi-am cerut

---

[16] Cutii plate, cu fața de sticlă şi dosul din material opac, rabatabil, în care un negativ se ținea bine presat pe hârtia fotografică.

scuze şi le-am zis că trebuie să mă întorc la treabă. N-am vrut să par neprietenoasă când le-am dat umbrelele şi le-am zorit afară, în ploaie; nu-mi voiam decât casa înapoi. Mi-am dat seama, după pasul ei lung şi apăsat, că doamna Connor era deranjată, dar de fapt nu cred c-am fost mai nepoliticoasă ca ele, care mi-au apărut neinvitate la uşă.

Cu scatiul pinilor, nici o singură imagine clară, deşi una dintre fotografii mi se pare destul de interesantă. Se distinge doar o dâră lăsată de aripi, aşa că e necesar un efort ca să vezi că acolo sunt câteva păsări în zbor, dar vălurelele de-un cenuşiu palid au ceva emoţionant.

Stimată doamnă Forrester,

În legătură cu ceaţa, bănuiesc că e posibil să fie o scurgere de lumină, fie în cutia aparatului dumneavoastră, fie în camera obscură. În schimb, dacă un negativ e prea slab, din motive de subexpunere, acesta mai poate fi salvat – încercaţi soluţia de citrat de sodiu, adăugată chiar când încep să apară detaliile pe negativ. Acesta poate intensifica binişor imaginea.

Cât despre petele de pe mâini, asta e o problemă care nu poate fi evitată. Aţi putea încerca să le clătiţi cu acid muriatic. Cred că o soluţie de un sfert de uncie de acid la 16 uncii de apă o să se dovedească numai bună.

Vă pun în pachet şi o marcă de hârtie fotografică pe care o consider foarte bună, precum şi clorura de aur pe care aţi cerut-o. Într-adevăr, din păcate nu poate fi salvată baia de tonare şi pentru următoarele fotografii.

Şi daţi-mi voie să vă spun că sper să nu ezitaţi să-mi scrieţi din nou. Îmi face plăcere, poate în chip exagerat, să pot discuta despre partea chimică a procesului şi mă bucur mult să aflu că până acum lucraţi cu succes.

Cu stimă, al dumneavoastră,

Henry Redington

Lt. col. Allen Forrester
29 mai 1885

Din focurile indienilor, de-a lungul malurilor râului, se înalță fumul. Am observat câțiva midnooski pescuind cu plase făcute din tendoane prinse la capătul unor prăjini. O tânără stătea în picioare pe un aflorimeni, aplecându-se mult ca să-şi coboare plasa într-un vârtej învolburat. Apa cenuşie e rece & curge repede. E o treabă periculoasă. Samuelson spune că în fiecare vară râul Wolverine înghite câțiva indieni & câini din sat.

Deocamdată nu s-a prins nici un somon. De-a lungul zilei, indienii îşi cufundă plasele în apă sperând la vreo captură. Îşi vor petrece întreaga vară aici. Deja au început să construiască stative din bețe pe care vor conserva peştele lăsându-l în soare & fum. Au început şi să dezmembreze două dintre bărci ca să folosească lemnul & pieile de elan la construirea colibelor de vară. Pe a treia am obținut-o eu ca s-o folosim în călătoria în amonte.

Mai trebuie să îl conving pe Ceeth Hwya să ne călăuzească în traversarea muntelui. Deocamdată a fost de acord doar să ne însoțească o vreme în susul râului Wolverine.

Aşteptăm somonul. Oricât de nerăbdător aş fi să ne vedem de drum, ar fi o nesăbuință să plecăm cu atât de puțină hrană.

Astăzi Samuelson m-a înştiințat că el & Boyd vor rămâne în valea râului Wolverine.

— O să ne-ncercăm norocul pe la păraiele astea. Locul pare promițător. Aş vrea să văd dacă putem să aflăm mai multe de la indieni despre aramă. Nu-i aşa bună ca aurul, dar se pot scoate bani şi din asta dacă pui pe roate o prospecțiune serioasă.

Deşi anticipasem că în cele din urmă ne vom despărţi, îmi pare rău că nu vine cu noi mai departe. Îi preţuiesc compania. I-am spus-o.

Apoi am întrebat dacă li se va alătura şi Nat'aaggi. M-am gândit că e posibil ca Samuelson să fie interesat să se căsătorească cu ea. Se practică printre colonişti.

— Nu cred. Eu n-aş avea nimic împotrivă. Dar pe ea o ard tălpile. N-o văd să se aşeze la casa ei cu noi. Nici măcar cu taionul, cât e el de bogat. N-aş fi surprins dacă s-ar ţine după voi mai departe.

Am întrebat de ce-ar face asta.

— Aminteşte-ţi ce-a zis. Vrea să vadă lumea.

Şi atunci a spus ceva, cum că el ar avea o nevastă, ceea ce m-a surprins.

Femeia locuieşte la San Francisco. În zece ani, nu s-au văzut decât de vreo şase ori. În ultimii aproape doi ani nu se mai întâlniseră deloc. Sunt căsătoriţi în acte, dar nu trăiesc ca soţ şi soţie.

— Gertie are un fante tânăr care îi îndeplineşte dorinţele. Mă scuteşte de mers la operă & de viaţa la oraş. O iubesc pe femeia aia, dar nu-mi prea place să fiu pus în lanţuri. Am ajuns la o înţelegere. Eu hoinăresc după placul inimii, îmi mai iau câte-o femeie din când în când, dacă îmi vine bine. Când dau de noroc, îi trimit bani şi lui Gertie. Din an în paşte ne reînnoim jurămintele, ca să zic aşa.

Probabil că Samuelson a ghicit după figura mea ce simţeam.

— Ei, ei, Colonele. Nu putem fi toţi aşa de onorabili ca dumneata.

Am mărturisit că dacă mi-aş prinde nevasta cu alt bărbat, mă tem de ce le-aş face şi lui, şi ei.

— E drept că o grămadă de bărbaţi au făcut vărsare de sânge în asemenea împrejurări, dar mie mi se pare că asta

n-ar face decât să oprească distracția pentru toți cei implicați, a zis el.

Nu pricep cum poate să fie atât de îngăduitor.

30 mai

Tillman & Nat'aaggi s-au luat la un fel de întrecere. Totul a început dimineața, când au încercat să vadă cine poate să arunce pietre mai departe în râu. Acum joacă un joc de-al midnooskilor. Nat'aaggi îndoaie & leagă o crenguță subțire de salcie în buclă şi o aruncă în susul râului. Apoi cei doi aruncă în acest cerc care pluteşte & se roteşte pe ape cât de multe pietre pot. Am crezut că nu fac decât să-şi omoare timpul, dar amândoi aleargă după cerc, ridică & aruncă pietre cu forță. Cred că prima rundă a câştigat-o Nat'aaggi, fiindcă Tillman a dat cu piciorul în nisip. Dar acum probabil că el conduce, fiindcă scoate întruna nişte strigăte. Toată agitația l-a ațâțat pe Băiatu'. Câinele latră & aleargă pe lângă ei.

Mai tot timpul Pruitt citeşte & doarme pe un petic de nisip lângă râu. M-am dus la el sperând să-l atrag într-o conversație. Avea în mână o cărticică de poezie. L-am întrebat dacă îi place şi mi-a răspuns doar încuviințând din cap.

A fost atât de puternic afectat de această expediție, încât mă tem pentru sănătatea lui. L-am întrebat dacă se simte îndeajuns de bine, ținând cont de toate cele întâmplate. Mi-a zis că nu ştie – un răspuns simplu & sincer. A suferit cumva răni care să lase urmări în aceşti ultimi ani? Rănile & fracturile mai pot da bătaie de cap unui om încă mult timp după ce se vindecă.

— Nimic care să poată fi văzut la suprafață, a răspuns.

Când mi s-a părut că nu mai are nimic de adăugat pe subiectul acesta, am dat să mă întorc în tabără.

— Am fost la Elk Creek, domnule, a strigat după mine.

Cuvintele lui m-au oprit locului. M-a întrebat dacă auzisem poveşti despre ce s-a întâmplat acolo.

Nu ştiam că atunci făcuse parte din regiment, dar am recunoscut că auzisem că lucrurile merseseră prost pentru indieni.

— Mult mai rău decât atât, a zis.

Nu m-a privit nici măcar o dată în ochi, dar a spus mai multe decât în toată expediția asta. Mi-a dat nişte detalii despre ce se întâmplase atunci. Nu-mi trebuia să aud nici unul. Fusesem şi eu martor la practici degradante. Este un lucru trist, dar dacă sunt scăpați din mână, adesea oamenii degenerează până la a deveni animale. Nu e nevoie de cine ştie ce pricepere ca să împiedici un asemenea comportament – un pic de inteligență, o moralitate fără pată, o mână forte. Din păcate, mulți dintre conducători nu posedă nici măcar una dintre aceste trăsături.

Am spus că, din câte înțeleg, îi conducea maiorul Townsend. Pruitt a încuviințat. Atunci am văzut că tremura.

Nu suntem responsabili pentru faptele altora, i-am zis. Vina-i a comandantului.

Pruitt a tăcut multă vreme, apoi s-a întors la cartea lui. Conversația noastră se încheiase.

31 mai

Tocmai a răsunat un strigăt pe râu.

— Slukaik-ai! Slukaik-ai!

*

Ne-am alăturat unor copii care coborau în fugă către mal. Unul dintre tinerii indieni prinsese în plasă un somon enorm, atât de greu, încât îi îndoia bățul. Omul a trebuit să-şi folosească toată forța pentru a-l scoate pe mal, în timp ce peştele se zbătea izbindu-se de pietre. Un peşte absolut remarcabil! Lung de un metru & greu cât un copilaş.

Boyd ne-a explicat că era un chinook, cel mai mare soi de somon.

— N-am văzut peşte mai bun, nici ca aspect, nici de mâncat, a zis Samuelson.

Era, într-adevăr, un specimen impresionant. Fiind unul dintre primii peşti ai sezonului, i-a făcut pe indieni să cânte îndelung, cuprinşi de veselie.

O masă delicioasă. Femeile au tăiat felii din carnea stacojie şi fermă a peştelui, apoi le-au gătit pe un pat de bețe, deasupra flăcărilor. Au adăugat la foc şi mlădițe de arin, aşa încât fumul să dea o aromă specială somonului. Am mâncat cu toții până n-am mai putut.

1 iunie

Midnooskii i-au cerut lui Tillman să-i dea un nume bebeluşului găsit înainte să ne despărțim de ei. Au fost luate în seamă multe propuneri, inclusiv numele oamenilor din grupul nostru, dar nu s-a căzut de acord asupra nici unuia. Eu am propus Bradley, după Tillman, fiindcă se pare că are o slăbiciune pentru copil, dar el a zis că nu prea i-a plăcut niciodată numele ăsta al lui & n-ar vrea să îl împovăreze pe

un copil cu el. Alte nume stârneau anumite asocieri neplăcute. Michael era numele unchiului lui Tillman, care se pare că era „cea mai mare j....e” din câte cunoscuse Tillman vreodată. La George, unul dintre preferatele mele, s-a renunțat fiindcă în mintea vânătorului era asociat cumva cu un „fătălău regal”, în timp ce Boyd a zis că la viața lui cunoscuse prea mulți trişori cu numele de Frank.

Am propus să ne gândim la un nume biblic, aşa cum fac misionarii colonişti. Ca fiu de preot, Pruitt ştia mai multe ca noi & a pledat puternic pentru „Moses”[17]. Dar cum rămânea cu numele de familie, fiindcă acest copil nu are familie? Din nou s-au dovedit utile cunoştințele lui Pruitt. Numele ştiințific al molidului este Picea.

Aşadar, îl cheamă Moses Picea.

Peste câteva ore Samuelson a venit la mine cu un şaman suferind de vedere slabă, care voia să-mi zică ceva.

— Vrea să-ți spună că-i bine că i-am dat copilului un nume de-al nostru. Spune că o să aibă nevoie de el când va veni vremea să lupte cu Bărbile Roşii.

I-am zis că nu are nici un motiv să creadă că va exista o înfruntare.

— Spune că va exista. Dar poate că băiatul ăsta va duce ceva tratative pe ici, pe colo.

2 iunie

Deocamdată, grupul nostru care porneşte în amonte este alcătuit din mine, sgt. Tillman, lt. Pruitt, Ceeth Hwya,

---

[17] Varianta numelui Moise în limba engleză.

Nat'aaggi & câinele. Samuelson & Boyd o să ne mai însoţească o săptămână, pentru a prospecta zona.

Ne-am recuperat lucrurile pe care le dosiserăm, inclusiv ceaiul, untura, fasolea. Am insistat să lăsăm aici echipamentul fotografic al lui Pruitt & plăcile rămase. Am aranjat să ni le trimită Ceeth Hwya în josul râului cu negustorii, urmând să ne fie duse pe Insula Perkins. Pruitt nu crede că o să-şi mai vadă vreodată plăcile fotografice. Îi înţeleg dezamăgirea, dar nu se mai justifica să le cărăm, fiindcă bunăstarea noastră nu depinde de ele.

Ne tragem proviziile în susul râului în barca de piele. Dar curentul e iute, aşa că avem de muncă. Mă gândesc dacă să nu recurgem din nou la rucsacuri, dar asta ar însemna să abandonăm o parte din hrana obţinută de la indieni. Tot sperasem să angajez câţiva midnooski ca să ne fie călăuze în susul râului, dar taionul a zis că nu se pot lipsi de ei de la pescuit.

Însă prezenţa lui Ceeth Hwya este deosebit de preţioasă. Stima de care se bucură de-a lungul râului este evidentă. În fiecare tabără indiană suntem întâmpinaţi cu mare fast, suntem ospătaţi cu somon & verdeţuri sălbatice. Aceste vizite lungi ne încetinesc din drum, dar burţile ne sunt mereu pline.

3 iunie

Înţeleg că ei trăiesc diferit de noi, dar n-ar trebui să existe câteva reguli elementare ale moralităţii umane? Într-o lume dreaptă, omul ar trebui să primească ceea ce i se cuvine. Dacă munceşte din greu, să fie răsplătit. Dacă se sustrage de la treabă, să fie pedepsit. Te-ai aştepta ca asta

să fie o regulă universală, dar nu se întâmplă aşa printre unii dintre aceşti indieni.

Mi-am făcut obiceiul ca la fiecare tabără să-i ofer căpeteniei locale un mic dar în semn de respect. Astăzi am întâlnit un taion care era un tip deosebit de leneş şi de enervant. Nu făcea nimic, nici măcar nu s-a ridicat în picioare la sosirea noastră, doar şedea acolo şi striga la supuşii săi dându-le ordine.

Un băiat foarte tânăr, sprinten & vesel fugea prin tabără la poruncile taionului. Băiatul acesta a adus apă & tăvi de lemn pline cu mâncare pentru fiecare dintre noi. În timp ce se desfăşura vizita, m-am hotărât să fac ceva. I-am dat băiatului o monedă. N-am făcut-o ostentativ, dar nici pe furiş. Taionul se uita atent, aşteptând probabil să primească şi el una. Dar n-a primit.

Samuelson nu era de acord cu ce-am făcut.

— N-o să le schimbi felul de-a gândi, doar o să-i enervezi.

Nu s-a iscat nici un conflict. Taionul l-a chemat pur şi simplu pe băiat la el, a luat moneda şi mi-a mulțumit pentru dar, de parcă lui aş fi intenționat să i-o dau de la bun început. Când părăseam tabăra, le arăta oamenilor săi ce câştigase, mândru nevoie mare.

Îmi plac conversațiile cu Ceeth Hwya, care devin mai puțin oficiale. Deşi nu am asemenea înclinații, am învățat câteva cuvinte din limba lui. Dar mă bazez în continuare mai ales pe Samuelson pentru traducere. În după-amiaza asta, când urcam pe râu, taionul a întrebat de unde sunt, cum trăim eu & familia mea, şi m-am străduit să răspund. A fost surprins să afle că un om de vârsta & condiția mea are doar o nevastă, la care Samuelson a intervenit zicând că poate mai multe neveste înseamnă mai multă bătaie de cap. Asta l-a amuzat pe Ceeth Hwya.

Următorul lucru care l-a interesat ne-a nedumerit o vreme. A încercat să întrebe în câteva feluri diferite despre o anumită activitate pe care o îndeplineam zilnic. În cele din urmă, a mimat felul în care scriu în jurnal.

I-am explicat că îți poți înregistra ideile şi experiențele făcând nişte simboluri pe hârtie ca să nu le uiți. I-am explicat că seamănă cu poveştile pe care şi le spun ei seara.

Din câte a înțeles, şi ruşii făcuseră asemenea însemnări. A întrebat dacă le voi da cărțile taionilor mei, cum făcuseră ruşii. Am spus că scriu rapoarte & un jurnal pentru comandantul meu, dar țin şi un jurnal doar al meu.

A întrebat dacă ar putea învăța şi el să facă acele simboluri. I-am zis că probabil că da. Şi cum ar putea învăța?

— Pui multe întrebări pentru un om aşa de tânăr, am zis.

Taionul a dat din cap serios, dar apoi s-a prins de glumă & a râs.

Din câte am observat, oamenii aceştia au un bun simț al umorului, ceea ce e o trăsătură plăcută.

Primit la Cazarma Vancouver, 15 august 1885

RAPORT CĂTRE CARTIERUL GENERAL AL CAZARMEI VANCOUVER, COLUMBIA
În atenția gen. John Haywood
4 iunie 1885

Stimate domnule general,

Toți cei din grup suntem sănătoşi, până acum expediția este un succes. Suntem aproape de confluența cu râul Trail, la aproximativ 62°14' N, 145°23' V, & ne pregătim să ne continuăm călătoria spre nord, în susul râului Wolverine. Estimăm că am călătorit aproximativ 547 de kilometri de la gura râului Wolverine. Sper că ați primit rapoartele mele anterioare.

Dacă totul se va desfăşura în continuare conform planului, ar trebui să traversăm munții în decursul acestei luni & să ne începem itinerarul în josul sistemului hidrografic, către coasta vestică a teritoriului.

Până acum întâlnirile noastre cu indienii midnooski au fost amiabile & instructive. Sunt slab înarmați. Majoritatea încă folosesc arcul & săgețile, dar mai au şi câte-o puşcă de calibru mic, cu încărcare pe la gura țevii, cu care trag cu pietricele sau gloanțe făcute de ei din aramă. Judecând după firea lor paşnică şi sociabilă, nu i-aş considera războinici.

Pe viitor, bunele relații cu Ceeth Hwya, taionul de pe râul Trail, vor fi de maximă importanță pentru asigurarea încrederii & colaborării cu aceste triburi.

Există dovezi solide că în valea râului Wolverine există aur & cupru. Indienii au podoabe din aceste metale, pe care le folosesc şi la confecționarea diferitelor unelte. Doi vânători/prospectori care ne-au însoțit cred să s-ar putea să se găsească şi depozite de argint în zonă. Indienii nu sunt deosebit de secretoşi sau protectori în privința acestor minereuri. Cred că dacă sunt presați, dezvăluie uşor localizarea exactă.

Cât despre alte resurse, vânatul nu e aşa de bogat cum te-ai aştepta. Am văzut doar câțiva karibu & elani. Se spune însă că vara se găseşte somon din abundență în râul Wolverine. Triburile migrează pe râu la începutul lunii iunie pentru tot sezonul de pescuit. Orice acțiune militară trebuie plănuită ținând cont de întoarcerea anuală a somonilor.

Principala problemă pe care ar putea-o întâmpina o prezență militară în acest teritoriu este terenul accidentat. Până şi indienii se lovesc de obstacole în încercările lor de a naviga pe râu. Cei mai dârji negustori dintre ei fac călătorii spre coastă vara în bărci de piele, iar iarna pe gheață, dar e vorba doar de câțiva. Aşa se explică faptul că n-am putut trimite decât atât de puține rapoarte din călătorie până acum.

Din cauza zonelor cu bulboane şi bolovani, vapoarele nu vor putea urca niciodată pe râul Wolverine. În afară de câinii băştinaşilor, animalele de povară nu sunt potrivite pentru acest ținut, din cauză că se merge foarte greu în munți & iarna condițiile sunt ucigătoare. Singura cale fezabilă de a aduce forțe militare aici ar fi ca soldații să vină pe jos, pe gheață, în timpul iernii. Dar chiar şi cu sănii pline cu provizii, alimentele se vor termina cu mult înainte ca orice regiment să ajungă la izvoare.

În eventualitatea unui conflict, indienii pot fi cel mai bine ținuți în frâu prin oprirea vânzării de muniție & arme, apoi prin patrularea râului & restricționarea accesului la somoni în timpul verii. În felul acesta, un număr mare de băştinaşi ar pieri prin înfometare în iarna următoare. Cred cu tărie că aceşti oameni nevoiaşi s-ar supune rapid dacă sunt amenințați cu pierderea adăpostului sau a hranei.

Este un ținut solicitant. Orice om care se aventurează aici trebuie să fie zdravăn la trup & la minte, înzestrat cu o mare rezistență & cu capacitatea de a trăi cu foarte puțină hrană. Trebuie să fie soldat, vânător, bun la povară & diplomat în acelaşi timp. După părerea mea, singura categorie de bărbați care îndeplinesc aceste cerințe sunt prospectorii aflați în căutare de minereuri & vânătorii de blănuri.

Anticipez că nu voi mai putea trimite alt raport înainte de traversarea munților & intrarea în bazinul fluviului Tanana.

Cu deosebit respect,

Lt. col. Allen Forrester

Dragă Walt,

Tocmai am ajuns la numele copilului găsit de colonel sub molid, Moses Picea – îl ştiu! Sau mai degrabă ar trebui să spun că ştiu de el. A murit înainte să mă nasc eu, dar este o personalitate deosebit de importantă aici, în Alaska. A ajutat la organizarea primei Conferințe a Căpeteniilor din Tanana[18], în 1915. Mulți băştinaşi nu voiau ca guvernul federal să instaureze sistemul de rezervații în Alaska. Moses Picea a servit ca traducător pentru cei care veneau să depună mărturie în fața funcționarilor guvernamentali.

Ieri transcriam fragmentul respectiv din jurnal şi efectiv am sărit din scaun de bucurie când am dat de numele lui. Şi sunt sigur că el trebuie să fie – toate detaliile corespund.

A murit în 1980, cu trei ani înainte să mă nasc eu. Unii oameni spun că avea aproape o sută de ani când a murit. Nu avea certificat de naştere, dar asta nu era ceva neobişnuit printre băştinaşii din Alaska în acele timpuri.

Mama l-a întâlnit de câteva ori. Spune că era un om deosebit. Îi amintea mult de unchii ei, dar Moses Picea era şi neobişnuit de înalt şi lat în spate, cu nişte ochi căprui ieşiți

[18] Tanana Chief Conference – organizație existentă şi astăzi, alcătuită din reprezentanți ai patruzeci şi două de sate din Alaska şi care luptă pentru independența triburilor şi unitatea băştinaşilor din Alaska.

din comun. Spune că atunci când era mică, se temea mereu de el la început, fiindcă avea o prezență atât de impozantă. Dar el zicea vreo glumă sau îi făcea cu ochiul, şi atunci se împrieteneau pentru tot restul vizitei. Copiii îl îndrăgeau, spunea mama, fiindcă mereu le împărțea câteva „bomboane indiene”, adică somon afumat tras în zahăr brun.

Mi-e greu să enumăr aici toate faptele sale. Adunarea aceea din 1915 a reprezentat una dintre primele dăți când conducătorii băştinaşilor au luat poziție pentru apărarea drepturilor lor asupra pământurilor, şi chiar dacă nu s-a ajuns la nici o înțelegere decât peste şaizeci de ani, măcar Moses Picea a apucat să vadă asta cât încă mai trăia. În loc de rezervații în Alaska, băştinaşilor li s-au dat pământuri şi bani ca să-şi înființeze propriile afaceri. Îți trimit o fotografie de la acea primă conferință a căpeteniilor. M-am gândit că s-ar putea să te intereseze.

Cred însă că Moses Picea a rămas în istorie mai cu seamă pentru ceea ce-a scris. A fost unul dintre ultimii vorbitori ai dialectului Na-Dene de pe râul Wolverine. A ajutat la traducerea Bibliei în dialectul de pe Wolverine şi a scris povestiri şi poezie în ambele limbi.

Asta a fost mereu una dintre poeziile mele preferate, iar acum o citesc dându-i un nou sens:

Cântec pentru mama mea, 1952

Tu spui du-te la râu, e vremea somonilor,
Iar eu merg în munți, la vânat de nimic.
Tu spui să nu las niciodată mânia să sape în mine,
Iar eu îmi ascut cuvintele pe o gresie.
Tu spui vino noaptea acasă,
Dar eu dorm unde cad.
Deci ce poate fi această iubire de mamă,
Dacă nu un frâu strâns, strunind calea junelui?
Tu spui: „Nu eu te-am născut, însă tu aparții inimii mele”.
Eu spun: ce e naşterea, dacă nu moarte inversată
Şi ce e iubirea,

Dacă nu bătaia unei inimi de mamă la urechea fiului său?

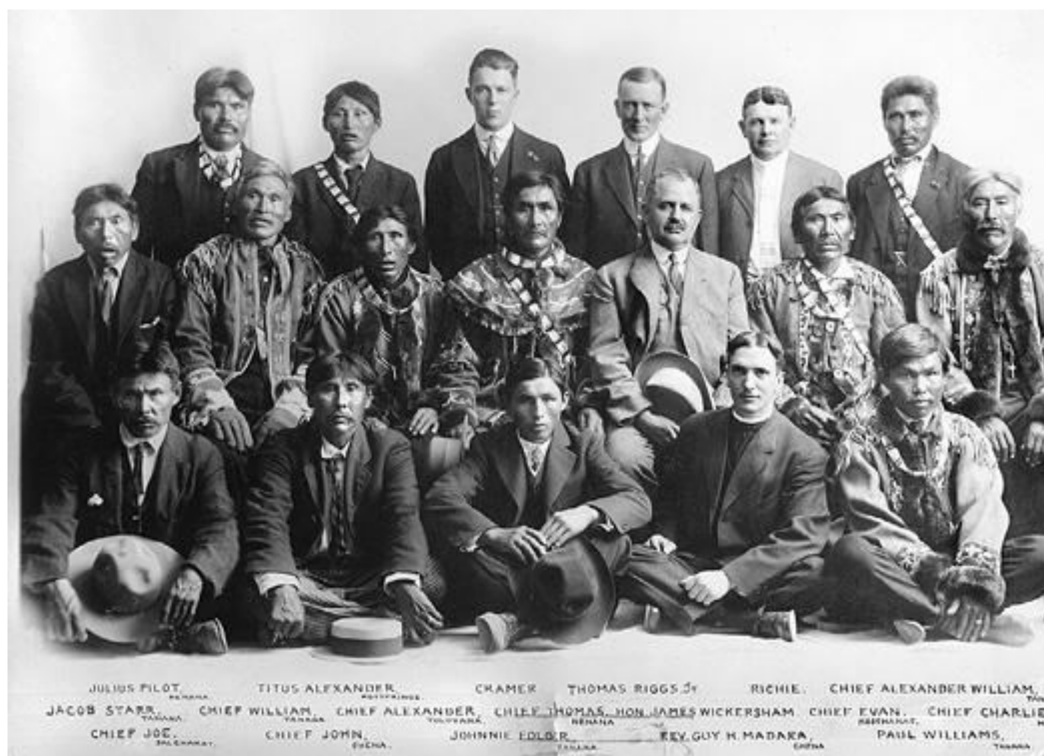
Mama l-a văzut pe Moses Picea vorbind în public de mai multe ori. Spune că se exprima bine în ambele limbi şi se pricepea să adune laolaltă oameni foarte diferiți. Mesajul lui principal era întotdeauna că guvernul trebuie să trateze cu grijă şi pământul, dar şi pe băştinaşi.

E foarte ciudat cum mă gândesc la toate astea când citesc jurnalele.

Însă acesta nu e singurul motiv pentru care îți scriu. A trecut ceva vreme de când ai mai dat vreun semn, Walt. Nu vreau să te bat la cap, dar mi-e dor de scrisorile tale şi vreau să mă asigur că eşti bine.

Calde salutări,

Josh

Conferința Căpeteniilor din Tanana, sala Bibliotecii din Fairbanks, Alaska, 5 iulie 1915

Socotim că de îndată ce ne veţi lua din ţinuturile noastre sălbatice şi ne veţi pune în rezervaţii, vom muri cu toţii ca iepurii, exact cum a zis căpetenia. Noi trăim ca animalele sălbatice, odinioară ai noştri nici nu purtau haine de bumbac şi îmbrăcăminte ca ale albilor, noi purtam piei de karibu. Ne hrăneam cu peşte, vânat, elan şi karibu, afine şi rădăcini. Aşa suntem făcuţi noi să trăim, nu cu legume, carne de vită şi alte lucruri pe care le mănâncă albii. De îndată ce vom fi forţaţi să ne abandonăm obiceiurile şi viaţa în sălbăticie, o să ne îmbolnăvim cu toţii şi în curând o să murim. Ne-am mutat în barăci. Nimeni nu mai trăieşte acum în locuinţe săpate în pământ, şi de îndată ce au făcut asta, băştinaşii au început să răcească. Pe vremuri noi nu ştiam de oftică sau tuberculoză. Majoritatea oamenilor spun că whisky-ul a adus tuberculoza printre indieni, dar nu e adevărat. E din pricină că ne-am schimbat felul de trai şi încercăm să trăim ca albii. Eu socot că băştinaşii au dreptul la pământul lor şi nu trebuie închişi în rezervaţii.

Paul Williams, rândul întâi, în dreapta.

Bună, Josh,

Te rog să mă ierți că n-am mai pus de mult mâna pe stilou şi hârtie. Mă tem că învelişul ăsta bătrân şi decrepit al meu îmi dă mai multe bătăi de cap decât merită. Din toate blestemățiile care mi se puteau întâmpla, am ajuns în spital pentru câteva zile din cauza „instalației”, şi mi-am revenit destul de greu după ce am ajuns acasă. Mă bucur că nu m-a răpus. Nu că m-aş agăța de viață cu disperare, dar ar fi jenant să mă doboare o infecție la țevile de pipi. Una peste alta, eu zic că merit o ieşire din scenă mai demnă.

Doamne Dumnezeule, mă simt şi mai bătrân când aflu că te-ai născut abia în 1983. Ai măcar vârsta la care poți să-ți cumperi singur o bere?

Nu ştiam toată tărăşenia aia cu Moses Picea şi conferința căpeteniilor şi îți sunt recunoscător că am putut vedea şi eu fotografia aceea. Pentru mine este încă o dovadă că tu eşti omul potrivit pentru treaba asta. Mă îndoiesc că alții ar fi fost suficienți de atenți la lectură încât să remarce acel nume sau să aibă suficiente cunoştințe încât să-şi dea seama cine este. Nu-i treabă uşoară să citeşti atât de atent jurnalele acelea. Scrisul colonelului este destul de ordonat, dar aşa de mic şi de înghesuit în pagină, încât eu trebuia să folosesc mereu o lupă. Iar pe alocuri e degradat de apă şi altele. Îți admir conştiinciozitatea.

Mi-a făcut plăcere să-i povestesc uneia dintre asistente de muzeul tău de acolo. Dintre toți străinii aceia care se vânturau prin salonul meu, ea era singura care îmi acorda atenție peste zi. Majoritatea fătucilor erau prea ocupate cu

bârfitul ca să mai bage de seamă că în patul pe care-l schimbau e un moş. Dar fata asta era o dulce. Mă privea drept în ochi şi-mi vorbea – mie, nu spaţiului din jurul meu. Am înţeles că are de gând să meargă în excursie în Alaska în vara asta cu prietenul ei, să admire peisajele. O invidiez, i-am şi zis. I-am zis şi că ar trebui să treacă prin Alpine, să dea bineţe muzeului tău. Se pare însă că n-o să ajungă prea aproape de locul unde eşti tu. Uitasem ce mare e statul acela.

Voiam să te întreb – ai pomenit de un tip pe nume Isaac în câteva scrisori. Are de-a face cu muzeul? Întreb doar aşa, de curiozitate.

Am angajat un puşti din vecini să mă ajute să eliberez spaţiul tehnic. Odată cu o grămadă de prostii nefolositoare, a scos de acolo şi o cutie de biscuiţi ruginită plină cu monede, ace de cravată şi alte nimicuri. Acolo am găsit acest nasture de alamă. A fost al colonelului, dar nu pot să fiu sigur că l-a şi însoţit în călătorie în Alaska.

Încă mă gândesc cum să îţi trimit toate aceste artefacte. O să fie ceva treabă. Deocamdată m-am gândit că s-ar putea să te bucure acest mic suvenir.

Al tău,

Walt

Lt. col. Allen Forrester
4 iunie 1885

Ceeth Hwya mi-a dăruit tunica lui din piele de elan. Este o piesă de îmbrăcăminte impresionantă, decorată cu ace de porc spinos vopsite & cochilii de dentalium. Când am

dat să o trag peste cap, am descoperit însă că mi-era mică. M-am zbătut caraghios încercând să o scot, ceea ce i-a făcut pe toți să râdă – inclusiv pe mine.

Una dintre nevestele lui o modifică adăugând fâşii de piele în părțile laterale şi făcându-i o deschizătură în față, după modelul hainelor albilor, ca să mi se potrivească. E un dar minunat. Sper că voi reuşi să-i comunic faptul că sunt recunoscător, atât pentru intenție, cât şi pentru măiestria cu care e realizat darul. Taionul spune că dacă o voi purta, vom reuşi să trecem cu bine. Spune că are un fel de puteri magice. Eu nu cred în asemenea lucruri, dar e posibil ca haina să fie un semn că suntem sub protecția lui atunci când vom trece prin alte sate.

Ceeth Hwya nu poate fi înduplecat să ne însoțească mai departe, spre nord. Însă în cele din urmă, după atâtea rugăminți, ne-a recomandat un traseu. Vom merge pe brațul vestic al râului Wolverine, urmându-l până la un lac numit Kulgadzi. Pe malurile sale vom găsi un sat.

În speranța că voi obține o hartă, i-am arătat lui Ceeth Hwya cum să folosească hârtia & creionul. A fost absolut cucerit de aceste ustensile, a petrecut ceva vreme desenând diferite forme înainte să îl conving să ne deseneze harta.

Potrivit desenului lui rudimentar, Kulgadzi pare să fie un lac îngust, care se întinde de la est către vest. Vom putea face rost de canoe de la indieni. Am sugerat să traversăm lacul direct, vâslind. Taionul spune că nu e înțelept aşa & că ar trebui să călătorim spre vest, urmând calea cea lungă, pe lângă mal. Nu pot să-mi dau seama de ce, dar în curând o să vedem cu ochii noştri.

Din partea nordică a lacului vom începe ultima parte de urcuş către creastă.

— Spune că singurele viețuitoare de acolo sunt Oamenii Wolverine[19], a tradus Samuelson.

Am întrebat dacă acesta e numele tribului.

— Nu-i aşa simplu, Colonele. Ei chiar cred ce spun: adică oameni-gluton. Sunt nişte glutoni care iau formă umană. Nu există amestec de caractere mai al naibii, om & gluton. Suficient de crud încât să vrea să-ți fure ultima bucătură de mâncare de sub nas & suficient de isteț încât chiar s-o facă.

Legendele nu mă interesează. Vom trece noi şi de ei.

Taionul spune că odată ce intrăm în trecătoarea din munții înalți, să nu ne oprim peste noapte. Samuelson zice că cel mai bine ar fi să facem tabăra cât suntem încă jos, printre copaci, apoi să pornim dimineața devreme ca să reuşim să parcurgem trecătoarea într-o singură zi. Dacă ne prinde noaptea, să continuăm să mergem. Să nu ne oprim să facem tabără.

Din cauză c-am putea fi surprinşi de o furtună în munți?

— Poate şi asta. Dar Ceeth Hwya spune că acolo pătrundeți într-un fel de lume a spiritelor. Spune că este un loc bun, dar nu pentru cei vii.

Se pare că oamenii aceştia cred că morții îşi petrec zilele vânând creaturi bizare nemaivăzute altundeva, creaturi cu coarne uriaşe care le ies din guri & picioare cât plopii. După ce trecem de munte, zice taionul, o să mergem până ajungem la un râu. Pe drum, susține el, probabil ne vom împiedica de oasele acestor ființe fabuloase.

---

[19] În limba engleză, *wolverine* înseamnă gluton, mamifer carnivor foarte puternic, având trăsături asemănătoare ursului, dar şi dihorului şi jderului.

Mai departe, când coborâm de pe munte & revenim pe tărâmul celor vii, taionul zice să nu ne încredem în oamenii pe care îi întâlnim.

Samuelson se aştepta să ne spună măcar atât, că taberele se luptaseră pentru cei dispăruți, îşi furaseră sclavi unii de la alții.

Taionul susține că el e unul dintre puținii midnooski care a traversat munții de bunăvoie. A reuşit să supraviețuiască, ba chiar a şi făcut ceva negoț.

— Dar a scăpat ca prin urechile acului, a zis Samuelson.

După ce am ajuns aşa de departe, zice taionul, trebuie să ascundem haina pe care mi-a dăruit-o.

De ce, o s-o recunoască duşmanii?

— Mai mult de-atât, a spus Samuelson. E ceva legat de felul în care merg lucrurile de fiecare parte a muntelui.

L-am rugat să mă lămurească mai departe, dar erau doar aiureli. Din cauză că misionarii creştini au călătorit până departe în ținutul fluviului Yukon & mulți băştinaşi au fost convertiți, Ceeth Hwya nu crede că acolo va funcționa protecția supranaturală a hainei sale.

Am întrebat dacă-mi poate spune măcar atât – cât timp ne va lua totul, de aici până când trecem munții? Răspunsul lui nu prea ne-a fost de ajutor: poate 14 zile, poate două luni, depinde.

5 iunie

Ceeth Hwya ne-a părăsit şi a pornit înapoi în josul râului. A plecat cu baidaraua. Nouă nu ne mai trebuie, fiindcă râul e tot mai plin de pietre & apa tot mai mică. Câțiva indieni dintr-o tabără din zonă i s-au alăturat

taionului. Am întrebat dacă am putea face un schimb cu ei, să ne dea plasele de pescuit cu mânere lungi ca să putem să ne hrănim în călătoria spre nord, dar ne-au spus că nu vom găsi somon pe brațul vestic al râului. Se pare că peştii nu o iau pe acolo, ci se duc să depună icre pe diverşi afluenți. Pe căldura asta, neafumat, orice peşte pe care l-am prinde acum n-ar rezista în rucsacuri decât câteva zile. Din nou va trebui să ne descurcăm cu ce-om găsi până ajungem în sat.

L-am răsplătit pe taion pentru ajutor cu o cantitate generoasă de praf de puşcă. Iar într-o notă mai personală, i-am dăruit unul dintre creioanele mele, precum şi vreo douăsprezece foi rupte din jurnal. Asta i-a plăcut în mod deosebit. Bănuiesc că dacă i s-ar da şansa, acest tânăr ar trage multe foloase învățând să citească & să scrie.

După ce ne-am luat la revedere, Ceeth Hwya s-a suit în baidara împreună cu ceilalți indieni. I-am putut auzi strigătele „A-to! A-to!”, (Vâsliți! Vâsliți!) când se îndepărtau la vale pe râul Wolverine.

6 iunie

Astăzi ne-am luat rămas-bun de la Samuelson & Boyd. Se duc spre vest, într-o vale unde indienii zic că se găsesc cupru & aur. Într-acolo crede Boyd că s-a dus şi soția lui.

— Vezi ceața de-acolo, Colonele? Nu crezi că-i semn bun, că încă aş putea s-o găsesc?

Tillman i-a întrebat pe cei doi cât intenționează să stea în vale, la care Samuelson a spus că depinde de ce găsesc.

— Deci preferi acest ținut? a întrebat Pruitt.

— E chiar ultimul colț sălbatic, a zis Samuelson. Însă n-o să rămână aşa multă vreme.

— Sălbăticia, aşadar, asta cauți?

— Aur & blănuri, asta căutăm.

Pruitt a întrebat dacă nu exista şi o cale mai uşoară de a-ţi câştiga traiul, ceea ce i-a stârnit râsul lui Samuelson.

— Fără îndoială, fără îndoială, a zis. Bănuiesc că sălbăticia are avantajele sale. Mereu îşi păstrează o parte misterioasă.

Samuelson a spus că nici după cinci anotimpuri petrecute în acest teritoriu nu poate pretinde că-l cunoaşte.

— Dar să avem răbdare, a zis. Cât de curând prozelitismul & politica vor ajunge aici & vor rezolva totul. Cât ai zice peşte, indienii vor fi îmbrăcaţi în haine de bumbac, vor merge la biserică & vor locui în căsuţe drăguţe şi care nu reţin căldura. Şi o să avem iarăşi impresia că le ştim pe toate. Atunci pentru mine o să vină vremea să plec în altă parte.

Când ne despărţeam, Tillman i-a întrebat dacă n-aveau să-i lase vreo picătură, două de alcool. Boyd i-a zis că nu mai aveau, dar puteau să-i dea nişte tutun.

Le-am plătit celor doi salariile, le-am urat mult noroc. Pare puţin probabil să ne mai întâlnim. Şi îmi pare rău. Samuelson a fost o călăuză deosebit de bună.

Şi a prezis bine asta: Nat'aaggi rămâne în continuare cu mine & oamenii mei. Nu i-am cerut să ni se alăture şi nici ea nu şi-a făcut cunoscute planurile, a zis doar că va continua călătoria în tovărăşia noastră, împreună cu câinele Băiatu'.

Indianca pricepută ne ajută. Mereu face o treabă sau alta, vânează ceva pentru hrană, adună scoarţă de mesteacăn când ne pregătim să facem focul. Eu rămân însă oarecum uluit de dorinţa ei de-a călători alături de noi dincolo de ţinutul poporului ei.

Oare a înţeles că urmează să traversăm munţii? Vom călători repede & fără zăbavă, am zis, deci nu va fi un drum uşor.

— M-aş aventura să zic că ea ştie mai bine ca noi în ce ne băgăm, a spus Tillman.

7 iunie

Facem tabăra la gura brațului vestic. Sunt urme mari de urs pe fâşiile de nisip din apropiere, dar n-am văzut nici un animal. Carnea de urs brun e urât mirositoare, din câte se spune, dar în starea noastră actuală n-am face nazuri. Din cauza asta, dar şi pentru propria protecție, peste noapte va sta de pază câte-un om. Eu fac primul de veghe.

Mă gândesc la asta mai des decât îmi face bine, mai ales când stau singur la foc, ca acum. Sophie, mamă. Eu, tată. Împreună, o familie. În ultima tabără de indieni am făcut rost de un dar pentru ea – o curea pentru ținut bebeluşii făcută de midnooski. Femeile folosesc chingile de piele împodobită pentru a-şi prinde copilaşii în spinare când muncesc. Aceasta e decorată bogat, cu ace de porc spinos turtite & vopsite. Nu mă aştept ca Sophie să o folosească, fiindcă sunt sigur că ar prefera un cărucior, dar cred că se va bucura de acest suvenir din călătorie.

Încă mai am la mine pieptănul de argint de la Bătrân, deşi nu ştiu ce să fac cu el. M-am gândit să-l arunc în râu sau să-l dăruiesc indienilor midnooski. Şi totuşi nu-mi vine să mă despart de el. L-am scos de mai multe ori din buzunar, am încercat să-l lustruiesc cu mâneca de la cămaşă şi să văd dacă pot descoperi vreun semn prin care să aflu cum a ajuns în Alaska. Bătrânul l-ar fi putut lua de pe Insula Perkins, unde vin destul de des soldații & albii. Sigur există o explicație.

Am aflat într-o tabără că Bătrânul se ține aproape de noi. Indienii se plângeau că le fură din peştele pus la uscat. Ziceau că ultima dată a fost zărit pe malul râului, dormind cu mâinile împreunate pe burdihan.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
6 iunie 1885

— De ce nu aveați ajutoare când erai mică – familia ta era săracă? Nu vorbeşti ca una crescută în sărăcie. Cum adică Societatea Prietenilor? Ce-i aia quaker? Nu-mi place deloc la biserică. Mama ne obligă să mergem, dar cred că numai fiindcă-i place că trebuie să stăm toți locului şi să tăcem. Dar tatăl tău, şi el a fost quaker? Noi n-avem marmură sau sculpturi pe aici, doar copaci, dealuri şi iară copaci. Şi-n zilele senine poți vedea munții. Nu, eu n-am văzut niciodată o sculptură.

Aşa m-a făcut Charlotte azi, când ne plimbam în căutare de cuiburi, să mă gândesc că discursul civilizat poate fi de fațadă sau neconvingător. Ea îți vorbeşte direct, nu cunoaşte perfidia şi manipularea; nu vrea să te jignească şi te întreabă doar ce-ar întreba orice persoană rațională. Dar eu cum să-i răspund cinstit? Simplific, chiar mint pe față, totul ca să păstrez conversația uşoară şi s-o fac să continue. Însă de fiecare dată când fata simte un gol, nu sare peste, cum te-ai aştepta, ci se opreşte la margine şi se uită neînfricată în el.

— Cum a murit tatăl tău, era bătrân sau ceva? Cine-a dat foc hambarului? De ce nu l-a stins nimeni?

De-aş avea eu uşurința lui Evelyn de a lua totul în zeflemea. Am observat-o cum deviază când îi convine, te

distrage şi vorbeşte numai despre ce îi face ei plăcere, fără să pară vreodată că ascunde ceva.

I-am spus lui Charlotte că tata a murit când hambarul a fost cuprins de un incendiu, când eram cam de vârsta ei, şi nu am minţit.

Nu i-am zis că şeful de la cariera de piatră îl dăduse afară de mult fiindcă se certa cu ceilalţi muncitori şi se purta ciudat, nici nu i-am povestit cum se apucase să fure noaptea marmură pentru sculpturile lui şi cum dormea ca un animal în hambar, şi adesea părea că nu mai recunoaşte nici chipurile nevestei şi fiicei lui. Nu i-am împărtăşit nici cea mai cumplită amintire: noaptea în care m-am uitat pe fereastra odăii mele şi l-am văzut stând cu pieptul dezgolit în ploaie, urlând la o entitate invizibilă, cu barba lungă şi părul încâlcite ca blana unui animal bolnav.

În noaptea aceea am ieşit din casă în fugă cu o pătură ca să îi acopăr umerii goi, dar el a zvârlit-o, aşa c-a rămas în curte, zăcând pe jos udă.

Eram acolo şi în ziua în care s-a apucat să dea cu barosul în urs, iar când am încercat să-l opresc, mi-a tras una de m-a trântit la pământ, dar cine-ar îndrăzni să povestească aşa ceva? După ce s-a retras în hambar, am continuat să-i duc mâncare zi de zi, dar mi-era prea frică să mă apropii, aşa că împingeam tava cu o mătură pe la uşa hambarului şi mi-era îngrozitor de ruşine de asta.

A doua zi după ce tata a intrat în casa unui vecin şi puţin a lipsit să nu fie împuşcat ca un hoţ, a venit la noi acasă un doctor şi ne-a zis că ar trebui internat într-un azil, fiindcă devenea periculos şi creierul lui cuprins de demenţă nu se mai putea înzdrăveni.

Am vrut să strig la medic că tata nu-i nebun. Putea să-şi dea seama oricine dacă îl privea cu atenţie: se transforma în ursul acela al lui. Am implorat-o pe mama să nu-l interneze. Aveam să-l hrănesc şi să-l îngrijesc eu, ca pe o

sălbăticiune rănită găsită în pădure; am promis toate astea fără să am habar ce chinuitor îmi va fi eşecul.

Şi iarăşi simt că vorbele nu ajung, fiindcă nimic din toate astea nu seamănă cu povestea copilăriei mele. Cum rămâne cu nuanțele intense şi variațiile din țesătura întâmplărilor? Mai existau şi serile dinainte, când mama îşi pregătea lecțiile, iar tata deschidea blocul de desen şi discutam toți trei despre toate, despre Dumnezeu şi Duh, posibilitatea de a face alegeri, poezie, înrobire, transcendentalism, faptele şi destinul omenirii, nişte conversații atât de vii încât credeam că domnul Darwin, domnul Emerson, domnul Whittier şi domnişoara Susan Anthony erau prietenii noştri apropiați. Ce intensitate aveau toate acele ore de discuții! Mama recurgând la versetele ei din Biblie: „Să vestiți puterile minunate ale Celui ce v-a chemat din întuneric la lumina Sa minunată”[20], iar tata opunându-i propriul său profet: „Frumusețea este semnul lăsat de Dumnezeu pe virtute. Fiecare acțiune naturală este plină de grație”[21]. Eram încurajată, încă de la o vârstă foarte fragedă, să pătrund în urzeala propriilor mele gânduri şi să le dau glas, dar numai dacă erau chibzuite şi interesante.

Dar, cel mai de preț din toate, faptul că în acele ore am văzut cu ochii mei cum se îndrăgostesc aceşti doi indivizi nemaipomenit de diferiți, mama mea quakeriță şi tatăl meu necredincios.

Şi cum rămâne cu dimineața în care tata a apărut la masa din bucătărie pentru micul dejun după săptămâni de trăit în pădure? Noi îl credeam nespus de departe, şi iată-l deodată în fața noastră. Îşi răsese barba lânoasă, iar pielea îi era palidă şi brăzdată de mici tăieturi. Avea cămaşa

---

[20] Întâia epistolă sobornicească a Sf. Apostol Petru, 2:9.

[21] Din Ralph Waldo Emerson, *Eseuri*, „Frumusețea”.

încheiată greşit, vocea răguşită. Nicicând nu-mi păruse aşa mic. Mâna îi tremura când ținea cana ridicată să-i fie umplută cu apă din ulcică. Mama nu l-a privit în ochii injectați şi nu i-a adresat o vorbă. M-am întrebat adesea ce o domina – teama, furia sau durerea?

Atunci a intrat pentru ultima oară în casă. Peste câteva nopți i-am văzut lumina felinarului lângă hambar. Am fugit în curte în cămaşă de noapte, desculță, cu gând să-l chem înăuntru. Poate că avea să mai şadă o dată cu mine la masă. Am fi vorbit iarăşi despre instinctul artistic şi calitățile pietrei, despre şoareci zburători şi semizei. Mi-ar fi povestit despre următoarea lui sculptură. Şi-ar fi amintit cine era cândva.

Şi totuşi nu l-am strigat, fiindcă în timp ce mă uitam l-am văzut ducând o canistră mare cu petrol lampant şi stropind hambarul. Când a ajuns la capătul peretelui, a îngenuncheat lângă hambar şi a turnat gaz şi pe el însuşi pe spinare şi pe cap, udându-şi fața bărbierită. A stat acolo o vreme în genunchi în lumina felinarului, cu capul plecat şi umerii încovoiați spre pământ, aşa că începeam să cred că intrase într-un soi de transă. Dar apoi s-a ridicat brusc şi şi-a aruncat felinarul la picioare.

S-a aprins în aceeaşi clipă în care flăcările au cuprins peretele hambarului. Mă uitam cum se petrecea scena sub ochii mei, cum tata intra, arzând, în hambar, iar flăcările urcau către acoperiş. Am privit până când limbile tot mai înalte ale focului au năpădit cerul nopții, iar mama a ieşit alergând din dormitor, apoi a fugit spre carieră să vadă dacă erau acolo oameni care s-o ajute să stingă focul.

În tot acest timp n-am făcut nimic. Îmi amintesc şi acum pământul rece şi aspru de sub tălpile mele şi fierbințeala teribilă a focului, mirosul căldurii şi sunetul focului, ca vântul sfâşiind tot ce-i iese în cale printr-o pădure. Îmi amintesc limpede toate astea, dar eu ce

simțeam? Ce mă ținea pe loc, încremenită şi mută? Să se fi gândit la un moment dat mintea mea de copil la milă, la faptul că o suferință punea capăt altei suferințe, sau doar din laşitate nu făceam nimic? Ca femeie în toată firea, mă văd adesea alergând către versiunea mea mai tânără, apucând-o pe această fată de umeri şi implorând-o: Te rog, te rog, fă ceva!

Iată aşadar cele mai întunecate şi mai dureroase locuri din sufletul meu, cele pe care le ascund chiar şi de o fată dulce ca Charlotte, şi aş fi jurat că nu le voi împărți niciodată cu nimeni, toată viața.

Şi totuşi am făcut-o, nu-i aşa? I-am povestit unei singure persoane. Ție, dragă Allen. Ne plimbam prin grădina mamei tale şi a fost tot ca în acea zi de pe plaja Nantasket – nu m-ai tratat cu dispreț, nu mi-ai dat sfaturi şi nu m-ai rugat să dau uitării aceste amintiri; în schimb, când am terminat de povestit, mi-ai cuprins mâinile într-ale tale, ai suflat în ele şi mi le-ai frecat uşurel, de parcă mă fereai de un frig crunt.

9 iunie

Am prăpădit atâtea plăci prețioase. În ultimele două dimineți mi-am dus tot echipamentul la arinul de lângă magazia pe unde se perindă mult păsările şi mi-am ațintit lentila asupra unei singure ramuri, fiindcă altceva n-ai ce să faci. Asta şi să aştepți. Păsări cântătoare, vrăbii de tot felul, un măcăleandru, câțiva junco cu ochi negri au dat roată şi au săgetat printre ramuri, dar rareori mi s-a aşezat vreuna în raza aparatului.

Nu mă deranjează orele în care stau nemişcată, nici musculițele care pişcă şi care sunt alungate numai de arşița istovitoare a soarelui. Am pălărie cu boruri largi şi bluză cu mâneca lungă, iar treaba aceasta îmi aminteşte întru câtva de pescuitul împreună cu tata în iaz; trece mult timp şi stai şi meditezi în linişte, şi deodată, într-o fracțiune de secundă, trebuie să iei o decizie rapidă – scot capacul lentilei... sau nu? Şi, vai, pasărea a dispărut iarăşi.

Există însă o diferență semnificativă, fiindcă atunci când smuceşti undița, poți pierde un peşte şi-atât, însă în cazul aparatului, de fiecare dată când hotărăsc să descopăr lentila, nu doar că sperii pasărea, dar expun placa – şi de cele mai multe ori absolut degeaba. Căci atunci când mă întind spre lentilă, pasărea țâşneşte inevitabil în zbor, iar eu rămân cu încă o fotografie inutilă în care se vede o ramură goală.

Ştiu că ar trebui să găsesc un cuib, fiindcă acolo pasărea va veni şi se va aşeza în mod regulat, şi mereu mi-am imaginat scena asta. Ar fi fost bun cuibul de măcăleandru din spatele casei lui Bailey, dar în colțul acela umbrit nu e deloc suficientă lumină pentru o fotografie. Sperasem că se va ivi o ocazie în mlaştina mare din susul râului, dar până acum n-am găsit decât nişte cuiburi abandonate când am fost acolo cu Charlotte, probabil de mierle cu epoleți roşii. Şi mai întâi trebuie să văd încă o pasăre colibri, abia apoi să fiu atât de norocoasă încât să găsesc şi un cuib activ.

Mă cuprind disperarea şi singurătatea. Admit faptul că poate într-o zi voi fi atât de norocoasă încât aparatul meu să surprindă clar o pasăre, dar încercările mele de până acum mă fac să cred că biata ființă va fi redusă la nişte umbre grosolane, complet lipsită de finețe şi detalii.

11 iunie

Nu-mi stă în fire să mă apuce istericalele, dar în dimineața asta, când mi-a apărut la uşă un soldat cu o scrisoare în mână, mi s-au înmuiat picioarele şi am reuşit să nu cad doar apucându-mă de cadrul uşii. Soldatul s-a întins spre mine:

— Îmi pare rău că v-am alarmat, doamnă Forrester. E doar un scrisoare de la Colonelul dumneavoastră.

A vorbit de parcă era cel mai firesc lucru din lume să primesc o scrisoare de la Allen, de care n-am mai auzit şi de la care n-am mai văzut nimic de pe 30 ianuarie, adică de patru luni îngrozitoare. Parcă mă vedeam din depărtare cum iau plicul jerpelit, pătat de apă. Abia mult mai târziu mi-am revenit şi mi-am dat seama că mă întorsesem cu spatele la soldat fără ca măcar să îi mulțumesc, să îmi iau la revedere sau să închid uşa de la intrare.

Pentru o vreme, nu mi-am putut face curaj s-o deschid. Iar apoi, odată ce am rupt marginea plicului, foarte greu am reuşit să citesc cuvintele rând pe rând, încet, fiindcă voiam să aflu totul deodată.

Acum, după ce au trecut câteva ore, am luat scrisoarea cu mine în pat şi o ştiu aproape pe de rost. „Adesea mi-am dorit să fi putut vedea şi tu acest tărâm cu ochii tăi. Trecem pe lângă ghețari care ți-ar face ochii să se umple de lacrimi cu măreția lor & râul Wolverine e impozant.” Ah, prostuță romantică ce sunt, sărut pagina şi mi-o lipesc de obraji şi o sărut iarăşi. Tu, iubirea mea, eşti aici, în fiecare cuvânt. Hârtia miroase a fum de lemn şi a pânză de cort umedă, mucegăită. Scrisul tău ordonat, urma degetului mare în josul unei pagini, toate mă fac să mă gândesc la cele mai mici detalii ale prezenței tale, aşa că acum pot să mi te

imaginez aici, cu mine în cameră. Şi atunci devine şi mai dureros când îmi dau seama ce distanță uriaşă ne desparte.

Este datată 18 aprilie. Şi, fără să vrea, Allen m-a abandonat într-un loc deosebit de periculos. Scrisoarea a fost compusă într-un punct al uneia dintre cele mai primejdioase porțiuni ale călătoriei, când se pregătea să intre în canionul Wolverine de care se temea atât. Şi ce frumos îmi scrie de copilul nostru nenăscut ca de-un garant al fericirii noastre viitoare. „Porți copilul nostru, Sophie, & ai devenit şi mai fantastică pentru mine. Cu fiecare zi care trece şi în care mă gândesc la asta, te iubesc şi mai mult."

Dragă Allen, ce-o să se aleagă de noi?

Scrisoarea a făcut o călătorie uluitoare cu barca indienilor şi prin mâinile negustorilor, peste ocean şi pământuri care nu apar pe hărți, pentru a-şi găsi calea spre mine, şi cu toate astea nu are darul de a mă alina. Nu ştiu nici acum care e soarta lui, nici ce simte după ce-a aflat veştile de la mine.

Voia doar să mă liniştească, chiar şi în post-scriptum. „Iubirea mea pentru tine este de neclintit. Mă voi întoarce cât pot de repede acasă la tine."

Iar acum, după ce am împăturit paginile şi mă gândesc la zilele care vor veni, sunt secată de orice imbold sau poftă de viață. De ce-am tot pândit prin pădure de parcă aveam vreo miză importantă? Îmi dau seama că şi dacă reuşeşti să făureşti ceva frumos, arta rămâne complet neputincioasă. Ce poate să facă o fotografie? Absolut nimic. Nu-i stă în puteri să readucă viața copilului nostru sau să mă reîntregească. Nu mi-l poate aduce pe Allen acasă cu bine, nici nu-i poate face iubirea să dăinuie.

3 mai 1884

Scumpă mamă,

Ne-am hotărât. Sosim la Boston pe 19 mai, dimineaţa. În sfârşit, tu & tata o veţi cunoaşte pe minunata mea Sophie şi cred că o voi cere în căsătorie.

Vei fi surprinsă să vezi ce fericiţi suntem împreună. Scoate tot ce-i mai bun din mine. Ştii cum ziceai când v-am vizitat de Crăciun, că am devenit prea serios, chiar sever? Sophie m-a schimbat în privinţa asta. Ştie atât de mult să se bucure & să se minuneze, încât sper că mă voi molipsi şi eu de aceste calităţi. Ah, dacă ne-ai vedea împreună când ne plimbăm la braţ, râzând & vorbind de toate. Nu ţi-ai fi imaginat în veci că pot fi aşa de senin.

Vreau să ai o idee despre ea înainte să ajungem acolo. Fotografia nu o reprezintă prea bine, fiindcă Sophie nu e în cel mai bun element al ei în locuri încărcate. Este o fire naturală, are frumuseţe în ochi & în râs, un soi de lumină care radiază din întreaga ei fiinţă.

În anumite privinţe îmi aminteşte de Olivia Stephen. O mai ştii? Nepoata lui Becky, slujnica noastră. A stat o vară la noi când eram mic. Sophie are acelaşi gen de veselie liniştită, de parcă s-ar bucura în secret de tot ce există pe lume, dar e prea modestă & timidă ca să îţi spună tot ce ştie. Şi mai are ceva din excentricitatea mătuşii Jane, ştii, cum lua mătuşa Jane o carte & începea să citească şi se cufunda în tăcere în timp ce vorbeai cu ea. Uneori Sophie e aşa de pierdută în gândurile ei sau absorbită de ceva, încât nu mai observă nimic în jur & poate fi uitucă. Îşi rătăceşte mereu binoclul, carnetele de note sau mănuşile.

Bănuiesc că singurul motiv pentru care Sophie nu s-a măritat încă e că nu-i stă capul la asta – se gândeşte la vântureii roşii & la auşelul cu creastă roşie (n-am învăţat încă toate numele de păsări de la ea). Au mai existat pretendenţi, sunt sigur, dar probabil că i-au interpretat felul acesta distrat de a fi drept răceală. Nici pe mine nu m-ar fi băgat în seamă dacă nu mă duceam mereu la ea la şcoală & n-o sâcâiam. Adevărul este că n-am cucerit-o nici cu înfăţişarea, nici cu rafinamentul, ci mai degrabă cu perseverenţa.

Ai dreptate, desigur, în legătură cu diferenţa de vârstă dintre noi; este considerabilă. Dar cred că mă vei înţelege când o vei întâlni. Nu-i o fetişcană prostuţă. E isteaţă & bună & aşezată într-un fel care mie încă nu mi-a reuşit.

M-am gândit că am putea face nunta în Boston & poate luna de miere în cabana din Nantasket, dacă nu aveţi nimic împotrivă. Sigur că mai întâi vreau să o cunoaşteţi tu şi tata. Sunt convins că o veţi îndrăgi la fel de mult ca şi mine.

Te rog să nu-i spui tatei de planurile mele. O să-i intre în cap că Sophie nu provine dintr-o familie suficient de bună sau că nu mi se potriveşte într-un fel sau altul, şi asta înainte să apuce s-o cunoască. Vreau să fie surprins de frumuseţea & inteligenţa ei. O să-l cucerească fără ca măcar să se străduiască.

Crezi că o putem găzdui în odaia albastră pentru oaspeţi? Zic că i s-ar potrivi de minune, fiindcă se află chiar lângă bibliotecă & e mai răcoroasă decât celelalte camere pe vremea asta caniculară.

Al tău fiu iubitor,

Partea a IV-a

Cană de aluminiu, armata SUA
Cană de aluminiu, armata SUA, model 1874
Colecția Allen Forrester

Cană de aluminiu din perioada Războaielor indiene – 10 centimetri diametru, 10,4 centimetri înălțime. Foaie de aluminiu îmbinată prin sudură. Mâner gravat cu literele „US" şi prins de cană cu nituri metalice. Câteva puncte de rugină şi zgârieturi, dar altminteri puține semne de uzură.

Dragă Walt,

Îmi pare tare rău să aflu că ai fost internat. Sper că te simți tot mai bine.

Voiam să îți scriu şi despre ultimul cec pe care mi l-ai trimis – este incredibil de generos. Însă înainte să îl accept, aş vrea să mă asigur că nu îmi trimiți prea mult. Fiindcă sunt o grămadă de bani. Eşti sigur că îți păstrezi destui încât să poți trăi confortabil? Nu ai o familie căreia să i-i laşi? Nu mă înțelege greşit – bineînțeles că îi pot folosi aici, la muzeu, şi nu încerc să îți pun la îndoială deciziile financiare. Dar n-are rost să ne grăbim. Pentru acest an

fiscal avem deja stabilit bugetul şi eu continui transcrierea. Gândeşte-te, te rog, şi spune-mi dacă eşti sigur. O să aştept un semn de la tine înainte de a depune cecul în contul muzeului.

Mulțumesc mult pentru nasturele de alamă. Mă fascinează cum un obiect aşa de mic şi de banal poate să ne poarte în felul acesta în vremurile de demult, să ne pună în legătură directă cu trecutul. L-am aşezat pe birou, lângă monitor, şi îmi place să îl văd acolo când parcurg jurnalele colonelului.

Uneori încă mă mai mir că am ajuns curator la muzeu, fiindcă mie istoria mi s-a părut mereu plictisitoare. Pentru mine nu era decât o litanie cu date fără nici o noimă şi locuri pe care nu le-am văzut niciodată. Ştiam că probabil ar trebui să-mi pese de bătăliile din Războiul Civil şi încercam să mă concentrez când citeam manualele, dar mă adormeau. Iar apoi, într-o vară, când eram la liceu, mergeam cu fratele meu de-a lungul râului, într-o drumeție, şi am dat de terasamentul vechilor căi ferate. Cred că alunecările de teren din ultimii ani au făcut zona impracticabilă acum, iar proprietarii terenurilor au pus semne cu trecerea interzisă pe alocuri, dar pe atunci puteai să te plimbi kilometri în şir pe malul râului Wolverine. Uneori găseam chiar şinele în sine, ruginite şi pe jumătate îngropate, sau bucăți de traverse ițindu-se din pământ, alteori nu vedeam decât panta terenului şi ne dădeam seama că suntem tot pe ruta lor. Ne croiam drum printr-o zonă cu multe tufe când am privit în jos, către mal. Acolo, lângă râu, zăceau câteva vagoane vechi, trântite pe-o parte, de parcă ar fi deraiat.

Nu a fost cine ştie ce descoperire, dar cred că din cauză că däduserăm noi de ele, aşa, de capul nostru, ziceai că găsiserăm mormântul lui Tuthankamon. Prin vagoane crescuseră copaci, iar înăuntru erau cutii vechi de conserve

şi sticle de whisky. Am găsit şi un bolț pentru traverse. Când l-am ridicat de jos, mi-am dat seama că era foarte vechi, probabil cel mai vechi dintre toate lucrurile pe care le ținusem vreodată în mână. L-am adus acasă şi am întrebat-o pe mama când a fost construită calea ferată. 1905. Era vechi de aproape un secol, iar după standardele din Alaska, asta înseamnă străvechi. De atunci am început să pun mai multe întrebări şi să citesc cărți despre mină şi râu şi despre cum au trăit strămoşii mamei aici. Ce m-a surprins însă cel mai mult a fost cât de puține lucruri puteai găsi de citit. Nu ne-am prea aşternut pe hârtie propria istorie şi multe dintre vechile poveşti s-au pierdut. Cred că asta mă motivează în munca de acum de la muzeu. Nu vreau doar să găsesc şi să conserv istoria – vreau să o păstrez vie pentru locuitorii din Alaska.

În altă ordine de idei, mă întrebi de Isaac. El n-are de-a face cu muzeul şi se ține cât se poate de departe de el. Este grafician şi ilustrator (dar încă n-am reuşit să-l conving să ne facă pe gratis site-ul muzeului). Şi este partenerul meu de viață. L-am cunoscut când absolveam şcoala din Seattle şi apoi l-am convins să se mute şi el cu mine în Alaska. Deşi în fiecare iarnă se plânge întruna de întuneric şi frig, cred că o să rămânem o bună bucată de vreme pe-aici.

Calde salutări şi urări de sănătate,

Josh

Lt. col. Allen Forrester
8 iunie 1885

Ritmul constant în care călătorim prin munți e istovitor. 24 de kilometri în fiecare zi, rămânându-ne puțin timp sau energie să mai căutăm de mâncare. Aşa cum ne-au avertizat indienii, nu am văzut nici un somon de când am început să urcăm pe brațul vestic al râului Wolverine.

Nat'aaggi a zărit un elan pe o coastă îndepărtată. Tillman a vrut să-l vâneze, dar ne-ar fi luat o zi întreagă, poate mai mult, fără sorți siguri de izbândă. Oricât de înfometați om fi, vreau să ajungem la lac. Cred că suntem la câteva zile de mers.

Valea s-a lărgit lăsând loc unui câmp întins, munții îndepărtându-se mereu de noi către est & vest. Râul Wolverine devine tot mai stâncos & mai iute. În depărtare pământul este împestrițat de mlaştini & mici iazuri. Peste tot, flori sălbatice înflorite. Aş prefera fructe de pădure sau fructe de orice fel. Ne luăm doza de acid acetic sperând că aşa vom ține la distanță scorbutul.

E miezul nopții, dar lumină aproape ca ziua. Ne-am oprit din mers acum o oră ca să ne aşezăm tabăra, să gătim cina. Acum ne odihnim lângă foc, privim către munții & ghețarul dinspre nord-est.

Datorită lungilor discuții cu Tillman, Nat'aaggi se descurcă tot mai bine în engleză. Cred că ne va fi din ce în ce mai folositoare la tradus.

În seara asta ne-a spus o poveste pe care a auzit-o despre un munte de pe-aici. Spune că o femeie pornise să-i caute pe oamenii ei. Cine ştie cum, fusese despărțită de ei. A mers & a tot mers. Îşi ducea copilaşul în spinare. A parcurs kilometri întregi în susul râului. Soarele de vară ardea & ei îi era sete, dar mergea înainte. Când a ajuns la ghețar, era răcoare. A băut dintr-un izvor. S-a întins pe un petic de tundră de lângă ghețar, cu bebeluşul cuibărit la piept. Cei

doi au adormit aşa. Nu s-au mai trezit niciodată. Ea & copilul s-au transformat în stană de piatră.

— Da, îi văd. Nu-i vezi, Colonele? a întrebat Tillman. Uite, valea aia e curbura brațului ei, iar stânca joasă e copilul. Fața ei, picioarele lungi.

Mie mi-a luat ceva vreme. Nu vedeam ce-mi arătau. Dar în cele din urmă mi s-au dezvăluit şi mie în forma acelui munte. O mamă dormind, cu copilul în brațe.

9 iunie

În dimineața asta Băiatu' a găsit o gâscă moartă. Nat'aaggi a curățat-o şi a fript-o la foc.

Pruitt a zis că lui nu-i e aşa foame & nu s-a atins de carnea de gâscă.

Noi, ceilalți, am mâncat, dar recunosc că mi se întorcea stomacul pe dos când îmi aminteam de penele de la încheietura acelei sclave. Dacă crezi că o femeie poate lua o asemenea formă, cum să mai mănânci vreodată carne de gâscă fără să fii oarecum tulburat?

În după-amiaza asta am întâlnit un om despre care Ceeth Hwya ne-a spus că e cea mai mare căpetenie din valea râului Wolverine. Se spune că a condus în tinerețe una dintre bătăliile în care au fost masacrați ruşii. Acum e bătrân & orb, trăieşte singur, având alături doar o femeie care-l îngrijeşte. A plâns adesea în timpul vizitei noastre. Nat'aaggi zice că îi era ruşine că nu ne putea oferi mai multe în semn de ospitalitate.

Este unul dintre cei mai bătrâni oameni pe care i-am văzut. Bănuiesc că nu mai are mult de trăit pe acest pământ. Tillman i-a dat un pic din tutunul de la Boyd.

10 iunie

Țânțarii ne chinuie neîncetat. Primii pe care i-am întâlnit, în primăvară, nu ne creau atâtea probleme – insectele erau mari, se mişcau lent & erau uşor de pocnit. Dar indienii ne-au avertizat de ce va urma. Odată cu sosirea verii apar soiuri noi. Mici, agresivi & suficient de numeroşi încât să fie o pacoste. Pruitt pretinde că a numărat o dată 65 de țânțari pe spinarea lui Tillman. Asta l-a enervat pe sergent.

— Mai bine-ai număra mai puțin & ai omorî mai mult, i-a zis.

Rămânem în albia râului, unde nisipul & vântul țin la distanță insectele, aici sunt mai puține. Dar când trebuie să traversăm zone împădurite, suntem asediați. Azi am ales un traseu prost, aşa că ne-am pomenit în mijlocul unei teren umed. Un nor negru de țânțari ne-a împresurat atacându-ne fiecare petic de piele neacoperit & încercând să ne intre în ochi, în gură şi-n urechi. În tot timpul acela parcă eram frecați cu un şmirghel, care mai şi scârțâia neîncetat. A fost o scenă înnebunitoare, scârboasă, am crezut că Pruitt o să-şi piardă mințile.

Noaptea dormim cu capetele vârâte aproape complet în sacii de dormit. Nat'aaggi arde nişte frunze verzi care scot mult fum. Băiatu' amuşină prin aer.

11 iunie

Amiază. Soare, mult mai cald decât te-ai aştepta atât de departe în nord. Ne odihnim pe o fâşie nisipoasă din albia râului, sprijiniți de nişte buşteni aduşi de ape. Nu sunt

țânțari pe arșița asta, așa că vom dormi câteva ore în liniștea asta binecuvântată. Nu trebuie să ne facem griji că pierdem lumina zilei. Aflați atât de departe în nord & pe timp de vară putem călători și noaptea dacă vrem, fiindcă întunericul nu se lasă niciodată cu adevărat.

E remarcabilă transformarea acestui ținut. Am ajuns pe zăpadă & gheață & ger. Când îmi amintesc asta, priveliștea pe care-o avem acum în fața ochilor pare imposibilă. S-a transformat într-un loc cu vegetație luxuriantă, de-un verde crud, aproape ca o junglă. Șiruri de arini se scoboară din munți. Șesurile sunt pline de plopi, mesteceni & sălcii, toți doldora de frunze verzi. Când intrăm în pădure, dăm de urzici care ne pișcă, de tufe de zmeură sălbatică. Sunt și frunze uriașe cu tulpini înalte cât un stat de om & pline de spini care ne lasă urme pe piele. Vânătorul le zice bâta dracului[22]. Își merită din plin numele.

Am văzut un mic grup de karibu la orizont azi-dimineață, cam la opt sute de metri depărtare. Animalele se purtau ciudat, săreau și alergau în toate direcțiile de parcă erau atacate de inamici invizibili.

— Țânțarii, ne-a explicat Tillman. Nattie spune că bietele animale încearcă să scape de ei.

12 iunie

Nici un iepure azi în capcanele lui Nat'aaggi. Acum două zile am mâncat ultimul somon, deși ni se cam făcuse terci în

[22] Oplopanax horridus.

bagaj. Pastă de făină la micul dejun. Nerăbdători să găsim satul de pe malul lacului.

X. Scorbut

Definiţie. – Boală constituţională caracterizată printr-o slăbire severă, însoţită de anemie, gingii moi şi tendinţe hemoragice.
Simptome. – Boala este greu de depistat în faza incipientă. Printre primele simptome se numără pierderea în greutate, slăbiciune tot mai accentuată şi paloare. În scurt timp se observă că gingiile sunt umflate şi moi, sângerează uşor şi în cazuri extreme par să fie acoperite de o ciupercă. Dinţii pot începe să se mişte şi chiar să cadă. Limba este umflată, dar poate fi roşie şi nu prea încărcată. Pielea devine uscată şi aspră, iar în curând apar echimozele, mai întâi pe picioare, apoi pe braţe şi trunchi.
Printre simptomele majore se numără palpitaţiile la inimă, starea de slăbiciune şi pulsul neregulat. Apetitul este scăzut, iar pacientul nu poate mesteca mâncarea din cauza gingiilor inflamate.
Mai pot surveni depresia, apatia şi în unele cazuri durerile de cap, iar în fazele finale ale bolii, delirul.
Pronostic. – Favorabil, în afara cazurilor când boala se află deja într-un stadiu foarte avansat şi persistă condiţiile care au dus la instalarea ei.

Din *Principiile şi practica medicinei* de dr. William Osler, New York, 1893

Lt. col. Allen Forrester
13 iunie 1885
Lacul Kulgadzi

Într-adevăr, o întindere de apă fantastică.

Exact aşa cum ni l-a descris Ceeth Hwya, situat pe lung de la est la vest, dar e mult mai mare decât anticipasem. Nu seamănă deloc cu iazurile limpezi şi liniştite pe care le-am văzut până acum. Sunt pe puțin opt kilometri până la malul nordic. Pruitt estimează 25 kilometri până la ghețarul care îl mărgineşte la est, probabil la fel şi până în capătul său vestic. Apele sunt înnegurate, de-un cenuşiu închis, cu

valuri înspumate de dimensiuni apreciabile. Valuri agitate, înalte până la genunchi, spală malul. Plajele stâncoase sunt presărate cu lemne aduse de ape.

În timpul zilei, când ne apropiam de lac cotropiți de căldură, eu & Pruitt vorbeam despre cum o să facem o baie. Când am ajuns, ne-am convins că n-o să fie cazul.

— Apa aia ar îngheța pe loc cele mai prețioase părți ale unui bărbat, a zis Tillman.

Într-adevăr, e sloi. Doar am luat apă în căuşul palmelor ca să mă stropesc pe față & mi s-a făcut frig.

Mâine o să batem malul în căutarea satului.

Nu dorm bine. Vântul tăios care suflă dinspre lac face să freamăte copacii, îmi pătrunde prin sacul de dormit. Îi aud pe Tillman & Nat'aaggi încă treji, stând de vorbă. Mi-e dor de casă.

14 iunie

Am dat de indieni la numai vreun kilometru spre vest. Vorbesc un alt dialect al midnooskilor, aşa că avem mari dificultăți de comunicare, chiar şi cu eforturile lui Tillman & Nat'aaggi. Însă haina mea de pe râul Trail n-a avut nevoie de nici o traducere.

— Ceeth Hwya! au zis.

Din clipa aceea, am fost tratați regeşte. Ni s-au oferit locuri de dormit în colibele lor, am fost ospătați cu carne de karibu şi un soi de păstrăv din lac. Lipsiți de somon, aceasta e hrana lor de bază.

*

Am reuşit să obţinem două canoe şi provizii, chiar dacă ne-au costat mult praf de puşcă. Dacă stau acum să mă gândesc, cred că reţinerile indienilor n-aveau legătură cu târgul făcut, ci cu lipsa de încredere în noi. Când le-am spus că vor trebui să-şi recupereze singuri canoele, fiindcă o să le lăsăm pe malul celălalt, nu voiau să accepte. Dar sigur o să ne întoarcem, spuneau. I-am lămurit că vom merge mai departe spre nord, vom traversa munţii.

Voiau să afle dacă sunt şaman. Nat'aaggi zice că aşa şi-ar fi explicat comportamentul meu. Altfel de ce aş fi bătut atâta amar de drum ca să-mi conduc oamenii în tărâmul morţilor?

Am încercat să le explicăm în câteva feluri că ştim încotro mergem, că vom călători prin munţi & apoi mai departe, spre fluviile Tanana & Yukon.

Nu prea ai ce mânca în munţi, ne-au zis. N-ai lemne de foc, n-ai unde să-ţi instalezi tabăra. Chiar dacă găseşti un loc mai ferit, zic ei, nu eşti în siguranţă dacă adormi în trecătoare. Ne-au zis că ne-am putea trezi surprinşi de-o furtună de zăpadă sau înconjuraţi de duhuri primejdioase.

În seara asta vântul dinspre gheţar s-a oprit, lacul e calm.

Pruitt a vâslit într-o canoe la câteva sute de metri de mal ca să măsoare adâncimea folosind un fir de pescuit indian cu o piatră la capăt. Marcase firul din doi în doi metri. La treizeci de metri firul s-a terminat, dar tot nu atinsese fundul.

Bănuiesc că teama de apă îi ţine pe aceşti indieni aproape de mal – canoele nu-s făcute să navigheze peste valuri înspumate. Şi totuşi, pe o vreme blândă ca asta şi

vâslind din greu, am putea ajunge pe malul celălalt în câteva ore.

Am expus acest plan în seara asta, când mâncam. Nat'aaggi, care asculta prin preajmă, a protestat.

— Aşa ne-ar lua jumătate din timp până pe malul celălalt, am zis. De ce să n-o tăiem de-a dreptul?

Nat'aaggi s-a străduit să le explice câtorva indieni planurile noastre. Ei au înțeles suficient cât să arate că nu sunt de acord. Un bătrân din grup a venit şi s-a aşezat lângă mine. Vorbea pe un ton foarte serios, atât lucru puteam pricepe, dar nu reuşeam să îi înțelegem cuvintele. A încercat prin gesturi. A arătat spre lac, apoi şi-a trecut mâna dintr-o parte în alta indicând suprafața apei. Cu cealaltă a mimat o gură care a ieşit din adâncuri muşcând.

Am reuşit să înțelegem că în lac trăia un soi de creatură.

— *Slook*? (Ce-i asta, un peşte?) Animal? Ce este?

El a arătat distanța dintre locul unde stăteam noi şi o colibă din apropiere. A indicat acea distanță iar & iar. Apoi a făcut semn cu capul spre lac.

— Vrea să spună că atât e de lung? De aproape şase metri? a întrebat Tillman.

— Da, a zis Nat'aaggi. *Udjee.*

— Karibu? Nu înțeleg, zice că e un karibu?

— Nu, domnule, a spus Tillman. Zice că se hrăneşte cu karibu. Îi înhață atunci când animalele încearcă să înoate în lac.

15 iunie

Pruitt ne-a cerut să rămânem câteva zile în sat. Spune că e bolnav & că are nevoie să se odihnească. Am întrebat ce

anume îl chinuie, la care nu mi-a răspuns decât că are o stare de slăbiciune generală & nu e în apele lui. Se plânge că răsuflă greu chiar şi când merge pe teren drept & că îl dor oasele. I-am sugerat că s-ar putea înzdrăveni dacă ar mânca mai mult când avem mâncare, dar el a ridicat din umeri indiferent.

L-am întrebat şi pe Tillman cum se simte.

— Destul de bine. Dar, Colonele, am tras tare. O zi sau două nu ne vor întârzia prea tare, nu?

Pe Pruitt îl bănuiesc de nepăsare, iar pe Tillman că vrea să se înhăiteze cu indienii. Amândoi se tem de lac. Treaba asta mă frustrează enorm. Dar poate că am fost prea rigid.

Am fost de acord să mai rămânem o zi în tabără ca să ne odihnim & să ne mai astâmpărăm pofta de mâncare încă un pic. Bărbații trebuie să-şi recapete forțele. Dar nu am de gând să tărăgănăm aşa traversarea munților. Sunt dezamăgit de moliciunea lor.

*

Pruitt raportează că ni s-a furat higrometrul. La început am bănuit că nu mai ştie el pe unde l-a pus, dar apoi Tillman a văzut un tânăr indian arătându-le altora instrumentul. Tillman era cât pe ce să se încaiere, dar l-am convins să n-o facă. Mai bine să dăm impresia că suntem de acord cu „schimbul” decât să stârnim ostilități.

În seara asta Nat’aaggi l-a adus pe bătrân să vorbească cu noi. L-a ajutat să-şi ridice tunica de piele până la piept. Indianul avea într-o parte nişte cicatrice urâte, grosolan vindecate. Era clar că avusese şi câteva coaste rupte, care se vindecaseră prost, astfel încât i se ițeau în nişte unghiuri

ciudate. Nu-ți venea să crezi că un om a supraviețuit unor asemenea răni, cu atât mai mult un indian fără medicamente şi doctor.

Am întrebat ce anume l-a rănit. A fost implicat în vreo luptă? L-a atacat cineva?

Nat'aaggi a scuturat din cap, apoi a arătat înspre lac. Se pare că bătrânul pescuia prea departe. Creatura i-a răsturnat canoea. Spune c-a scăpat doar fiindcă e un luptător puternic.

Am remarcat că cicatricile sunt complet vindecate şi l-am întrebat cu cât timp în urmă se întâmplase.

Discuția i-a atras atenția lui Tillman.

— Dumnezeule mare! Chestia din lac i-a făcut asta?

Am repetat întrebarea legată de momentul când s-a întâmplat.

— S-a întâmplat cu multe veri în urmă, când era tânăr, a zis Tillman.

Am zis că dacă creatura aia chiar a existat vreodată, poate c-o fi şi murit până acum.

Dar Tillman nu s-a liniştit. În timp ce se vâra în sacul de dormit încă mai încerca să mă convingă.

— Hai să ocolim la pas lacul, Colonele. De ce să riscăm? Chiar şi lăsând la o parte monstrul ăsta lung de cinşpe metri, valurile sunt destul de serioase. Mie mi se pare că ar putea scufunda canoele astea subțiri.

Când a văzut că-s de neînduplecat, a încercat să mă convingă că, dacă am merge pe marginea lacului, am mai adăuga ceva detalii pe hartă.

— Locotenentul ar putea face măsurători mai bune.

Eu n-am nici un chef să iernez în ținutul acesta. Atât i-am zis lui Tillman. Sunt gata să plec acasă. Lacul nu reprezintă nici un pericol pentru noi, restul sunt doar teamă & superstiții. Pe vreme calmă, cu ape line, vom traversa vâslind fără să avem parte de nici o emoție.

16 iunie

Abia s-a crăpat de ziuă, dar nu mai pot dormi. E linişte. Valurile s-au domolit. Lacul e neted. Un strat de ceață pluteşte deasupra apei. Abia aştept să pornim. În curând am să-i trezesc pe oameni.

În septembrie am vizitat satul Chkituk, unde am ţinut o slujbă de înmormântare pentru un indian din tribul Kenaitze care se îmbolnăvise de la o sperietură şi în scurt timp murise. Văzuse ieşind din apă un monstru înfricoşător, un fel de animal. În curând acest băştinaş nu mai putea vorbi, mintea i s-a înceţoşat, iar în trei zile a murit.

Egumenul Nikolai, din jurnalul de călătorie *Prin ochii ortodoxului,* 1860

Stimată doamnă Forrester,

Vă trimit clapeta pneumatică. Sunt foarte nerăbdător să aflu cum vi se pare când o s-o folosiți. Deşi peisajele mele nu sunt la fel de predispuse la sărituri ca păsările dumneavoastră, s-ar putea să fiu tentat să încerc şi eu instrumentul. Soția mea voia de ceva vreme să fac o fotografie de grup cu cei trei nepoţi ai noştri, care sunt mici şi plini de energie. O clapetă cu acționare rapidă ar putea fi utilă într-o asemenea situație.

Am dat şi comanda pentru lentilele aplanatice – cred că cele de la firma Dallmeyer vi se vor potrivi cel mai bine. Vi le trimit de îndată ce sosesc.

Şi, da, cunosc prea bine frustrarea dumneavoastră. Trebuie să se producă o combinație rară de evenimente: lumina din acel moment, timpul de expunere, compoziția scenei, developarea şi apoi imprimarea. Îmi pare rău să spun că doar una sau două dintre fotografiile mele cu Mount Hood se apropie de peisajul de vis pe care îl văd atât de adesea. Şi totuşi, cred eu, cu cât experimentezi mai mult, cu atât te apropii mai mult de imaginea ideală.

Sper că nu divaghez prea mult cu considerațiile mele filosofice, dar permiteți-mi să mai risc următoarea observație: trebuie învățate partea de mecanică şi chimie, iar apoi toate acestea lăsate să alunece în fundal. Pare ceva contrar ştiinței şi gândirii raționale, dar eu nu cred că perfecțiunea se poate calcula,

până la urmă. Pe o senzație, pe instinctul din acea clipă, pe asta trebuie să ne bazăm.

Acestea fiind spuse, eu văd dovada unei mari măiestrii în cele două fotografii pe care ați avut bunăvoința să mi le trimiteți. N-or fi şi păsările acolo, dar e limpede că aveți talent şi pentru compoziție, şi pentru lumină. Mi se pare că deja observați şi transpuneți lumea cu un ochi de fotograf.

Aş fi deosebit de încântat să văd şi lucrările dumneavoastră viitoare.

Al dumneavoastră,

Henry Redington

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
12 iunie 1885

Azi n-aş fi ieşit dacă n-ar fi fost scrisoarea de la domnul Redington, care a sosit chiar înainte de amiază. Este atât de calm, încât uneori mă face să zâmbesc, fiindcă ceea ce el numeşte „plăcere exagerată” este o scurtă discuție despre soluția de citrat de sodiu şi timpi de expunere. Şi totuşi cuvintele lui mă încurajează mai mult decât îşi poate imagina. Oare chiar i se pare promițătoare munca mea de până acum? Îi scriu pagini întregi despre toate neliniştile şi frustrările mele, iar el îmi trimite încurajări şi lucruri de bun-simț, concise. Şi o pară pneumatică!

Şi Charlotte s-a bucurat, fiindcă sigur s-o fi săturat să stea închisă în casă cu tot felul de trebuşoare şi proasta mea dispoziție. Azi părea o zi perfectă pentru ieşit pe teren, chiar dacă era foarte cald. Ne-am făcut un obicei – eu duc trepiedul şi aparatul prins în spate cu cureluşe de un rucsac, iar ea cară cutia de lemn cu plăcile de sticlă, husele negre etc. (Şi are mereu praştia la şold. Neapărat să țin

minte să-i spun lui Allen când se întoarce cât de devotată a fost promisiunii ei de-a mă apăra.)

În pajiştea mare de pe deal am zărit două păsări, doi tirani[23] care se purtau de parcă ar fi în perioada de cuibărit, ceea ce mi-am notat în carnet, şi, deşi nu am reuşit să le găsim azi cuibul, îmi păstrez speranța. Apoi, într-o scorbură dintr-un arin uscat, am descoperit un cuib de ciocănitoare locuit. Din păcate, întunericul din acea gaură nu-mi va îngădui să fac o fotografie, dar a fost o descoperire minunată chiar şi aşa, iar Charlotte a fost absolut cucerită de puii măricei.

Când ne întorceam la cazarmă, ne-am întâlnit cu Evelyn; se plimba cu doi ofițeri şi câteva tinere, iar eu şi Charlotte am fost nevoite să ne oprim şi să stăm de vorbă cu ei.

Atunci când am fost întrebată, am explicat că suntem în căutare de păsări, la care una dintre tinere a spus că este fascinată de fotografie, dar a lăsat să se înțeleagă că e o distracție cam dură şi masculină să te târâi aşa prin pădure cu aparatul. Cei doi bărbați au încuviințat din cap.

— Ce prostie! a sărit Evelyn. Dar ce, Doamne iartă-mă, face treaba asta mai potrivită pentru bărbați decât pentru femei? Să nu te îndoieşti nici o clipă de doamna Forrester. Eu ştiu mai bine ca oricine, e foarte capabilă!

Au rămas înmărmuriți cu toții de patima care răzbătea din discursul lui Evelyn şi mi-am dat seama că n-o cunoşteau prea bine. Şi nici nu aveau chef să se implice în subiectul ăsta, aşa că au început să se îndepărteze de noi luând-o pe potecă, înspre cazarmă, în timp ce una dintre

---

[23] Păsări din familia *Tyrannidae*, care include aproape 400 de specii, răspândite exclusiv în America, foarte variate ca formă, păsări curajoase, cu un cântec plăcut. Speciile mai mari, cum ar fi *Tyrannus*, atacă păsări mai mari care se apropie de cuiburile lor.

femei se văita că vor întârzia la concertul fanfarei din această după-amiază, de pe terenul de instrucție.

— Imbecili! a zis Evelyn odată ce luaseră suficientă distanță. Dar nu poți găsi ceva mai bun în materie de distracție pe-aici, aşa că n-am încotro.

Apoi a plecat să-şi prindă din urmă grupul, dar înainte să se îndepărteze, a spus ceva care m-a surprins:

— Sper să îți găseşti pasărea colibri, Sophie!

Eu nu crezusem până acum că mă asculta în ziua aceea din Portland când i-am povestit de dorința mea imposibil de pus în practică. Cum poate cineva spera să fotografieze o pasăre colibri, care e toată numai mişcare continuă?

13 iunie

În sfârşit, după atâtea zile de căutare şi aşteptare, am o pasăre! Un pițigoi pe ramura unui anin, cu mai mult contrast decât mi-ar fi plăcut şi îndreptat în direcția greşită, dar chiar şi-aşa, iată-l!

Eram aşa de entuziasmată, am fugit prin casă şi am strigat la Charlotte să vină să vadă placa developată. A fost de acord că era extraordinar, dar a remarcat că, din păcate, nu prinsesem decât „partea cu coada" din pasăre. Nu puteam s-o contrazic în privința asta.

Încep să-mi recapăt un pic optimismul. Pricep din ce în ce mai bine felul în care umbra, lumina şi formele se transferă pe sticlă şi cum aş putea manipula aceste elemente şi pe teren, şi în camera obscură ca să obțin o mai mare subtilitate a detaliilor. Iar dacă pot surprinde coada unui pițigoi într-o sută de ore, atunci înseamnă că nu trebuie decât să mai investesc alte câteva sute.

Cât despre cuib, mă tem că se cam termină sezonul. E posibil ca abia primăvara viitoare să pot încerca o asemenea fotografie. Şi totuşi îmi face plăcere să ştiu că deşi nu am talent la pictat sau desenat, se pare că am ceva calități necesare pentru această întreprindere – rezistență şi multă răbdare.

15 iunie

Sunt recunoscătoare că am scăpat tefere, dar acum, că s-a terminat, mărturisesc că întâlnirea de azi mi se pare absolut palpitantă! Ne-am întors cu bine din pădure acum câteva ore, dar încă îmi mai simt inima bubuind în piept.

Azi fiind vreme bună, m-am aventurat împreună cu Charlotte mai departe decât am mers vreodată. Acolo unde drumul căruțelor şerpuieşte către nord, am dat de o mică pajişte. Era un loc pitoresc, cu iarbă maro-roşcată şi insecte zumzăind în lumina soarelui. Câteva păsărele zburau din iarbă, aterizau, se înălțau iarăşi, dar nu puteam să le identificăm cu ochiul liber. Am mers până la un dâmbuleț, iar de acolo am văzut că pajiştea se pierdea într-o mlaştină în depărtare. Am lăsat jos rucsacurile şi aparatul, mi-am scos binoclul şi am stat acolo o vreme în linişte, privind rândunelele şi libelulele.

Ursul negru părea să nu aibă habar de prezența noastră. A ieşit dintre copaci la mai puțin de treizeci de metri distanță, cu capul plecat în iarbă ca şi cum ar fi căutat ceva de mâncare. Din când în când ridica botul şi amuşina prin aer, dar n-a dat nici o clipă vreun semn că ne-ar fi văzut.

Nici Charlotte, care se uita prin binoclu în depărtare, n-a fost conştientă că ursul se afla acolo. Am atins-o pe umăr,

iar când a văzut ce-i arătam, a scos un țipăt şi a dat să apuce praştia. Am scuturat din cap şi am zis mişcând buzele imperios, dar fără să scot un sunet: nu, nu.

Slavă Cerului că fata m-a ascultat! În cel mai bun caz, ar fi speriat ursul şi acesta ar fi fugit, văduvindu-ne de posibilitatea de a-l observa. Dar mai probabil, şi lucru mai înfricoşător, animalul ar fi fost provocat să vină după noi şi nu cred că ne-am fi descurcat, indiferent cât de bine țintea Charlotte sau cât de iute ne-ar fi purtat picioarele.

Aşa că am rămas neclintite, în linişte, deşi era nevoie de multă voință la cât de tensionată eram. Toate simțurile şi atenția îmi erau concentrate la ursul negru, aşa că acum vedeam animalul întreg, ba chiar mărit: blană neagră prăfuită, urechi mici care tresăreau pentru a alunga insectele, panta blândă a frunții, greutatea imensă şi prezența mătăhăloasă. N-avea nimic din ursul alb de marmură răcoroasă din copilărie.

Iar apoi baribalul s-a uitat la noi. Avea ochii foarte mici şi închişi la culoare, ca nişte pietricele ude în capul negru, enorm. S-a uitat la noi vreme de ceea ce sigur au fost doar câteva secunde, însă timpul se dilatase, încetinise, aşa că am apucat să mă gândesc ce-ar putea sau ce n-ar putea să ne facă ursul, şi nu erau deloc gânduri liniştitoare. În sfârşit, s-a întors cu spatele la noi şi s-a îndepărtat traversând greoi pajiştea, iar acum timpul gonea alături de el, aşa încât atunci când baribalul a dispărut între copacii din depărtare a fost de parcă totul se petrecuse cât ai bate din palme.

Când ne-am întors la cazarmă, Charlotte a dat fuga la domnul MacGillivray, care lucra în grădina generalului.

— Un urs! Am văzut un urs!

— Cum adică?

Am confirmat că aşa era, chiar zărisem un baribal la doar câțiva kilometri depărtare de-aici. Domnul MacGillivray părea sceptic, dar îngrijorat, şi şi-a exprimat uşurarea că supraviețuisem acelei încercări.

Bineînțeles, abia atunci mi-am dat seama că în toată agitația aia îmi uitasem binoclul la mlaştină!

16 iunie

M-a tulburat privirea ursului negru. O vreme, după ce a murit tata, mi-am imaginat, cu speranță şi teamă totodată, că într-o zi voi întâlni un urs în pădure, lângă carieră, şi că atunci când o să-l privesc în ochi, am să ştiu că e tata.

Bineînțeles că n-am văzut asemenea semne la ursul acesta. În ochii lui mici şi negri nu am găsit nimic recognoscibil sau având vreo legătură cu ceva din mintea mea, nici o asemănare, nici o confirmare. Doar o sălbăticiune străină care era uriaşă, teribilă.

Mă bucură veştile pe care le-am primit de la domnul MacGillivray. A pornit ieri călare şi a găsit urme pe nămolul de la malul unui pârâu din preajmă, dar nu animalul în sine. (Şi, ce amabil din partea lui, mi-a adus prețiosul binoclu. Ce noroc am avut că n-a plouat noaptea pe el.)

L-am rugat să păstrăm pentru noi informația cu ursul, fiindcă mă tem că dacă bărbații din cazarmă află de prezența animalului, mulți dintre ei fiind plictisiți şi dornici să-şi dovedească vitejia, atunci s-ar putea să organizeze o vânătoare.

— Sunt de acord cu dumneavoastră în privința asta, doamnă Forrester. Mai bine să-l lăsăm pe bietul animal să-şi găsească drumul înapoi către munți. Câtă vreme nu uită să mai şi plece de-aici.

Şi eu, şi Charlotte am promis să nu mai hoinărim atât de departe, înțelegere pe care intenționez s-o respect. Chiar dacă n-aş vrea să şterg această amintire, fiindcă ştiu că va rămâne cu siguranță una dintre cele mai fantastice din viața mea, nu-mi doresc deloc să se mai repete.

17 iunie

Am fost convocată; trebuie să mă prezint mâine după-amiază acasă la generalul Haywood.

Doamna Connor! N-am nici o îndoială. Se pare că s-a considerat datoare să-l informeze pe general, direct sau indirect, de modificările pe care le-am adus cămării. Ce băgăcioasă nesuferită!

Binecuvântat fie soldatul care mi-a adus mesajul acasă, fiindcă a început de îndată cu:

— Nu e ceva legat de soțul dumneavoastră. Nu avem nici o veste legată de locul unde se află Colonelul. Generalul vrea să vă vadă pentru altă chestiune. E ceva legat de camera aia a dumneavoastră, unde faceți pozele.

Toată seara am rumegat la povestea asta. Să fie oare ceva aşa de urgent, încât trebuie să mi se trimită un soldat la uşă? Repet în gând iar şi iar ce le voi spune mâine generalului şi soției lui, dar şi cuvintele pe care o să i le servesc doamnei Connor cu prima ocazie când dau ochii cu ea. Pentru numele lui Dumnezeu, baraca asta va fi demolată vara viitoare! Ce mai contează ce modificări fac eu înăuntru? Dacă e nevoie, voi plăti stricăciunile, voi reinstala uşa şi rafturile singură dacă trebuie, chiar de-o fi să fie fix înainte să se dărâme. În plus, ce fac cu timpul meu e numai şi numai treaba mea.

Evelyn m-a informat foarte amuzată că alaltăieri s-a discutat despre mine la ceaiul doamnelor, că doamna Connor a spus răspicat că activitățile mele i se par nesănătoase, chiar periculoase, şi că nu crede că generalul va fi de acord cu „avarierea” casei. Doamna Whithers se pare că mă apără cât de mult poate şi spune că i-ar plăcea să vadă fotografiile făcute de mine, dar se întreabă cât de interesante pot fi, ținând cont că-mi îndrept lentila doar către copaci şi tufişuri.

Ce sâcâială incredibilă! Ce le pasă lor cum îmi petrec eu vremea? Pe mine nu mă interesează câtuşi de puțin pe unde se perindă ele cât e ziua de lungă.

Însă zic aşa: general, ne-general, n-o să mă las intimidată.

Cazarma Vancouver, Washington, aproximativ 1880

Lt. col. Allen Forrester
16 iunie 1885
Lacul Kulgadzi

Mă bucur că am scăpat cu viață azi.

Am plecat de la mal pe la 6 dimineața, pe o ceață răcoroasă. Lacul era de-un calm desăvârşit. Chiar şi după o oarecare distanță, apa rămânea foarte puțin adâncă, aşa că loveam cu vâslele de fund. Pe la vreo treizeci de metri de mal adâncimea a crescut brusc, încât nici măcar când Tillman a vârât vâsla & brațul în apă cât a putut n-a mai dat de fund.

În liniştea dimineții, se auzea doar cum ne picură apa de pe vâsle sau cum, la răstimpuri, câte unul dintre noi îşi drege glasul. Când am intrat în ritm, canoele au prins viteză. Eram bine echilibrați ca greutate şi forță: Pruitt mergea cu mine, iar Tillman & Nat'aaggi erau cu câinele în cealaltă canoe. Părea că vom reuşi să traversăm lacul într-un ceas sau două.

Tillman a observat că, brusc, câinele a început să se agite. La început doar înălța capul şi ciulea urechile. Apoi a început să mârâie înăbuşit.

— Doamne! Ia uite-acolo! a zis Tillman.

Lui Băiatu' i se zbârlise blana pe spinare. A mârâit iarăşi, apoi a început să latre puternic spre un loc îndepărtat din mijlocul lacului.

Pruitt a tras o înjurătură în şoaptă.

Atunci am văzut şi eu. Un V mare brăzda apa, de parcă venea înspre noi o canoe invizibilă.

Am zis că probabil nu-i decât un castor sau un bizam.

— A dracu' rozătoare, da' mare mai e, a zis Tillman fără aerul c-ar glumi.

A scos puşca şi a început să o încarce.

Forma părea să avanseze tot mai repede, dar când s-a apropiat la câteva zeci de metri de canoele noastre, şi-a

schimbat brusc direcția şi a început să ne dea roată, păstrând distanța.

Nu-i puteam distinge deloc forma în adâncurile cenuşii. Când a ieşit la suprafață, am văzut că avea o lungime mai mare decât cele două canoe ale noastre puse cap la cap. Nat'aaggi a strigat, speriată. Ea & Tillman au început să vâslească repede înapoi, către mal.

— Nu! am strigat. S-ar putea să-i stârnim curiozitatea. Să stăm pe loc.

Încă nu îmi dădusem seama cât de aproape era fiara. Exact în clipa aceea, ne-a izbit canoea cu o forță aşa de mare, încât aproape ne-a răsturnat.

Probabil că apoi s-a cufundat, fiindcă a dispărut, după care a reapărut la suprafață dincolo de cealaltă canoe. Iarăşi abia dacă i se zărea spinarea lungă, dar puteam vedea că avea pielea netedă, cu picățele verzi şi negre. Nu se vedeau creste, înotătoare sau labe.

— Vâsliți! am ordonat.

Nat'aaggi & Tillman înaintau iute spre mal. Dar canoea noastră era îndreptată în direcția greşită. Eu şi cu Pruitt am vâslit de câteva ori în contratimp până am reuşit în sfârşit să ne întoarcem.

Încă eram cu câteva lungimi de barcă în urma celorlalți când creatura ne-a lovit iarăşi ambarcațiunea. Ne-am răsturnat, am căzut amândoi în apa rece.

M-am cufundat cam cu un metru sub suprafața apei. Urechile mi s-au umplut de apă. Nu vedeam nimic, doar cenuşiu dens în toate direcțiile. Răceala de gheață mi-a contractat muşchii, nu mai puteam nici măcar să dau aerul afară din plămâni.

Am auzit ceva ce-am luat drept strigătul lui Pruitt, estompat de apă. Mi-am venit în fire, am înotat în sus, am ieşit la suprafață cu un gâfâit. Atunci am atins creatura

pentru prima oară. Piele rece, fină, fără solzi. Destul de mare încât să mă împingă într-o parte cu greutatea sa.

Pruitt încerca să se țină de canoea care se umplea cu apă. Când fiara s-a ridicat să îl atace, i-am văzut pentru o fracțiune de secundă capul. Un animal preistoric, cu un craniu lat şi plat & un fel de gură ca un cioc.

Am câştigat un mic avantaj când a atacat canoea, nu omul. Vreme de ceea ce nouă ni s-au părut a fi minute, s-a zvârcolit cu canoea în gură încercând să o tragă în adâncuri.

Tillman & Nat'aaggi au vâslit ca să ne vină în ajutor. Au ajuns întâi la Pruitt, exact când creatura a ieşit din nou aproape de suprafață. Nat'aaggi a lovit-o cu vâsla. Pruitt s-a apucat de marginea canoei, dar n-avea putere să se suie la bord. Greutatea lui amenința să-i răstoarne.

Tillman a dat să-l ajute să se ridice, dar s-a aplecat prea mult, şi-a pierdut echilibrul şi a ajuns şi el în apă. Nat'aaggi a reuşit să țină canoea ca să nu se răstoarne. Am înotat de cealaltă parte, stabilizând-o când cei doi încercau să se urce.

Tillman se ținea de canoe folosindu-şi umărul ca să-l salte pe Pruitt la bord. Dar înainte să apuce să se salveze şi el, Tillman a fost tras deodată în jos. Creatura îl prinsese. Din poziția mea, nu puteam face nimic decât să îi strig lui Pruitt să tragă.

Pruitt s-a ridicat în picioare cu puşca în mâini, a țintit. Canoea se clătina sub el. A ezitat. Cred că se temea să nu-l împuşte pe Tillman, care se lupta acum din răsputeri cu fiara. Nat'aaggi continua să lovească cu vâsla în apă. Pruitt a tras în sfârşit țintind spre coada creaturii, destul de departe de Tillman. A fost suficient ca să o sperie, poate chiar să o rănească.

Tillman s-a suit la bord, în timp ce eu contrabalansam canoea. Atunci mi-am dat seama că n-are cum să ne țină pe toți. Deja mai avea doar câțiva centimetri până să se

scufunde. Am ordonat să se îndrepte spre mal. Tillman s-a aplecat întinzându-mi o mână.

— Măcar ține-te de pupa şi vâslim noi, a zis Tillman.

Dar nu puteau înainta cu greutatea mea suplimentară. Le-am ordonat din nou să vâslească.

Am înotat în urma lor cu câtă putere am mai găsit, dar eram deja istovit de la luptă & frig. Înaintam puțin. Când călcam apa, am simțit iarăşi arătarea trecând pe lângă mine. Era extraordinar de tulburător. Când trupul mătăhălos & puternic se deplasa prin apă, simțeam curentul sub mine înainte să-i ating spinarea cu picioarele.

Mi-ar fi venit de hac, sunt sigur, dacă n-ar fi fost indienii. Eram pe jumătate înghețat & leşinat. Când am văzut canoea lor apropiindu-se, am făcut un ultim efort să înot înspre ei.

Nu pot descrie uşurarea resimțită când am fost scos din lac. Doi indieni m-au ajutat să mă sui în barca lor, în vreme ce alții, din cealaltă canoe, erau pregătiți cu arcuri & săgeți. Eram slăbit & îmi simțeam trupul îngrozitor de greu, aşa că m-am întins pe fundul bărcii. În scurtul răstimp până am ajuns la mal, am început să tremur & să clănțăn aşa de violent, încât mă dureau muşchii. A trecut ceva vreme până am reuşit să mă încălzesc.

Indienii au recuperat şi canoea noastră plină cu apă şi au remorcat-o până la mal. Incredibil, dar rucsacurile noastre încă erau acolo, prinse cu cureluşe, dar o puşcă se pierduse.

După ce ne-au ajutat să ajungem pe mal, ne-a fost limpede că Tillman habar n-avea de rana lui, nu voia decât să se dea mare cum se luptase el cu creatura.

— I-am dat ceva branduri, a zis el arătându-ne cum îi trăsese nişte pumni, iar apoi a început să râdă. Până la urmă, se vede treaba că ştiu să înot, dacă pot să dau gata un şarpe de apă de cinşpe metri.

Pruitt tot insista că animalul nu era nici şarpe şi că n-avea nici pe departe cinşpe metri. Cei doi au început să se ciondănească. Cu toate astea, Tillman a tăcut când i-am arătat piciorul, acolo unde stofa pantalonilor îi fusese sfâşiată. A zis că nu-i venea să creadă c-a fost muşcat, aşa că s-a uitat în jos.

— Doamne, Dumnezeule! a zis cu o voce slabă, încât toți am crezut că leşină.

Avea rănile curate & reci din cauza apei lacului. Spre deosebire de majoritatea rănilor pe care le-am văzut pe câmpul de bătălie, sigur că acum nu exista vreun glonț sau şrapnel care să ne îngrijoreze. Dar chiar şi aşa, nu era deloc plăcut de privit. Felul în care erau dispuse rănile ne dezvăluia mărimea & forma fălcilor creaturii. Găurile din piele, în partea superioară a coapsei, precum şi cele din pulpă, de sub genunchi, arătau că falca avea aproape un metru lățime. Dinții păreau să fie destul de mici, concentrați în partea din spate a fălcii, & extrem de ascuțiți.

Majoritatea rănilor străpunse nu prezentau probleme. Dar altele, unde carnea era sfâşiată mai tare, necesitau copci.

Când Pruitt a adus acele & firul de mătase, Tillman a protestat:

— Nu fără un strop de whisky.

I-am zis că nu găseşti aşa ceva pe o rază de 800 de kilometri în toate direcțiile.

În timp ce Nat'aaggi îi ținea capul în poală, eu & Pruitt ne-am pus pe treabă. Trebuie să recunosc – chiar dacă a țipat & a înjurat, Tillman a reuşit să stea destul de nemişcat. Am cusut rănile cât de repede am putut. Îi sunt recunoscător şi lui Pruitt pentru abilitățile sale de medic de război improvizat.

Nat'aaggi îl îngrijeşte pe Tillman. Stă lângă el în seara asta în una dintre colibe, îi dă câte o gură de apă.

17 iunie

Jurnalele mele & scrisoarea de la Sophie sunt aproape uscate. Le-am întins pe pământ în soarele după-amiezii, prinse locului cu pietricele. Mare noroc că le țin mereu înfăşurate în bucăți pătrate de pânză de catarg, în haină. Sunt umede pe alocuri, dar ținând cont de ce s-a întâmplat, se prezintă într-o stare bună & mă simt foarte uşurat.

În după-amiaza asta a venit un vraci la Tillman. Ceremonia a fost lungă & bizară. Vreme de un ceas sau mai mult a stat ascuns sub o pătură de piele, în coliba noastră. A început în cele din urmă să se zvârcolească, să danseze, să cânte, rămânând tot timpul ascuns. După o vreme intrase într-o asemenea stare de agitație, încât a căzut pătura de pe el, avea fața leoarcă de sudoare, iar vocea hârâită. După care a pus pătura pe piciorul rănit al lui Tillman, a rostit incantații, apoi a părut să prindă o entitate nevăzută, cu care s-a luptat pe jos o vreme înainte să o scoată târâş din colibă.

Eu n-aş fi suportat o asemenea prostie dacă eram în locul lui. Dar Tillman zice că rău n-are cum să facă.

Dragă Josh,

Înainte de toate, îmi dau seama acum că e posibil să fi folosit în scrisorile precedente un limbaj care poate că îi ofensează pe cei ca tine. Te rog să mă ierți. Nu mi-am bătut capul niciodată cu corectitudinea politică, dar adevărul este că nu prea-mi pasă de orientările sexuale ale oamenilor. Am tendința să mă culc pe-o ureche şi să jignesc uşor oamenii. Îmi cer scuze pentru asta.

În felul acesta de-a coresponda există limite. Nu vezi omul în carne şi oase doar prin intermediul cuvintelor. Însă sunt surprins că voi doi ați nimerit într-un loc ca Alpine, cel puțin din felul în care îmi descrii tu localitatea. Posibil ca oraşul să fie un loc mai îngăduitor.

Sunt curios şi de ce ai mai pomenit de asta. Viața ar fi mult mai uşoară dacă ai păstra secretul. Chiar pe strada mea locuiesc împreună, de când mă ştiu, două fete bătrâne. Nu fac tam-tam din asta, nici nu dau fuga la primărie să se mărite. Țin pentru ele povestea şi aşa totul e-n regulă pentru toată lumea.

Cât despre bani, primeşte-i. Nu am familie căreia să-i las. Am fost căsătorit cândva, cu ani în urmă, dar n-am avut copii. Probabil c-a fost mai bine aşa. Nu cred că ne-am plăcut vreodată cine ştie ce. Privind în urmă, cred că am fost cu adevărat îndrăgostit doar o dată, pe la optsprezece, nouăsprezece ani. Era o fată dulce şi dacă aş fi ştiut ce marfă rară e asta, poate c-aş fi procedat diferit. Poate că da, poate că nu. Uneori, când mă gândesc la mine cel care eram în tinerețe, mă simt de parcă aş încerca să citesc mintea unui străin. Care, în plus, mai e şi tâmpit.

Trecând la chestiuni mai importante, e adevărat ce spui despre felul în care un om ajunge să îndrăgească istoria. Manualele nu fac decât să stoarcă orice sevă de viață din trecut. Iar pentru tine, un băiat tocmai din Alaska, Războiul Civil trebuie să fi părut ceva petrecut pe altă planetă.

Dar să vezi chestie – mie chiar unul dintre acele câmpuri de luptă mi-a stârnit pentru prima oară interesul. A fost ceva asemănător cu felul în care ai descoperit tu vagoanele. Tata m-a dus la Gettysburg când eram mic şi am fost impresionat, chiar şi la acea vârstă fragedă. Eram încă atât de mic, încât mă ținea de mână şi, în timp ce mergeam, mi-a povestit că unchiul lui, Colonelul, luptase acolo. M-a făcut să înțeleg că picioarele noastre călcau chiar pe pământul sfânt unde oamenii uciseseră, îşi vărsaseră sângele, muriseră. Îmi amintesc ziua aceea şi după atâția ani. Norii se perindau repede pe un cer albastru, iar iarba verde şi copacii erau atât de netulburați. Aproape cincizeci de mii de oameni morți, răniți sau dispăruți. Am avut mereu o imaginație hiperactivă în copilărie, astfel că puteam auzi tunurile bubuind şi vedeam duhurile soldaților mergând pe dealurile line. M-a tulburat pentru o vreme.

O să-ți spun ceva despre istorie – lăsăm o grămadă de măceluri în urma noastră. Se pare că e singura cale pe care o ştim, indiferent de câte ori vedem oroarea.

Cu drag,

Walt

În casă s-a făcut foarte linişte. Toţi îşi ţineau ochii în jos. Şi şamanul a tăcut cu capul plecat, stând pe gânduri preţ de un minut sau mai mult, iar apoi, fără nici o vorbă, a ieşit din casă. Peste câteva minute s-a întors cu un sac murdar, slinos şi l-a scuturat lăsând să cadă din el obiectele profesiei sale, şi anume: zăngănitori de lemn folosite la dansuri, beţe colorate, bucăţi de lemn, pene, o păpuşă cu păr şi coadă şi alte nimicuri care erau atât de soioase, încât nu le puteai atinge fără să-ţi fie silă. Apoi o femeie a mai adus una sau două păpuşi asemănătoare. Toate aceste lucruri au fost arse în prezenţa lor, pe stradă. Era amuzant să vezi indignarea unei bătrâne când l-a văzut pe preotul meu scuipând pe o păpuşă cumpărată de ea.

Din jurnalul de călătorie al ieromonahului Nikita, Kenai (1881-1882), *Documente privitoare la Istoria Alaskăi*, vol. 1 (traducere din limba rusă)

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
18 iunie 1885

Întorsătură neaşteptată de situaţie azi după-amiază acasă la general, deşi se putea să fie şi mai jenant pentru mine. Din fericire, doamna Haywood mi-a întrerupt izbucnirea înainte să apuc să spun tot ce mă pregătisem, despre cum o femeie are dreptul să îşi conducă gospodăria aşa cum crede ea de cuviinţă şi despre impertinenţa celui care ar sugera altminteri.

— Şi să nu aveţi impresia că soţul meu nu mă va apăra în acest caz, ziceam. Eu bineînţeles că voi face tot ce pot ca să pun lucrurile la punct, dar dacă nu voi reuşi, propun să rezolvăm când se întoarce el...

— Doamnă Forrester, doamnă Forrester. Liniştiţi-vă, a spus doamna Haywood, care tocmai îi dădea instrucţiuni servitoarei să toarne ceaiul. N-aţi fost chemată aici ca să fiţi dojenită.

— Cum? Dar sigur că nu! a zis generalul.

(La drept vorbind, orice vorbă rostea generalul se auzea ca un strigăt, dar din comportamentul lui şi din cel al soţiei îţi dădeai seama că aşa vorbeşte el de obicei.)

— La ce se referă? a strigat generalul la nevasta lui.

Doamna Haywood şi-a lăsat mâna pe genunchiul soţului şi şi-a îndreptat iarăşi atenţia spre mine.

— Nu v-am mai văzut la ceai cu doamnele de ceva vreme. Şi e mare păcat că aţi ratat concertul de pe terenul de instrucţie. A fost fantastic, chiar dacă, desigur, foarte zgomotos.

— Da, am zis, s-au auzit şi de la mine tobele şi cornurile în timp ce lucram.

— Lucraţi la fotografii? a întrebat ea. Am înţeles că aţi modificat cămara din casă şi acolo faceţi aceste lucruri.

Am încuviințat din cap, dar n-am îndrăznit să vorbesc, aşa că am sorbit din ceai.

— V-am văzut adesea cu aparatul pe terenurile din jurul casei, a continuat doamna Haywood. Vă interesează peisajele mai degrabă decât portretele?

— Ajunge! a zis generalul. N-am toată după-amiaza la dispoziție să stau la taclale. Le vedeți pe-astea?

A arătat înspre o cutie de lemn de lângă uşa salonului.

— Plăci. Din expediție. Au venit pe râu, odată cu documentele. Trebuie să se ocupe cineva de ele.

Nu înțelegeam. Erau fotografii din călătoria lui Allen? Şi îmi cerea mie să le developez?

— Da! Da! a strigat generalul.

Sigur că aş da orice să ajut, dar am sugerat că domnul Redington din Portland ar fi mult mai potrivit pentru developarea acestor fotografii atât de importante.

— Am discutat cu dânsul. V-a recomandat pe dumneavoastră. Sincer, aş fi preferat să le facă el. Dar nu se poate apuca acum şi zice că sunteți mai mult decât capabilă. Vă vor fi trimise acasă.

Atunci generalul Haywood s-a ridicat în picioare, nerăbdător să scape din salon, dar nu-l puteam lăsa să plece fără să-l întreb dacă a mai auzit ceva de la soțul meu şi oamenii lui.

— După Canionul Haigh, nici o vorbă.

Cât despre plăcile de sticlă, se pare că nu a deschis nimeni cutia de când a sosit, fiindcă scria „Fotografii" pe ea şi generalul, prudent, a vrut să se umble la ele doar într-o cameră obscură. Abia aştept să descopăr imaginile.

19 iunie

Ce dezamăgire! Vreo douăzeci şi cinci de fotografii din expediție s-au pierdut. Nu doar că plăcile sunt crăpate sau sparte, dar se pare că cineva le-a scos din învelişurile protectoare şi le-a expus. La început am crezut că sunt toate distruse, dar am descoperit că nouă au scăpat.

I-am trimis vorbă generalului, iar el mi-a răspuns că se temea de asta, fiindcă se zvonise că indienii de pe râul Wolverine umblaseră prin încărcătură înainte ca aceasta să fie trimisă pe coasta Alaskăi.

Când aşteptam răspunsul generalului, aproape că speram să îmi spună că s-a mai gândit şi să ceară să fie totuşi trimise domnului Redington. Deocamdată nu am developat nici una.

O parte din ezitarea mea e absurdă. Dacă oamenii ar fi fost răniți sau în pericol când au fost făcute aceste fotografii, cu siguranță aceste rapoarte ar fi fost trimise odată cu plăcile. Şi totuşi, fără să vreau, îmi vin în minte imagini din timpul Războiului Civil. Ce mă fac dacă, singură în camera mea obscură, mă voi confrunta cu vreo scenă în care o să-i văd pe Allen sau oamenii lui suferind? Spaima asta aproape că mă paralizează.

O teamă mai rațională, însă, este aceea că aş putea distruge aceste plăci prețioase. Sunt ceva mai sigură pe ce ştiu să fac, dar nu pot exclude posibilitatea că voi calcula greşit amestecul de chimicale sau timpul cât trebuie lăsată o placă în soluție, iar fotografiile acestea nu se pot face din nou. Sper că domnul Redington n-a fost prea generos şi nesăbuit când m-a recomandat.

Ştiu că generalul abia aşteaptă să fie făcute, dar probabil că voi aştepta până mâine, în speranța că o să mă mai calmez.

20 iunie

Până la urmă mi-am recăpătat curajul. Cinci plăci developate cu un grad diferit de succes aseară târziu, iar azi le-am imprimat la soare. Domnul Pruitt le-a însemnat atent pe fiecare cu creta, aşa că le pot identifica.

Prima, marcată cu „Râul Wolverine, aprilie 1885”, era imaginea unui râu larg, a cărui suprafață era alcătuită din sloiuri de gheață atât de înghesuite unele într-altele, încât nu se mai vedeau decât nişte ochiuri mici de apă întunecată. Deşi e înnorat şi ceață, în depărtare se poate vedea un pâlc de brazi pe o coastă abruptă. Terenul mă face să mă gândesc că probabil dincolo de norii joşi se află nişte munți înalți. O privelişte înghețată şi dezolantă, aşa că nu-mi prea imaginez că se poate trăi confortabil într-un asemenea peisaj.

Următoarea placă este distrusă iremediabil, fiind încețoşată, o problemă pe care o cunosc prea bine. Bănuiesc că domnul Pruitt a fost nevoit să manevreze plăcile fără a avea o cameră obscură, probabil a lucrat ferindu-se de lumina zilei sub pânza neagră. Îmi pare rău că nu pot vedea imaginea, fiindcă e intitulată „Midnooski dansând” şi sună într-adevăr fascinant.

Apoi a urmat o imagine intitulată „Ghețarul Regelui”, un munte înalt, alcătuit din blocuri de gheață. Priveliştea asta îşi dorea Allen s-o văd şi eu.

„Nat'aaggi.” Fotografia unei indience tinere, abia ieşită din adolescență, aş zice, stând pe vine lângă un câine mare, ca un lup.

E meschin şi prostesc, dar recunosc că atunci când am văzut-o pe femeia asta, am simțit cum mă cuprinde un soi de gelozie care îmi provoca greață. Are o înfățişare sălbatică, cu o blană pe umeri, haine din piei de animale, părul negru lung şi dezlegat, dar e atrăgătoare chiar şi aşa. Pe chipul ei e întipărită o anumită asprime care mă face să cred că are un caracter puternic. Nu sunt sigură că o idilă, imaginată sau

reală, e sursa invidiei mele. Ci mai degrabă gândul că ea se află alături de soțul meu într-o asemenea aventură, în timp ce eu aştept orice fărâmă de veste şi nu mă aleg cu nimic. Oare femeia asta călătoreşte umăr la umăr cu bărbații când traversează râuri şi dorm sub stele? Râde şi glumeşte cu ei? Şi dacă da, cum de are atâta noroc să meargă cu soțul meu, să îi cunoască soarta clipă de clipă, în vreme ce eu am rămas acasă? Ce n-aş da să fiu în locul ei.

Ultima fotografie pe care am developat-o astăzi nu e marcată. Este cu Allen. Stă de veghe pe un scăunel pliant, cu cana de aluminiu în mână, iar în fața lui este o sanie încărcată din greu cu rucsacuri, lăzi şi puşti. La început nu l-am recunoscut, fiindcă acolo unde cândva avea o mustață tunsă cu grijă acum are ditamai barba, pălăria de cavalerist îi e pătată şi deformată, arată mai degrabă ca una de cowboy istovit de drumuri decât de ofițer de la oraş, şi întreaga lui ținută pare jerpelită. La brâu are un pistol în toc. Nu se uită la aparat, aşa că nu îi pot zări ochii.

M-au copleşit emoțiile când l-am văzut. Sunt convinsă că nu s-a gândit nici o clipă că s-ar putea ca eu să fiu prima persoană care să vadă această fotografie. Aş vrea să fi ştiut, căci poate atunci s-ar fi uitat spre aparat şi-aş fi zărit un pic de tandrețe.

Boyo

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
21 iunie

Mă întreb dacă o să mai dorm vreodată liniştită. Aseară târziu am developat ultima placă sperând că apoi mă voi putea culca şi odihni bine. Însă fotografiile s-au dovedit a fi extrem de tulburătoare.

Prima era cu un grup de indieni care stăteau în picioare sau aşezați în fața unei colibe din scoarță de copac. Erau câțiva copii mici şi femei. Un indian purta o caschetă militară, pe care bănuiesc că o primise la schimb. Toți păreau foarte înfometați şi nevoiaşi.

Alte două fotografii sunt destul de banale. Într-una apare un câine şi poartă titlul „Băiatu'". Cealaltă e cu un

versant stâncos pe care nu văd nimic deosebit, în afara unui punct negru în copaci, pe care nu-l pot distinge fără lupă.

Însă ultima m-a tulburat tot mai tare pe măsură ce înțelegeam ce e acolo. Este imaginea unui indian care stă într-un picior, probabil într-un fel de dans, sprijinit într-un baston sau într-o cârjă de lemn, cu brațele larg deschise. Poartă joben, vestă neagră şi o mulțime de podoabe diferite la gât. Toate acestea le pot vedea cu uşurință pe placă, dar pe negativ tot ceea ce e negru apare alb, aşa că imaginea avea ceva aproape angelic când mi s-a dezvăluit prima oară în revelator. Am clătit-o, am prins-o şi am pus-o la uscat ca să o pot imprima la lumina zilei.

Desigur, tot ceea ce apare alb pe negativ chiar este negru, iar acum, că mă pot uita pe fotografia imprimată, pot vedea că omul e întunecat şi poartă haine închise la culoare, în vreme ce în spatele lui fundalul este de-a dreptul luminos. Stă foarte aproape de aparat, cu capul înclinat într-un unghi ciudat, şi priveşte direct în obiectiv. Bineînțeles că nu l-am mai întâlnit niciodată pe acest indian şi nici nu i-am mai văzut chipul nicăieri, şi totuşi mi se părea că înfățişarea lui are ceva familiar şi mi-a luat ceva vreme până am făcut legătura, dar deodată mi-am dat seama. Silueta lui întunecată, cu piciorul bolnav şi capul înclinat bizar, îmi aminteşte de corbul care m-a sâcâit astă-primăvară.

Toate astea erau deja destul de neliniştitoare, dar apoi mi-am amintit că pe placă nu scria nimic, aşa că m-am dus şi am verificat husa în care venise. Şi am găsit: „Omul care Zboară cu Aripi Negre, râul Wolverine”.

De atunci am tot cercetat fotografia cu lupa, mai multă vreme decât probabil îmi face bine. Ochii îmi dau cel mai tare fiori.

Lt. col. Allen Forrester
18 iunie 1885

Un musafir în după-amiaza asta – întâmpinat cu bucurie de unii, dar nu de noi toți.

Nat'aaggi a zărit canoea venind direct dinspre malul nordic, traversând lacul de-a latul. Câțiva indieni s-au adunat pe țărm s-o privească apropiindu-se. O siluetă singuratică, doar un contur întunecat la distanța aceea. Însă când s-a apropiat, Pruitt a scos binoclul.

— E prietenul dumitale, Colonele.

Atunci mi-am dat seama cine vine spre noi. Prin binoclu am desluşit pălăria neagră & fața arămie.

Bătrânul vâslea cu mare pricepere, deşi lacul era agitat. Uneori ambarcațiunea lui părea că pluteşte chiar pe deasupra valurilor.

Câțiva indieni au intrat în apă când s-a apropiat îndeajuns şi l-au ajutat să tragă barca la mal. Atunci am observat surprins că de fapt canoea era foarte încărcată cu peşte, mai să dea pe dinafară. Erau proaspăt prinşi, strălucind umezi & cu ochii limpezi. Câțiva încă se mai zbăteau prin grămadă. În general peşte alb, dar şi păstrăv mare de lac, lipan. Când a devenit limpede că Bătrânul aducea peştele în dar pentru sat, au început să răsune urale.

M-am întrebat cu voce tare cum o fi adunat atâta peşte fără să fie atacat de creatura care pe noi aproape că ne omorâse.

Atunci Bătrânul s-a întors spre noi, şi-a dat jos pălăria neagră, a înclinat din cap către mine şi apoi a râs. A spus ceva, dar n-am putut distinge nici un cuvânt.

Am rugat-o pe Nat'aaggi să traducă, dar a refuzat. Când am întrebat-o de ce, a spus că ştie că nu-mi plac poveştile „kay-yuni" – poveştile cu duhuri.

Am recunoscut că aşa era.

Bătrânul a arătat apoi dinspre mine către munții de pe partea nordică a lacului.

Am spus că da, vom călători într-acolo odată ce se vindecă sgt. Tillman.

— Şi el merge în direcția aia, a zis Nat'aaggi. Îl veți vedea, dar nu-l veți recunoaşte.

Am întrebat ce voia să spună cu asta.

Dar ea a scuturat din cap & n-a mai zis nimic, apoi s-a întors în coliba lui Tillman.

20 iunie

Tillman s-a însănătoşit suficient cât să ne putem relua călătoria. Suturile rănilor țin. Spune că e în stare să meargă, îl doare puțin. Am insistat să călătorim cu canoea, şi ca să înaintăm mai repede, şi ca să se mai poată odihni Tillman. Însă ne vom ține aproape de mal.

21 iunie

Am înaintat binişor. Chiar şi vâslind aproape de mal, stăteam toți cu ochii-n patru. Urechile lui Băiatu' erau mereu ciulite în față. Când s-a auzit un plescăit în spatele canoei lui Tillman, câinele a lătrat & noi ne-am speriat, dar apoi am râs, fiindcă nu fusese decât un păstrăv mic. N-am mai văzut nici urmă de fiară. Noaptea trecută ne-am instalat tabăra pe malul nordic, ne-am trezit devreme în dimineața asta. Cred că toți suntem bucuroşi să plecăm de pe lacul Kulgadzi.

În timpul acestor prime ore ale zilei, deja am urcat în altitudine câteva sute de metri. Ceea ce din depărtare ni se păreau coaste înverzite s-a dovedit a fi, la o privire mai îndeaproape, un desiş de anini & bâta dracului. Ne-am croit drum pe potecile animalelor, dar adesea acestea ne dispăreau de sub tălpi sau se terminau brusc, aşa că ne pomeneam pierduți în hățiş. La un moment dat am speriat un baribal, dar nu l-am putut împuşca înainte să dispară în desiş. Mare păcat, fiindcă ne-ar fi prins bine nişte carne în plus.

Acum am ajuns în sfârşit deasupra brâului împădurit. Suntem obosiți de la căldură, aşa că ne-am oprit să ne odihnim lângă un izvor de munte unde putem să bem şi să ne înmuiem picioarele. Câinele lipăie apă, gâfâie la nesfârşit.

Priveliştea de jos, cum ne uităm către lacul Kulgadzi & dincolo, spre valea râului Wolverine, de unde am venit, e absolut uluitoare. Munții de la est sunt impunători & scânteiază în soare, albi, plini de zăpadă, coborând cu tălpile lor de gheață până în râu. Către vest se desfăşoară neted & larg bazinul râului Wolverine, o întindere verde presărată cu mici lacuri & iazuri în care se reflectă cerul albastru.

Dragă Walt,

Voiam să te pun la curent cu progresele pe care le-am făcut. Tocmai am terminat de transcris partea de jurnal de la lacul Kulgadzi. Interesant, mai ales că îmi amintesc cum mama îmi povestea că, pe vremea când era mică, toți copiii credeau că în adâncurile lacului trăieşte un monstru. Trebuie să recunosc: mai că-mi doresc să existe o creatură

acvativă uriaşă acolo. Ar fi fost o poveste mai bună decât cele pe care le spunem noi despre lac. Accesul publicului este îngreunat de mizerie: maşini abandonate, cioburi, seringi şi gunoi care arde. În fiecare an se îneacă cel puțin un om, de obicei alcoolul fiind de vină. Vara trecută doi adolescenți care chefuiau s-au răsturnat cu canoea. Nu purtau veste de salvare. Unul a reuşit să iasă la mal printr-un miracol – vorbim de un lac glaciar, deci apa e incredibil de rece. Celălalt băiat a murit. Iar apoi, iarna trecută, polițiştii au descoperit că un bărbat din Anchorage omorâse nişte băştinaşe tinere, după care le dusese cu maşina şi le aruncase corpurile în lac, prin copcile din gheață. Cum avea instalat un cort de pescar, toată lumea a crezut că omul pescuia. N-are rost să-ți spun că pe mine n-o să mă prinzi înotând pe-acolo.

Ai dreptate în ultima ta scrisoare când spui că mie şi lui Isaac ne-ar fi mai uşor dacă am locui în altă parte. Oamenii de aici nu sunt dintre cei mai toleranți, iar Alpine se confruntă cu nişte probleme sociale dificile. Isaac spune că uneori semăn cam mult cu Pollyanna[24], că nu vreau să văd decât binele. Când sunt minus 28 de grade, eu spun „Mda, dar e soare”. Când vântul suflă dinspre râu şi aerul e încărcat de aluviuni glaciare, spun „Sigur, dar măcar s-a mai încălzit”. Iar când vreun puşti pe ATV strigă după noi vreun comentariu răutăcios când ne facem plimbarea de seară, eu zic: „Ăsta-i Wesley. Mama lui e o scumpă”. Nu mai menționez faptul că tatăl i-a murit acum cinci ani într-un accident de motocicletă sau că Wesley a tot fost internat pentru dependență de metadonă şi heroină de la paisprezece

[24] Personajul principal din romanul pentru copii *Pollyanna* (1913) de Eleanor H. Porter. Numele de Pollyanna a ajuns să fie folosit generic pentru oamenii foarte optimişti.

ani, sau că o grămadă de oameni cred că el e ăla care a spart căsuțele de vară.

E greu aici din mai multe puncte de vedere – vremea, oamenii, istoria, dar într-un fel exact de asta ne şi place aşa de mult. E ca atunci când merg la o plimbare pe râul Wolverine. Aici albia e largă şi brațele sunt mărginite de nisip cenuşiu şi bolovani, iar dinspre ghețari bate un vânt rece. Dar acolo, printre pietroaie şi aluviuni, creşte o plantă pe nume argintică[25] şi care face nişte flori mici şi albe, cu petale transparente. Pare atât de fragilă şi de frumoasă, cu atât mai mult cu cât supraviețuieşte într-un loc atât de dur.

Uneori mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă Colonelul n-ar fi călătorit în susul râului Wolverine, dacă n-ar fi deschis drum pentru mineri şi tot ceea ce a adus sosirea lor. Sunt sigur că până la urmă tot ar fi venit altcineva. Indiferent după ce anume vin exploratorii – în căutare de bogăție, faimă sau putere militară, ori poate chiar din pură curiozitate –, ei modifică un loc fie şi numai călătorind prin el şi înregistrând ceea ce văd. În cei douăzeci de ani de după expediția Colonelului, mai ales datorită rapoartelor lui, companiile miniere şi negustorii de blănuri s-au mutat în Valea Wolverine şi, până în 1920, tribul de pe Wolverine a fost deja grav afectat de tuberculoză, gripă şi alcoolism. Sunt absolut sigur, bunăoară, că omul pe care Colonelul îl numeşte „Ceeth Hwya” a murit în epidemia de gripă din 1918. Iar cei care au supraviețuit s-au pomenit într-o lume cuprinsă de schimbări rapide, unde prea puțin îşi puteau decide propria soartă. Acolo unde fuseseră taberele lor de pescuit s-au construit puncte comerciale. Familiile s-au văzut angajate într-o economie cu bani gheață care nu le avantaja, iar copiii au fost trimişi la şcoli de stat. Până în

---

[25] *Dryas octopetala*, plantă lemnoasă pitică din familia Rosaceae.

1924, singura cale prin care băştinaşii din Alaska şi-au putut câştiga cetăţenia şi dreptul la vot a fost „să întrerupă orice fel de relaţii tribale” şi „să adopte obiceiurile traiului civilizat”. În familia mea se povesteşte că atunci când străbunica era mică, vorbea în secret în grai indian cu surorile ei, dar dacă erau prinse, tatăl lor le pedepsea.

Există însă un paradox. De unde putem afla mai multe despre oamenii din Alaska, despre cum trăiau şi la cine se închinau, cum se îmbrăcau şi vorbeau în vremurile de care nu ne mai aducem aminte? Exploratorii sunt martorii acelui trecut. Jurnalele Colonelului, precum scrierile lui Meriwether Lewis şi ale Căpitanului Cook, sunt un fel de comoară blestemată. Trebuie să spun că atunci când am citit descrierile Colonelului, cu cerceii de aramă ai bărbaţilor şi vopseaua roşie de pe chipurile femeilor, a fost o experienţă incredibil de tulburătoare. E o ironie când te gândeşti că aceste detalii s-au păstrat chiar datorită omului care avea să declanşeze atâtea schimbări.

Pe de altă parte, pari surprins că îl menţionez pe Isaac în scrisorile mele, dar nu se poate altfel. Deja te consider prieten, Walt, iar asta înseamnă un pas spre a ne cunoaşte mai bine unul pe celălalt. Tu îmi împărtăşeşti lucruri din viaţa ta, aşa că mi se pare firesc să îţi spun şi eu câte ceva despre mine. Şi, din tot ce există pe lume, cred că oamenii pe care-i iubim sunt cei mai importanţi.

Calde salutări,

Josh

Dragă Josh,

Regulile se schimbă al naibii de repede în jurul meu, aşa că nu mai pot ține pasul. Mult prea adesea mi se pare că totul e doar o grămadă de aiureli, oamenii îşi fac mai multe griji legate de etichete şi dispute, în loc să-şi vadă de treaba lor. Cred că mi-a plăcut mereu ce scria Colonelul: „Tot ce contează e felul în care trăieşte omul pe lumea asta”.

Însă din când în când fac câte o gafă – şi ştiu de ce. Bineînțeles că ai dreptate. Prietenii vorbesc despre cei pe care-i iubesc. Nici eu n-aş putea concepe că lucrurile stau altfel. Sper că ajunge dacă mă opresc aici cu acest subiect.

M-am gândit mult la jurnalele acelea. Cum ți-am spus, îmi plăcea să le citesc când eram mic pentru entuziasmul pe care mi-l provocau. Peste ani, după ce m-am despărțit de soție şi m-am pomenit bâjbâind prin viață, le-am reluat. Nu mai ştiu exact ce căutam, cred că-mi plăcea ideea că încă n-am descifrat totul şi încă nu e totul încheiat ca la carte, poate că mai există acolo ceva care încă ne poate tulbura. Mi-am dorit mereu să fi trăit şi eu când încă mai exista ținut nou de descoperit, de văzut, sau să fi avut şi eu îndrăzneala să pornesc în vreo aventură când eram suficient de tânăr pentru aşa ceva.

Însă ultima ta scrisoare m-a pus pe gânduri, legat de ce înseamnă aceste documente pentru tine – trebuie să fie dulci-amărui. Tu trăieşti repercusiunile pe termen lung ale faptelor Colonelului şi ale oamenilor lui. Bănuiesc că simți o oarecare pierdere şi mâhnire, iar acum tot tu trebuie să te-ngrijeşti de păstrarea culturii tale.

Nimic nu-i aşa de simplu cum ne-ar plăcea nouă.

Dar îmi place ideea acelei flori, argințica, înflorind de-a lungul râului.

Al tău prieten,

Walt

Lt. col. Allen Forrester
22 iunie 1885

Un răgaz neaşteptat: câinele a găsit astăzi o nişă în versantul muntelui, cu pereți înalți de stâncă de fiecare parte. În acest defileu umbrit erau nămeți de zăpadă întărită & gheață. Băiatu' a început să se tăvăleasă acolo ca să se răcorească. Noi am rupt bucăți mari şi ni le-am pus pe frunțile arse de soare & pe buzele crăpate. Tillman spune că va încerca să îşi lege o bucățică în creştet cu eşarfa ca să îi țină răcoare, deşi nu cred că o să-i reziste mult pe arşița asta.

Pruitt a făcut o descoperire interesantă.

Apropiindu-ne de trecătoarea prin munții Wolverine, o şa îndepărtată între doi versanți, parcurgem acest ținut înalt plin de iarbă neagră cu flori mici şi pietre acoperite de licheni. Nu ne încurcă nici un fel de copaci sau tufe, aşa că mersul este uşor.

Astăzi am dat de o grămadă de bolovani uriaşi. Pietrele, unele mai mari ca o trăsură, par să se fi prăvălit cu mulți ani în urmă de pe stâncile din preajmă.

Când am ajuns acolo, Tillman & Nat'aaggi s-au suit pe unul dintre ei ca să vadă zona mai bine. Pruitt a mers printre bolovani, cercetându-le suprafața. Atunci a observat petroglifele indiene.

Imaginile sunt gravate rudimentar în piatră & afectate de vreme, însă pe măsură ce descopeream mai multe, simțeam tot mai clar că-mi sunt familiare. Multe sunt nişte desene simple, geometrice. Spirale, modele alcătuite din puncte. Dar apoi din acestea se iveşte un munte. Un tebai. O stea. O pasăre.

Mi-am dat seama – sunt aceleaşi modele pe care le făceau copiii midnooski în jocul cu coardele, pe râul Trail.

Nu-mi pot explica faptul că le întâlnesc iarăşi aici, la kilometri depărtare, în munți, dar mă frapează, ca un ecou bizar.

Dacă oamenii aceştia consideră că munții din fața noastră sunt un loc pe unde hălăduiesc morții, atunci ce înseamnă aceste simboluri? Sunt ele un fel de avertisment sau doar un indicator?

23 iunie

Indiferent ce-or fi, animale sau oameni, sau aşa-zişii Oameni-Gluton, se pare că am suferit de pe urma şiretlicurilor lor.

Mai întâi şi-au făcut simțită prezența când ațipiserăm la umbra bolovanilor. Ne dăduserăm jos rucsacurile şi ne odihneam pe ei. Eu dormeam buştean când m-a trezit Tillman.

— Ai auzit, Colonele? Un fel de marmotă sau ceva, a zis.

Deşi n-am urechea aşa de fină ca a lui, atunci am auzit şi eu sunetele. De deasupra noastră, de pe versantul stâncos – ciripituri, fluierături, apoi pufnete & mârâieli.

Tillman a zis că am putea mânca animalele, deşi încă nu ştiam ce sunt.

Cum burțile goale ne dădeau ghes, ne-am luat puştile, iar Nat'aaggi arcul & săgețile. Nici unul dintre noi nu s-a gândit la rucsacurile lăsate acolo. Ne-am împrăştiat pe coastă, pe urma sunetelor. Băiatu' sărea din piatră-n piatră, lătrând entuziasmat.

Urmărirea a continuat multă vreme, judecata fiindu-ne întunecată de făgăduiala cărnii proaspete.

În cele din urmă a strigat Pruitt, întrebând dacă am dat de ceva.

— Neam! a răspuns Tillman.

Mai întâi nu mi-a venit să-mi cred urechilor. Ciripiturile & pufnetele de pe versant căpătaseră ritmul vorbitului de om. Au urmat cuvinte, neinteligibile, dar în mod clar cuvinte, şi, încă şi mai neliniştitor, râsete & strigăte.

Nat'aaggi a rupt-o la fugă înapoi la bolovani. Noi, după ea.

Pruitt a fost primul care a observat că rucsacul meu dispăruse. Din cauza slăbiciunii lui Pruitt & a rănilor lui Tillman, luasem majoritatea proviziilor în rucsacul meu, inclusiv o cantitate mare de peşte uscat & untură de la indienii de pe lacul Kulgadzi.

Lăsându-i pe Pruitt & Nat'aaggi de pază la proviziile rămase, eu & Tillman am mers pe urmele a ceea ce ni se părea a fi dâra lăsată pe muşchi & iarbă neagră de cei care ne jefuiseră. După aproximativ un kilometru, am ajuns la rucsac.

Conținutul era împrăştiat prin tundră. Dispăruse toată mâncarea, precum şi cana mea de aluminiu. Pierderea proviziilor e o problemă gravă, dar mă supără şi pierderea cănii. M-a însoțit în multe bătălii şi nenumărate marşuri.

24 iunie

Foametea este cel mai banal necaz din această călătorie, dar iarăşi ne confruntăm cu ea. Fructele sălbatice de pe aceste coaste sunt tari & verzi, dar încercăm să le mâncăm şi aşa. Nat'aaggi a prins în capcane câteva animale asemănătoare cu veverițele cu fălci. Le gătim carnea în pastă de făină. Pruitt spune că nu poate mânca fiertura asta. E îngrijorătoare lipsa apetitului.

Nat'aaggi mi-a găsit cana de aluminiu într-un morman de pământ & pietre proaspăt răscolit. Apoi mi-a arătat urmele de animal din noroi.

— *Nothchis*, a zis. Gluton.

62°56' N
143°22' V
Nori dimineața devreme.

Oare El zâmbeşte văzându-Şi creația?
El aşa ştiu-nnoda
Fibrele-n inima mea.
În codrul nopții suav,
Eu sunt tigru-arzând grozav.[26]

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
23 iunie 1885

Trebuie să mă străduiesc să alung aceste gânduri negre. De când am developat plăcile din expediție, nu mai reuşesc să mănânc sau să dorm. Mă frământ cumplit din cauza grijilor. Am devenit o pacoste pentru secretarul generalului

---

[26] Pornind de la câteva versuri din *Tigrul* de William Blake („Cine, cum ştiu-nnoda / Fibrele-n inima ta?"; „Tigru, Tigru, arzând grozav, / În codrul nopții suav." – traducere de Ştefan Augustin Doinaş).

ducându-mă la cartierul general de două ori în tot atâtea zile ca să întreb dacă n-a sosit vreo veste de la Allen. Ce ştiu de el, este teafăr? Generalul a aflat cumva dacă au reuşit să treacă de canion şi se vor întoarce acasă înainte de sosirea iernii? Există cumva rapoarte despre cum sunt triburile de pe Wolverine? Au vreun plan să trimită pe cineva în susul fluviului Yukon în căutarea grupului dacă nu soseşte prea curând nici un raport?

Evident, nu am primit nici un răspuns, doar că trebuie să aşteptăm.

Charlotte e sătulă de atâta stat în casă, aşa că voi îngădui entuziasmului ei să ne dea aripi. Aerul proaspăt şi lumina ne-ar putea face bine. Ne-am luat la pachet mâncarea de prânz, pentru un picnic, împreună cu materialele pentru fotografiat, şi i-am promis să încercăm să găsim vreun cordodel cu cioc bălțat, fiindcă Charlotte n-a auzit niciodată cântecul acestei păsări.

Şi mă jur că mâine o să iau parte la ceaiul doamnelor. Poate o să duc şi o prăjitură sau bezelele alea cu lămâie care îi ies aşa de bine lui Charlotte ca să mă revanşez pentru absențe.

Pare o distracție cam superficială, dar altfel nu ştiu cum să merg mai departe.

24 iunie

Până la urmă, ziua de azi s-a dovedit a fi un mic dar neaşteptat. Ceaiul de după-amiază a început foarte previzibil, dar destul de plăcut. Am dus bezelele cu lămâie ale lui Charlotte, care au plăcut tuturor. Doamna Bailey ne-a povestit în detaliu cina elegantă *à la Russe* la care a participat săptămâna trecută în Portland, iar eu am întrebat

de încercările lui Sarah Whithers de-a învăța să cânte la flaut. (A spus că îi place foarte mult, a învățat să cânte „Greensleeves”[27], dar soțului ei i se pare vulgar şi ar prefera să studieze pianul. Mi-a părut rău că nu era prezentă şi Evelyn, fiindcă sunt sigură că ar fi avut ea ceva amuzant de adăugat pe această temă.)

Doamna Connor nu s-a dezmințit. S-a interesat de treaba pe care o face Charlotte la mine acasă, întrebându-se dacă fata chiar are cu ce să-şi ocupe timpul, de vreme ce eu n-am familie de îngrijit. I-am răspuns că Charlotte îmi e de mare ajutor la fotografiat, că am ajuns să o văd mai degrabă ca pe o asistentă decât ca pe-o menajeră.

— Poate că dacă nu mai e nevoie de fată pentru treburile casnice obişnuite, atunci s-ar putea întoarce la mine. Mi-am dat seama că am cam puține ajutoare.

Am insistat politicos, dar cu fermitate, ca fata să rămână la mine, când mi-am dat seama că lângă noi mai avea loc o conversaţie.

— Suntem cu toatele foarte interesate să aflăm: ai terminat vreo fotografie? a întrebat Sarah Whithers acoperind larma aceea.

— Da, dar nu-s tocmai...

— Vai, ce mult am vrea să le vedem! Nu-i aşa?

— Păi, poate, cândva...

Dar femeile se ridicaseră deja în picioare.

Ştii cumva unde mi-am pus bastonul? Aş fi vrut să fiu încălțată mai potrivit – e ceva de mers până la ea acasă. Îmi dai haina, te rog, doamnă Connor? Să trimitem după trăsură? Nu, nu, ai dreptate. Ar dura mai mult dacă am aştepta. Ah, dar ce palpitant, zici că mergem la biserică!

---

[27] Cântec tradițional englezesc.

Pe drum spre casă mă străduiam să-mi amintesc dacă strânsesem rufele de călcat şi dacă erau multe vase nespălate în bucătărie. Când ne apropiam de curte, am văzut-o pe Charlotte trăgând cu ochiul pe fereastră şi apoi retrăgându-se brusc. Dă, Doamne, să facă un pic de ordine, m-am gândit. Am încercat să le mai rețin un pic pe femei lângă caprifoi, să le întreb ce alte tufe mai înfloresc prin zonă, dar erau prea nerăbdătoare să intre.

Am fost foarte uşurată să văd că locuința nu arăta chiar groaznic, apoi Charlotte mi-a şoptit:

— V-am văzut că veniți pe alee. Am făcut şi io ce-am putut.

— Bravo, i-am răspuns tot în şoaptă.

Mă simțeam copleşită cu toți ochii aceia ațintiți dintr-odată asupra fotografiilor mele, dar trebuie să recunosc că femeile erau amabile şi entuziasmate. Imaginea cu mărul în floare şi cu terenul de instrucție pe fundal a fost una dintre preferate. Le mai plăcea şi imaginea cu Charlotte stând pe veranda din față, iar doamna Bailey a întrebat dacă nu i-aş putea face o asemenea fotografie şi ei, împreună cu familia. Am răspuns că nu eram deosebit de interesată de portrete, dar poate că mai încolo, la toamnă, când nu voi mai fi atât de ocupată cu păsările sezoniere.

M-a surprins să o văd pe Sarah Whithers atât de îndrăgostită de fotografia încețoşată, cea cu scatiii pinilor în zbor.

— Ce-i aici? a întrebat mirată.

Iar când i-am explicat, a spus că e o fotografie deosebit de frumoasă. I-am zis că îi dăruiesc poza dacă îi place cu adevărat.

— Eşti sigură? E mult prea prețioasă.

Îmi dădeam seama că e încântată, aşa că am insistat. A studiat-o o vreme, iar apoi a ridicat privirea dinspre

fotografie ca şi cum atunci ar fi văzut casa şi pe mine pentru prima oară.

— Dar soțul dumitale? Ce-o să zică el când o să vadă toate astea?

Părea o întrebare foarte personală, dar de data asta am ştiut şi eu exact ce să spun:

— Cred că o să-i placă foarte mult.

S-a lăsat tăcerea în cameră, iar femeile îşi aruncau priviri de parcă nu erau convinse, însă cu cât mă gândesc mai mult la afirmaţia mea, cu atât sunt mai sigură. Nu pot prezice tot ce o să simtă Allen, dar de asta sunt sigură: o să fie încântat să afle de fotografiile mele, o să spună că nu s-a îndoit niciodată de mine şi o să alunge ideea că timpul ar fi fost mai bine folosit dacă în absența lui aş fi ţinut casa lună.

25 iunie

Nu poate fi semn bun. Azi-dimineață foarte devreme, o slujnică de la casa generalului Haywood a venit la uşă şi a întrebat dacă nu cumva se află la noi domnişoara Evelyn. Am răspuns că încă n-o văzuserăm pe ziua de azi.

— Dar aseară? a întrebat femeia.

I-am răspuns că nu. Şirul de întrebări m-a îngrijorat şi am întrebat dacă domnişoara Evelyn era bine. Slujnica mi-a zis doar să o anunțăm de îndată pe doamna Haywood dacă aflăm pe unde este.

Charlotte a spus că o să încerce să afle mai multe de la mama ei, care se ocupă de rufele generalului şi ale soției lui, iar eu nici n-am încurajat-o, dar nici nu m-am opus.

Până după-amiaza, am aflat că Evelyn a dispărut de fapt de ieri dimineață şi s-a descoperit că îşi petrecuse noaptea la Quimby House din Portland. Ea se apără

susținând că e absolut nevinovată, zice că a mers la cumpărături în oraş cu o prietenă şi a fost prea obosită să se întoarcă în aceeaşi zi, şi totuşi nu-mi pot reprima bănuiala că locotenentul Harvey poartă o parte din vină. Prea se aseamănă, cum îşi caută ei doi fericirea în locuri primejdioase.

Iar acum îmi doresc să nu fi scris toate astea. Chiar şi în propriul jurnal, doar o linie subțire separă exprimarea unei îngrijorări autentice de bârfă, şi nu doresc să cad în acea ispită cam meschină. Doar că Evelyn este cea mai dificilă dintre toate prietenele pe care le-am avut vreodată, fiindcă e capabilă de atâta bunătate şi inteligență, dar rareori alege aceste căi.

26 iunie

Azi-dimineață, când aruncam nişte lături, un corb mare a venit în zbor şi s-a aşezat lângă toaletă şi, odată cu ivirea lui, tot calmul şi echilibrul pe care mă străduiesc cu greu să le dobândesc mi s-au risipit. Cred că arătam ca o nebună când m-am repezit în fugă spre el țipând să plece şi să mă lase în pace. A bătut din aripi şi atunci m-am gândit la Allen în sălbăticia din Alaska şi la cum o pasăre poate purta blesteme în zbor. Am aruncat găleata goală sperând să îl lovesc. Găleata s-a rostogolit inofensivă prin curte, pasărea a făcut un mic salt înapoi şi atunci am văzut că era un corb obişnuit, nu cel cu un picior beteag şi privirea strâmbă.

Mă gândisem de mai multe ori că aş putea să caut corbul ca să-l fotografiez. Oare ce aş fi descoperit dacă priveam şi a doua oară în acei ochi?

N-am mai văzut pasărea aia de când am pierdut copilul, dar şi dacă s-ar întoarce, nu cred că aş încerca să-mi ațintesc obiectivul asupra sa.

Tata spunea mereu că artistul trebuie să fie măcar pe jumătate îndrăgostit de subiectul său. Nu mă îndoiesc că se poate descoperi un anumit soi de frumusețe în impulsivitatea şi foamea unui animal sălbatic care se hrăneşte cu hoituri, dar pe mine nu mă tentează. Sunt îndrăgostită de o perspectivă complet diferită.

Tărâmul nedescoperit

Edmund Stedman, 1878

De-am şti măcar
Tărâmul de la cap de drum în beznă,
Unde-s ferice văi, păşuni de vis;
Ah, dincolo de-a sufletului caznă,
De-acel tărâm de-am şti ceva precis,
Cine n-ar pleca?

De-am auzi
Al îngerilor cânt, în zboruri 'nalte,
De-am prinde cu privirea clară-n zori,
Împărăţia care-n față ni se-arată, —
În clipa de extaz când vezi, când mori,
Ah, cine s-ar feri?

De-am şti precis
Că ne vom regăsi un drag prieten
Pierdut sau că privind ca-ntr-un abis
Celest în ochii scumpei vom privi, —
Ăst freamăt istovit, de-am şti precis,
Cine l-ar suferi?

(Foaie scrisă la maşină, împăturită & strecurată în jurnalul din 1885 al lt. col. Allen Forrester. Cu o însemnare de mână în partea de jos: *Dragă Walt – păstrează asta pentru mine. M-a făcut să mă gândesc la călătoria Colonelului în munți. Plănuiesc să te vizitez în luna mai. Cu dragoste, de la sora ta, Ruth*)

Lt. col. Allen Forrester
25 iunie 1885

Ne-am oprit ca să ne odihnim şi să ne ferim de soarele după-amiezii. Dacă vom porni din nou când se lasă seara, ieşim din trecătoare până în zori.

Tillman a protestat la auzul planului. I-am explicat că seara se va face mai răcoare, dar cerul fiind senin, o să avem suficientă lumină să vedem pe unde mergem. Soarele arctic nu coboară sub orizontul nordic decât câteva ore în fiecare noapte, rămâne un fel de lumină crepusculară chiar şi după apus.

Tillman nu era convins.

— Nu înțelegi, Colonele? Glutonii ăia se hrănesc cu carnea morților. Ne apropiem de lumea aia de dincolo despre care vorbesc indienii. N-ar trebui să hoinărim aşa noaptea. Dacă-s fantome pe-aici, o să bântuie pe coaste.

Ocultismul nu ne-ajută cu nimic. Atât am zis. La care Tillman a spus că nu mi-o păsa mie cine ştie ce de duhuri, dar poate că le pasă lor al naibii de tare de mine.

Asta l-a făcut pe Pruitt să chicotească deodată. În curând amândoi râdeam de-a dreptul. Nat'aaggi era uluită de veselia noastră.

Tillman a spus destul de indignat că nu-i nimic de râs şi că singura cale să fim în siguranță ar fi să aruncăm toți nişte sare peste umăr ca să alungăm duhurile.

— Nu c-aş fi vreun din ăla superstițios, a adăugat Tillman pe un ton serios.

Asta ne-a făcut iarăşi să râdem în hohote.

Pruitt a spus că dacă cineva are sare de aruncat peste umăr, atunci el o să se târască în patru labe şi o să lingă fiecare grăunte.

— Da, frate, a căzut de acord Tillman. Ce n-aş da şi eu să pot linge un fir de sare & să trag o duşcă de whisky dup-aia.

Exact aşa cum ne-au prevenit indienii, nu există lemne de foc, n-ai cum să mănânci sau să-ți faci adăpost. Doar lapoviță & vânt puternic. Am sperat să scăpăm de furtună înainte să ne instalăm tabăra. Nici unul dintre noi nu vrea să rămână aici, dar n-avem de ales. Ne ghemuim, cu sacii de dormit traşi peste cap. Nat'aaggi se înfăşoară într-o tunică de piele. Tillman i-a oferit haina lui, dar ea a refuzat-o. Stăm cât putem de înghesuiți între stânci. Abia văd când scriu pe pagini în sacul ăsta de dormit. Altceva nu e de făcut. Aşteptăm.

Pruitt tot strigă, îl aud peste vuietul furtunii.

— Ai simțit? Simți şi tu?

Mi se pare o aiureală ce spune. Cică simte mâini care îl ating. Ceva trage de el. Spune că trebuie să fugă de-aici. L-am avertizat să rămână pe loc.

(însemnare nedatată)

Scumpa mea Sophie. Mă rog să citeşti asta. Eşti tot ce am mai drag pe lume.

Nu ştiu dacă vom supraviețui acestei nopți. Sunt peste tot, ne înconjoară. Strigă & țipă atât de tare, încât mi-e greu să scriu aceste cuvinte.

Trebuie să ştii că te iubesc.

Nu mă tem de moarte, ci de trecerea din acest loc către neant, de faptul că sunt conştient că soseşte. Aş prefera să fiu tras în țeapă decât să trăiesc spaima asta prelungă.

373. După stingere (sau ora stabilită de ofiţerul superior) până la ivirea zorilor, o santinelă somează orice persoană care se apropie, luând, în acelaşi timp, poziţia de atac la baionetă. Nu va permite nici unei persoane să se apropie mai mult decât distanţa la care poate să atace cu baioneta decât dacă acea persoană spune parola sau este însoţită de un ofiţer sau un subofiţer însărcinat cu paza.

Din *Îndreptarul soldatului, pentru militarii din Armata SUA*, 1881

Lt. col. Allen Forrester
26 iunie

Ne-am trezit pe un munte plutitor. Deasupra, un cer albastru luminat de soare. Furtuna care ne-a cuprins azi-noapte s-a aşternut sub formă de nori albi dedesubtul nostru, în Valea Wolverine. Nu vedem nimic din râul sau pădurea de jos. Din privelişte lipseşte pământul, doar abur & stâncă & cer. Munții, în toate părțile, sunt albi de la zăpada cea nouă. Soarele scânteiază puternic de pe stânci & frunzele de iarbă neagră încă umede de la zăpada topită.

Nat'aaggi a găsit un pâlc de tufişuri mici, cu rămurele numai bune de făcut focul. Cât să ne dea un pic de căldură, până încălzeşte soarele zona.

— Mă dor toate, de parcă aş fi băut toată noaptea, a zis Tillman.

Toți ne simţim la fel. Clipim ferindu-ne de lumina puternică a zilei, ne dor capul & muşchii de zici că am fost

bătuți. Pun aceste simptome pe seama nopții lungi, nedormite & a faptului că suntem în pragul hipotermiei.

Când stăm lângă focul care dă mai mult fum decât căldură, încercăm să ne limpezim amintirile despre ce s-a întâmplat astă-noapte.

Sunt atâtea lucruri neexplicate. La ce am fost martori? Groaza, aşa absurdă cum pare, încă nu ne-a părăsit.

Furtuna s-a abătut asupra noastră dintr-odată. Norii negri s-au înghesuit peste creste & peste noi, aerul a devenit rece ca gheața & umed, hainele ni s-au făcut fleaşcă, eram uzi şi pe fețe. Soarele de la miezul nopții a dispărut.

S-au ivit din ceață. Şi totuşi cum aş putea spune că s-au ivit? Erau doar umbre în fuioarele de ceață spulberate de vânt. Brațe, mâini, guri urlând. Atingerea lor – tăioasă ca gerul. Unele aveau forme umane, în vreme ce altele erau fiare uriaşe, învălmăşindu-se.

Ne-a cuprins buimăceala. Am ieşit toți din sacii de dormit. Băiatu' lătra înnebunit în toate direcțiile, de parcă îl amenințau nişte păsări de sus. Nat'aaggi şi-a scos arcul, apoi a îngenuncheat & a început să plângă. Tillman îşi striga mama. L-am auzit pe Pruitt urlând din depărtare.

Nu ştiu cum de-am avut atâta noroc să-l pot găsi pe Pruitt fără să mă rătăcesc şi eu. Am bâjbâit prin ținutul acela întunecat & cenuşiu, luând-o pe urma țipetelor. Nu vedeam nimic. Vocile se mişcau, se roteau în jurul meu & mă răsuceau, până n-am mai ştiut nici de unde venisem. Nu-l puteam găsi pe Pruitt, dar nici tabăra, nici pe altcineva. Dar l-am auzit pe Băiatu' scâncind în apropiere, apoi am desluşit un scheunat slab, ca şi cum câinele primise o lovitură zdravănă cu piciorul.

Am continuat să merg orbeşte. L-am strigat pe Pruitt. M-am pomenit la marginea unei prăpăstii abrupte. Nu vedeam decât beznă la picioarele mele. Din depărtare răzbătea sunetul apei curgând pe stânci.

Atunci o mână mi s-a lăsat pe ceafă. Nu se simțea nici o mişcare, nici o răsuflare în spatele meu. Doar o greutate mare şi rece care părea să-mi pătrundă prin piele & carne & oase, până când degetele acelea lungi mi s-au încleştat de beregată.

Ce mă tulbură cel mai mult e impulsul simțit în acea clipă. Am făcut un pas înainte. Pietrele se sfărâmau sub tălpi, se prăvăleau în tăcere în hăul întunecat. Urmam eu.

Nu intenționasem niciodată până atunci să fac aşa ceva. Şi totuşi acum jinduiam să o fac; jinduiam după moarte, aşa cum jinduieşti după apă când te usuci de sete. Să fiu înghițit de întuneric & frig & gheață & stâncă. M-am sforţat să mă opun, aşa cum te smulgi dintr-un somn greu. Am întins mâna spre tocul pistolului.

Am fost salvat de un sunet. Nu era vocea lui Pruitt, de atâta lucru sunt sigur. Şi nici țipetele acelor iele prevestitoare de moarte.

Era plânsul unui copilaş. Se auzea din ceață: scâncetul prelung, rugător, ritmic al unui nou-născut. Iscat din propria minte, eram sigur, spre a-mi aminti de Sophie & de copilul nostru & de tot ceea ce mă cheamă acasă.

Degetele reci mi s-au retras de pe gât. M-am întors să-mi înfrunt inamicul, dar n-am văzut decât norii gonind.

Parcă mă înecasem în apă rece ca gheața, trupul mă durea cumplit, aveam mintea amorţită. Am mers pe jumătate mort înapoi în tabără. Nu departe de defileu, am dat de Pruitt, care se cățăra pe pietroaie. Am strigat la el, dar nu mă vedea, nici nu mă auzea.

O demență înfiorătoare & jalnică îl cuprinsese. S-a suit cât de mult a putut pe pietrele alea, a rămas cu brațele larg deschise, cu chipul ridicat către cerul întunecat.

— Ia-mă acum! Laşule. Ce-i asta? Doamne Dumnezeule, Tatăl meu, nu vrei să mă primeşti, tu, care-ai făcut din mine tot ceea ce sunt?

Se plesnea zdravăn cu palmele peste cap şi peste piept.

— Uite & uite & uite, striga, Tu ai făcut asta! Eşti diavolul dacă asta faci Tu dintr-un om.

Apoi s-a chircit la pământ ca un bolnav. Când în sfârşit am reuşit să ajung pe pietrele unde stătea ghemuit & gemea, l-am atins pe umăr. M-a privit cu nişte ochi înnebuniţi.

— L-ai auzit? m-a întrebat. Copilul care plângea în ceață? E fapta mea. Un duh care suferă.

A dat să-mi smulgă pistolul, dar m-am luptat cu el şi l-am biruit.

— Împuşcă-mă. Te implor, Colonele. M-a părăsit. Trebuie să faci asta pentru mine.

Mi-am folosit toată forța ca să-l stăpânesc & să-l aduc înapoi la ceilalți. Tot drumul a bolborosit incoerent.

Când ne-am întors, Tillman ne-a somat să ne identificăm, altfel trage. Ne vedea fețele, ne auzea vocile, şi totuşi a trebuit să duc muncă de lămurire cu el. Într-un târziu nu şi-a mai aţintit puşca spre noi, dar a început să tragă în toate direcțiile. Gura țevii scânteia puternic în ceața întunecată, împuşcăturile răsunau cu ecou din versanții stâncoşi. I-am ordonat să se oprească.

— Ai dreptate, ai dreptate, a zis. Nici un glonț n-o să oprească ce-i aici.

Ne-am petrecut restul furtunii strânşi unii într-alții, sprijiniți cu spatele de pietre. Chinul a continuat întreaga noapte, am tot auzit urlete & țipete & săgeți şuierând, şi toate păreau la o aruncătură de băț de noi. De câteva ori pământul s-a zguduit de parcă treceau uriaşi. Pruitt plângea. Nat'aaggi stătea cu genunchii la piept, cu cuțitul în mână. Băiatu' era ghemuit în fața ei, cu un mârâit permanent în gâtlej, cu urechile ciulite în toate direcțiile. Îmi țineam puşca pregătită, chiar dacă ştiam că nu ne e de nici un ajutor.

Târziu în noapte, când încă era întuneric, a început să ningă.

Cum pot descrie liniştea bizară care ne-a întâmpinat în dimineața asta? Furtuna s-a domolit, nălucile au dispărut tocmai când zorii se iveau prin norii ce se risipeau. Ne-am ridicat în picioare, ne-am scuturat zăpada de pe haine. Cât vedeam cu ochii, în toate direcțiile, un strat subțire, alb acoperea întreg peisajul. Nici o singură urmă în zăpadă, nici de animal, nici de om. Nici o şoaptă. Acolo unde cu doar câteva clipe înainte răsuna un vacarm de suferință & chin, acum nu mai era nimic.

Ne-am strâns ce-am mai găsit din lucrurile noastre şi am căutat un loc mai ferit pentru odihnă, fiindcă suntem cu toții prea obosiți ca să mergem mult. Nu departe am trecut de prăpastia în care aproape mă prăbuşisem în timpul nopții. Tillman a fluierat impresionat.

— Doamne, Colonele. Ar fi fost ditamai căderea.

Drept în jos, probabil la o distanță de vreo opt sute de metri, un pârâiaş curgea printre stâncile ascuțite.

27 iunie

Vremea bună ține, aşa că ne continuăm drumul prin trecătoare. Azi ne-am odihnit puțin, însă doar la cele mai fierbinți ore ale amiezii. Suntem cu toții nerăbdători să ieşim din munți înainte să se dezlănțuie altă furtună.

Am făcut o scurtă pauză în locul unde un pârâu umflat erodase un mal noroios. Din acest nămol pe jumătate înghețat se ițea o pereche de colți ca de elefant, fiecare lung de aproape un metru & de un maro-roşcat. Tillman a

blestemat în timp ce noi, ceilalți, admiram priveliştea ciudată.

— Astea-s, Colonele. Coarnele pe care le-am văzut eu ieşind dintre nori, la fiarele alea monstruoase şi blănoase, doar că erau făcute numai din ceață.

Tillman a coborât în albia pârâului, a cercetat malurile.

— Ia uitați-vă aici, a strigat. Doamne!

Găsise şira spinării animalului încastrată în nămol, fiecare vertebră fiind mai mare ca o mână de om. A încercat să scoată un os, dar nu se clintea.

Pruitt probabil că ar şti câte ceva despre aceste rămăşițe dacă ar avea mintea limpede. Nu vorbeşte şi nu pare să fie conştient de prezența noastră, nu face decât să înainteze împleticit pe lângă noi. Uneori, aparent fără vreo pricină, izbucneşte în țipete sau suspine. Ne sperie & ne deranjează pe toți. De câteva ori i-am ordonat locotenentului să se adune, dar zadarnic.

28 iunie

Am reuşit! Am ieşit din trecătoare, acum privim spre valea fluviului Tanana.

Parcă ne pregătim să coborâm în altă lume. Stâncile & ghețarii din valea râului Wolverine lasă loc unei privelişti întinse, cu o serie de lacuri şi pâraie care se împletesc. Am ieşit din trecătoare la ora 3 dimineața, tocmai când se înălța soarele, nu la est, ci aproape la nord. Era o imagine magnifică – soarele străpungând orizontul îndepărtat, valea întinzându-se înaintea noastră în zorii aurii. Toți eram euforici. Când Tillman a scos un răcnet, câinele a început să alerge frenetic în jurul lui & să latre. Până şi Nat'aaggi cea tăcută parcă a reînviat.

Este o uşurare imensă. Încă nu am ajuns acasă, dar am răzbit cele mai mari greutăți.

Chiar şi cu starea jalnică în care se găseşte Pruitt, sunt mândru de aceşti oameni. Mulți au considerat expediția asta imposibilă, să călătoreşti în susul râului Wolverine, să traversezi tărâmul acesta până în inima Alaskăi. Şi totuşi iată-ne. Am străbătut într-un marş susţinut cei 800 de kilometri de la țărm. În fața noastră mai sunt încă 1.600 de kilometri până la mare, dar vom călători pe pământ cartografiat de albi. Vom naviga cu uşurință în josul râurilor, nu vom mai trage în amonte sănii & bărci de piele. Vom găsi puncte comerciale unde ne vom putea reface proviziile.

S-ar putea să ajungem la țărm înainte să se termine vara.

Între răsăritul soarelui & focul făcut de Nat'aaggi, suntem deja ceva mai uscați, încălziți & aproape fericiți. Băiatu' doarme tun lângă foc, chiar dacă dă din picioare & scânceşte în somn.

Tillman tocmai a scos din buzunarul hainei un pătrat mic, împachetat în hârtie cerată & legat extraordinar de grijuliu cu un şnur. Şi l-a aşezat pe genunchi.

A întrebat dacă ghiceşte cineva ce-i înăuntru.

Nici unul dintre noi n-a răspuns. Tillman l-a desfăcut, scoțând la iveală două pătrățele de ciocolată. Le-a rupt în bucăți mai mici, ne-a dat o porție fiecăruia.

Să simți gustul ăsta dulce după atâtea luni de mâncat numai vânat nesărat şi gătit doar pe jumătate, pastă de făină, orez plin de viermi & somon rânced.

— Iuu-huu, a urlat Tillman. Cred că n-am mai mâncat în viața mea ceva atât de bun. Hai, Nattie, îndrăzneşte. N-ai de gând să guşti?

Privindu-ne atentă, a pus şi ea bucăţica de ciocolată pe limbă. O uimire deplină i s-a aşternut pe chip.

— Aşa mai merge, a zis Tillman.

Ceilalţi picotesc la soare. Linişte deplină pe coasta asta de deal. Singura fiinţă vie zărită până acum de partea aceasta a munţilor a fost un corb care-a trecut pe deasupra capetelor noastre & a zburat în jos, către valea Tanana.

Partea a V-a

Tunică de indian din Alaska
Indieni de pe râul Wolverine, 1885
Colecţia Allen Forrester

Piele de elan, cusături din tendoane, decorată cu ace de porc spinos turtite şi cochilii de dentalium, garnitură din blană de vidră, vopsea din seminţe de salcia-lupului[28] şi ocru. Bogat împodobită, ceea ce sugerează că a aparţinut unui bărbat cu un statut important.Atipic desfăcută în partea frontală, în stilul hainelor europene.

Distrugeri: gaură provocată de glonţ în partea stângă sus, pătată pe faţă şi dos.

---

[28] *Elaeagnus commutata*, plantă cu fructe mici, argintii, care creşte doar în anumite zone din America de Nord.

Oregon Post

O CĂLĂTORIE ÎN ALASKA
LT. COL. FORRESTER EXPLOREAZĂ UN RÂU SĂLBATIC DIN NORD

WASHINGTON, D.C., 15 iulie – Gen. James Keirn a primit primul raport de la lt. col. Allen Forrester, care a plecat în această primăvară de la Cazarma Vancouver din Teritoriul Washington într-o încercare de explorare a regiunilor din Nordul Îndepărtat.

„Această expediție le întrece pe toate cele întreprinse până acum pe continentul american, de la Lewis şi Clark încoace, şi stabileşte un record mondial după Livingston”, a spus generalul.

Potrivit raportului, care a fost adus în sud de indienii sălbatici şi apoi de un vapor de poştă, col. Forrester a ajuns la gura de vărsare a râului Wolverine cu mai bine de trei luni în urmă, iar acum urmează cursul râului, în inima Alaskăi. Gen. Keirn spune că colonelul şi grupul său plănuiesc să îl traverseze în zona de unde izvorăşte un fluviu pe nume Tanana, iar apoi să continue către marele fluviu nordic Yukon. După o călătorie de aproape 1.600 de kilometri către coastă, grupul speră să ajungă în oraşul St. Michael din Strâmtoarea Bering şi să se întoarcă în Statele Unite cu vaporul.

De foarte mult timp exploratori îndrăzneți au visat la o expediție pe râul Wolverine, încă dinainte ca Alaska să intre în posesia Statelor Unite, însă ruşii au dat greş de fiecare dată, din cauza indienilor ostili şi a ținutului dificil. De atunci încoace au eşuat şi câteva expediții de explorare conduse de ofițeri americani, oficialitățile din armată ajungând să considere această întreprindere aproape imposibilă.

Col. Forrester este însoțit în extraordinara sa călătorie de lt. Andrew Pruitt, din Madison, Wisconsin, şi de sgt. Bradley Tillman, din Carbondale, Pennsylvania, dar grupul se bazează şi pe ajutorul unor călăuze indiene din Alaska.

Lt. col. Allen Forrester
29 iunie 1885

Astăzi am fost întâmpinați de un grup de călăuze indiene de pe râul Tetling când ne apropiam de satul lor. N-au fost surprinşi să ne vadă, cum ne-am fi aşteptat, ci ne-au primit cu căldură. Apoi am înțeles că li se dăduse dinainte de ştire că s-ar putea să venim înspre ei.

Dar cea mai bună veste e că au o scrisoare pentru mine, care a fost adusă cu vaporul pe fluviul Yukon la începutul verii. Nu pot decât să sper că este de la Sophie. Abia aştept să aflu despre sănătatea ei şi a copilului.

30 iunie

Scrisoarea ei mă face să mă întreb: pentru cine scriu aceste pagini?

1 iulie

Rămânem la râul Tetling, afluent al fluviului Tanana. Aici sunt patru case indiene din scoarță de mesteacăn, cu 35 de bărbați, femeile acestora, copii & câini.

Mulți dintre indieni suferă de o tuse severă, plus alte semne de boală, totuşi se străduiesc să fie ospitalieri. Stăm în casa căpeteniei, unde ni se dă carne de karibu. Mâncăm, apoi dormim. Pruitt mănâncă bine, a început să-şi revină, deşi noaptea țipă adesea.

Tillman e cel mai puternic dintre noi, la trup & la minte. Scriu acum aici doar fiindcă m-a trezit Tillman, m-a ajutat să mă ridic în capul oaselor şi mi-a pus în mâini jurnalul & creionul.

Am mototolit scrisoarea ei şi-am aruncat-o în flăcări. Acum îmi pare rău. Oare i-am înțeles greşit cuvintele? Dacă aş putea s-o recitesc, aş găsi acolo ceva care să-mi domolească mânia?

2 iulie

Planurile de a coborî cu pluta până la Yukon ne sunt zădărnicite. Indienii spun că e imposibil, din cauza bulboanelor & a cascadelor, dar şi pentru că nu-i nici urmă de somon pe Tanana. Trebuie să ne construim bărci de piele.

3 iulie

Tillman şi cu mine am călătorit într-un sat învecinat ca să facem rost de blănuri de karibu pentru bărci.

Băştinaşii de aici sunt bine aprovizionați cu arme & muniție de la Fort Reliance. Poartă cămăşi & rochii de bumbac. Se pare că majoritatea, dacă nu chiar toți, au fost convertiți. Pe mormintele lor sunt cruci ruseşti.

Când a dat cu ochii de morminte, Tillman şi-a făcut cruce, a zis că speră ca astfel să țină departe de el spiritele muntelui. Nu ştiam că e credincios. Se pare că a fost crescut în spirit religios, dar apoi s-a îndepărtat de biserică.

— După câte-am văzut, Colonele, cred că e cel mai bine să ne asigurăm, a zis.

Oricât aş încerca, nu pot găsi nici o alinare.

4 iulie

Aproape am terminat de construit o baidara din piele de karibu.

Mâncarea este foarte puţină chiar şi în satul indienilor. Pentru nişte ştiucă arctică uscată, mreană de mare, lipan şi peşte alb am dat toţi banii pe care-i mai aveam, precum şi toate lucrurile de care ne puteam lipsi – bricege, haine. Tillman a renunţat până şi la pantaloni când s-a făcut schimbul, aşa că a rămas doar în izmene.

Ni s-a spus să odată ce ajungem la fluviul Yukon, vom putea obţine provizii fie de la punctul comercial de lângă confluenţa cu fluviul Tanana, fie de la casa unui misionar care locuieşte în zonă împreună cu familia.

Însă indienii ne-au avertizat să parcurgem în cea mai mare linişte următoarea porţiune a râului. Se pare că taionul din satul vecin e cam războinic. Ne-au zis că e posibil să fim ucişi dacă ne zăresc oamenii lui.

*

E Ziua Independenţei. În seara asta, când mi-am dat seama, i-am înştiinţat pe oameni. Tillman a insistat să facem un foc de tabără. Apoi a stat acolo în picioare, cu un aer solemn, în izmene, şi a tras câteva focuri în aer. Am încercat să cântăm câteva versuri din „My Country Tis of Thee”. N-a fost un spectacol prea înălţător. Indienii n-au părut impresionaţi.

5 iulie

În dimineaţa asta, la ora 6, am lansat barca în care ne aflăm eu, sgt. Tillman, lt. Pruitt, Nat’aaggi & câinele. Am vâslit trei ore până am ajuns la confluenţa cu fluviul

Tanana. Pruitt e tot slăbit, dar în sfârşit coerent. Cred că i-au făcut bine somnul & căldura, deşi încă pare tulburat.

Suntem într-un ținut complet diferit de Valea Wolverine. Aerul e încins. Nu sunt ghețari sau maluri stâncoase. În schimb, întinderi cu dealuri vălurite, munți doar la mare depărtare. La nord ard focuri multe prin păduri, aşa că aerul e încărcat de fum. Apa din lacuri e stătătoare & nu se poate bea.

Fluviul Tanana este lat de câteva sute de metri până la un kilometru şi jumătate, cu o apă mocirloasă, maluri de argilă. Facem cam 5 sau 6 kilometri pe oră.

Lipsa somonilor nu e un semn bun pentru călătoria noastră, fiindcă s-ar putea să indice prezența cascadelor în aval.

6 iulie

Pruitt prezintă simptome de scorbut în stadiu avansat. Mi-a atras atenția când şi-a scuipat un dinte la masa de seară. La o investigație mai amănunțită, am descoperit că are picioarele & trunchiul acoperite de nişte leziuni mari, negricioase.

N-am dubii în privinţa cauzei. În afară de faptul că hrana a fost puțină & de slabă calitate, purtăm aceleaşi haine de pe 20 martie & am fost expuşi la temperaturi extreme. Dozele de acid acetic n-au avut efect. În cazul lui, lipsa apetitului n-a făcut decât să înrăutățească situația. Toate astea au contribuit mult la indispoziția lui din ultimele săptămâni, poate şi la starea mentală precară.

7 iulie

Am țintit corbul, am vrut să-l împuşc.

Nu voia să ne lase în pace, se tot rotea & croncănea pe deasupra capetelor noastre când mergeam prin pădurea de molid. Am tras şase gloanțe cu carabina, dar nici unul nu şi-a atins ținta. Bărbații nu îşi dau seama, dar eu ştiu cine e corbul.

Aş fi vrut să văd pasărea prăbuşindu-se la pământ.

Vreau să dorm. O uitare care să aducă iertarea.

Raport întocmit de lt. col. Allen Forrester
6 iulie 1885

Notez aici această confesiune. Pe data de 28 iunie 1885 l-am amenințat pe locotenentul Andrew Pruitt cu pistolul.

Coboram de pe Vârful Tebai, în drum spre Tetling, când locotenentul s-a întins pe pământ & a refuzat să se mai ridice. Fiindcă nu mai aveam nici un fel de hrană & nici nu exista posibilitatea să găsim ceva în imediata apropiere, nu puteam face tabăra acolo. I-am explicat locotenentului că ar trebui să continuăm să mergem către râu, în speranța că acolo vom da de băştinaşi de la care să facem rost de ceva mâncare.

Dar locotenentul refuza în continuare să se ridice. I-am ordonat sergentului Bradley Tillman să mă ajute să îl sculăm pe locotenent în picioare. Speram ca împreună să avem destulă putere şi să călătorim în felul acesta până la râu.

În acel moment locotenentul s-a tras cu forța din mâinile noastre, respingându-ne ajutorul, & s-a întins iarăşi pe jos. L-am avertizat că dacă are destulă vlagă să se lupte cu noi, are destulă şi să meargă. Iar atunci am scos pistolul & i l-am ațintit către cap. I-am spus că dacă nu se ridică, îl împuşc, considerându-l dezertor. Locotenentul nu s-a ridicat în picioare, iar eu am armat revolverul. Apoi am tras un glonț în pământ, lângă capul locotenentului. Atunci a intervenit sergentul Tillman, l-a săltat pe lt. Pruitt în picioare & a început să coboare dealul, obligându-l şi pe el să meargă. Sergentul mi-a spus atunci că pot să bag pistolul înapoi în toc.

Am convingerea fermă că, în calitate de conducător al acestei expediții, nu am reuşit să-mi păstrez calmul cum se cuvine. Am lăsat furia să îmi întunece judecata. Nu am remarcat problemele de sănătate ale locotenentului şi starea mentală care i se înrăutățea. Sunt vinovat şi, prin urmare, îmi asum responsabilitatea.

Lt. col. Allen Forrester

Lt. col. Allen Forrester
8 iulie 1885

O pereche de gâşte canadiene cu boboci, pe mal. Cei cinci pui sunt gri şi pufoşi, dar încep să le crească şi penele. Caută hrană prin iarba verde chiar în timp ce trecem pe lângă ei în barca noastră de piele.

Bănuiesc că mama e cea care merge în urma puilor. Ține capul sus, pe un gât lung şi suplu. Pete albe pe obraji. Ochi rotunzi. Scânteiază, negri.

Masculul ne priveşte mai atent. De pază.

Deşi suntem aproape morți de foame, n-o să le îngădui bărbaților să le omoare.

Mi s-a părut că aud un glas de femeie din ciocul ei negru.

Nu mi-e bine.

Lt. col. Allen Forrester
9 iulie 1885

Nu scrie acilea Colonelu ci sergentu Bradley Tillman.

Colonelu e bolnav şi dă la boboci. Are fierbinţeală şi nu prea ştiu ce să facem doar că Nattie îl spală la râu şi lentu îi dă ceva asprină.

Nam citit ce scrie Colonelu în cărticelele lui zi de zi. Sunt ale lui. Eu numa scriu aici ca să se ştie ceo mai urma. Numi place deloc că sar putea să moară Colonelu findcăi om bun. El ne ăndeamnă şi ne ajută să supraveţuim şi când navem nimica de mâncare. So mai inerva el uneori dar aşa fac toţi oameni buni.

Ştim că ar vrea să mergem în josu râului aşa că aşa facem chiar dacă ne muşcă rău gâjgănile şi sencinge Colonelu când îl înfăşurăm în sacu de dormit. Încercăm să nu facem multă gălăgie pe aici că e un taion rău. Sperăm să nu ne întâlnim cu el.

Deci cam atâta pe ziua de azi. Mă rog ca Colonelu să scrie mâine aici. E senin şi cald şi râu e domol.

Al naibi de bucuros că lentu e mai bine că numi prea plăcea să fiu eu singuru întreg la trup & minte. Nam fost niciodată bun la scris. Îm cer scuze de greşeli. Lam rugat pe Pruitt să majute da sa săturat sămi zică pe litere cum se scrie şi nu vrea să scrie el în caietu Colonelului dar eu crecă trebe.

11 iulie

Sgt Tillman iară. Colonelu nu sa făcut bine aşa că iară scriu eu.

Am încercat să nu fim văzuţ dar neau găsit indieni când treceam cu barca la miezu nopţi. Noroc cam ascunso pe Nattie în tufişuri când am auzit ămpuşcăturile aşa că sper că e bine cu barcă cu tot. Indieni neau dus mai departe de râu. Nu vorbeau mult şi aveau puştile pregătite ceea ce nea

cam inervat pe mine & lent. A trebuit săl ajutăm pe Colonel să meargă că avea febră şi nici nuş dădea seama ce sentâmplă. Erea bine să dăm jos haina indiană de pe Colonel da am uitat. Indieni neau dus vreo 16 kilometri în pădure departe de râu apoi neau dus în casa căpteniei.

Am mâncat şi am dormit şi iară am mâncat. Mereu veneau alț indieni să ne vadă că nu mai văzuseră albi. Tot arătau la haina Colonelului.

Indieni par bolnavi. Multe coşciuge. Lentu zice că au oftică.

Stimată doamnă Forrester,

Mai întâi, referitor la întrebarea dumneavoastră, cutele de care îmi spuneți pot fi cauzate în parte de vremea extraordinar de călduroasă de care ne bucurăm în ultima vreme. Vă recomand să întăriți negativul cu o baie prelungită în alaun şi apă.

Acum dați-mi voie să vă spun că cele mai noi fotografii ale dumneavoastră sunt cu adevărat remarcabile, deşi le vorbiți de rău. Imaginea celor trei pițigoi tineri înşirați pe o creangă e foarte tulburătoare, iar scatiul pinilor n-o fi el focalizat perfect, dar imaginea este o minunată zugrăvire a Naturii.

Sper să nu vi se pară un gest prea îndrăzneț, dar v-ați supăra foarte tare dacă aş trimite aceste fotografii unui domn pe nume William Powell? Este editor în Philadelphia şi mi-e vechi prieten. Nu ştiu dacă va folosi în vreun fel pozele, fiindcă nu este interesat în mod deosebit de ştiințe, dar nu mă pot abține, căci consider că ele merită să fie văzute de un public mai larg.

Al dumneavoastră,

Henry Redington

Sophie Forrester

Cazarma Vancouver
27 iunie 1885

Oare chiar i se par atât de valoroase fotografiile mele? Sunt uluită, şi destul de intimidată, de gândul că domnul Redington le va trimite unui editor.

Ştiu că mama mi-ar condamna vanitatea, dar recunosc că am sărit un pic în sus de bucurie când a sosit scrisoarea domnului Redington. După care i-am scris, răspunzându-i că aş fi deosebit de onorată, dar l-am rugat să mai aştepte doar un pic, în speranța că aş putea contribui cu nişte fotografii mai bune.

28 iunie

Domnişoară Evelyn, ca de obicei, eşti şi binecuvântare, şi belea!

La început m-am îngrijorat când am văzut-o alergând pe alee spre casa mea, dar apoi mi-am zis că nu-i ca şi cum ar da buzna doamna Connor; când e vorba de dat piept cu vreun necaz, poți să fii sigur că Evelyn fuge în direcția opusă. De asta nu-mi puteam imagina ce-o făcea să vină aşa, în goană.

Când a ajuns pe verandă, era ciufulită şi cu respirația tăiată.

— L-am găsit, Sophie! L-am găsit!

Se pare că ieşise la plimbare cu locotenentul Harvey, străbătuseră livada şi ajunseseră aproape de malul râului când l-a văzut prima oară.

— Bâzâie ca nişte bondari uriaşi, nu-i aşa? Una a zburat chiar pe lângă noi şi am fugit după ea, căci m-am gândit că s-ar putea să fie pasărea ta. O vreme am pierdut-o

din priviri, dar apoi i-am auzit iarăşi bâzâitul puternic şi am văzut-o zburând într-un desiş şi-acolo am găsit-o, stătea într-un buzunărel mic şi gri de pe o creangă.

Până să apuce să spună mai multe, deja îmi legasem şireturile de la ghete şi-mi luasem pălăria de paie şi binoclul.

— Dar aparatul?

I-am zis c-o să-l iau mai târziu. Adevărul e că nu-mi prea venea să cred că dăduse aşa deodată norocul peste mine.

Mă dusesem de câteva ori spre fluviul Columbia, dar numai până la livadă, şi nu mă gândisem niciodată să caut cuiburi în zona aia. Mai mult ca sigur, cu toată gălăgia de la debarcader, cu feriboturile venind şi plecând, oamenii descărcând lăzile în căruțe şi apoi mânându-le cu strigăte, cu toată agitația aia – cine s-ar fi gândit că un colibri ar alege să-şi construiască cuibul într-un asemenea loc? Şi atât de târziu în an?

Şi totuşi iată-l, îmbrăcat în licheni dantelați şi căptuşit cu semințe pufoase, nu mai mare decât o ceşcuță de copil. Cuibul este construit pe o crenguță de zmeură foarte precară, cam la un metru înălțime de sol, şi la fiecare adiere a vântului lujerul se leagănă şi tremură. Pasărea mamă nu era acasă, aşa că m-am strecurat din ce în ce mai aproape, abia respirând de teamă să nu se clatine crengile, până am putut privi în cuib, iar acolo am văzut două ouă mici şi albe, perfecte.

— Am avut dreptate? Ah, Sophie, ăsta-i cuibul tău?

Într-adevăr, este!

29 iunie

Nu-i de nici un folos că Evelyn stă în spatele meu, oftând şi văitându-se când lucrez.

— Doamne, ce plictisitor e, cum de suporți? Tot n-ai terminat? Când o să fie gata fotografia? Durează ore-ntregi!

De fapt, ne aflam la cuib de mai puțin de trei sferturi de oră şi abia îmi începeam pânda.

— Sincer, cred că aş prefera s-o ascult pe doamna Connor cum îmi ține predici despre cât de rele-s whisky-ul şi dansul, decât să stau aici aşa, degeaba, doar cu muştele, pe căldura asta insuportabilă, şi cu tine care nu scoţi o vorbă.

I-am sugerat cât de frumos am putut că poate ar trebui să-şi caute altă companie.

— Să ştii că asta o să fac! a exclamat, ca eliberată de o sarcină odioasă. Dar să-mi zici de îndată ce ai o fotografie, s-o văd şi eu.

Acum că stau pe scăunelul pliant şi contemplu priveliştea într-o oarecare linişte, mă pot bucura de multe. Pasărea mamă are grijă de cuibul ei. Cum se sfârşeşte după-amiaza, cu soarele dincolo de râu, lumina este absolut minunată şi îmi dau seama deja că această clapetă pneumatică este esențială. Cu o singură mişcare extraordinar de fină pot strânge para şi expune placa rapid.

Şi totuşi trebuie să mă apropii mult mai mult dacă îmi doresc ca acest cuib să nu arate doar ca un punct negru la mare depărtare, numai că mă tem ca femela să nu-şi abandoneze cuibul dacă se simte presată.

Dincolo de fotografii, mă bucură şi simplul fapt că pot observa prin binoclu pasărea colibri cu guşă rubinie când stă aşezată, cu ciocul ei lung şi elegant şi cu gâtul pestriț. Din când în când se foieşte, îşi desface coada în evantai şi se potriveşte mai bine pe ouă. La câte-o adiere mai puternică a vântului de-a lungul râului, când tulpina se scutură puternic, se aşază bine în cuib, ca un pescar în barcă. Încep

să mă întreb dacă nu cumva nu s-o fi priceput să-şi aleagă locul de cuibărit şi dacă nu cumva n-o fi pierdut deja unul la începutul sezonului, din cauza vântului sau a furtunii. Asta ar explica acest cuib târziu. Una peste alta, am multe de notat în carnetul cu însemnări de teren.

Am făcut o fotografie, chiar dacă îmi dau seama că sunt încă mult prea departe de cuib. M-am gândit că dacă aş reuşi să mă ascund cu tot cu aparat, lăsând descoperită doar lentila, aş putea să mă apropii mult mai mult fără să tulbur pasărea.

30 iunie

— Un adăpost de vânătoare, asta îți doreşti.

N-am greşit că m-am dus să-l caut pe domnul MacGillivray. I-am explicat dorința mea de a-mi construi un fel de camuflaj ca să îmi pot aşeza aparatul la câțiva metri de cuib.

Va trebui să fie suficient de înalt ca să încapă trepiedul şi aparatul, să pot focaliza bine cuibul, dar totodată cât de mic şi de discret posibil. Mâine o voi trimite pe Charlotte la Vancouver să cumpere pânză de la magazin, iar domnul MacGillivray mi-a promis că mă ajută să-mi contruiesc un schelet foarte simplu.

Sunt cuprinsă de freamătul unei aşteptări încântătoare.

1 iulie

Azi-dimineață, când mi-am adus aparatul la cuib, mi-am dat seama că şi în timp ce mergeam studiam unghiul şi lumina şi mă gândeam cum aş compune o fotografie cu un anumit grup de copaci sau cu felul plăcut în care şerpuieşte aleea pe lângă casa generalului. Am observat că munții erau lipsiți de detalii, dar mi-am amintit cum seara crestele şi vârfurile le sunt adesea scoase în evidență de soarele care apune.

Şi atunci mi-a trecut brusc prin cap ceva minunat: cumva, prin aceste multe săptămâni de studiu şi strădanii, am ajuns să văd lumea prin ochi de fotograf! Domnul Redington mi-a zis că aşa e, el a crezut în mine chiar şi atunci când eu mă îndoiam, pentru ca abia acum să-mi dau şi eu seama că avusese dreptate.

2 iulie

Aş vrea să fiu fericită pentru ea – am aflat că Evelyn pleacă în curând la San Francisco cu locotenentul Harvey, care şi-a dat demisia şi va deveni partener într-o firmă de transport naval. M-a dezamăgit faptul că nu mi-a spus chiar ea; eu am aflat vestea prin intermediul lui Charlotte şi al mamei ei. Când am întrebat-o pe Evelyn ce planuri are, nu mai prididea să se justifice, spunând că deşi va călători cu domnul Harvey, va locui la o verişoară în San Francisco până la nuntă. Nu-mi prea pasă de aceste norme de bună-cuviință, important e să-i fie bine şi să fie fericită.

Spune că tânjeşte după oraşul cosmopolit, după tot ce e nou şi după lucruri care să o surprindă, după orice nu e periculos de banal, iar în timp ce vorbea, avea în priviri o febrilitate care mi s-a părut mai puțin sănătoasă decât bucuria unei viitoare mirese; nu îmi place să o iau pe

urmele doamnei Connor, dar cred că multele nopți pierdute nu-i fac bine lui Charlotte.

Generalul şi doamna Haywood sigur că nu-s încântați, fiindcă Evelyn a adus o oarecare atingere reputației familiei şi, deşi locotenentul Harvey a promis să se căsătorească cu ea şi are o bună situaţie materială, e cunoscut ca un om impulsiv şi cam iute la mânie. Şi totuşi bănuiesc că exact firea lui imprevizibilă o atrage pe Evelyn.

Aş fi putut să îi spun şi ei ce gândesc, că e prea inteligentă să intre într-o căsnicie problematică doar ca să scape de plictiseală, dar cine sunt eu ca să-mi închipui că înțelepciunea mea ar fi mai importantă ca inima ei? Bineînţeles că mama mea a considerat foarte nefericită alegerea mea: un colonel de armată mai mare cu doisprezece ani ca mine. M-a implorat să mă gândesc la drumul greşit pe care o apucase ea însăşi, la cum îşi abandonase comunitatea religioasă măritându-se în afara Societății Prietenilor. Era convinsă că aş fi mult mai în siguranță cu un bărbat mai tânăr şi cu mai puțină experiență decât Allen, unul care să fie credincios şi blând în credința lui. Şi totuşi sunt convinsă că o astfel de căsnicie m-ar fi sufocat.

Mi se pare extraordinar de dificil să înțelegi dragostea privind din afară; nu pot decât să sper că prietena mea va avea parte mai degrabă de bucurie.

4 iulie

Împreună cu Charlotte am aşezat cortul de pânză la vreo şase metri de cuib. La început am vrut să decorez exteriorul cu ramuri şi frunze, dar nu mai cred că e necesar. Cel mai tare pasărea pare că se sperie de mişcare. Sper să mă apropii treptat, încet-încet, mâine, poimâine.

Charlotte dă pe dinafară de bucurie datorită cuibului, deşi a spus că şi-ar fi dorit să mi-l găsească ea. Când pasărea mamă a fost plecată, am pus-o pe Charlotte să țină o foaie de hârtie lângă cuib ca să pot focaliza pe ea, iar când a văzut cele două ouă de colibri, a exclamat:

— Vai, da-s numa' cât nişte năsturei!

E înghesuială mare în cort, dar e loc destul pentru aparat, trepied şi scăunelul pliant. Am decupat câteva găurele în pânză ca să pot scoate obiectivul şi să mă uit cu binoclul când stau pe scăunel.

Charlotte are infinit mai multă răbdare decât Evelyn, dar până şi pe ea am fost nevoită să o expediez de-aici, fiindcă se foieşte şi vorbeşte întruna. Nu s-a supărat însă deloc, căci atunci când m-a întrebat dacă ar putea să imprime şi ea câteva fotografii după placa cu scatiii pinilor, i-am dat voie, aşa că a zbughit-o foarte încântată acasă, în camera obscură.

6 iulie

Azi-dimineață am ajuns cu aparatul un pic înainte de cinci şi jumătate. Cortul este acum bine ascuns în desiş, aşezat la doar câteva zeci de centimetri de cuib. Am intrarea pe partea opusă, aşa că mă pot strecura tiptil, fără să deranjez pasărea mamă.

Îmi dau seama că locul e prea umbrit pentru o fotografie cum se cuvine la această oră din zi, dar nu-mi pare rău că m-am trezit atât de devreme. Este deopotrivă liniştitor şi foarte pasionant să stai ascuns aici în vreme ce lumea îşi urmează cursul fără mine. Soarele răsare, gornistul sună deşteptarea şi, din acel moment, toată garnizoana se trezeşte la viață. Insectele încep să bâzâie în jurul cortului,

pasărea mamă îşi întinde gâtul, iar eu aud primul feribot trăgând la debarcader odată cu sunetul îndepărtat al oamenilor, catârilor şi căruţelor.

Şi totuşi, în toiul acestei agitaţii, eu trec complet neobservată, ajungând uneori în situaţii aproape jenante. La doar o oră sau două după deşteptare, doi soldaţi tineri au trecut pe aici în drum spre terenul de instrucţie – Ce-i cu cortul ăla acolo? Face fotografii. Nevasta colonelului? Nimic interesant din câte văd, numai crengi şi copaci. Deci, cine-i doamna? Doamna Forrester. Nu cred c-o cunosc. Am văzut-o din când în când cu nepoata generalului. Aprigă femeie! Cine, doamna Haywood? Nuu, nepoată-sa. Evelyn.

M-am întrebat dacă n-ar trebui să spun ceva şi să mă arăt înainte să apuce să zică lucrurile de care apoi să le fie jenă, dar am ezitat, iar sunetul conversaţiei lor a scăzut şi mi-am dat seama că se îndepărtaseră.

A trecut de prânz, iar soarele bate de dincolo de râu. Lumina e puternică. Am început să fotografiez cu foc.

Unul dintre ouă se crapă! Am putut pătrunde cu privirea doar o clipă, când pasărea mamă a stat la marginea cuibului ca pentru a-şi lua zborul, dar apoi s-a întors la clocit.

Trei plăci astăzi. Mă abţin, fiindcă nu sunt încă sigură ce ore şi ce condiţii meteorologice sunt cele mai potrivite.

7 iulie

E ciudat cât de aproape de moarte pare să fie o pasăre abia venită pe lume, cu pielea subţire şi zbârcită, cu capul ca o mură pământie, strivită. Puiul nu se mişcă deloc şi nici

n-aş fi sigură că trăieşte dacă n-aş vedea cum răsuflarea îi înalță coastele mici. M-am înfiorat la vederea sa, cam ca şi cum m-aş fi uitat la o rană respingătoare, şi totuşi în câteva zile această biată ființă va avea pene şi va deschide ciocul, înfruntând lumea.

Lt. col. Allen Forrester
12 iulie 1885

Sgt Tillman iară. Azi-dimineață am aflat de ce neau adus aici. Au auzit că suntem vraci şi ştim să vindecăm bolnavi. Navem decât trei feluri de pilule de chinină deale armatei da nu vedem nici urmă de malarie aici şi pilulele ori te fac să ieşi ori să te opreşti. Lentu lea dat vrând nevrând dar indieni sau bucurat. Căpetenia care e cel mai bolnav a luat una din fiecare iar ceilalți doar câte un fel sau doo. Lentu zice că se simte prost că le dă pilule care no săi vindece ba chiar poate o să se simtă mai rău da eu am zis că măcar nea salvat noo vieața fincă indieni sunt mulțumiți şi no să ne ămpuşte.

Nici Pruitt nu arată prea bine. Negru tot de la scorbut şi ia mai căzut un dinte.

14 iulie

Iară pe râu. Indieni nu vreeau să plecăm. Tot cătau să se uite la noi în barcă să vadă cei acolo şi mai să dea peste

Nattie sub saci de dormit dar nau găsito. Bănuiesc că ea sar fi apărat bine mersi dar mai bine că na fost cazu.

Crecă ne apropiem de nişte bulboane şi numi prea place. Lentu foloseşte un băț plutitor şi se uită la ceas şi zice că apa curge cu vreo 11 kilometri pe oră.

Ploo. Da măcar nu mai e fum de la focuri.

Sătul şi obosit că nam mâncat nimic numai untură care cade greu. Indieni nu prea au mâncare şi noi oricum navem nimica de dat la schimb.

15 iulie

Sunt eu iară. Colonelu a scăpat de febră în sfârşit aşa că se face bine dar încă stă numa în barcă şi nu prea zice şi face nimica.

Mie frică de mor de bulboanele astea. Numa Nattie & eu vâslim cu parii şi împingem cu bețele să ne ferim de vârtejuri. Apa e iute şi sunt pietroaie şi pomi de care te poț ciocni. Se pare că ploaia a umflat râu şi mai mult şi sunt şi mai mulți pomi răsturnaț. Râu e ca o coadă împletită aşa că trebuie să alegi pe unde să mergi dar de odată e prea târziu că apa e iute şi ai şi luato întro parte. Numi prea place dar nam ce face caut să numi pierd capu.

16 iulie

Râu sa mai domolit ce bine doamne. Un singur canal mare. Şi vremea sa făcut mai bună.

Am trecut de nişte indieni careşi făcuseră tabăra pe mal. Am tras un foc în aer săi salut. Sau speriat ca naiba. Au fugit carencotro în pădure. Numa o bătrână a stat şi am primit de la ea nişte peşte uscat şi lam gătit în untura noastră ceeace nea căzut tare bine la burdihan. Abea aştept să găsesc punctu comercial ca să iau nişte haleală calumea.

17 iulie

Nimic de raportat numa ca fost o zi lungă pe râu. Lentru zice că am făcut 75 kilometri. Am mai făcut rost de nişte carne şi peşte dela nişte indieni. Vorbesc o țără de engleză şi o indiană pe care no pricepem. Zice că suntem aproape de Yukon. De acolo putem trece cu vaporu.

Dragă Walt,

Mă apropii de finalul transcrierii şi m-am tot gândit la ceva ce ai menționat în ultima ta scrisoare. Am cumva sentimentul unei pierderi când citesc aceste pagini? Greu de răspuns, fiindcă întrebarea în sine porneşte de la anumite presupuneri. Dar răspunsul pe scurt este: nu.

Dar aş vrea să îți dau şi răspunsul pe lung, şi sper să nu te superi, Walt, fiindcă subiectul mi se pare foarte provocator şi interesant.

Aşa că dă-mi voie să încep prin a spune că eu nu-s nici unul, nici celălalt. Sunt ambii sau, mai exact, sunt mulți – tribul de pe Wolverine, ruşii, irlandezii, suedezii. Şi asta ține

doar de o parte din arborele meu genealogic, care e doar un aspect al unui om. Mai există atât de multe alte etichete pe care oamenii adoră să le pună. Din ce fac parte şi din ce nu? Totul depinde de locul unde stau şi de cine încearcă să mă pună într-o cutie sau alta.

Dar ceea ce face extrem de incomodă întrebarea despre pierderea culturală, şi motivul pentru care îmi este dificil să răspund, e ceva ce ține de definițiile inerente. Dacă un grup de oameni au suferit o pierdere, atunci inevitabil ei sunt văzuți ca neînsemnați, în vreme ce aceia care i-au deposedat par importanți. Este un gând bidimensional şi restrictiv. Cine defineşte bunăstarea şi succesul? Cum putem spune că un om este mai mult sau mai puțin valoros, că este mai bun sau mai rău, fiindcă face parte dintr-o cultură sau alta, şi de ce-am vrea să facem asta?

Când aveam nouă ani, mama îmi pregătea micul dejun preferat – clătite din aluat dospit cu afine şi cârnați de baribal. Era o dimineață senină de septembrie şi speram să se întoarcă tata cât mai curând din tabăra de vânătoare, aşa că o ajutasem pe mama să facă curățenie prin casă, iar fratele meu aprinsese focul în sobă. Afară începea să bată vântul şi la fiecare rafală frunzele galbene erau scuturate din mesteceni, îmi amintesc că mă gândeam că arată ca nişte monede de aur rotitoare.

Tocmai scoteam siropul din dulap când s-a auzit un ciocănit tare în uşă. M-a speriat, căci era aşa de puternic şi neaşteptat – la noi nu ciocănea nimeni niciodată, se intra pur şi simplu. Şi mama părea îngrijorată, iar apoi a deschis uşa şi a văzut un polițist stând acolo în uniforma lui albastră, cu pălărie şi cu toc de pistol la brâu. Venise să ne spună că tata a murit într-un accident de avion în munți. Plecase din tabăra de vânătoare şi vremea se înrăutățise brusc.

Tata era irlandezo-suedez – străbunicii lui erau imigranți care veniseră în America nutrind speranța să scape de sărăcia din țările lor. Când avea nouăsprezece ani, tata s-a mutat din Minnesota în Alaska, fiindcă voia să fie ghid de vânătoare. S-a îndrăgostit de mama şi n-a mai plecat din Alaska.

Îmi amintesc cum mama a plâns două zile încontinuu, după care s-a oprit şi a început să organizeze *potlatch*-ul[29]. Prietenii tatei au ținut un priveghi la bar, unde au băut prea mult Jim Beam şi au tras focuri în aer în onoarea lui. Iar apoi au început să apară rudele mamei din toată Alaska. S-a gătit şi s-a mâncat enorm – carne de elan, somon, plăcintă cu afine –, şi toată lumea spunea poveşti. Străunchiul meu cânta la scripcă şi bătrânii dansau şi cântau. Au dormit cu toții pe podeaua din camera noastră de zi şi în corturile din curte şi ziceai c-o să stea cu săptămânile.

Într-un fel, aceste amintiri sunt şi cele mai fericite, şi cele mai triste din copilăria mea.

Aşa că mă întreb, probabil, unde este linia care mă plasează pe mine în cultura asta sau cealaltă, decretând că am mai mult sau mai puțin dintr-una sau din alta? Sunt cel care sunt şi nimic mai mult, şi, ca majoritatea oamenilor, am fost distrus sufleteşte de câteva ori, dar în mare parte din timp am fost fericit.

Însă n-aş vrea să mă înțelegi greşit. Există nişte întrebări importante şi grave privitoare la istoria Alaskăi. Vreme de mulți ani copiii băştinaşilor au fost abuzați de misionari şi de profesorii de la şcolile teritoriale de stat. Cum se transmit aceste consecinţe de la o generație la alta? Cum ajutăm familiile să scape din acest tipar al alcoolismului,

[29] Eveniment festiv organizat de unii băştinaşi din America de Nord la naşteri, decese, nunți, când gazda împarte daruri cunoscuților, diferite în funcție de rang sau poziție socială.

dependențelor şi violenței domestice? Acestea sunt probleme reale. Dar atunci când folosim termeni ca subjugare, pierdere şi dorința de a „păstra cultura”, toate acestea devalorizează şi limitează omul într-un fel care nu mi se pare corect.

Să nu-ţi închipui totuşi că opiniile mele reprezintă şi felul în care gândesc toți ceilalți. Până şi în cercul meu de prieteni şi în cadrul familiei mele vei găsi douăzeci de păreri diferite pe o singură temă de discuție. Ori de câte ori cineva se apucă să scrie despre una dintre vechile poveşti, apar câțiva oameni care să spună: „Nu, nu s-a întâmplat aşa. Uite cum au stat lucrurile de fapt”. Cred că persistă tendinţa asta de a-i lua pe oameni la grămadă, de a considera că toţi cei care arată la fel sau provin dintr-un anumit mediu social gândesc la fel.

Iată un exemplu: acum câțiva ani, o grupare ecologistă a abordat tribul şi ne-a cerut să sprijinim o anumită cauză, presupunând că o să acceptăm cu toţii până la unul. Dar de fapt a trebuit să refuzăm, fiindcă unii dintre noi îşi câştigă traiul lucrând pentru companiile miniere chiar în vreme ce rudele lor protestează împotriva minelor. Alt exemplu: am un grup de prieteni care şi-au făcut o trupă şi folosesc limba, muzica şi dansurile tradiționale de pe râul Wolverine, dar întrețesute cu sonorităţi şi influențe moderne. Au cântat la petrecerea aniversară a unei bătrâne de-ale noastre care împlinea o sută de ani. Însă deşi ei doreau să îi aducă un omagiu, femeia s-a arătat deranjată. E devotată bisericii ei şi a fost crescută în credința că vechile obiceiuri sunt retrograde şi rele.

Toate aceste păreri trăiesc laolaltă într-un oraş mic, chiar în sânul unei singure familii. Înțelegi ce complicat e totul, şi numai la suprafață. Ține de noi, ca oameni. Suntem complicați, confuzi şi frumoşi.

Când citesc jurnalele şi scrisorile acestea, sunt în primul rând încântat şi ca istoric, şi ca membru al tribului. Ştim atât de puține despre râul Wolverine înainte de colonizare, iar jurnalele colonelului abundă în informații. Fiecare detaliu referitor la modul în care se îmbrăcau, vorbeau şi găteau acei oameni constituie o descoperire entuziasmantă. Ador gândul că femeile se puteau transforma în gâşte la marginea unei mlaştini sau că o fată putea lua de bărbat o vidră, iar apoi, când descoperea că nu-i este fidel, să-l omoare şi să-i poarte blana. Morții se puteau duce în munți să vâneze mamuți lânoşi, şi în loc de adolescenți beți şi un criminal în serie psihopat, în lacul Kulgadzi putea sălăşlui un monstru uriaş, cu dinți ascuțiți. Din toate aceste poveşti răzbate ideea că ne-am luptat cu un ținut palpitant, plin de duhuri.

Aş vrea să găsesc copacul unde s-a născut Moses Picea. Probabil nu e departe de vechea tabără de vânătoare a unchiului meu, dar însemnările din jurnal sunt prea vagi pentru a putea fi sigur. Pentru colonel a fost o întâlnire respingătoare şi ciudată. El nu cunoştea acel molid sau acea vale a râului, nu ştia cine avea să devină Moses Picea şi ce o să facă pentru Alaska. N-avea cum să-şi imagineze că bebeluşul ar putea avea legătură cu el şi cu „Omul care Zboară cu Aripi Negre”.

Mi se pare foarte interesant că odată ce traversează munții Wolverine şi ajung la fluviul Yukon, într-un teritoriu care în 1885 era deja ocupat de armată şi misionari, colonelul şi grupul lui nu mai dau niciodată peste vreo femeie-gâscă sau peste vreun monstru acvatic. Şi de-a lungul următorilor câțiva ani, când valuri de mineri şi vânători au început să invadeze zona din amonte de râul Wolverine, nici unul dintre ei n-a mai descris asemenea întâmplări. Nu spun că a dispărut cealaltă lume, fiindcă nu-s convins de asta. Poate că de-acum nu mai avem ochi

pentru ea. Ştiu că eu n-am fost atât de norocos încât să asist la aşa ceva, dincolo de povestiri şi imaginaţie. Aşa cum le plăcea profesorilor mei de la facultate să spună, s-a schimbat paradigma.

Şi-apoi îşi face simţită prezenţa şi latura mea de Pollyanna, cea care îl cam enervează pe Isaac, dar, datorită ţie, avem aceste jurnale. Şi avem şi toate poveştile noastre. Avem oamenii care trăiesc acum aici, iar istoria noastră şi destinul nostru, ba chiar şi familiile noastre, toate sunt întreţesute.

M-am gândit tot mai mult la expoziţie şi la ce-aş vrea să fac cu artefactele. E incredibil că familia ta a păstrat tunica de piele a colonelului. Există foarte puţine artefacte de pe râul Wolverine din acea perioadă istorică atât de timpurie. Şi sigur că atunci când un obiect e foarte deteriorat, şi mai ales într-un mod aşa de violent, oamenii nu îl prea păstrează. Haina, orizontul artificial (mereu mi s-a părut tare tulburătoare această denumire a instrumentului) şi cana lui de aluminiu ar alcătui o vitrină. Mă gândesc că am mai putea expune jurnalele, deschise la anumite pagini, într-o casetă de sticlă. Şi mai sunt scrisorile lui Sophie, pieptănul de argint şi chinga pentru ţinut copilaşul.

Există atât de mulţi artişti talentaţi aici, în Alaska, care lucrează şi în stil tradiţional, şi modern, şi mă întreb dacă n-am putea face cumva un spectacol artistic pe această temă. Oricum, îmi vin tot felul de idei.

Îţi trimit încă o fotografie, fiindcă în această perioadă a anului râul arată complet diferit. Asta a fost făcută în amonte de Alpine, lângă trecătoarea pe unde-au traversat munţii colonelul şi grupul lui. Acum iarna e-n toi. A nins săptămâna trecută, apoi s-a înseninat şi temperatura a scăzut până la –20 de grade. La mama acasă au îngheţat ţevile şi bietul Isaac a petrecut jumătate de zi în subsol ca să topească dopurile de gheaţă la flacără. Mă bucur că a

vrut să facă el asta, fiindcă mie de fiecare dată mi-e frică să nu dau foc casei.

Toate cele bune,

Josh

Dragă Josh,

Ultima ta fotografie e pe frigider, chiar lângă cealaltă, deşi mărturisesc că atunci când dau cu ochii de ea, îmi vine să mă duc să-mi pun puloverul. E destul de frig şi aici, în Montana, dar acolo pare cu totul altceva. Şi munţii ăia. O privelişte extraordinară.

Mi-ai dat iarăşi un subiect asupra căruia să meditez. Nu pot spune că m-am gândit vreodată la toată ideea asta cu

pierderea unei culturi, aşa cum ai descris-o tu, şi nu e pentru prima oară că ai zdruncinat ceva în mine. Bănuiesc că ai un efect bun asupra minții mele prăfuite, chiar mai mult decât rebusurile.

Mi-a părut rău să citesc ce mi-ai relatat despre tatăl tău. Tatăl meu a murit când aveam douăzeci şi ceva de ani, şi asta m-a bulversat pentru o vreme. Nu-mi pot imagina ce greu trebuie să fie când eşti doar un băiețel. Tata a fost unul dintre acei oameni absolut speciali despre care presupuneam pur şi simplu că-mi va fi întotdeauna alături. El mi-a arătat prima dată cutiile cu documentele colonelului din pod şi mi-a spus că puteam citi tot ce voiam, câtă vreme aveam grijă cu paginile. Când şi-a dat seama cât mă absorbise expediția, a adus o hartă cu Alaska şi a prins-o în piuneze acolo în pod, anume pentru mine. De atunci încoace, mereu mi-am imaginat că într-o bună zi o să văd acele ținuturi cu ochii mei.

Acum îmi trag palme că n-am făcut-o când am avut ocazia. Pe vremea când lucram încă la direcția de drumuri, am rugat-o pe o doamnă de la o agenție turistică să-mi caute informațiile necesare. I-am spus că nu voiam să merg într-una dintre călătoriile alea extravagante, ci voiam să văd țara descrisă de colonel. S-a străduit şi mi-a alcătuit un traseu, dar hârtiile de la ea şi broşurile au zăcut câteva luni pe măsuța de cafea, iar apoi probabil că le-am aruncat. Aveam bani să plătesc excursia şi-aş fi putut să-mi iau liber de la serviciu, dar mereu părea prea multă bătaie de cap. Şi cred că o parte din mine se temea un pic de această călătorie. Probabil că ți se pare stupid. Şi mie mi se pare acum.

Cel puțin am avut înțelepciunea de a-ți trimite documentele colonelului. Cum merge transcrierea? Eşti pregătit să-ți trimit artefactele? M-am interesat săptămâna

trecută la o firmă de curierat şi se pare că se pot ocupa de transportul special când eşti tu pregătit.

Al tău,

Walt

Lt. col. Allen Forrester
20 iulie 1885

Tillman s-a străduit cât a putut ca să țină jurnalul la zi. Îi sunt recunoscător pentru grijă. Deşi nu e nimic calomnios, doar lucruri personale & confesiuni, tot mă simt stânjenit să ştiu că a deschis aceste pagini. S-a grăbit să-mi spună că nu mi-a citit însemnările.

Amintirile acestor ultime zile sunt tulburi. N-am mai fost atât de bolnav din copilărie. Încă am picioarele slăbite şi obosesc repede. Le sunt foarte recunoscător celor doi & lui Nat'aaggi pentru că au continuat drumul spre coastă. Mi-au povestit că întâlnirea cu taionul din amontele fluviului Tanana a fost cu peripeții, chiar îngrijorătoare pe alocuri. Eu îmi amintesc foarte puțin.

Suntem dezamăgiți să aflăm de la indienii care îşi au tabăra pe mal că punctul comercial din aval a rămas fără provizii.

La amiază ajungem la Yukon, un semn important al înaintării.

21 iulie

Am sosit la punctul comercial, ţinut de un tânăr metis indian-rus & de soția lui, dar nu mai au provizii & aşteaptă vaporul să se întoarcă pe râu în sus. Oricum, ne-au tratat cu amabilitate. Femeia ne-a servit cu cafea & biscuiți marinăreşti în chip de mic dejun. După atâtea săptămâni de foamete, a fost un adevărat deliciu.

Bănuiesc că n-ar trebui să fie o surpriză. Am văzut bărbați îndrăgostindu-se de spălătorese, de indience, de nevestele altora, de târfe. Aproape întotdeauna vraja se sparge când bărbații se întorc în mediul lor obişnuit. Astăzi, când Tillman şi-a mărturisit dragostea pentru Nat'aaggi, am sugerat că s-ar putea să fie doar o toană, ceva trecător, legat de împrejurări.

— Ştiu care-i chestia cu iubirile din tabără, domnule. Dacă încui două animale în cuşcă, ori se f..., ori se bat, asta-i clar. Dar eu îți zic că-i altă treabă. Nici nu i-am cerut să se culce cu mine & a trecut ceva vreme, nu mi-ar prinde rău una mică.

I-am sugerat că pesemne l-a ținut la distanță iscusința ei în mânuirea cuțitului. Dar el a insistat că o respectă mult, despre asta e vorba.

— Ai văzut şi dumneata cum ştie să vâneze & să pună capcane. Ştii că se pricepe să-şi facă singură rachete de zăpadă?

E o tânără capabilă, am încuviințat. Uneori m-am întrebat dacă ea se află sub protecția noastră ori noi sub a ei.

A continuat să îi înşire alte multe calități. A zis că n-a mai întâlnit niciodată o femeie care să-şi dorească să îl întreacă la tras cu puşca & la jocuri.

— Mai are şi-un fel al ei de a glumi despre lucruri pe care alte femei nici nu le discută de jenă. Dar nu-i vulgară ca unele târfe pe care le-am cunoscut, a adăugat.

Am spus că ei doi par să se simtă bine unul în compania celuilalt, dar m-am întrebat dacă există vreo şansă să rămână împreună.

— Îți aminteşti când ai zis că doamna Forrester a ta nu semăna cu nici una dintre femeile pe care le cunoscuseşi până atunci, că are ceva diferit, doar al ei? Uite, aşa simt şi eu despre Nattie.

L-am întrebat dacă şi ea simte în privința lui, la care a recunoscut că habar nu are.

— Eu sar din floare-n floare, domnule. În rarele ocazii când sunt refuzat, nu pierd o clipă cu smiorcăiala, a zis.

Însă cu Nattie nu-i sigur, a continuat. De exemplu, stau ei aşa şi vorbesc, fiindcă engleza ei e tot mai bună, când Tillman încearcă să o ia de mână sau dă să se aşeze mai aproape de ea.

— Şi ea se trage îndărăt & eu fac ce vrea ea ca un idiot.

I-am zis că poate căsnicia nefericită o determină să fie mai precaută când i se face curte.

Tillman s-a plesnit cu palmele peste genunchi.

— Dar bineînțeles! Cum de nu mi-am dat seama? E al naibii de precaută. Trebuie s-o iau cu uşurelul, şi-atunci poate-mi iese.

N-am mai zis nimic. Mie nu mi se pare că au vreo şansă. Cu siguranță că el n-are nici cea mai mică intenție să rămână cu ea aici, în sălbăticia din Alaska. Am văzut puține indience adaptându-se la civilizația modernă; Nat'aaggi nu pare deloc o astfel de femeie. O să vrea ea să-l urmeze la San Francisco şi apoi în cine ştie ce fort unde va fi el trimis la post? Pare puțin probabil.

În aceeaşi zi, mai târziu, Tillman mi-a spus:

— Îți dai seama, Colonele? Foarte curând o să-ți vezi scumpa nevestică & copilaşul.

N-am zis nimic.

22 iulie

Am ajuns la casa misionarului, chiar dacă omul în sine nu e prin preajmă. Parcă aveam un miraj în fața ochilor: o grădină de zarzavat cu napi, varză şi flori, o căsuță mică, dar cochetă & câteva acareturi din scânduri. Toate pe malul acestui râu sălbatic.

— Ia te uită, nici urmă de mizerie pe jos, a şoptit Tillman când soţia misionarului ne-a poftit în casă & ne-a făcut cafea. Bine că acu' am nădragi pe mine.

Ne-a fost cam jenă când ne-am dat seama cât de tare contrasta halul în care arătam cu înfăţişarea îngrijită a femeii & cu curăţenia din casă. Suntem inadmisibil de prăpădiți & de mizerabili.

Soţia misionarului ne-a servit prima masă adevărată de patru luni încoace, constând în ochiuri, pâine, cartofi & napi, toate presărate cu cantități generoase de sare. Ne-a primit cu drag pe toți, chiar dacă pe Nat'aaggi & pe Băiatu' îi serveşte afară.

Femeia a remarcat şi starea precară de sănătate a lui Pruitt. S-a oferit să-i prepare nişte leacuri. A zis că probabil n-o să-i prea placă, dar i-ar ameliora considerabil starea.

Mai târziu ne-a condus în baia lor mică, cu sobă pe lemne & o cadă mare pe care putem să o umplem cu apă ca să ne spălăm. Ni s-a dat voie şi să montăm unul dintre corturile mari din pânză ale soțului ei ca să dormim în el. Nat'aaggi preferă să-şi facă cortul ei, din crengi de molid.

23 iulie

Suntem alţi oameni, spălați, sătui & odihniți. Ba Tillman şi-a ras şi barba, ceea ce i-a provocat un şoc lui Nat'aaggi.

Doamna Lowe, căci aşa o cheamă, trebuie să vadă de şapte copii, cel mai mare fiind un băiat de zece ani, cel mai mic încă bebeluş, dar reuşeşte chiar şi aşa să ne ajute foarte mult.

Deja astăzi l-a încurajat pe Pruitt să bea câteva căni cu ceai din ace de molid, despre care el spune că are o aromă puternică, iute, dar nu-i chiar neplăcut. De asemenea, i-a făcut acel leac indian din intestine de iepure, doar încălzite, dar nu gătite.

Pruitt a pălit când se pregătea să bea toate astea, dar a făcut cum i s-a cerut.

I-am spus doamnei Lowe că în ultimele săptămâni şi-a cam pierdut pofta de mâncare, ceea ce n-a făcut decât să-i înrăutățească starea. Ea pare însă încrezătoare că după o săptămână sau două de tratament cu asemenea leacuri Pruitt se va simți mai bine.

Am zis că mi se pare greu să fii mamă cu atâția copii într-un loc izolat ca acesta, cu aprovizionarea atât de nesigură. Doamna Lowe a recunoscut că adesea te poți simți foarte singur & îţi vine greu. Iarna trecută febra i-a răpit un copil, penultimul născut. Se pare că soțul ei era tot aşa plecat, cu munca lui de convertire, prin urmare a trebuit să facă față singură tragediei.

25 iulie

Am ajutat-o pe doamna Lowe cu nişte reparații la acoperişul magaziei de lemne, stricat iarna de vântul puternic. Apoi ne-a pregătit o cină extravagantă cu friptură

de karibu, cartofi, morcovi. Ne-a servit şi cu un desert compus din biscuiţi cu gem de afine.

Dar lui Pruitt nu i-a dat desertul până nu şi-a băut bolul obişnuit de maţe de iepure. Deşi e încă piele şi os & slăbit, pare să-şi revină. Şi-a reluat jurnalul & notează ce plante întâlneşte la râu.

Am aflat mai multe despre familia Lowe. Ţin de Biserica Moravă, despre care nu ştiu mare lucru. Soţului ei i s-a încredinţat această activitate misionară în 1880, dar au sosit aici abia în 1882.

Doamna Lowe s-a adaptat remarcabil la condiţiile extreme de aici. Ea tranşează păsările vânate de fiul cel mare, aduce lemnele de foc cu sania. În absenţa soţului, a împuşcat şi câţiva karibu când turma a trecut îndeajuns de aproape de casa lor.

În 1883 familia Lowe l-a cunoscut pe locotenentul Frederick Schwatka, atunci când acesta îşi încheia celebra călătorie pe fluviul Yukon.

Spune că era un militar foarte diferit de cum par eu. Am întrebat în ce sens.

— Nu era aşa de reţinut & nu prea cunoştea smerenia.

Am spus că orice om care a petrecut ceva vreme în Alaska n-are cum să fie altfel decât smerit.

Lt. Frederick Schwatka, Regimentul 3 Cavalerie, Expediţie militară de recunoaştere în Alaska întreprinsă în 1883, raportată Comandamentului Superior din Columbia, Cazarma Vancouver, Teritoriul Washington

Fluviul Yukon

Ne-am aşezat tabăra la 8:30 seara, lângă câteva morminte indiene, cam la un kilometru sau două în amonte de gura de vărsare a râului Whymper, care curge din stânga şi chiar la hotarul superior al văii bătătoare la ochi a pârâului. Erau destul de multe morminte în acel loc, alcătuind primul şi singurul cimitir din câte am văzut pe râu care poate fi numit cimitir de familie, adică un loc unde fuseseră îngropați mai mulți oameni, să zicem şase sau şapte, în şir, într-o singură îngrăditură. Stâlpii de la colțuri şi laterali erau totemuri obişnuite, cu nişte zdrențe vechi care fluturau, două dintre sculpturi reprezentând, cred, o rață şi un urs, pe celelalte nu le-am putut desluşi.

...doctorul Wilson a încercat să scoată un craniu dintre multele care ni se păreau mai la îndemână pentru a-l trimite să fie inclus în bogata colecție de cranii de la Muzeul Armatei, dar deşi câteva morminte ce păreau vechi erau deschise, craniile erau prea proaspete pentru a putea fi pregătite corespunzător în timpul scurt pe care îl aveam la dispoziție.

Lt. col. Allen Forrester
26 iulie 1885

Doamna Lowe mi-a mărturisit că soțul ei a făcut un copil cu o tânără inuită şi e mai mult plecat decât pe-acasă. Crede că şi-a făcut un fel de a doua soție din băştinaşa aceea.

Dar ea de ce mai rămâne aici? Nu are o familie care să o ajute? & biserica nu o să-l destituie dacă se află de acest comportament imoral?

— Trebuie să las totul în voia Domnului, a spus ea.

M-a întrebat dacă împărtăşesc şi eu aceeaşi credinţă. Am recunoscut că nu.

— Uneori mă tem că rugăciunile noastre nu-s destul de puternice pentru locul ăsta sălbatic, a zis.

În seara asta stau în fața cortului. Observ pentru prima oară că la apus cerul chiar se întunecă. Aerul e răcoros. Toamna vine devreme în ținutul acesta.

Tillman & Nat'aaggi joacă jocul lor cu bucla pe râu. Se întrec & râd. Când, la un moment dat, au aruncat amândoi deodată cu piatra prin laț, el a apucat-o de talie & a ridicat-o în aer.

Sunt egoist, dar m-am simțit singur când i-am văzut.

27 iulie

Bine că a venit Tillman după mine în seara asta.

Am rămas în casa doamnei Lowe până mult prea târziu. Am vorbit cu ea despre familiile noastre din est, despre copilăriile noastre. A vizitat Bostonul de multe ori când era mică. Când s-a făcut târziu, i-a ajutat pe copiii mai mari să se culce în pătuțurile lor din pod, a aprins o lampă pe masă. M-am ridicat dând să plec, dar ea a întrebat dacă n-aş putea să mai stau un pic. Copiii au adormit în curând, cu excepția bebeluşului care îi sugea la piept.

Când pe copilaş l-a luat somnul, ea i-a desprins cu blândețe gura de sân. Nu mi-am putut întoarce privirea. Laptele umezind buzele copilului. Rotunjimea dulce a sânului ei plin. Nu s-a grăbit să se acopere, ci a rămas aşa o clipă, apoi şi-a înălțat privirea spre mine.

Lumea s-a îngustat atât de mult, încât a dispărut totul, în afară de flacăra caldă a lămpii.

Atunci sergentul a ciocănit la uşă.

— Colonele, e târziu. Ziceai că vrei să te scoli devreme.

Nu pot dormi. Şed în fața cortului, Pruitt & Tillman sunt încă înăuntru, în pat. Țin în mână scrisoarea de la Sophie & pieptănul de argint.

28 iulie

Am plecat de la casa familiei Lowe în dimineața asta, târziu. Copiii alergau de colo-colo şi ţipau, ajutau la demontarea cortului & la încărcarea bărcii de piele. Bebeluşul plângea în brațele ei. Când am pornit pe râu, a fost nevoie de un efort mare din partea mea ca să nu mă uit înapoi după ea.

Chiar înainte de Nulato, ne-am întâlnit într-o tabără indiană cu domnul Lowe. A făcut cu mâna spre barca noastră când a văzut că eram albi. Aş fi preferat să trecem mai departe, dar ar fi părut un gest tare neprietenos, aşa că ne-am oprit.

Omul e vesel, se grăbeşte să ne strângă mâinile & să ne binecuvânteze. A zis că se bucură să afle c-am găsit loc de odihnă & mâncare la el acasă. A întrebat în treacăt ce-i face familia. M-am luptat cu impulsul de a-l pocni. Când a început să ne prezinte băştinaşilor cu care se întovărăşea, Tillman l-a întrerupt, a zis că trebuie să plecăm dacă sperăm să prindem vaporul.

Domnul Lowe a părut surprins de plecarea noastră subită, dar deloc afectat. Ne-a făcut cu mâna bucuros de pe mal când dispăream pe următorul cot al râului.

În seara asta dormim într-o cabană de vânător abandonată, mult mai în jos de Nulato. Nici urmă de vapor, care e aşteptat să apară din zi în zi.

Am trecut doar rapid prin sat, dar i-am găsit pe indieni cam neliniştiţi. Au auzit că Alaska Commercial Company îşi va închide baza de la Nulato. Anvik a fost deja abandonat. Câţiva metişi ruso-indieni au trezit ostilitate explicându-le băştinaşilor ce puţin primesc pentru schimburile pe care le fac. Se aleg cu mai puţin de jumătate din valoarea pe care o au blănurile lor în San Francisco, dar pe mărfuri li se percepe 25% în plus.

Indienii aşteaptă vaporul cu puştile în mână. Una peste alta, coliba asta din aval părea un loc mai bun de înnoptat. Nu se găsesc de-ale gurii, nici provizii. Dar măcar ne asigură suficient spaţiu confortabil. E un loc liniştit & pitoresc, cu un pârâu care curge în preajmă.

Pruitt a observat primul colţul mare din albia pârâului, la doar vreo treizeci de centimetri sub suprafaţa limpede a apei. Mamut lânos, zice, vechi de mii de ani. La fel cu cel pe care l-am văzut în trecătoare.

29 iunie

Astăzi Pruitt m-a întrebat dacă şi-ar putea găsi liniştea pe acest pârâu. Mi s-a părut bizar. Multe am văzut & îndurat noi în acest teritoriu, dar liniştea nu se numără printre ele. Atât am zis.

— Există o anumită linişte în mijloc, a spus el. Probabil c-o simţi şi dumneata, nu?

M-am uitat în locul în care privea el, acolo unde apele treceau peste colţul de mamut. A zis că probabil era pârâul. Nu puteam urmări tot ce spunea, fiindcă e un pic incoerent când vorbeşte, dar a zis ceva de imensitatea apei, care curge strop cu strop prin văile munţilor, apoi năvăleşte în mare.

— Asta-i o alinare, nu-i aşa? a întrebat. În fiecare zi ne trezim. Ne spălăm în apă rece. Adunăm lemne de foc. Mâncăm ca să supravieţuim. A doua zi o luăm de la capăt. Poate că viaţa se simplifică mult redusă la atât.

Dar mai sunt şi ploaia & ţânţarii & somonul putred & mersul zile în şir, de-ţi putrezesc cizmele în picioare, i-am zis, dar era prea concentrat pe filosofeala lui ca să vadă partea comică din ce îi spuneam.

Esenţial. Acesta e cuvântul pe care îl folosea iar & iar. Foamete, soare, frig. Pure, în sine. Fără un văl fals între om & lumea din jurul lui, a zis. Fără prefăcătorii. Nimic după care să te ascunzi.

Bănuiesc că asta apreciază un om ca Samuelson în ţinutul acesta.

Atunci Pruitt mi-a zis că i-ar plăcea să-şi petreacă ultimele zile aici.

M-a surprins. Se referea la sinucidere?

— Cred că mi-ar plăcea să trăiesc singur o vreme aici, a spus.

Chiar atunci trecea pe apă un stol de raţe. Le-am privit cum plutesc duse de curent pe lângă malul opus.

— La Elk Creek, domnule, eu n-am fost nici martor, nici dezertor.

Am tăcut amândoi o vreme.

— Ar fi putut fi suportabil, a continuat. Să fi privit & să nu fi făcut nimic & să fi trăit doar cu ruşinea. Să fi fugit &

să fi fost împuşcat. Asta ar fi fost o uşurare. Chiar mi-aş fi putut dori asta.

Când se tem, oamenii fac adesea alegeri nefericite, am zis.

— Dar asta nu poate explica lucrurile de la care nu te dai în lături, a zis. Nu crezi că răul în sine trebuie să existe deja în interiorul unui om pentru ca el să poată comite asemenea fapte?

Nu i-am putut da un răspuns, am zis doar că de fiecare dată când au realizat ceva, oamenii au comis asemenea fapte, cel puternic abuzând de cel slab. Fiecare civilizație are propriile sale variante de cruzime.

— Mi-am petrecut ultimii trei ani tot spunându-mi asta, dar nu mă ajută, Colonele. E de parcă în ziua aia am pătruns în iad şi, Domnul fie cu mine, nu mai pot găsi calea înapoi.

Iar atunci a început să plângă fără fereală.

— Iartă-mă, Colonele. Iartă-mă, a zis.

Nu-mi stă mie-n puteri să îl iert. Cine ar putea? Un băiat ca el n-a fost făcut pentru război. Mă întristează când mă gândesc la tânărul Andrew Pruitt, inteligent, dar cu un suflet atât de sensibil. Dacă ar fi fost profesor la şcoală sau la universitate, n-ar fi fost supus la asemenea încercări, n-ar fi trebuit să dea piept niciodată cu propriile slăbiciuni.

— Citeşti Biblia, Colonele? a întrebat.

Am recunoscut că nu. Niciodată nu m-a interesat prea tare religia.

— E şi poezie acolo, a spus. Pe mine asta mă atrage mereu. Chiar dacă dă greş în multe, tot îmi rămâne asta de admirat. Poezia ei. În zilele mele cele mai bune, mi se pare cea mai înaltă formă de artă. O expresie a ceea ce visăm să fim. Există o speranță în faptul că visăm să fim mai buni, chiar dacă nu izbutim. Poate că de asta mă pot agăța. De dorință. Înțelegi ce spun, domnule?

Nu sunt sigur că reuşesc. Tot ce contează este cum trăieşte omul pe lumea asta.

Pruitt mi-a dat jurnalele lui. Mă aşteptam la însemnări detaliate despre floră, faună, geologie & altele asemenea. Nu la asta. I-am cerut să transcrie toate paginile cu citiri meteorologice & date de cartografiere. Cât despre aiurelile lui, nu ne sunt de nici un folos în rapoartele către cartierul general, mai degrabă ne-ar face de ruşine. Sunt aproape de neînțeles. Şi totuşi zice că ar vrea să le păstrez eu.

Şi-a dat demisia în mod oficial. Voi aranja să-i fie plătit salariul prin punctul comercial din St. Michael. Când vine vaporul, probabil vom putea obține destule provizii să îi ajungă până atunci.

Îl cred pe cuvânt, şi anume că îşi caută o viață aici, & nu o moarte. Sper că procedez bine acceptându-i ieşirea din armată.

Azi-dimineață indienii au trecut prin tabăra noastră aducând veşti – vaporul se apropie de Nulato.

64°42’ N
158°08’ V
Plouă.
Vânturi predominante din vest.

Mă stabilesc în valea asta. Un vânt rece mă spală aşa cum spală apa nişte oase dezgropate.

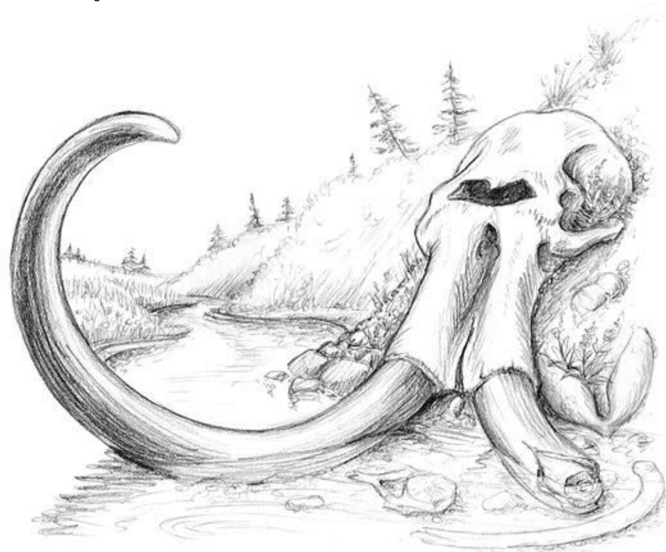
Terenul este deschis, larg, întins cât vezi cu ochii. Munții-s departe.

Mai poate învia ceva pe jumătate mort şi care-a pălit, putred? Mă poate oare pătrunde răsuflarea curată a acestui pământ?

De la cine să cer iertare?

Şi-ți voi făuri tendoane, şi-ți voi înflori carnea pe oase şi te voi acoperi cu piele, şi îți voi da răsuflare, şi vei trăi.

Tu, Atoateştiutorule.

Scrisă la bordul vasului Yukon, către coasta Alaskăi
1 august 1885

Draga mea Sophie,

Nu-mi vine uşor să îți scriu. De când am primit scrisoarea ta la Tetling, am fost cuprins de nişte emoții pe care nici nu le pot exprima.

Eu nu sunt ca tine. Eu nu sunt bine înzestrat pentru a cunoaşte tainele inimii mele, şi cu atât mai puțin pentru a vorbi despre ele. Şi totuşi, pe când aşteptam îmbarcarea, mi-am amintit o întâmplare din copilărie care mi-a permis un strop de autocunoaştere.

Plănuiam, împreună cu vărul meu, Robert, să călătorim cu vaporul până în Africa şi să căutăm izvoarele Nilului. Am desenat hărți, ne-am făcut lista de provizii & vreme de luni de zile ne-am scris scrisori despre expediția noastră iminentă. Eu aveam zece ani, Robert era cu doi ani mai mare. Îl admiram foarte mult.

Biata mea mamă a fost cea care a trebuit să-mi dea de veste într-o zi de vară că Robert s-a înecat când încerca să traverseze înot iazul familiei. Probabil se aştepta să mă prăbuşesc în brațele ei & să plâng, fiindcă eram doar un copil, dar nu am făcut-o. În schimb, am fugit în camera mea de la etaj & am scos cutia unde țineam hărțile & planurile noastre. Am deschis fereastra de la dormitor & am aruncat totul, aşa încât hârtiile s-au împrăştiat prin copaci & cutia de lemn s-a sfărâmat în curte. N-am plâns. N-am simțit decât furie.

Scrisoarea ta m-a rănit profund, Sophie. Cum poți să ai o părere aşa de proastă despre mine, încât să crezi că te-aş părăsi sau nu te-aş mai iubi, din cauză că suferi de o boală de care nu te faci vinovată? În atât de puține cuvinte, ai subestimat orice manifestare a iubirii dintre noi.

Nu pot explica tot ce-am întâlnit noi în această călătorie, dar o să-ţi arăt jurnalele ca să ştii tot atâtea ca mine. Dar chiar în timp ce mergeam, aproape morți de foame & înfruntam adevărate coşmaruri, eu mă gândeam tot timpul

la tine & la copilul nostru & ştiam că voi îndura orice greutăţi ca să mă întorc acasă.

Îţi poţi da seama oare, aşa stând lucrurile, de cât de multe m-a văduvit scrisoarea ta, care nu m-a înştiinţat doar că nu vom avea un copil, dar şi că îmi pui la îndoială iubirea? Credeai că te iubesc doar ca pe o viitoare posibilă mamă mai degrabă decât ca pe femeia care eşti? Când am ridicat privirea şi te-am văzut în vârful unui copac cu elevii, m-am îndrăgostit de curajul tău & de mintea ta & de glasul tău dulce. Mi-am zis: „Mi-ar plăcea să mă caţăr în pomi & pe munţi cu această femeie”. În toate acele după-amiezi la internat când îţi făceam curte, noi n-am vorbit despre copii – am vorbit despre ce văzusem eu în zonele sălbatice & tot ceea ce sperai tu să vezi. Aveam să-ţi arăt Parcul Naţional Yosemite; tu aveai să mă înveţi numele & cântecele păsărilor. Când am prins mai mult curaj în a ne arăta afecţiunea, ce ne-am şoptit, oare nu cum vom petrece nopţile într-un cort? Au fost date uitării toate astea?

Sophie, e pierderea noastră comună acest copil & toţi ceilalţi care s-ar fi putut naşte în viitorul nostru, dar cu siguranţă nu asta-i tot ce ne leagă. Ai plecat de la şcoală, o să plec şi eu din armată ca să avem acea viaţă pe care fiecare dintre noi şi-a dorit-o dintotdeauna.

Dar acum îmi dau seama, amintindu-mi de moartea lui Robert, că sunt iute la mânie în faţa durerii. Citeam despre chinurile & singurătatea ta, dar eram la mii de kilometri depărtare. Nu puteam face nimic să te ajut.

M-am calmat şi acum pot înţelege că nu voiai să mă răneşti cu cuvintele tale, ci să-mi împărtăşeşti cea mai pură durere.

Eu n-am fost atât de curajos. Ţi-am ascuns anumite lucruri & ai dreptate să te îndoieşti de mine. Dar nu a fost deloc din lipsă de respect pentru tine, fiindcă tu ai mai multă intuiţie decât mulţi ofiţeri pe care i-am cunoscut. Şi

nici din cauză că mi-ar fi fost ruşine – m-am străduit să fiu bun & cumsecade chiar şi în chinurile războiului.

Dar, îți mărturisesc, au fost zile sinistre. Uneori faptele au fost comise la ordinele mele, chiar cu mâna mea. Chiar şi la adăpostul unui ordin, moralitatea poate fi un lucru rar.

M-ai întrebat de ziua cu telegraful. Îți voi spune acum. Acceptasem capitularea unei bande renegate de indieni, promițându-le că îi voi trimite înapoi la ei în rezervație ca să fie alături de familiile lor dacă erau de acord cu condițiile noastre. Dar odată ce indienii au ajuns sub paza mea, am primit ordine de la Washington, D.C., să îi trimitem în marş până în Florida, unde aveau să fie închişi în temnița din Fortul Marion.

Am făcut tot ce mi-a stat în putință, dar superiorii mei n-au putut fi convinşi. Până la urmă, am fost forțat să-mi încalc cuvântul. Mă chinuie şi mai mult să ştiu că mulți dintre indieni, obişnuiți cu deşerturile din sud-vest, au pierit în celulele acelea umede.

Acum îmi înțelegi reținerea? Nu doar să fiu obligat să-mi amintesc întâmplarea, dar să mai şi vorbesc despre ea? N-aş fi vrut să arunc o asemenea umbră asupra ta.

Şi totuşi ți-am subestimat tăria sufletească. Ar fi trebuit să-mi amintesc că şi tu ai cunoscut durerea. Sub nici o formă nu eşti naivă sau neştiutoare, şi totuşi, cine ştie cum, tu reuşeşti să găseşti frumusețea fiecărei zile. Este un gând îmbucurător & unul care mă salvează exact în clipa aceasta.

Pot număra pe degete numărul oamenilor pe care i-am lăsat în urmă, pe câmpul de luptă, & iată că acum vin acasă fără lt. Pruitt. E bine aprovizionat şi starea fizică i se îmbunătățeşte. Şi totuşi nu pot fi sigur că fac bine ce fac. E instabil & şubred sufleteşte. Îl las pe fluviul Yukon, un ținut mai blând decât râul Wolverine, dar acest teritoriu sălbatic încă rămâne de neînțeles pentru noi.

Nu pot explica multe lucruri văzute, însă pot spune că nu mai sunt sigur de hotarul dintre om & animal, dintre vii & morți. A fost pus la îndoială tot ceea ce consideram bătut în cuie, adevărat & real.

Acum sunt sigur numai de asta: mă întorc îndrăgostit acasă, la tine.

Allen

Lt. col. Allen Forrester
2 august 1885
St. Michael

L-am lăsat pe Pruitt la cabana de lângă Nulato. L-am întrebat iarăşi dacă o să se descurce singur, la care mi-a răspuns că asta e ultima lui speranță, fiindcă printre oameni nu mai poate spera la aşa ceva. Un răspuns cu adevărat sumbru. Dar nu prea am de ales, nu pot decât să-i accept demisia. Au urmat strângeri puternice de mână din toate părțile. I-am lăsat un creion de rezervă pe care-l aveam. Mi-a mulțumit, nu ştiu pentru ce. M-a rugat şi să îi transmit lui Sophie gânduri bune din partea lui.

În ciuda frământărilor din Nulato, Tillman, Nat'aaggi & cu mine ne-am îmbarcat apoi pe vapor fără nici un incident major. Am întâmpinat totuşi ceva dificultăți în a-l îmbia pe Băiatu' să urce la bord.

Tillman, ca să nu se dezmintă, s-a luat la pumni cu un negustor alb înainte să se încheie seara. Bănuiesc că era ceva legat de Nat'aaggi, deşi nici una dintre părțile implicate n-a vrut să dea nici o explicație. Ținând cont că suntem atât de aproape de capătul călătoriei, am preferat să nu insist.

În după-amiaza asta am ajuns la St. Michael din Golful Norton, unde vom aştepta vasul pazei de coastă. Sperasem că voi găsi aici o scrisoare de la Sophie, dar nu era nimic. Mă străduiesc să nu mă gândesc la asta.

Tânărul domn Troyer, agent comercial pentru zona Yukon, ne-a întâmpinat cu multă ospitalitate. Ne-a găzduit pe mine & pe Tillman în casa lui. Azi m-am ocupat să aranjez plata salariului lui Pruitt & trimiterea proviziilor suplimentare.

Acum nu prea mai avem ce face, doar să aşteptăm paza de coastă. Nimeni nu poate estima când soseşte – poate fi în câteva zile, poate fi chiar o lună. N-am mai fost niciodată atât de nerăbdător să mă întorc acasă. Nu o dată m-am imaginat sărind în valurile cenuşii şi reci şi înotând spre sud.

St. Michael este o aşezare rarefiată. Nu există decât sediul Alaska Commercial Company, câteva case mici & bătute de intemperii, vechea biserică rusă. Doar nişte anexe s-au mai păstrat din fortul rusesc. Felul în care sunt dispuse clădirile în acest mic punct din Golful Norton, cu privelişti nesfârşite în toate direcțiile, spre mare & spre pământul întins, lipsit de copaci, biciuit de ocean, te face să te simți de parcă ai fi ajuns la marginea lumii.

3 august

Am citit mai toată ziua, m-am pus la curent cu ajutorul unui teanc de ziare din biroul domnului Troyer. Pesemne că e un cititor avid, fiindcă pe fiecare raft & pe birou se îngrămădesc teancuri de ziare & cărți.

Tillman & Nat'aaggi au hoinărit împreună. Câinele a ales să-mi stea la picioare în timp ce citesc & nu mă deranjează.

5 august

După luni nesfârşite de călătorit, mi se pare nefiresc să stau locului aşa mult. Sunt peste măsură de nerăbdător să mă întorc la Sophie.

Domnul Troyer tot încearcă să mă prindă în conversații. Este un om căruia îi place să filosofeze şi care nu prea are ce căuta într-un asemenea ținut, dar eu nu sunt un partener potrivit pentru asemenea discuții. Întreabă o groază de lucruri despre călătoria noastră. I-am povestit unele dintre cele mai ciudate detalii.

— Uimitor! Pur şi simplu uimitor! Dar ce concluzie trageți din toate astea? a întrebat de atâtea ori, încât a devenit o pacoste.

Concluzie? Dar nu e suficient că am supraviețuit? Cu cât domnul Troyer mă sâcâie mai mult cu asemenea discuții, cu atât încerc să-i evit compania.

Şi Tillman e agitat, dar cred că el nu e nerăbdător să plece. Nat'aaggi tot nu îşi face cunoscute intenţiile. Oare are de gând să vină cu noi în sud, cu vaporul? Pare puțin probabil. Şi totuşi la fel de imposibil pare ca Tillman să vrea să se despartă de ea. Ea îşi ascunde sentimentele, dar el e limpede că-i îndrăgostit, din câte pot să-mi dau seama.

Ne plimbăm adesea toți trei pe plaja cenuşie. Tillman aruncă bețe pentru câine, dar Băiatu' se teme de apă. Nat'aaggi a găsit câteva scoici.

În după-amiaza asta Tillman & cu mine am dat peste nişte sălaşuri pentru morți în apropierea malului. Sunt nişte construcții conice din lemn adus de ape, corpul fiind aşezat înăuntru & înfăşurat în pânză & piele de animale.

6 august

În toate zilelea astea în care m-am plimbat pe plajă & în zonele stâncoase, n-am găsit nimic potrivit.

Astăzi Nat'aaggi m-a întrebat ce caut. I-am zis că mă uit după vreun mic dar pentru soția mea – o pană, o scoică frumoasă, poate chiar găoacea vreunei păsări care cuibăreşte la mal.

7 august

Am fost invitați la o masă a inuiților. Mâncarea lor preferată pare să fie uleiul de focă, pe care îl hăpăie înmuindu-şi degetele în bol şi apoi băgându-şi-le în gură. Eu & Tillman am refuzat politicos. Ne-am aventurat însă să gustăm desertul – o spumă de ulei de focă, fructe de pădure & untură. Arăta destul de bine, aproape ca o cremă dulce, dar abia am reuşit să luăm câteva înghițituri fiecare.

9 august

Mai bine de o săptămână fără nici un semn de la nava pazei de coastă. Nu mai suport aşteptarea.

11 august

Astăzi Nat'aaggi a venit la mine cu doi băieți inuiți. Copiii vorbesc engleză destul de bine. Le-a spus că vreau să găsesc un ou pentru soția mea.

— De mâncare? a întrebat unul din băieți.

— Nu, am spus. Pentru că i se par frumoase. Doar coaja ajunge.

Auzind asta, s-au însufleţit, mi-au făcut semn să vin după ei. M-au condus undeva mai departe de mare, prin iarbă & printre deluşoare. Am mers atât de mult, încât m-am gândit că poate ne ducem la vânătoare. Din când în când scotoceau prin tufele joase, apoi continuau să meargă.

În cele din urmă unul dintre ei a țipat încântat.

Găsiseră, într-adevăr, un cuib mic. Fusese abandonat de mult, dar înăuntru, pe stratul de iarbă & pene erau cojile de la două ouă.

Băieții au explicat că în aceste cuiburi se pot găsi adesea şi douăsprezece ouă. Primăvara sătenii le adună ca să le mănânce.

Le-am mulțumit, le-am dat fiecăruia câte o monedă, am cules cu grijă cojile de ou.

Când i le-am arătat lui Nat'aaggi, mulțumindu-i pentru ajutor, mi-a spus că am nevoie de ceva în care să le pun. În cana de aluminiu o să stea numai bine, i-am zis.

13 august

Tillman s-a dichisit pentru diseară. La punctul comercial este o reuniune. Se pare că indieni din câteva sate îşi vor aduce blănurile. Va fi şi o petrecere cu dans.

Tillman a împrumutat haina mea din piele de elan. Crede că aşa o va impresiona pe Nat'aaggi. A petrecut mult timp în fața oglinzii, aranjându-se. Dar tot arată ca un colonizator înspăimântător, i-am zis în glumă, & haina îi e prea mică. Era nespus de serios. A spus că diseară va dansa cu ea şi va afla o dată pentru totdeauna dacă îl iubeşte.

A întrebat dacă nu vin şi eu.

— Am auzit că eschimoşii ăştia sunt buni la trânte, a zis. Mă întreb dacă i-am putea învinge.

Am refuzat, i-am zis că n-am fost niciodată prea sociabil, dar i-am urat distracție plăcută.

Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
8 iulie

A ieşit din ou al doilea pui de colibri. Pasărea mamă îşi părăseşte cuibul doar pentru foarte scurt timp şi petrece ore în şir clocind şi acoperindu-şi puii.

Acum ştiu câte zile am la dispoziție, fiindcă peste trei săptămâni vor avea pene şi vor putea zbura, iar pasărea mamă nu va mai trebui să se întoarcă. Am şanse să o surprind în fotografie doar atunci când stă cocoțată, nemişcată, într-un loc spre care deja mi-am focalizat aparatul. Cuibul mi-e singura speranță.

Aseară am developat toate plăcile făcute. Chiar şi pe negativ pot vedea pasărea mamă clară, cu conturul limpede şi diferitele texturi. Este într-adevăr îmbucurător, dar nu uit

ce visam la bun început. Lumina este cea pe care trebuie să ajung s-o înțeleg.

12 iulie

Evelyn este foarte dezamăgită de mine, iar eu chiar simt că nu m-am purtat ca o prietenă. Nu am participat la festivitățile de 4 Iulie în Portland, deşi m-a rugat, fiindcă n-aveam nici un chef să dau piept cu înghesuiala, artificiile şi tunurile. Şi apoi am refuzat iarăşi o invitație din partea ei, de astă dată într-o stațiune de pe coastă, pentru câteva zile, ca să respirăm aerul oceanului. Nu am vrut să părăsesc cuibul.

După cum se vede, aş fi putut prea bine să plec. Vântul a bătut neobişnuit de tare pe râu, aşa încât cuibul s-a legănat pe tulpina de zmeură şi n-am putut face nici o fotografie. Până la urmă, iată-mă singură acasă. Charlotte a plecat cu familia ei. Am petrecut câteva ore în camera obscură, testând noile soluții de imprimare trimise de domnul Redington. Dar după o vreme tot m-am plictisit.

În aceste ultime câteva săptămâni creşte în mine o singurătate plină de nelinişte pe care nu mi-o poate alina nici măcar toată distracția asta cu fotografiile. Împotriva voinței mele, mă tot uit la debarcader în timp ce bărbații coboară de pe feribot şi mă întreb: oare acela să fie el? Tot acest privit disperat nu schimbă nimic, dar îmi vine întruna s-o fac din cauza faptului că ştiu că el ar putea foarte bine să apară într-o după-amiază, fără nici un avertisment, fiindcă n-are cum să trimită vorbă din Alaska să anunțe că soseşte.

M-am străduit să mă abţin, dar ieri m-am dus iarăşi la cartierul general să întreb de Allen, aşa zadarnic cum ştiu că este.

În seara asta am făcut ordine în camera de zi şi mi-am pus cea mai bună rochie, gândindu-mă că asta m-ar putea înveseli, dar singurul rezultat a fost că m-am simțit şi mai tristă.

14 iulie

Dragă Allen, ştii de ce continui să țin acest jurnal? Carnetele cu însemnări de teren şi cele despre fotografie – pe alea le țin pentru mine. Sunt lucrurile cu care mă simt cel mai în largul meu. Însă cu jurnalul ăsta e altceva; n-aş aşterne toate aceste emoții pe pagină doar pentru mine.

În ciuda scrisorii sumbre pe care ți-am trimis-o, în ciuda ceasurilor mele de spaime şi griji, de fiecare dată când deschid acest jurnal şi pun tocul pe foaie, o fac cu speranța, nu, cu încrederea că într-o bună zi vei veni acasă şi vei dori să afli cum mi-am umplut timpul.

Fiecare însemnare, fiecare cuvânt de aici îți sunt dedicate.

18 iulie

Astăzi pasărea mamă a stat cocoțată pe o margine a cuibului, cu cele două mici ciocuri deschise înspre ea. Poziția e destul de bună; păsările şi cuibul se pot distinge pe fundalul cu frunze. Şi totuşi, când s-a declanşat clapeta, pasărea mamă a tresărit, aşa că imaginea ei e neclară.

Şi tot nu sunt pe deplin mulțumită de unghiul în care cade lumina.

20 iulie

Mişcare riscantă, dar trebuia făcută. Cu ajutorul lui Charlotte, am mutat cortul cu aparatul ca să fiu mai bine poziționată în arcul parcurs de soare.

Ce pereche caraghioasă eram. Stăteam înăuntrul acestei structuri mici, fiecare ridicând dintr-o parte, şi mergeam caraghios, târşâit, un pas după altul, ca doi actori care imită un cal. Fiindcă încercam să nu facem gălăgie, ne venea şi mai tare să râdem. Prin cine ştie ce miracol, am reuşit să facem schimbarea fără să ne observe decât cei doi pui cu ochi mari, fiindcă pasărea mamă era plecată după hrană. Până s-a întors ea la cuib, noi deja eram aşezate în linişte, de parcă fusesem acolo dintotdeauna.

În seara asta am promovat-o oficial pe Charlotte: din fată în casă a devenit ajutor de fotograf, deşi nu-mi pot permite decât o mică mărire de salariu. A radiat pur şi simplu de bucurie când i-am oferit o carte de vizită scrisă de mână:

Charlotte MacCarthy
Ajutor de fotograf
Pentru fotografii la domiciliu, peisaje şi portrete ornitologice
Cazarma Vancouver, Teritoriul Washington

23 iulie

Mărturisesc că cea mai recentă fotografie cu pasărea colibri la cuib este minunată, cu lumina soarelui căzând din plin pe ea, cu cei doi pui stând mai jos, cu ciocurile deschise, cu fundalul încețoşat, iar cuibul şi păsările extrem de luminoase şi clare. Probabil că e cea mai bună fotografie a mea de până acum. Am lipit-o cu clei fotografic pe un carton şi am pus-o într-o ramă simplă îmbrăcată în foiță de aur, pe care o cumpărasem din Portland.

Când i-am dăruit-o lui Evelyn, înfăşurată într-un set de feţe de perne albe de olandă pe care Charlotte brodase inițialele lui Evelyn, nu eram sigură cum va reacționa.

— E darul meu de nuntă? Aşa-i, nu? Dar să ştii că nu aştept până atunci, îl deschid acum.

Apoi, când s-a uitat la fotografie, a tăcut şi nu-i puteam citi expresia de pe chip. În cele din urmă am întrebat-o dacă nu îi place.

— Sophie, e frumoasă…

Avea un glas stins şi îmi dădeam seama că îi venea să plângă, ceea ce m-a luat prin surprindere.

— N-o să recunosc! a zis ştergându-şi obrajii cu batista.

Ce anume să nu recunoască?

— Că fotografia ta m-a făcut să plâng. Nu trebuie să se afle că până la urmă-s sensibilă.

Spune că trebuie să ne revedem curând, să vin la San Francisco odată ce se stabileşte la casa ei cu domnul Harvey. Şi totuşi mie mi-e deja dor de aceste zile petrecute împreună cu ea în Cazarma Vancouver, fiindcă nu cred că se vor mai repeta vreodată.

O să-mi fie dor de tine, Evelyn. Fie ca ziua de mâine să ne aducă numai lucruri bune.

27 iulie

Sunt copleşită de o speranță teribilă. Oare am, în sfârşit, o fotografie valoroasă?

Cuibul e gol; ambii pui au zburat în dimineața asta, mama a dispărut şi ea. S-au transformat în nişte vibrații de culoare şi pene imposibil de surprins printre ramuri.

Iar eu am rămas cu două plăci expuse. Ce va fi pe ele? Să fi prins ceva în sfârşit? Dar nu voi risca să pătrundă nici un strop de lumină care le-ar putea distruge când le developez. Trebuie să aştept întunericul.

Lt. col. Allen Forrester
14 august 1885
St. Michael

Bradley Tillman a murit. Pare imposibil, şi totuşi e adevărat.

Azi-dimineață, la 5, m-am trezit în urlete. Vocea lui Tillman.

— Hai, domne. Ne distrăm şi noi, nu?

Îmi dădeam seama după felul în care vorbea că e beat, aşa cum erau toți.

M-am grăbit să-mi trag hainele, când am auzit iarăşi vocea lui Tillman. Am ajuns să-l cunosc suficient de bine încât să intuiesc când lucrurile pot să o ia razna.

Şi totuşi, de data asta, nu el era cel care avea chef de încăierare. El era beat & fericit. Când m-am apropiat de punctul comercial, în lumina cenuşie a dimineții, am văzut un bărbat care stătea cu puşca ațintită asupra mulțimii adunate afară. Înainte să apuc să spun ceva, Tillman a făcut un pas către el, cu o mână întinsă prieteneşte. Şi atunci omul l-a împuşcat. Tillman s-a prăbuşit la pământ.

N-a mai putut fi readus la viață. Mulțimea s-a împrăştiat, derutată. Cel care trăsese a aruncat puşca & a fugit.

Am reuşit să pun cap la cap detaliile doar pe parcursul acestei zile. Era domnul Jacob Wheeler, cel care se încăierase cu Tillman pe vapor. Se pare că domnul Wheeler şi-a petrecut seara trecută bând mai mult decât ar fi trebuit, fierbând de furie din cauza incidentului de mai devreme. La un moment dat, i s-a părut că a fost ofensat de Tillman, care se ciocnise de el în timpul dansului. Domnul Wheeler şi-a luat puşca din cort, a început să urle & să tragă focuri în aer, în faţa punctului comercial.

Zgomotul i-a scos afară pe mulți dintre cheflii, care credeau că împuşcăturile făceau parte din petrecerea care durase toată noaptea. Se pare că Tillman şi-a dat seama primul că omul era furios. S-a apropiat de el întinzându-i mâna în semn de împăcare. Ca un copil care păşeşte nepăsător în stradă ca să-şi ia jucăria şi, până să se dumirească, e călcat de o trăsură. Omul l-a împuşcat o singură dată, în piept.

Mai târziu domnul Wheeler a fost găsit ascuns sub una dintre bărcile de piele ale inuiților, pe plajă. O să fie arestat de paza de coastă şi dus să fie judecat la San Francisco. Deocamdată e închis într-o magazie din punctul comercial, sub pază. Şi pentru propria lui protecție, bănuiesc. Dacă domnul Troyer n-ar fi intervenit, eu, unul, l-aş fi lăsat cu ceva mai mult decât o mutră plină de sânge.

Mi-au murit nenumărați camarazi, dar asta nu-mi diminuează durerea. Tillman n-a fost niciodată un om chibzuit de felul lui, dar era un om bun & altruist. Asta e lucru rar printre oameni. Generalul a avut dreptate când l-a desemnat să facă parte din grupul meu. Îmi pare nespus de rău că nu-l pot aduce teafăr acasă, la familia lui.

Am scris zeci de asemenea scrisori. Asta n-o să fie uşor de scris, deşi cel mai probabil se aşteaptă la asemenea veşti de ceva vreme. Bradley Tillman n-a fost niciodată omul care să-şi păzească pielea.

16 august

Nat'aaggi a plecat în dimineața asta, în zori. M-am uitat după ea & după Băiatu' cum dispăreau printre sălcii. Ea îşi ducea arcul & tolba cu săgeți; şi ea & câinele aveau rucsacuri.

Nu ştiu ce să înțeleg din călătoria ei. Pare imposibil, şi totuşi, dacă are de gând să parcurgă iarăşi tot drumul înapoi, atunci e un lucru impresionant & îngrozitor. Eu, unul, n-aş mai intra de bunăvoie în furtunile alea din munți.

În ciuda reţinerilor mele, dacă aş fi ştiut că pleacă azi, i-aş fi aranjat transportul pe Yukon. I-aş fi asigurat provizii.

Va avea nevoie de barcă pe anumite porţiuni de drum, dar ştie unde poate găsi ajutor sigur – Pruitt, doamna Lowe, taberele prietenoase întâlnite de noi. Poate va reuşi să călătorească în linişte & neobservată prin teritoriul mai periculos până ajunge în munți.

Când am văzut-o plecând, am vrut să o strig. Am vrut să-i spun că n-are rost călătoria asta a ei, dar ce ştiu eu de fapt?

A cântat un cântec lângă trupul lui, în biserica rusă, înainte să-i facem coşciugul, când Tillman era doar învelit într-o pânză. Stătea îngenuncheată lângă el & cânta. Cuvintele erau şi în engleză, şi în midnooski, dar nici aşa n-am putut pricepe tot ce spunea. Mi-a trecut prin minte un gând pasager & absurd – Unde-i Tillman, să-mi traducă?

Atât am înțeles:

Mergem la râu.
Nu aceleaşi cuvinte.
Nu aceleaşi...
Mergem pe malul râului.
Prietenul meu, ...meu.
Prietenul meu
Te plâng.
...în munții unde spiritele kay'egay umblă & cântă
Mă duc să te caut.
Te vei ivi din nori?
Prietenul meu, ...meu
Te plâng.
...în munți.
Locul acela kay'egay.
Vin să te caut.
Te plâng.
Vin la tine.

În asemenea momente mi-ar plăcea să ştiu să mă rog.

Mă întreb de ce nu mi l-a dat Nat'aaggi personal, dar poate că s-a temut să nu încerc s-o împiedic să plece.

— Spune că l-a făcut pentru soția dumitale. Zicea ceva de ținut nişte coji de ouă, a spus domnul Troyer.

Este un coş făcut din coajă de mesteacăn & rădăcină de molid, foarte asemănător cu cele în care am văzut că țin indiencele mâncarea. Dar acesta e mic cât să-mi încapă în palmă.

17 august

Am stat până târziu aseară, domnul Troyer & cu mine. Deja la cină am fost nevoiți să aprindem lămpile, fiindcă pe-aici nu mai există soarele de la miezul nopții. O furtună

puternică s-a abătut dinspre Marea Bering, astfel că vântul biciuieşte casa dintr-o parte, în întuneric. Nu sunt copaci sau dealuri care să mai domolească furtunile pe insula asta aridă. De data asta m-am bucurat că stau înăuntru.

Când am terminat de mâncat, domnul Troyer a deschis o sticlă de Glenlivet bun. Poate că de vină a fost whisky-ul, dar de data asta am avut chef să stau şi să-l ascult. Domnul Troyer a vorbit despre moarte & doliu, despre cum suferim mai mult din cauză că nu mai ținem ritualurile care altminteri ne-ar aduce alinare. Este interesat de obiceiurile de înmormântare ale inuiților, de practicile şamanilor indieni. Voia să afle mai multe despre ce am văzut la triburile de pe Wolverine, aşa că i-am povestit cât de bine m-am priceput. I l-am descris chiar şi pe bebeluşul pe care l-am scos din rădăcinile însângerate ale unui molid.

— Doamne! Să fii martorul unor asemenea epifanii! a spus.

M-a rugat să îi dau cât mai multe amănunte, lansându-se apoi în mult prea multe speculații cu voce tare despre naştere, ce ar putea ea semnifica, cine ar putea fi copilul. O strădanie inutilă. Atât am zis.

— Totuşi trebuie să simți şi dumneata nevoia să găseşti un sens în povestea asta? m-a întrebat. Un eveniment atât de important trebuie să însemne ceva.

Zelul lui m-a iritat.

— Ia spune-mi, domnule Troyer, ce sens găseşti în moartea sergentului Bradley Tillman? Un eveniment destul de important, aş zice. Ai fost şi dumneata martor, ca şi mine. Spune-mi dumneata, ce semnificație să îi dăm? Cu ce mare cunoaştere ne-am ales acum, după ce-am văzut cum a fost împuşcat de un idiot beat?

Abia atunci mi-am dat seama cât de tânăr era domnul Troyer, fiindcă îl făcusem să tresară & să se jeneze.

— Ai dreptate, a spus. Din asta n-avem de tras nici o morală onorabilă.

A tăcut o vreme, dar nu suficient cât să-mi convină.

— Dar nu crezi, Colonele, că o asemenea durere îi întăreşte pe soldaţi? Ați fost cu toții încercați prin bătălii. Ați trăit bizuindu-vă doar pe mințile & mâinile voastre.

— Câți ani ai, domnule Troyer?

— Fac douăzeci şi şase în decembrie.

Am râs, nu m-am putut abține. I-aş putea fi tată.

— Deci n-ai fost în război.

— Nu, domnule.

— Eu în locul dumitale aş fi mai precaut. E mult prea uşor să-ţi placă ceva de care n-ai avut parte niciodată în viață.

Dar tot nu se potolea. Mi-a părut rău să constat că e unul dintre cei care devin sentimentali la beție.

— Eşti un om mare, Colonele, mare. Aş vrea să fi putut vedea lucrurile pe care le-ai văzut dumneata. Cu siguranță ai învățat enorm de multe din călătoria asta.

— Nimic la care nu mă aşteptam deja, am zis.

— Adică, ce anume? Ce ştiai deja?

— Că viața-i a d.... de grea.

— Pentru indienii de pe Wolverine?

— Pentru oricare dintre noi.

18 august

Mă gândesc încontinuu la asta. În ziua în care eu & domnul Troyer am dus trupul lui Tillman în vechea biserică rusă, un corb a zburat peste capetele noastre în timp ce mergeam. Când ne apropiam de uşile bisericii, pasărea a poposit pe crucea cea mai înaltă. A întors capul spre noi, şi-

a deschis ciocul negru. A scos nişte sunete foarte stranii, un gâlgâit, un croncănit foarte uman care a tot crescut în intensitate până a devenit un țipăt ascuțit.

Sunt sigur – în acel strigăt ciudat al păsării am auzit vocea Bătrânului. Şi totuşi nu pot să-i pătrund înțelesul. Era sunetul unui plâns? Sau al unui râs? Sau n-a fost decât ţipătul unui corb în căutarea următoarei mese?

Cazarma Vancouver
29 iulie 1885

Scumpul meu Allen,

Trimit această scrisoare în nord cu mare şi probabil absurd optimism, sperând că ea, laolaltă cu fotografia alăturată, va ajunge la tine. Simt c-aş fi putut la fel de bine să o pun într-o sticlă cu dop şi s-o arunc în fluviul Columbia, dar generalul Haywood a promis că o expediază cu următorul vapor de poştă la Sitka, iar de acolo spune că e o şansă să îşi găsească drumul spre USS Corwin. Presupun că nu voi afla cu săptămânile, poate chiar cu lunile, dacă ai primit-o.

Sunt, însă, înarmată cu o dispoziţie bună, pozitivă. Săptămâna asta a sosit la Cazarma Vancouver, din câte-am înțeles parcurgând un drum lung, prin intermediul indienilor şi-al negustorilor, vestea că în iunie ați trecut cu bine în munții Wolverine. Dacă este adevărat, generalul spune că ar fi o şansă să ajungeți pe coastă până la sfârşitul lui august, adică doar peste o lună, şi să soseşti acasă înainte de începutul iernii! Dă, Doamne, să fie adevărat! Ştiu că generalul a ezitat să-mi spună toate astea, dar a vrut să mă liniştească un pic, fiindcă sunt tot mai îngrijorată de soarta ta de la o săptămână la alta.

Dragul meu Allen, mi-e dor de tine mai mult decât mi-am imaginat vreodată că poate îndura o inimă. Ai fost plecat de lângă mine aproape jumătate de an. Îți citesc iar şi iar scrisoarea pe care mi-ai trimis-o din Alaska. Îmi pare rău că s-a risipit acea mireasmă a ei de sălbăticie şi fum de tabără, fiindcă îmi plăcea să mi-o lipesc de față, să închid ochii şi să-mi imaginez că sunt lângă tine.

Cred că vei fi mândru să afli că nu mi-am irosit zilele. În primăvară am achiziționat un aparat de fotografiat, iar în aceste luni m-am străduit să fotografiez păsări sălbatice. M-am gândit adesea ce sfaturi mi-ai da, cum mi-ai spune să merg înainte cu curaj, aşa că asta am şi făcut. Au cam avut de suferit şi bugetul nostru, şi treburile domestice, şi căsuța noastră din cazarmă, dar sper că vei considera c-a fost o preocupare care a meritat.

Sunt nespus de norocoasă să fiu lăudată pentru munca mea, am aflat cu uimire că un editor din Philadelphia i-a arătat unui ornitolog care alcătuieşte o carte câteva dintre fotografiile mele şi m-au întrebat dacă le-aş mai putea face cel puțin încă douăsprezece fotografii cu diferite specii din Teritoriile Oregon şi Washington. Încă nu le-am răspuns. M-am aventurat pe o rază mai mică de un kilometru şi jumătate de casă cu aparatul şi recunosc că sunt cam intimidată de anvergura solicitării lor. Mă întreb dacă ție ți s-ar părea realizabil aşa ceva.

Această fotografie pe care ți-o trimit, însă, n-am mai arătat-o nimănui. Am făcut-o abia acum câteva zile şi vreau ca tu să o vezi primul. Cred că înfăţişează ceea ce am visat eu de la bun început.

Uită-te atent – vezi? Nu-i aşa că are ceva?

Atât îți pot scrie deocamdată, fiindcă stă la uşă curierul şi nu mai am timp.

Fie ca acest semn de iubire să îşi găsească drumul spre tine şi să mi te aducă cu bine acasă.

Cu toată dragostea mea,

Sophie

Lt. col. Allen Forrester
20 august 1885
La bordul USS Corwin, în drum spre San Francisco

Sophie, draga mea, sunt în sfârşit în drum spre tine. Scrisoarea ta, datată cu mai mult de o lună în urmă, împreună cu fotografia, m-au întâmpinat la bordul vasului pazei de coastă ieri, când acesta a ajuns în St. Michael. A fost o surpriză mai mult decât bine-venită.

Aceste cuvinte pe care ți le scriu în chip de răspuns nu vor ajunge la tine prin indieni sau cu vapoarele de poştă, ci ți le voi aduce chiar eu, & atunci o să te prind în brațe & n-o

să-ți mai dau drumul niciodată. Avem nevoie unul de alinarea celuilalt mai mult ca oricând.

Mă întorc acasă fără oamenii mei. După toate câte-am îndurat, Bradley Tillman a fost ucis într-o neînțelegere absurdă la beție, cu doar câteva zile înainte să se zărească nava noastră. Nu e niciodată uşor să pierzi un soldat & un prieten, dar măcar omul care moare în bătălie îşi dă viața pentru vreun țel, fie şi numai ca să-şi apere camarazii. Dar asta, întâmplarea asta absurdă, este o lovitură. Sarcina mea era să îi aduc pe amândoi cu bine înapoi din Alaska & nu am reuşit. Mă chinuie îngrozitor.

Pierderea copilului nostru, oboseala mea, tot ceea ce tu & cu mine am trăit în perioada cât am fost despărțiți – mă fac țăndări. Sunt copleşitoare.

Şi totuşi doar asta nu poate explica de ce m-a mişcat aşa de tare fotografia ta. Am scos-o din învelitoare de multe ori ca s-o privesc pe îndelete & nu mă pot sătura. E tulburătoare într-un mod pe care îmi vine greu să-l descriu. Are o compoziție & o profunzime ce par născute mai degrabă din pensulă decât dintr-un aparat de fotografiat.

Ai ochi bun pentru ce este extraordinar, Sophie. Iar asta mă face să-mi doresc şi mai mult să fi văzut şi tu Alaska, dar fără toate greutățile prin care am trecut noi, căci cred că tu ai fi observat ceva dincolo de ceea ce puteau percepe bietele mele simțuri. N-am fost pregătit în fața acestui ținut. Abia acum, când las în urmă aceste țărmuri, încep parcă să înțeleg: râuri cenuşii care se prăvălesc vuind dintre ghețari, munți & văi cu molizi cât vezi cu ochii. Este un ținut sălbatic măreț, greu de înțeles. Aici oamenilor nu le este îngăduit să uite că viața fiecăruia dintre noi atârnă doar de un fir de ață.

Poate că asta îşi dorea atât de mult domnul Troyer să audă de la mine. Atunci nu mi-am putut găsi cuvintele. Tu, Sophie – tu eşti cea care mă faci să vreau să mă exprim într-

un mod mai profund. Tu îmi dai speranțe că nu e târziu, că vom da totuşi un sens zilelor noastre. Fotografia ta reprezintă o dovadă.

Mi-am amintit ceva ce a spus vânătorul Samuelson despre ținutul sălbatic al Alaskăi.

Uite, am găsit pasajul din jurnalul meu: „Mereu îşi păstrează o parte misterioasă”.

Tu ți-ai ațintit obiectivul exact asupra unui asemenea mister.

În aceste luni cât am fost plecat, m-am gândit adesea la cât de limitată e viața ta la cazarmă. Ştiu prea bine ce băgăcioasă poate fi acea societate & mă întrista când mă gândeam la tine trăind acolo atât de chinuită. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Era evident că o să te-apuci să-ţi cumperi un aparat & ți-ai construit o cameră obscură. Profesoară sau nevastă de ofițer, eşti întru totul femeia de care m-am îndrăgostit.

Uite ce o să facem de îndată ce mă întorc la Vancouver: o să plec din armată, aşa cum am plănuit & cum îmi doresc de atâta timp. O să ne facem bagajele, cu tot cu aparatul tău, & vom pleca în sălbăticie, doar noi doi. Yosemite, da. Iar pentru fotografiile tale, Cascadele, cursul superior al fluviului Columbia, deşerturile înalte din estul munților, sau vom merge pe coastă, în mlaştini. O să dormim într-un cort sub stele & o să facem dragoste & o să ascultăm cum suflă vântul printre copaci & orele vor fi doar ale noastre. Nu vom da nici un raport nimănui. În zori vom porni în căutarea păsărilor tale & tu mă vei învăța numele lor.

Da, în mod limpede este ceva în fotografia ta, Sophie. Acolo, în lama aceea de lumină de la marginea aripii păsării colibri. Ceva sălbatic & frumos. Este ceva din tine, dragostea mea.

Jurnalul lui Sophie Forrester
Cazarma Vancouver
29 iulie 1885

Nu îi pot spune pe nume, asta e limpede, la fel cum nu pot fi sigură de propria-mi credință, căci nu e vorba atât de fotografia în sine, cât de impresia asupra mea. În clipa în care puiul căruia îi crescuseră deja penele s-a suit pe marginea cuibului şi şi-a întins aripile mici, iar soarele la asfinţit strălucea pe râu, mi s-a tăiat răsuflarea şi am declanşat clapeta.

A fost aşa cum a zis domnul Redington – atâtea zile de experimente, eşecuri şi clipe când aveam senzaţia că voi reuşi, şi deodată m-am pomenit cu priveliştea asta înaintea ochilor, o pasăre tânără pregătindu-se de primul său zbor, şi m-am lăsat purtată de instinct.

Tot timpul îmi închipuisem că pasărea mamă va fi subiectul principal în orice fotografie. Şi totuşi, când m-am întors în camera obscură, eram pe deplin conştientă că în sfârşit surprinsesem ceva în această imagine a puiului, dar mă temeam să sper prea tare. Oare tânăra pasăre stătuse locului suficient cât să îmi iasă mai mult decât o ceață în mişcare? Am acţionat cu precauţie şi metodă în fiecare etapă. Am aşteptat până ce s-a întunecat, apoi am cufundat placa de sticlă în soluție de pirogalol. Apoi am fixat-o cu hiposulfit de sodiu, iar azi-dimineață, în zori, m-am pregătit să scot fotografia pe hârtie. Când soarele era sus pe cer, am închis placa de negativ şi hârtie de azotat de argint în rama de imprimare. Am scos multe exemplare imprimate, variind timpul de expunere, de la mai puțin de un minut la peste zece minute, diluând soluțiile de developare. Am făcut ture între lumina puternică a zilei şi cea roşie din camera obscură, testând şi privind.

Şi tot n-am fost sigură, nu înainte să o aleg pe cea mai bună, nu înainte să o intensific cu clorură de aur, să o scald o vreme în apă curată şi să o atârn la uscat, nu înainte să scot imaginea imprimată afară, la lumina zilei.

Acolo, de-a lungul aripii întinse a păsării neclintite: o aşchie neaşteptată de lumină albă.

Este doar efectul unei raze de soare ce se reflectă dintr-o creangă din spatele subiectului, care poate fi explicată în mod raţional & ştiinţific.

Şi totuşi asta nu justifică senzaţia remarcabilă trezită în mine, o euforie dătătoare de fiori, de parcă aş fi făcut ceva aşa cum se cuvine şi tânjesc să fac iarăşi şi iarăşi.

Entuziasmul meu provine, în parte, din faptul că ştiu ce uşor mi-ar fi putut scăpa. A fost un eveniment unic, tânăra pasăre şovăind la marginea cuibului, ceea ce mi-a permis să fotografiez aripa desfăcută. La câteva secunde după ce am declanşat clapeta, pasărea colibri şi-a luat zborul bătând atât de iute din aripi, încât acestea deveneau invizibile ochiului uman. Mă îndoiesc că mă voi întoarce vreodată la cuibul acesta. Dacă nu m-aş fi aflat la aparat exact în clipa aceea? Dacă aş fi ezitat cu clapeta sau dacă ar fi fost o zi noroasă ori dacă privirea mi-ar fi fost atrasă în altă parte? Dacă aripa s-ar fi întins un pic mai sus sau un pic mai jos, cât să acopere scânteierea de pe ramură?

Frunzişul întunecat şi cuibul gri, ochiul mic al păsării şi pieptul pal, ciocul subţire şi negru şi, apoi, aripa – ca o mână care a tras o cortină –, şi privirea îmi este captată de acel arc luminos neaşteptat, plin de graţie.

Când privesc acest arc de os, pană şi lumină solară, un loc sensibil din sufletul meu se vindecă exact în clipa în care e sfâşiat, iar şi iar, de o mie de ori la rând.

N-am decât să mă întreb: o să mai vadă şi altcineva?

În ziua aceea din pădure, când m-am uitat la ursul de marmură însuflețit de lumina apusului, la ce am asistat? A fost doar lumina soarelui pe piatră, a fost spiritul tatălui meu sau o răsfrângere a mea?

Acum mi se pare că un asemenea moment necesită un soi de treime: tu, eu şi lucrul în sine.

Partea a VI-a

Coş din scoarță de mesteacăn aparţinând indienilor midnooski
1885
Colecția Allen Forrester

Coş din scoarță de mesteacăn lucrat în stil tradițional, cu bază plată şi pătrată, gură ovală, cu pliuri de scoarță la ambele capete. Întărit cu cusături din fire de rădăcină de molid. Folosit la strânsul şi la depozitarea hranei. De asemenea, la gătit, prin umplere cu apă şi pietre încinse.

Acest exemplar este însă neobişnuit prin dimensiunile sale reduse: 8 centimetri diametru.

Sitka Herald, 14 mai 1907

ŞTIRE CIUDATĂ DESPRE UN INDIAN UCIS DE UN HARPON EXPLOZIV

INSULA BYERS, Alaska – Un vraci indian a fost ucis de un harpon exploziv la bordul unei baleniere în apele Alaskăi, la începutul acestei luni.

Indianul fusese angajat ca ghid de Grady Whaling Co. din Sitka. Conform rapoartelor companiei, el a detonat accidental încărcătura explozivă ataşată la un harpon pentru vânat balene şi a murit pe loc.
O asemenea veste nu s-ar fi răspândit prea departe de Insula Byers dacă n-ar fi fost rapoartele ciudate care au urmat.
Căpitanul navei a fost informat că triburile din zonă îl considerau pe indian un vraci înzestrat cu puteri deosebite. Personaj pitoresc, din câte se pare, indianul era cunoscut după şchiopătatul pronunţat şi fiindcă purta un joben negru şi un colier complicat, din dinţi şi tinichele. Indienii spun că putea să vindece, dar şi să arunce blesteme. Din cauza importanţei sale, au cerut ca moartea lui să fie despăgubită cu o sumă exorbitantă.
Însă Grady Whaling Co. nu a dat curs acestei solicitări, iar conflictul părea iminent. Nava pazei de coastă USS Bear a fost dispusă în zonă pentru a menţine liniştea, la nevoie chiar şi prin forţă.
Toate negocierile au fost însă suspendate când s-a aflat că indienii credeau că vraciul de fapt nu murise, ci sălăşluia într-un molid de pe Insula Byers, luând înfăţişarea unei păsări negre. Grady Whaling Co. a susţinut că în acest caz nu mai trebuie plătită nici o compensaţie, fiindcă deşi există un cadavru, pasărea este vie, bine-mersi.

AVIZ LOCALIZARE

Statul Washington Teritoriul Alaska
Comitatul Nu există comitate în acest teritoriu
Districtul minier Râul Wolverine

Prin prezenta, subsemnaţii anunţă că pe data de 6 iulie 1887 au descoperit şi localizat un zăcământ de cuarţ conţinând minereuri preţioase, pe care l-au denumit Filonul Gertie, conform Legii Congresului din 10 mai 1872; ei revendică cinci sute de metri în lungime, pe linia filonului, începând din centrul puţului principal descoperit şi mergând cinci sute de metri către vest, respectiv câte o sută de metri lăţime, de fiecare parte a filonului, din centru, pe întreaga lungime. Filonul menţionat este localizat în valea râului Wolverine, Teritoriul Alaska, la nord-vest de confluenţa cu râul Trail.

William Samuelson şi Jeremiah Boyd
Descoperitori

Dragă Walt,

Îți trimit câteva lucruri care s-ar putea să ți se pară interesante. La începutul iernii o studentă de la universitatea de aici s-a oferit să mă ajute cu o documentare, aşa că am rugat-o să vadă ce poate găsi despre „Bătrânul" din expediția colonelului. O solicitare aproape imposibilă, de vreme ce nu avem nici un nume sau vreo altă informație de bază. Dar ea a răsfoit arhivele online cu ziarele din Alaska şi a găsit un articol despre un „vraci" din Alaska care a fost ucis la bordul unei baleniere în 1907. Asemănările sunt uluitoare şi bineînțeles că mă pun pe gânduri.

Îți mai trimit şi o copie după actul de revendicare a Filonului Gertie, cel care a dat startul febrei aurului aici, în Alpine. Îl avem arhivat la muzeu, dar abia de curând m-am gândit să îl verific. Înainte nu remarcasem numele, însă acum le recunosc – Samuelson şi Boyd! Nu am mai găsit nici un alt act în care să apară numele lor.

Am terminat de parcurs toate jurnalele şi scrisorile, pe majoritatea le-am transpus în format digital şi trebuie să recunosc că la final am fost surprins – nu îmi dădusem seama că în cele din urmă colonelul şi Sophie au venit aici.

Pe de altă parte, Muzeul Anderson din Portland nu pare să mai fie deschis, dar ai idee unde au ajuns fotografiile şi plăcile lui Sophie? În funcție de locul unde se află, mă gândeam că le-am putea oferi copii digitale ale jurnalelor ei pentru a fi adăugate colecției, dacă crezi că ar fi cuvenit.

Dar principalul motiv pentru care îți scriu este că mi-a venit o idee şi îmi cer scuze de pe-acum, fiindcă mă tem să

nu te asaltez cu entuziasmul meu. Uite la ce mă gândesc: de ce n-ai veni să ne vizitezi în Alaska?

Deja pot să bănuiesc argumentele tale împotriva acestui drum, dar înainte să mă refuzi, dă-mi o şansă. Ne-am gândit la toate.

Ai putea veni cu avionul la vară doar pentru o săptămână, două. Vărul meu are o firmă de rafting şi deja s-a declarat bucuros să ne ducă într-o excursie cu barca pe râul Wolverine. Ar avea o fereastră la jumătatea lui iulie. Nu durează decât cinci zile, dacă ne îmbarcăm lângă Alpine şi călătorim spre coastă. Am putea şi s-o lăsăm mai uşor dacă vrei.

Deşi este un râu mare şi repede, singura zonă cu vârtejuri se găseşte la Trecătoarea Haigh, dar chiar şi acolo putem ocoli apele mai dificile. Am mai văzut clienți trecuți bine de şaptezeci de ani care vin la rafting. Mi se pare că te-ai refăcut după problemele recente de sănătate şi ai petrecut mult timp prin pădure la viața ta, aşa că nu cred c-o să fie deosebit de greu pentru tine. Vărul meu e obişnuit să aibă tot felul de clienți mofturoşi, aşa că dă nişte mese straşnice, în plus vei avea un sac de dormit cald şi un pătuț într-un cort măricel.

Isaac a făcut deja rezervare pentru excursie şi putem să îți închiriem şi o căsuță în Campingul Râul Wolverine ca să petreci câteva zile şi aici, în Alpine. Nimic pretențios. Cabana principală are restaurant şi bar, iar în jur există şase căsuțe. Fiecare are baie, telefon şi televizor. Se află la doar zece minute de mers cu maşina de la muzeu şi e chiar pe malul râului. Ia gândeşte-te – e foarte probabil ca însuşi colonelul să-şi fi instalat tabăra exact în zona asta.

Suntem cu toții foarte încântați de idee. Ai putea vedea muzeul şi să îi cunoşti pe toți cei de aici. Mama deja vrea să te invite la cină, iar Isaac să te ducă la vechiul drum minier, să vezi ruinele.

Ştiu că s-ar putea să ți se pară foarte mult dintr-odată. Dar te rog să te gândeşti. Apoi, din punct de vedere practic, asta ar rezolva şi problema artefactelor – le-ai putea aduce cu tine, cu avionul. Ar fi mai sigur decât să le expediezi prin poştă. Şi avem banii pe care i-ai donat muzeului, aşa că putem acoperi uşor cheltuielile de călătorie.

Bun, sper că n-am fost ca o reclamă din aia agresivă. Dar chiar vreau să te gândeşti la asta, Walt. Ştiu că de mult ai visat să ajungi în Alaska şi tare ne-am dori să vii. Te rog să spui da.

Cu cele mai bune gânduri,

Josh

P.S.: După cum vezi, ți-am trimis şi o broşură despre excursia cu barca, doar-doar te va convinge.

Haideţi la rafting
pe minunatul râu Wolverine din Alaska!

Gheţari din care se desprind sloiuri, munţi semeţi – plutiţi din munţi către mare şi faceţi cunoştinţă îndeaproape cu Alaska.

Călătoria noastră pe râu începe în oraşul minier istoric Alpine, din Alaska. În următoarele şase zile veţi pluti prin cel mai spectaculos peisaj din lume: impresionantul Canion Forrester, cascade înspumate, munţii de pe coastă cu crestele lor veşnic albe, întinderile învăluite în ceaţă ale Luncii Boyd şi minunatul râu Tillman. Veţi putea vedea şi vestigiile unei epoci dispărute – calea ferată abandonată, care a fost construită în 1905 în cel mai dificil ţinut din lume. Veţi vedea tuneluri prin munţi şi poduri pe

structuri de lemn, pe unde trecea trenul. Pe întreg traseul veţi întâlni la tot pasul o mulţime de animale sălbatice: urşi, foci, somoni şi acvile cu cap alb. Spre capătul călătoriei, vom pluti pe lângă Gheţarul Regelui şi cel de Piatră, de unde se desprind şi cad mereu sloiuri în râu.

Veţi avea parte de:

- Ghizi prietenoşi, bine informaţi.
- Mâncare proaspăt preparată.
- Locuri de dormit confortabile.
- Aventura vieţii dumneavoastră.

Dragă Josh,

M-ai dat pe spate cu ultima ta scrisoare. Alaska!

Sigur că mă pot gândi din prima la o grămadă de motive pentru care, dacă aş fi întreg la minte, nu aş face călătoria. Sunt prea bătrân pentru asemenea aventuri şi mi-e mai frică de avion decât de o extracţie dentară. Prin urmare, n-am mai urcat într-o asemenea drăcovenie periculoasă din 1980, când tu probabil că nici nu erai pe lume, dacă stau să mă gândesc.

Totodată, mi se pare că micul tău muzeu ar putea folosi banii într-un scop mai bun decât pentru transportul ciolanelor mele inutile acolo.

Acestea fiind spuse, invitaţia ta este una dintre cele mai amabile pe care le-am primit de multă vreme. După cum bine ştii, de când eram mic şi citeam despre călătoria colonelului şi cercetam harta din pod visam să văd Alaska. Mi-e greu până şi să-mi imaginez cum ar fi să pun piciorul în locul acela. În plus, se pare că acum am şi prieteni acolo.

N-am să m-apuc să neg. Gândul la această călătorie lungă îmi dă emoţii. O să mă interesez la doctor şi o să vedem ce zice.

Cât despre fotografiile lui Sophie, Muzeul Anderson a ars în 1965. Familia donase muzeului fotografiile şi plăcile ei, precum şi aparatul cu tot echipamentul, şi toate au fost distruse. Ce se află la tine e tot ce s-a păstrat.

Îţi mulţumesc pentru amabilitate, Josh. O să ţinem legătura. Vreau să văd Alaska, asta e clar.

Walt

Cuib de potârniche polară, lângă Nome, Alaska
Fotografie de Sophie Forrester

Oregon Post, 19 aprilie 1929

SOPHIE FORRESTER, FOTOGRAFA PASIONATĂ DE PĂSĂRI, AMINTIREA UNEI VIEȚI DE AVENTURĂ: VERNISAJUL EXPOZIȚIEI DE FOTOGRAFIE, SĂPTĂMÂNA VIITOARE LA MUZEUL ANDERSON

Când o întâlneşti prima oară pe doamna Sophie Forrester, ai crede că a dus o viață obişnuită, liniştită. Este o femeie măruntică, mai în vârstă, cu părul alb prins cu grijă, cu fustă lungă şi închisă la culoare, bluză de modă veche, închisă până sus pe gât şi un fel suav de a vorbi, victorian.

Dacă însă o vizitezi la casa ei de pe malul unui mic iaz de lângă Portland, găseşti dovezi care contrazic aparența acestei vieți obişnuite.

Deasupra şemineului se află un colț de mamut lânos, o scrisoare înrămată de la National Audubon Society, în care se exprimă recunoştința pentru munca doamnei Forrester, iar pe bibliotecă se găseşte un coş indian din scoarță de mesteacăn în care doamna Forrester spune că sunt cojile unor ouă de potârniche polară din Alaska.

Dacă urci la etaj, în biroul ei, descoperi echipamentul fotografic folosit de-a lungul întregii vieți, inclusiv aparatul de teren American Optical cu care şi-a început cariera.

Vreme de aproape patru decenii doamna Forrester a fotografiat păsările din Washington, Oregon şi Teritoriul Alaska. Renumitul ornitolog american William Norland e unul dintre cei mulți care îi prețuiesc enorm munca.

„Este o adevărată femeie-pasăre, indiferent ce-ar spune ea”, sunt vorbele adesea citate ale domnului Norland. „Dar fotografiile ei constituie dovada unui geniu rar. Nu păsările sunt subiectul, cât lumina în sine.”

Desigur, pasiunea ei a purtat-o în multe aventuri. Ea şi soțul ei, răposatul colonel Allen Forrester, au întreprins şase călătorii în sălbăticia Alaskăi, unde ea a fotografiat cocoşi polari şi rândunici de mare, printre multe alte păsări.

Când este întrebată dacă i-a fost vreodată frică să nu se înece într-un râu sau să nu fie mâncată de urs, râde şi flutură din mână ca pentru a alunga întrebarea.

„Doar de plictiseală şi de singurătate mi-a fost cu adevărat frică”, spune.

E nevoie de mult efort din partea intervievatorului ca să o facă pe doamna Forrester să vorbească despre cariera sa remarcabilă. Întrebată de fotografiile ei care au apărut în celebra carte *Păsări sălbatice din America de Nord*, spune: „A, da, domnul Zimmerman a folosit câteva în cartea lui”. De fapt, peste treizeci de fotografii de-ale ei au apărut în paginile mult lăudatului volum. De-a lungul anilor, atât fotografiile, cât şi observațiile ei de teren minuțioase i-au fost

publicate în numeroase ziare şi reviste ştiinţifice. Dar cuiburile şi puii gata să-şi ia zborul au interesat-o cel mai mult pe doamna Forrester.
Munca de-o viaţă ca fotograf şi naturalist au mers mână în mână cu cea a soţului ei, care a decedat în 1918. Se pare că şi colonelul era faimos la rândul său, fiindcă a condus o expediţie importantă în Teritoriul Alaska în 1885, potrivit doamnei Forrester.
„Îi plăcea să mă tachineze zicând că-i asistentul meu de teren, dar el a fost cel care a făcut posibile toate acestea”, povesteşte doamna Forrester. „Eu mă uitam la un cuib de pe o stâncă şi mă întrebam cum aş putea face fotografia. El mă conducea, urcam, ocoleam şi înaintam până ajungeam în vârful stâncii, apoi mă lega cu frânghii şi mă cobora până ajungeam faţă în faţă cu cuibul. Şi făceam fotografia.”
Dar atunci sigur îi era frică, nu-i aşa?
„Mi se mai strângea un pic stomacul din când în când”, recunoaşte, „dar ştiam că soţul meu se pricepe să facă un nod ca lumea”.
Doamna Forrester a insistat să amintim numele câtorva oameni în acest articol. Spune că datorează mare parte din succesul său încurajărilor iniţiale şi sfaturilor unui farmacist
din Portland, pe nume Henry Redington. În 1885 acesta a trimis fotografiile ei unui editor şi astfel a ajutat-o să debuteze în carieră. De asemenea, cu mulţi ani în urmă, când abia începea să facă fotografii în Cazarma Vancouver, sgt. Joe MacGillivray a ajutat-o să proiecteze ceea ce ea numeşte cea mai valoroasă invenţie a sa – un adăpost pentru fotografiat. Îl descrie ca pe un mic cort de pânză unde putea sta ascunsă, cu obiectivul scos printr-o gaură.
Pentru multe dintre fotografiile ei trebuia să stea zile în şir într-un asemenea cort. Şi cum rămâne cu teama de plictiseală? Doamna Forrester insistă că nu se plictisea niciodată când ştia că e posibil să surprindă o pasăre în fotografie.
Eforturile şi răbdarea ei au au fost încununate prin realizarea a peste 500 de negative pe plăci de sticlă. Are şi una preferată. Un stol de gâşte sălbatice în delta râului Wolverine din Alaska.
„Allen n-a uitat niciodată expediţia lui din Alaska. Atunci a avut parte de o întâlnire fantastică, în urma căreia credea că gâştele sălbatice de acolo poartă un soi de vrajă. Mai mult ca orice şi-a dorit să mă ducă acolo şi să fotografiez aceste păsări. Aceea a fost prima noastră călătorie în nord”, spune Sophie Forrester.
Îşi aminteşte că într-o dimineaţă de mai din 1922, în zori, încă dormea în cort când a auzit strigătul gâştelor care zburau pe râu. A ieşit repede din cort, îmbrăcată în hainele de noapte şi cu echipamentul de fotografiat în mână. Soţul ei, colonelul, făcea cafea la focul de tabără.
„Mi-a spus: Iată-le, draga mea. Pozează-le repede! Desigur, numai de repede nu se putea vorbi atunci. Abia a doua zi am putut să fac fotografia respectivă, când stolul se adunase într-o mlaştină, lângă un grup de femei indience. A fost una dintre cele mai frumoase privelişti la care-am asistat vreodată şi mă tem că poza nu redă întru totul frumuseţea reală, dar chiar şi aşa rămâne preferata mea.”

Am întrebat-o, totodată, despre singura fotografie din casă care o înfăţişează pe ea, pe doamna Forrester. În imagine poartă ghete înalte, pantaloni de vânătoare şi o
pălărie cu boruri largi. Soţul ei, colonelul, stă lângă ea, iar în spatele lor se vede o câmpie lipsită de copaci.
„Aşa arăta oraşul Nome în 1915”, spune. „Am mers acolo ca să fotografiem potârnichea polară când cuibăreşte. Din păcate, a fost ultima noastră călătorie în Alaska, fiindcă apoi sănătatea soţului meu a început să se şubrezească.”
După care adaugă, cu o expresie visătoare: „Mă uit la ea şi-mi spun, of, dragă Allen, de-aş putea să fiu cu tine acum”.

De săptămâna viitoare până pe 1 iunie, peste 100 de fotografii ale doamnei Forrester vor fi expuse la Muzeul de Artă Anderson.

Compania aeriană Ultima frontieră

Un prieten v-a trimis următorul itinerariu:

Informaţii client

Walt Forrester
E-ticket

Plecare – 10 iulie

Zborul 2743, locul 15C
Pleacă: Missoula MSO 13:15
Soseşte: Seattle-Tacoma SEA 13:47 *625 km*

Zborul 101, locul 27A
Pleacă: Seattle-Tacoma SEA 15:15
Soseşte: Anchorage ANC 17:41 *2.325 km*

Întoarcere – 21 iulie

Zborul 96, locul 20C

Pleacă: Anchorage ANC 9:20
Soseşte: Seattle-Tacoma SEA 13:40 *2.325 km*

Zborul 2396, locul 17C
Pleacă Seattle-Tacoma SEA 17:30
Soseşte: Missoula MSO 19:52 *625 km*

Mulțumiri

Pentru scrierea acestui roman m-am inspirat foarte mult din călătoria reală în Alaska întreprinsă sub comanda locotenentului Henry T. Allen în 1885. *Relatarea unei expediții pe fluviile Copper, Tanana şi Koyukuk din Teritoriul Alaska*, scrisă de el, mi-a slujit atât ca teren de pornire, cât şi ca permanentă sursă de informare. În plus, sunt recunoscătoare Alaska University Anchorage/Alaska Pacific University Consortium Library, unde se află însemnările lui Fred Fickett. Fickett a fost soldat în expediția lui Allen pe fluviul Copper, iar jurnalele şi scrisorile lui reprezintă o adevărată comoară.

Alte surse neprețuite în documentare mi-au fost puse la dispoziție de Alaska's Digital Archives (vilda.alaska.edu), Alaska Historical Archives şi Muzeul din Anchorage, în special expoziția „Dena'inaq' Huch'ulyeshi" din 2013 şi catalogul acestei expoziții. Mulțumiri, de asemenea, lui Gregory Shine şi Doug Wilson de la Fort Vancouver National Historical Site.

Fundația Rasmuson nu doar că mi-a subvenționat o călătorie de cercetare pe o porţiune îndepărtată a fluviului Copper, însă, poate încă mai important, mi-a insuflat încredere când aveam îndoieli, la începutul scrierii cărții. Artiştii din Alaska sunt nemaipomenit de norocoşi că beneficiază de această formă de sprijin şi încurajare.

Pe lângă relatarea locotenentului Allen, m-am bazat pe multe alte cărți de specialitate, dar aş vrea să le menționez pe următoarele: *Make Prayers to the Raven* şi *The Athabaskans* de Richard Nelson; *Tales from the Dena* de Frederica de Laguna, cu ilustrații frumoase de Dale DeArmond; *Chickaloon Spirit* de Katherine Wickersham Wade; *Shem Pete's Alaska* de James Kari şi James Fall; şi *K'tl'eghi Sukdu: The Collected Writings of Peter Kalifornsky*. Mulțumiri University of Alaska Press şi lui Amy Simpson pentru generozitatea cu care mi-au permis să folosesc fragmente din *Through Orthodox Eyes*. Chiar şi atunci când lucram la mine acasă, în Alaska, am avut la dispoziție o bogată bibliotecă

de texte din secolul al XIX-lea despre tot ce era nevoie, de la plăci fotografice şi istorie militară la ornitologie şi obstetrică, graţie cărţilor digitale de la Google Books.

Însemnările lui Andrew Pruitt datorează mult poeziei lui William Blake şi Bibliei. Femeile-gâscă au fost inspirate de o referinţă din *The Athabaskans* de Richard Nelson, iar copilul din rădăcina de molid, de povestirea „Xay Tnaey” de John Billum, din volumul *Our Voices: Native Stories of Alaska and the Yukon.* Fragmentul intitulat „Când am văzut albii prima oară la râul Trail” a fost inspirat de „Când a venit pe pământurile noastre locotenentul Allen”, aşa cum i-a fost spusă povestea lui Katie John de mama ei, text inclus în *Tatl'ahwt'aenn Nenn': The Headwaters People's Country*, transcrisă şi editată de James Kari. Şi deşi majoritatea termenilor din limba băştinaşilor sunt extraşi direct din însemnările lui Allen şi Fickett, m-am bazat şi pe lucrările lingviştilor James Kari şi John Smelcer, dar sigur că orice eventuală greşeală îmi aparţine.

De-a lungul scrierii cărţii, mulţi oameni mi-au pus la dispoziţie cunoştinţe, cărţi şi surse de inspiraţie. Aş vrea să le mulţumesc în mod deosebit lui Melissa Behnke şi lui David Cheezem, precum şi întregii echipe de la Fireside Books; lui Mary Ann Cockle, care are ochi de vultur; dr. Susan Lemagie; artistei Anna Aube; lui David şi Wendy Carter; pastorilor Tim şi Leisa Carrick; şi lui Jenny şi Craig Baer.

Aş vrea să îi mulţumesc şi lui Argent Kvasnikoff, care nu doar că mi-a împărtăşit experienţa şi observaţiile sale, dar mi-a demonstrat încă o dată forţa artiştilor în a ne ajuta să vedem lumea în ipostaze noi.

De la bun început, mi-am imaginat că această poveste va fi presărată cu hărţi, schiţe, fotografii şi ilustraţii vechi – mulţumiri artistei Ruth Hulbert şi fotografului Stephen Nowers pentru munca lor care a făcut cu putinţă acest lucru.

Le sunt nespus de recunoscătoare editorilor mei, Reagan Arthur de la Little, Brown and Company şi lui Mary-Anne Harrington de la Tinder Press – această carte şi *Copila de zăpadă* nu ar fi fost posibile fără corecturile, entuziasmul şi răbdarea lor. Mulţumiri din suflet şi minunatelor echipe de pe ambele maluri ale Atlanticului, inclusiv lui Carrie Neill, Keith Hayes, Lisa Erickson, Peggy Freudenthal, Tracy Williams, Olivia Aymler şi Matt Carlini de la Little, Brown and Company, iar de la Tinder Press, lui Vicky Palmer, Katie Brown, Patrick Insole, Amy Perkins şi Sarah Badhan. Şi îi sunt veşnic recunoscătoare agentului meu, Jeff Kleinman de la Folio Literary Management, care m-a îndrumat cu profesionalism de la începutul acestei aventuri şi are o armată de redactori amabili și avizaţi.

Dar cel mai mult îi mulţumesc familiei mele, din preajmă şi de departe, şi mai ales mamei mele, Julie LeMay, care mă ajută să văd când o lebădă e mai mult decât o simplă lebădă; tatălui meu, John LeMay, care a plăcut-o pe Sophie de la bun început şi căruia i-a displăcut profund că Tillman dispare; soţului meu, Sam, care face totul posibil; şi fiicelor mele, Grace şi Aurora, care mă inspiră în fiecare zi – iubirea voastră îmi este cel mai bun sprijin.

Drepturi de reproducere a fotografiilor

Autoarea şi editorul îşi exprimă recunoştinţa pentru permisiunea de a reproduce următoarele imagini:

Alaska State Library, Wickersham State Historic Site Photographs, ASL-PCA-277
A Guide for Alaska Miners, Settlers and Tourists, 1902, Alaska State Library, Historical Collections, ASL-F902-3-C66-1902-CLIP
Consiliul de la Fairbanks, Alaska, 5-6 iulie 1915, Alaska State Library, Wickersham State Historic Site Photographs, ASL-PCA-277
Soldați din Bateria C, Regimentul 3 Artilerie, în formație la Fort Vancouver, 1860. Prin bunăvoința Fort Vancouver National Historic Site. Imaginea II – ISC-89759, National Archives and Records Administration
Alaska State Library, Louis Thibodeau Photograph Collection, c. 1897, ASL-PCA-538
U.S.R.C. Corwin. Sitka, Alaska. Alaska State Library, Wickersham State Historic Site Photographs, 1882-1930, ASL-PCA-277
iStock.com, Jeff D. Samuels

Table of Contents